PREMIILE GALILEO 2012

editor:
HORIA NICOLA URSU

MILLENNIUM BOOKS | TEXAROM

ANTOLOGIILE MILLENNIUM

PREMIILE GALILEO
2012

Editor:
HORIA NICOLA URSU

TEXAROM & MILLENNIUM
BOOKS
2012

Redactori: Michael Haulică şi Horia Nicola Ursu
Tehnoredactor: Ona Frantz

Ilustraţia copertei: Ehsan Dabbaghi
www.vioxstudio.com

PREMIILE GALILEO 2012
Copyright © Millennium Books, 2012
Pentru această ediţie, toate drepturile sînt rezervate
editurii Millennium Books.

Reproducerea integrală sau parţială a conţinutului
acestui volum fără acordul scris al editorului
constituie o încălcare a Legii Dreptului de autor
şi se sancţionează potrivit prevederilor acesteia.

TEXAROM
www.texarom.com
e-mail: office@texarom.com
telefon: 01-520-838-0824

MILLENNIUM BOOKS
e-mail: office@millenniumpress.ro
telefon: 0371-388260

www.millenniumpress.ro

ISBN Epub: 978-606-8113-61-6

CUPRINS

Horia Nicola Ursu Anul poveştilor, poveştile anului
PREMIILE GALILEO, ediţia a II-a – martie 2012
Liviu Radu, Dincolo de barieră
Dan Doboș, DemNet (fragment)
Michael Haulică, Povestea lui Calistrat Hadîmbu din Vizireni, ucis mişeleşte de nenicul Raul Colentina într-un han de la marginea Bucureştilor
Oliviu Crâznic, Ultima clepsidră
Bogdan-Tudor Bucheru, Iroquis sau Blestemul Marelui Şarpe de Apă
Aron Biro, Profeţii despre trecut
Costi Gurgu, Mlaştinile din sud
George Lazăr, De la ţigani
Ștefana Cristina Czeller, Cerneală şi sînge (fragment)
REPERE BIO-BIBLIOGRAFICE

Horia Nicola Ursu

ANUL POVEŞTILOR, POVEŞTILE ANULUI

Aveţi în mînă cea de-a doua ediţie a unei antologii dedicate celor mai bune texte science fiction şi fantasy publicate de către autorii români pe parcursul unui interval temporal de un an. Anul 2011, cel în care au apărut toate textele prezente în aceste pagini, a fost un an prielnic literaturilor de gen, îndeosebi în ceea ce priveşte proza scurtă.

Da, cred cu fermitate că sintagma din titlu poate fi o bună definiţie pentru ceea ce s-a petrecut în 2011 în F&SF-ul autohton. Dincolo de orice polemici, zarve sau discuţii, numărul mare al prozelor F&SF intrate în cursa pentru nominalizare la Premiile Galileo din acest an e cel mai bun argument în acest sens. Un alt argument ar fi că, deşi premiul pentru volum a revenit şi de această dată unui roman, în finală au intrat 3 culegeri de autor. Dacă mai punem la socoteală şi faptul că în 2011 au ieşit de sub tipar patru antologii, două dintre ele pe de-a-ntregul originale (*Steampunk: A doua revoluţie* editată de Adrian Crăciun şi *Venus*, editată de Antuza Genescu), iar ecourile critice favorabile la acestea nu încetează să apară, chiar şi la un an de la apariţie, e limpede, cred, că putem spune că proza scurtă F&SF a intrat pe un făgaş ascendent.

Alături de menţionatele antologii, au contribuit la acest lucru cele nu mai puţin de şase reviste – online şi tipărite – care publică proză scurtă de gen: *Galileo* (care a avut din păcate o singură apariţie în varianta tipărită, chiar dacă îndeajuns de consistentă), *Helion* (Timişoara), *Nautilus*, *Suspans* şi *SRSFF* (Bucureşti) şi *Gazeta SF* (Suceava). Tot atîtea oportunităţi de care

prozatorii români trebuie să profite, o atare efervescenţă nemaifiind întîlnită de la jumătatea deceniului din urmă al secolului trecut.

În ceea ce priveşte romanul, anul acesta am avut parte de o revenire în scenă spectaculoasă (Dan Doboş cu al său *Demnet*, ficţiune politică şi anticipaţie vizionară deopotrivă) şi de un debut în volum solid, într-un subgen aflat în mare vogă peste hotare, *urban fantasy* (Ştefana Cristina Czeller cu *Cerneală şi sînge*). Poate nu întîmplător, avem de-a face cu doi jurnalişti ieşeni care scriu proză F&SF de bună calitate. În sfîrşit, o altă premieră a acestui an a fost concursul de romane iniţiat de SRSFF şi Eagle Publishing, care a oferit bibliografiei de gen a acestui an cel puţin trei cărţi remarcabile, cele ale lui Mircea Opriţă, Liviu Radu şi Mircea Liviu Goga. La ora la care scriu aceste rînduri, cîştigătoarea concursului nu este, deocamdată, cunoscută, dar toate aceste romane îşi merită cu prisosinţă locul în finală.

După aceste rînduri menite a da seamă succint despre starea literaturii F&SF din România anului 2011, pentru cititorii care vor consulta această antologie în viitor, să nu uităm a face o plecăciune în faţa celui care, anul acesta, şi-a adjudecat Premiul Galileo pentru întreaga carieră, povestitor prin excelenţă, înţelept cronicar al literaturii de gen şi unul dintre cei mai distinşi scriitori pe care i-a avut vreodată F&SF-ul românesc, Liviu Radu, care nu încetează a ne uimi şi a ne bucura mintea şi inima cu lumile-i mereu asemănătoare şi, totuşi, atît de straniu diferite de a noastră.

2011 a fost anul în care povestea – fie ea fantastică sau speculativ-ştiinţifică – şi-a reintrat în drepturi. Volumul de faţă îşi propune să vă ofere – spre minunată savurare, cîteva poveşti pe care cititorii şi editorii revistei *Galileo*, cei care au hotărît premiile omonime, le socotesc a fi demne de-a fi citite, recitite şi răscitite – indiferent dacă

pe hîrtie sau pixeli – multă vreme de-acum încolo.
Lectură plăcută!

Satu Mare, februarie 2012

PREMIILE GALILEO

Ediţia a II-a – martie 2012

Premiul Galileo pentru întreaga operă
LIVIU RADU

Premiul Galileo pentru cel mai bun volum F&SF publicat în 2011
Dan Doboş – *DemNet* – Editura Media-Tech

Finalişti:
Liviu Radu – *Singur pe Ormuza* – Millennium Books
Costi Gurgu – *Cronici de la capătul pămîntului* – Millennium Books
Ştefana Cristina Czeller – *Cerneală şi sînge* – Millennium Books
Bogdan Tudor-Bucheru – *Anotimpurile* – Millennium Books

Premiul Galileo pentru cea mai bună proză scurtă publicată în 2011
Michael Haulică – *Povestea lui Calistrat Hadîmbu din Vizireni, ucis mişeleşte de nenicul Raul Colentina într-un han de la marginea Bucureştilor* (din antologia *Steampunk: A doua revoluţie*, editată de Adrian Crăciun, Millennium Books)

Finalişti:
Oliviu Crâznic – *Ultima clepsidră* (din antologia *Steampunk: A doua revoluţie*, editată de Adrian Crăciun, Millennium Books)

Aron Biro – *Profeţii despre trecut* (din antologia *Steampunk:*
A doua revoluţie, editată de Adrian Crăciun, Millennium Books)

Michael Haulică – *O hucă în minunatul Inand* (din revista *Galileo* nr. 3)

George Lazăr – De la ţigani (din antologia *Steampunk: A doua revoluţie*, editată de Adrian Crăciun, Millennium Books)

Costi Gurgu – *Mlaştinile din sud* (din volumul *Cronici de la capătul Pămîntului*, Millennium Books)

Costi Gurgu – *Cetatea neagră* (din antologia *Steampunk: A doua revoluţie*, editată de Adrian Crăciun, Millennium Books)

Premiul Galileo pentru cea mai bună antologie
publicată în 2010-2011:

Steampunk: A doua revoluție – editor: Adrian Crăciun – Millennium, 2011

Finalişti:

Premiile Galileo 2011 – editor: Horia Nicola Ursu –
Millennium, 2011

Venus – editor: Antuza Genescu – Eagle & SRSFF, 2011

Pangaia – editor: SRSFF – Eagle & SRSFF, 2010

Balaurul și Miorița – editor: Mihail Grămescu – Eagle, 2011

Liviu Radu

DINCOLO DE BARIERĂ

Khalorul îl aştepta în faţa porţii. Probabil că stătuse acolo mult timp, pentru că nu avusese de unde să ştie cînd avea să iasă. Însă khalorii nu aveau noţiunea timpului şi erau în stare să aştepte oricît.

— Domnul Jim Spitzberger? întrebă khalorul, cu vocea lui şuierată.

Fusese mai degrabă o afirmaţie decît o întrebare.

Jim dădu din cap, utitîndu-se curios la el. Era un khalor înalt, mai înalt decît toţi cei pe care-i întîlnise pînă atunci. Roba care-i acoperea partea inferioară a trupului avea o culoare aurie, cu reflexe verzui. Încă un lucru neobişnuit. Ceilalţi khalori purtau robe roşii sau galbene.

— Cu ce vă pot ajuta? se interesă Jim, şuierînd cu greu formula tradiţională.

Pentru oameni, şuieratul ce constituia esenţa limbajului khalor constituia o dificultate reală. Jim, care avea ureche muzicală, reuşea să înţeleagă frazele mai simple, dar le reproducea cu greu. Reuşise, după străduinţe îndelungate, să înveţe măcar formulele de salut. I se păruse o problemă de politeţe elementară.

Khalorul zîmbi auzindu-l. Zîmbi efectiv, întinzîndu-şi colţurile gurii, iar zîmbetul lui nu avea nimic ironic. Ba chiar, spre surprinderea lui Jim, deşi de sub buze îi apărură colţii lungi, uşor încovoiaţi, surîsul nu avea nimic crud sau respingător. Era pur şi simplu zîmbetul bucuros al cuiva care descoperă o persoană amabilă, dispusă să-l asculte, acolo unde probabil se aştepta să găsească, în cazul cel mai bun, indiferenţă.

— Să ne ajutăm reciproc, răspunse khalorul, traducîndu-şi răspunsul în engleză. Cred că e mai bine să discutăm în limba dumneavoastră, domnule Spitzberger. Vorbesc mai uşor engleza decît dumneavoastră khalora.

Era un khalor înalt, mai înalt decît toţi cei pe care îi întîlnise pînă atunci, îşi spuse din nou Jim. Era chiar mai înalt decît el. Cu mai bine de o jumătate de metru. Ceilalţi khalori nu depăşeau înălţimea unui om normal. Solzii îi erau de obişnuita culoare albăstruie… Nu, nu se deosebea de ceilalţi decît prin înălţime şi prin culoarea robei. Arăta ca orice khalor: cap rotund, cu buze înguste, printre care se iveau cei doi colţi lungi, ascuţiţi, încovoiaţi. Ochii triunghiulari, ieşiţi în afară, ca nişte piramide, care permiteau probabil o vedere panoramică. Trupul cilindric, mlădios, acoperit cu solzi, lăţit la bază. Ce se afla în partea inferioară a trupului unui khalor nu ştia nimeni, pentru că această parte era acoperită cu o robă dintr-un material gros, opac, flexibil, care foşnea ciudat în timpul mersului. De sub robă se vedeau cele patru picioare care lăsau o impresie de fragilitate, în comparaţie cu trupul pe care erau nevoite să-l suporte. În partea superioară a trupului, chiar sub gît, se aflau două braţe, nişte excrescenţe lungi, flexibile, terminate cu două gheare opozabile, ca un cleşte. Ca orice khalor bine crescut, îşi ţinea, în timp ce discuta, braţele încrucişate la piept. Jim învăţase că asta era o dovadă elementară de politeţe şi încerca, pe cît posibil, să-şi ţină şi el braţele încrucişate cînd discuta cu vreun khalor.

— Vă ascult, se mulţumi Jim să-i răspundă, privindu-şi interlocutorul.

Nimeni nu reuşise să identifice organele auditive ale khalorilor. Jim avea o teorie proprie, bazată însă doar pe simple speculaţii: că fiecare solz de pe trup era capabil să perceapă vibraţiile aerului şi să transmită informaţia către un sistem nervos central.

— Domnule Spitzberger, şuieră khalorul, am fost trimis să vă invit la o consfătuire. Marele Bătrîn doreşte să vă întrebe unele lucruri şi, dacă va fi cazul, să vă comunice ceva.

— Marele Bătrîn se află în Zona Permisă? se miră Jim. Cînd a sosit? Aseară am cinat la guvernator şi nu mi-a spus nimic!

— Marele Bătrîn n-a părăsit sanctuarul, îi răspunse khalorul. După cum ştiţi prea bine, nici unul dintre membrii Sfatului nu iese din Zona Sacră.

— Şi atunci?

— Sînteţi invitat la Sanctuar, domnule Spitzberger.

Jim rămase cu gura căscată. O vizită la sanctuar era un lucru de neconceput, un ideal de visat într-o noapte de insomnie, ştiind că nu se poate realiza. Pentru că nici un om nu reuşise să depăşească Zona Permisă, în cei treizeci de ani de cînd pămîntenii coborîseră pe Khalora.

*

Khalora reprezenta o enigmă pe care nimeni nu mai spera s-o rezolve. O planetă atît de ciudată, atît de lipsită de logică, încît toţi se mulţumeau s-o ia ca atare. A fost descoperită în urmă cu cincizeci de ani, din întîmplare. Abia după douăzeci de ani s-a trimis în zonă o navă de cercetare, înzestrată cu echipament şi specialişti.

Planeta avea dimensiuni apropiate Pămîntului. Nava de cercetare s-a plasat mai întîi pe o orbită în jurul ei, încercînd să afle cît mai multe înainte de asolizare. Însă aparatele nu furnizau nici un fel de informaţii despre planetă. De parcă n-ar fi existat.

Nava şi-a schimbat cursul şi a coborît pe planetă. O forţă necunoscută a pus stăpînire pe ea şi o controla. Asolizarea a fost făcută în cele mai bune condiţii, iar cînd echipajul şi-a revenit din

spaimă, a descoperit că aparatura funcţiona din nou. Însă doar pe o rază de zece kilometri în jurul punctului de asolizare.

Atmosfera era identică celei pămînteşti şi nu exista urmă de viruşi, microbi sau bacterii. Solul era acoperit cu o vegetaţie înaltă, spre marginile zonei, iar în centru cu o iarbă măruntă şi deasă. Totul părea foarte pămîntesc. În imediata apropiere a navei se vedea un grup de clădiri.

După deliberări îndelungate, căpitanul a hotărît să trimită un robot de cercetare. Însă robotul s-a oprit îndată ce-a ieşit din navă. După un timp s-a întors, fără să aducă nici o informaţie suplimentară.

În cele din urmă, căpitanul Martin a ieşit singur, înarmat doar cu un revlas. În prima clipă a crezut că visează. În faţa lui se afla un orăşel obişnuit de pe Pămînt. Vile mici, cochete, vopsite în culori vii, înconjurate de garduri scunde, prin care se vedeau grădini încărcate de flori. În centrul orăşelului se ridicau două clădiri, cu aspect oficial. La oarecare distanţă de oraş erau, incontestabil, plantaţii de tot felul: cereale, livezi, o pădure de conifere…

La douăzeci-treizeci de metri de navă stătea un grup de fiinţe care se uitau, cu o curiozitate blazată, la căpitanul Martin. Acesta se mişca greoi în costumul de protecţie.

Atunci au întîlnit oamenii, pentru prima dată, khalorii.

Înfăţişarea lor era atît de paşnică, încît căpitanul s-a apropiat de ei, uitînd de arma pe care o ţinea în mînă. Cînd a ajuns la cîţiva metri de khalori, în minte i-a apărut o voce care i-a spus cu blîndeţea superorităţii:

— Fiţi bineveniţi, pămînteni. Sper să ne înţelegem şi, mai ales, să ne înţelegeţi.

Martin a sesizat imediat că era vorba de o comunicare telepatică. Dintre minunile cu care avusese de-a face, era cea mai măruntă.

Vocea continua să-i comunice:

— Ai dreptate. E vorba de telepatie. Însă nu toţi sîntem telepaţi şi nu toţi pămîntenii sînt mediumuri bune pentru noi. Dumneata eşti excepţia care întăreşte regula. De aceea am preferat să luăm legătura mai întîi cu dumneata, pînă cînd vom reuşi, şi unii, şi ceilalţi, să ne învăţăm reciproc limbajul. Puteţi părăsi nava fără costum de protecţie, nu vă pîndeşte nici un pericol.

Au urmat zile întregi de discuţii, iar pămîntenii au aflat că pe planetă fusese pregătită o zonă în care aveau acces. Singura zonă în care le era permis accesul şi unde fuseseră create condiţiile în care aveau să locuiască cercetătorii pe care Pămîntul avea voie să-i trimită pe planeta Khalor. Sau echipajele navelor, care aveau nevoie de odihnă sau urma să facă reparaţii.

Zona Permisă era înconjurată de un ecran opac, prin care nu putea străbate nimeni. Ce era dincolo de ecran? Nimeni nu ştia.

Se convenise că Zona Permisă era un loc în care aveau acces atît oamenii, cît şi Khalorii, pentru a se cunoaşte şi studia reciproc.

Însă au trecut treizeci de ani şi, deşi pămîntenii au trimis echipe de cercetare, n-au reuşit să afle prea multe despre khalori. Le ştiau limba, înfăţişarea şi cam atît. Nu se făcea nici un fel de negoţ, nici un fel de troc. Asta a fost una dintre primele condiţii puse de khalori, în schimbul permiterii accesului pămîntenilor pe planetă.

Baza terestră de pe Khalora s-a dovedit nepreţuită. Ca punct nodal în cercetarea acelei părţi de galaxie, ca loc de refugiu pentru navele avariate şi de spitalizare pentru cosmonauţii loviţi de vreo boală. Orăşelul acela atît de desuet, născut parcă din visele despre o copilărie uitată, avea ceva reconfortant, liniştitor… Oamenii s-au obişnuit destul de repede cu khalorii care veneau din cînd în cînd în zonă. Erau amabili, dispuşi să vorbească, dar, după treizeci de ani, oamenii au

descoperit că aveau o îndemînare deosebită în a ocoli problemele fundamentale…

Se părea că, de fapt, Zona Permisă era un loc în care khalorii îi studiau pe oameni şi nu invers. Însă avantajul de a avea o bază pe planetă era mare, khalorii erau paşnici şi nu se amestecau în treburile oamenilor. Se ştia că sînt conduşi de un Sfat, în fruntea căruia se afla Marele Bătrîn, un personaj care părea să aibă mai degrabă funcţii religioase decît administrative. Nu se ştia nimic despre tehnologia khalorilor, doar că o depăşea sigur, cu mult, pe cea umană, din moment ce fuseseră în stare că creeze o zonă cu condiţii de mediu identice celor de pe Terra şi să blocheze pătrunderea aparaturii de cercetare a oamenilor în zonele pe care le ţineau secrete.

*

Jim Spitzberger era pe Khalora de cinci ani. Învăţase, cît de cît, limba şi aflase despre khalori tot ce se putea şti. Adică mai nimic. Era, aşadar, în măsură să aprecieze cît de importantă era invitaţia care-i fusese făcută. Şi cît de insolită…

Reacţionă cu întîrziere:

— De ce eu? De ce nu guvernatorul sau directorul centrului de cercetări?

— Hotărîrea aparţine unora mai înţelepţi ca mine, răspunse khalorul, plecîndu-şi fruntea cu modestie. Dar bănuiesc că a contat faptul că sînteţi specialist în folclor şi istoria religiilor, avînd însă şi o oarecare pregătire de fizician.

Jim începu să se agite:

— Trebuie să-mi anunţ superiorii… E un eveniment atît de important!

— Dommnule Spitzberger, dacă acceptaţi invitaţia, va trebui să plecăm imediat, fără a anunţa pe cineva. Altfel, invitaţia îşi pierde valabilitatea, iar noi vom nega că a fost făcută vreodată.

— Bine, dar trebuie să-mi iau echipamentul de protecţie… aparatura de înregistrare… Nici nu ştiu de ce am nevoie…

— Nu aveţi nevoie de nimic. Vom avea noi grijă de tot. Trebuie să vă hotărîţi. Acceptaţi sau nu?

Jim ştia că nu are de ales. Chiar dacă i s-ar fi întins o cursă, trebuia să rişte. Miza era prea mare. Îşi risca, poate, viaţa. Însă ceea ce ar fi putut afla depăşea cu mult valoarea unei vieţi. Sau, cel puţin, aşa bănuia.

— Bine, zise el, ca şi cum s-ar fi aruncat în vîltoare. Accept.

Khalorul zîmbi din nou, cu zîmbetul lui bizar, apoi îşi desfăcu braţele încolăcite la piept.

— Să mergem!

Se întoarse şi porni pe străduţă, spre marginea orăşelului, acolo unde se întindeau holdele. Jim îl urmă, un pic dezamăgit. Se aşteptase la ceva ieşit din comun, nu să plece aşa, pe jos, la plimbare. Însă khalorul, cu toate că avea picioarele scurte, se deplasa repede, iar Jim grăbi pasul, şi nu mai avu timp să-şi savureze dezamăgirea.

Cei trei-patru kilometri pînă la marginea Zonei Permise au fost parcurşi în tăcere. Trecură printre lanurile de grîu şi intrară în pădure, apoi se opriră în faţa perdelei opace, ca o sticlă fumurie.

Khalorul întoarse capul, să vadă dacă era lîngă el. Îi zîmbi din nou, un surîs care se voia liniştitor, dar care nu reuşi decît să fie, din nou, bizar. Apoi întinse braţul, care era mai degrabă un tentacul, şi lovi uşor cu cleştele în peretele fumuriu. Din locul izbit ieşi un nor de fum, în formă de sferă, ce se întindea cu viteză, rămînînd însă lipit de perete. Khalorul întinse braţul dinnou şi, cu un gest de neimaginat, îl trase pe Jim lîngă el, intrînd împreună în sfera de fum. Merseră prin ceaţa aceea sufocantă cîţiva paşi, apoi ieşiră afară, la lumină.

Trecuseră de barieră.

Erau în altă lume, o lume cu un cer alb-gălbui, pe care se mişcau încet nori maronii. Solul nisipos era de un roşu aprins, cu slipiri metalice. La cîteva sute de metri se vedea o aglomerare ce ondula în bătaia vîntului, un fel de pădure de alge verzi, pătate cu portocaliu.

Un tablou suprarelist, încărcat de culori tari, ţipătoare, făcut probabil pentru un alt fel de ochi decît cei omeneşti, şi care, mai mult ca sigur, reuşeau să găsească o armonie pe care omul n-o putea descoperi.

Jim închise ochii, orbit de lumina puternică, reflectată de nisipul roşu, şi auzi şuieratul khalorului:

— Vă simţiţi bine, domnule Spitzberger?

Deschise ochii ruşinat de slăbiciunea lui.

— Da, totul e în regulă.

— Dacă sînt probleme, să-mi spuneţi imediat. Respiraţi bine? Nu aveţi cumva o senzaţie de sufocare?

— Nu, răspunse mirat Jim. Ar fi trebuit să am?

— Dimpotrivă, zîmbi din nou khalorul. Trebuie să ştiţi că, în momentul în care am trecut prin ceea ce vi s-a părut a fi un nor de fum, în organismul dumneavoastră s-au făcut anumite ajustări. Pentru a fi capabil să supravieţuiţi în atmosfera noastră. M-am temut că n-a ieşit totul aşa cum trebuia. Facem acest lucru pentru prima dată… Să mergem, sîntem aşteptaţi.

La marginea pădurii de alge se afla o lighioană stranie, un fel de cilindru miriapod, care scormonea cu un capăt în nisip. Khalorul şuieră scurt, iar lighioana se desfăşură brusc, ca un covor, transformîndu-se într-un fel de calcan, plat, cu picioruşele pe margine, precum franjurile unui covor. La un semn al însoţitorului său, Jim urcă pe suprafaţa care i se întindea în faţă. După ce urcă şi el, khalorul şuieră din nou, iar animalul de povară se ridică deasupra solului şi porni, la început lin,

apoi din ce în ce mai repede, alunecînd desupra pădurii de alge care, simţindu-le prezenţa, se afundă imediat în sol. Sub ei se aşternea acum acelaşi nisip roşu, cu străluciri metalice, nemişcat, de parcă n-ar fi fost nicicînd o adevărată pădure.

Zborul îi aduse apoi deasupra unui rîu învolburat, cu marginile pline de păpuriş înalt, verde, aşa cum vezi la marginea oricărei bălţi pămînteşti. Dincolo de rîu se zăreau munţii înalţi, acoperiţi cu un fel de piloane metalice, acoperite cu ciucuri de globuri străvezii, care luceau în toate culorile curcubeului.

Khalorul şuieră din nou, iar covorul zburător traversă rîul, îndreptîndu-se spre munţi. Umbra lor, care-i urmărea fidelă pe sol, ca un căţel neastîmpărat, trecu prin păpuriş. În clipa următoare, lujerele verzi fură cuprinse de panică şi fugiră în toate părţile, chiţcăind strident. Khalorul rîse scurt, apoi nu le mai dădu atenţie.

Jim privea, un pic ameţit din cauza vitezei şi a înălţimii, toate ciudăţeniile care-l înconjurau, avînd senzaţia unui vis al cărui rost nu-l înţelegea. Trecerea într-o lume căutată, exagerată în mod voit, îl irita, fără să ştie prea bine de ce. Avea senzaţia că totul era regizat, că i se arătau în mod premeditat anumite aspecte care ar fi trebuit să-i sugereze că se afla într-o lume străină… Şi dacă şi aceasta era la fel de artificială ca Zona Permisă?

Nu apucă să-şi dezvolte mai departe suspiciunile. Animalul zburător se aşeză lin într-o vale, printre tufişuri care păreau făcute din sîrmă ghimpată arămie. Khalorul coborî şi-i făcu semn să-l urmeze pe o cărăruie din acelaşi nisip roşu, metalizat, care începuse să devină obsedant.

În spatele pilonilor metalici, acoperiţi aici cu sfere argintii, se afla o clădire, nu prea mare, dar a cărei sobrietate impunea respect. Ba chiar, gîndi surprins Jim, reculegere…

Era primul semn de civilizaţie pe care-l întîlnea de cînd trecuse bariera.

Khalorul se dădu la o parte şi-l invită, cu un gest care ascundea sub politeţea desăvîrşită o oarecare nervozitate, să intre pe uşa îngustă. Jim dădu din umeri şi intră decis. Nu mai avea cum da înapoi. Sala în care pătrunsese era întunecată şi goală. Doar în capătul ei se zărea un fel de fluorescenţă, ce părea a pluti în aer. La lumina palidă observă trei khalori în robe albe.

Jim se apropie încet, neştiind cum să procedeze. Era evident că se afla în faţa unor khalori de vază, poate chiar în faţa Marelui Bătrîn.

— Cu ce vă pot ajuta? şuieră el salutul, nefiind convins că folosea formula potrivită.

— Cu nimic, zîmbi khalorul din mijloc. Sau, poate, cum bine zice salutul nostru, să ne ajutăm reciproc…

Cel care-i vorbise era un khalor mărunt, cu trupul încovoiat şi solzii decoloraţi de timp. Aveau o nuanţă de un albastru palid, ca un strop de cerneală dizolvat în lapte. Înfăţişarea lui îi arăta bătrîneţe, dar şi puterea, măreţiea, şi resemnarea celui care ştie prea multe.

— Sînteţi Marele Bătrîn? întrebă Jim, conştient că făcuse o gafă.

Khalorii nu-şi spuneau niciodată pe nume şi nici nu se adresau unul altuia cu vreun apelativ. Probabil că obiceiul oamenilor, de a purta nume pe care şi le dezvăluiau în public, li se părea de o indecenţă revoltătoare.

Khalorul cel bătrîn zîmbi cu înţelegere.

— Voi, oamenii, trebuie să daţi nume la toate… Să etichetaţi, să clasificaţi, să categorisiţi… Da, eu sînt Marele Bătrîn, dacă vrei să-mi pui o etichetă. Lucrurile sînt mult mai complicate şi nu am de gînd să ţi le explic. Te-am chemat pentru altceva. Stai jos, pentru că avem mult de discutat…

Khalorul cel înalt, care-l condusese pînă acolo, aduse de undeva, din întunericul sălii, un fotoliu comod, evident făcut special pentru el.

Abia acum îşi dădea seama Jim că nu văzuse niciodată un khalor stînd altfel decît în picioare. Avantajul de a avea mai multe membre…

Se aşeză, iar bătrînul îl privi cercetător.

— Se spune că eşti cunoscător al diferitelor religii, atît pămînteşti, cît şi ale altor civilizaţii pe care le-aţi întîlnit.

— Oarecum, răspunse Jim, circumspect.

— Nu mă interesează în ce credeţi şi cît de mult aţi înţeles din esenţa Divinităţii. Acestea nu sînt lucruri de discutat. Credinţa e un lucru prea intim pentru a fi făcut public, iar cei care discută aşa ceva, dacă sînt de bună credinţă, nu reuşesc niciodată să expună esenţialul. Însă în orice religie există două aspecte fundamentale… Unul priveşte Divinitatea, puterile şi formele ei de manifestare. Cel de-al doilea se referă la Geneză. Cînd, cum şi pentru ce a fost creat Universul. Aş dori să-mi faci, în cîteva cuvinte, o sinteză a ideilor voastre referitoare la Geneză. Nu vreau amănunte. Doar esenţialul.

Jim rămase un timp pe gînduri. I-ar fi fost mult mai uşor să expună ideile fiecărei religii principale, decît să caute elemente comune. În cele din urmă se hotărî:

— La început n-a fost nimic. Doar Dumnezeu. Mă rog, fiecare religie îi dă alt nume. Şi din haosul fără chip, Dumnezeu a făcut universul: astrele, Pămîntul… A făcut lumina, pentru că la începuturi nu era nici măcar lumină. A despărţit apa de uscat, a creat tot felul de făpturi şi de zeităţi ajutătoare, iar la sfîrşit a făcut şi omul. De ce le-a făcut? Părerile sînt împărţite. Unele religii nu dau nici o explicaţie, altele zic că se plictisea singur, iar altele pretind că a creat omul, sau alte făpturi inteligente, ca să existe cineva care să-i recunoască şi să-i înţeleagă măreţia. Cred că singurul lucru comun majorităţii religiilor este că universul n-a existat întotdeauna, că a fost creat la un moment dat.

Khalorul cel bătrîn îl ascultase cu atenţie. Apoi, văzînd că Jim se oprise, îl întrebă:

— Şi universul, odată creat, va fi veşnic?

— Nu, fiecare religie prevede un moment în care universul va dispărea. Unele religii prevăd chiar distrugeri ciclice ale lumii. Sfîrşitul lumii este prevăzut de unii în viitorul apropiat, de alţii într-un viitor foarte îndepărtat. Formele de dipariţie a universului sînt şi ele foarte diferite: o distrugere totală sau o transformare prin care oamenii se vor apropia de Divinitate, fie prin contopire cu ea, fie prin trecerea într-o altă lume, veşnică, unde vor fi judecaţi pentru faptele lor…

— Deci, reluă khalorul, nimic nu e veşnic. A apărut într-un anumit moment şi va dispărea într-un alt moment.

— Da. Din punct de vedere religios, bineînţeles.

— Dar din punct de vedere ştiinţific? Am înţeles că aveţi cunoştinţe serioase şi de fizică.

— Nu chiar atît de serioase. Am citit şi eu cîte ceva… La început, ştiinţa a considerat universul veşnic şi nemărginit. Apoi s-a observat că universul se extinde continuu… Iar încercarea de a găsi legi care să explice ceea ce ştiam despre univers, în concordanţă cu ceea ce ştiam despre microstructura materiei, a dus la o concluzie neaşteptată: aceea că universul are un început. Că a existat un moment în care întreaga materie şi energie a universului erau concentrate într-un spaţiu atît de mic, încît nu exista nici o dimensiune, toate fiind compactate. Apoi a avut loc ceva, denumit eufemistic big-bang, cînd universul a început să se extindă, iar o parte din dimensiuni, printre care şi timpul, au devenit sesizabile…

— Deci, după părerea voastră, universul şi timpul au un punct de început?

— Da.

— Şi înainte?

— Înainte nu a fost nimic. Iar dacă nu a fost nimic, nu putea să existe nici timpul.

— Interesant… ca să te citez: la început a fost haosul, n-a fost nimic, nici măcar lumină… Cred că, pe undeva, ideile voastre ştiinţifice au fost influenţate de gîndirea voastră religioasă. Cred că nu te-am chemat degeaba… Îţi voi spune cîteva lucruri. Nu ţi le voi demonstra. Nu-ţi voi aduce dovezi. Nu-ţi cer să mă crezi. Doar să te gîndeşti la ceea ce îţi voi spune. Pentru că am ajuns la concluzia că dumneata poţi să le înţelegi şi poţi să faci, în timp, ceva. Interesant că, atît religios, cît şi ştiinţific, omul a reuşit să se apropie de esenţa lucrurilor. Universul are un început şi un sfîrşit. Însă lucrurile nu sînt chiar atît de simple. Există un concept pe care mintea omenească nu l-a înţeles pe deplin: veşnicia. N-am vrut să discutăm despre Divinitate. Nu e momentul acum, iar problema e mult prea complicată. Însă din cele pe care mi le-ai spus rezultă că, la un moment dat, întreaga materie şi energie a universului erau concentrate într-un spaţiu atît de restrîns, încît pînă şi timpul era compactat… Că timpul, și el, are un început… Să luăm o chestie simplă, de geometrie elementară. Orice sistem de coordonate este relativ faţă de un punct de referinţă. Pe de altă parte, în orice sistem de coordonate, valorile pot exista de ambele părţi ale punctului origine, cu semn plus, respectiv minus. Considerînd că timpul îşi are originea în momentul big-bangului, cine ne împiedică să considerăm că există un timp negativ? Sigur, un timp negativ nu înseamnă un timp în care toate se întîmplă pe dos, în care viaţa începe de la moarte şi se sfîrşeşte la naştere, ci un timp în care fenomenele se desfăşoară conform logicii corespunzătoare unui alt univers. Materia nu este veşnică. Ştiţi că se poate transforma în energie, dar se mai poate transforma şi în alte lucruri, pe care voi nu le cunoaşteţi încă. Cu o singură condiţie: nimic nu se pierde, totul se transformă, după cum a

zis unul dintre învăţaţii voştri… Atunci, dacă nimic nu se pierde şi nimic nu apare din senin, iar universul a apărut la un moment dat, materialul din care a fost construit nu s-a ivit din neant.

Khalorul se uită la Jim să vadă dacă îl urmărește și continuă:

— Dar să lăsăm speculaţiile şi să ajung la prima dintre afirmaţiile pe care voiam să ţi le expun: înaintea acestui univers a existat un altul. Care s-a tot restrîns, pînă a ajuns să se concentreze într-un spaţiu infim. O a doua afirmaţie: nu există un singur univers. Fiecare dintre universurile componente are o existenţă ciclică: se extinde pînă la un moment dat, apoi se contractă, şi iar se extinde… Şi tot aşa, în vecii vecilor! Între universurile paralele există o relaţie de sincronizare compensatorie: în timp ce unele se contractă, altele se extind. În total, la un moment dat, densitatea superuniversului este constantă. O a treia afirmaţie: există posibilitatea trecerii dintr-un univers în altul. Noi ştim să facem lucrul acesta, iar planeta Khalora reprezintă punctul nostru de observare al acestui univers, şi unul dintre locurile de refugiu atunci cînd universul nostru de origine se compactează atît de mult încît legile naturii se transformă şi devin periculoase pentru noi. Încearcă să-ţi imaginezi existenţa universului ca o grămadă de baloane vîrîte într-un butoi: unele se umflă, altele se dezumflă, iar o furnică trece de pe unul de altul…

— Foarte interesant, bîigui Jim. O teorie foarte interesantă… Însă la nivelul nostru de cunoaştere, greu de probat… Iar în ceea ce priveşte trecerea dintr-un univers în altul…

— Dragul meu, ideea fundamentală a rasei noastre, o rasă atît de bătrînă încît a supravieţuit distrugerii mai multor universuri, este întrajutorarea. V-am permis accesul pe această planetă şi am luat o înfăţişare care să vă fie perceptibilă pentru a vă spune unele lucruri care să

vă ajute. Să vă ajute să vă ajutaţi singuri. Dacă nu veţi fi în stare, înseamnă că ne-am înşelat asupra capacităţilor voastre şi vă meritaţi soarta. E adevărat că lucrurile pe care ţi le-am spus par nebuloase, chiar nebuneşti… Vă va trebui mii de ani ca să descoperiţi cum se poate trece dintr-un univers în altul. Însă nu aveţi timp de pierdut. Dacă rasa umană vrea să supravieţuiască, trebuie să se apuce cît mai curînd de treabă. La început, aceste idei vor părea pline de misticism sau de prostie, dar în timp se vor găsi oameni care se vor apleca asupra lor, le vor studia şi le vor înţelege. Lumea trebuie pregătită, trebuie să ştie că există un pericol, dar și că există o salvare şi trebuie s-o caute. Altfel, momentul în care omenirea va afla ştirea cea rea, fără să fie convinsă că există şi o posibilitate de contracarare a nenorocirii, va duce la panică sau, şi mai rău, la resemnare.

— Ştirea cea rea?

— Da, dragul meu. Te-am chemat, de fapt, ca să-ţi aduc la cunoştinţă o ştire foarte rea. Groaznică! Noi am aflat-o ieri. Voi, oamenii, o veţi afla peste cîteva mii de ani, cînd veţi recepţiona semnale din marginile universului vostru: universul în care locuiţi a încetat să se mai extindă! De ieri, universul vostru a început să se compacteze. Mai este locuibil doar cîteva milioane de ani, iar peste cîteva miliarde de ani va dispărea cu desăvîrşire… Nu mai aveţi timp de pierdut. Trebuie să descoperiţi calea spre alte universuri. Dacă veţi fi convinşi că există.

Bătrînul făcu semn khalorului cel înalt, care stătuse respectuos deoparte:

— Du-l înapoi. Ţine minte, Jim Spitzberger! Ai fost cel ales! Un alt om nu va mai trece niciodată dincolo de barieră! Soarta omenirii este acum în mîinile tale! Ajutaţi-vă singuri…

„Dincolo de barieră” a apărut în volumul Singur pe Ormuza*, Millennium Books, 2011*

Dan Doboș

DEMNET
(fragment)

Capitolul 1

Igor Lemme îşi savura propria uimire, provocată de imaginea mulţimii care aştepta în faţa primăriei. Nu mai văzuse niciodată un şir, o coadă. Deşi erau doar cîteva grade peste zero şi din cerul plumburiu se cernea o ploaie nehotărîtă şi urîcioasă, mai bine de cincizeci de oameni aşteptau răbdători întrevederea cu funcţionarii care aveau să decidă asupra valorii potrivite a coeficientului lor social. Purtau cu toţii haine viu colorate, pe care apa se scurgea în şuviţe repezi, fără să lase în urma ei nici măcar o dîră de umezeală.

Sîntem stropi pe fulgarinul care ne îmbracă lumea.

Încîntat de noutatea priveliştii, se aşeză la rîndul său în spatele ultimului venit, un bărbat cu aproape un cap mai înalt decît el, care purta o haină de ploaie galbenă. Străinul îl privi întîi cu bunăvoinţă, îi zîmbi, dădu să spună ceva, dar apoi ochii îi căzură pe haina de piele a lui Igor şi rămaseră pironiţi acolo pentru o vreme. Bărbatul se întoarse brusc, de parcă o voce interioară i-ar fi dictat să nu intre în vorbă cu un străin cu o înfăţişare şi o îmbrăcăminte atît de bizare.

Igor Lemme sărea în ochi şi ştia asta foarte bine. Refuza cu obstinaţie să se îmbrace la fel cu cei din jurul său, dar nu o făcea alegînd croieli sau culori fanteziste, ci preferînd materiale vechi, lipsite de confortul ţesăturilor moderne, dar care

aduceau cu hainele purtate cu mai bine de o sută de ani în urmă. Ştia că vestimentaţia aceea îl plasa în ochii tuturor în tabăra nu prea stimată a maxwellienilor, dar lucrul acesta nu îl preocupa foarte mult. Hainele rămăseseră ultima fărîmă a protestului său, erau ca un strat de cenuşă ce acoperă totul amintind de o trecută izbucnire vulcanică.

Cu excepţia felului de a se îmbrăca, Igor Lemme era un cetăţean absolut normal, care nu ieşea cu nimic în evidenţă. Ca alte sute de milioane de ameropeni, avea o mică afacere, locuia singur, împreună cu un animal de companie, nu avea copii, îşi plătea facturile exclusiv prin UniTrez şi participa conştiincios la Ora Consultării. Nu fusese căsătorit niciodată şi nici nu îndeplinise vreun stagiu voluntar de muncă în favoarea comunităţii. Călătorise de două ori pe Lună şi o singură dată pe Marte, ceea ce ar fi putut părea ciudat pentru un om de condiţia lui financiară. Spălătoria pe care o deţinea însă deservea Parcul de distracţii Disney, de lîngă Paris, ceea ce explica întrucîtva de ce nu era prea dornic să meargă în vestitele hoteluri selenare şi nici în paradisul fiscal marţian.

Igor Lemme ieşea în evidenţă şi din cauza fragilităţii pe care o emana fiinţa sa. Era uşor mai scund decît media concetăţenilor săi, ceea ce arăta clar că părinţii săi refuzaseră să-i controleze creşterea. Pielea sa uşor măslinie părea întinsă cumva forţat pe un schelet firav şi, de sub ea, oasele irupeau caraghios, de parcă nu ar fi respectat logica anatomică normală. Cînd mergea la plajă şi se cufunda în marea de oameni cu musculatura reliefată impecabil, părea o marionetă ce-şi căpătase miraculos independenţa şi evadase de sub sforile maestrului păpuşar. Arătase mereu precum cel mai mic puşti din clasă, atîta doar că nu mai era la şcoală. De fapt, nici nu fusese vreodată.

Dincolo de haine şi de statură, Igor Lemme se simţea însă cu adevărat diferit pe dinăuntru. Crescuse măcinat de credinţa că nu se potriveşte timpului în care trăieşte, iar sufletul său fusese consumat dintotdeauna de pîrjolul neputinţei de a schimba lumea din jurul său. Nu avusese prea mulţi prieteni şi, în momentele sale de depresie, se întreba dacă iubise vreodată. Se minţea adeseori spunîndu-şi că iubeşte ceea ce face, dar sentinţa aceea nu făcea decît să închidă parşiv un cerc vicios, fiindcă făcea ceea ce făcea tocmai fiindcă era singur.

O uşoară bătaie pe umăr îl smulse din gîndurile sale.

— Bună ziua. Staţi aici pentru recalcularea coeficientului social?

În spatele său se aşezase o femeie care avea întipărit pe faţă un zîmbet larg şi îl privea cu ochi calzi, binevoitori.

— Da. Dar uite că nu l-am întrebat pe domnul din faţa mea dacă stau unde trebuie.

Auzind conversaţia, bărbatul cu haină galbenă se întoarse şi zise scurt:

— Staţi bine.

— Dumnezeule, vă daţi seama că stăm la coadă? N-am mai văzut aşa ceva de vreo şaizeci de ani. Ultima dată am aşteptat în şir să cumpăr bilete la un concert. Minte de fetiţă! Nu cred că aveam mai mult de treizeci de ani.

— Purple Roses, bănuiesc…

Femeia făcu ochii mari de uimire.

— De unde ştiţi?

Igor zîmbi şi el, încîntat că intuise corect.

— Arătaţi ca o persoană căreia îi place muzica celor de la Purple Roses. În plus, se potriveşte şi perioada…

— Sînteţi fan? Păreţi cu mult mai tînăr decît mine.

Igor Lemme privi din nou spre femeia care, după toate standardele rasei umane, nu arăta mai

bătrînă de patruzeci şi cinci de ani. Semnele subtile ale operaţiilor şi îmbunătăţirilor, postura uşor adusă de spate, dar mai ales vocea şi mîinile arătau însă că se apropia de o sută de ani.

— Aparenţele înșală, doamnă, minţi el, întrebîndu-se în acelaşi timp ce ar fi zis femeia aceea dacă ar fi ştiut cum ghicise numele formaţiei ei favorite.

— Aş fi putut sta acasă, dar nu m-am înţeles deloc cu interfaţa automată. Au făcut o eroare groaznică! Vă puteţi imagina că mi-au dat maximum de competenţă doar la gastronomie? Arăt eu a bucătăreasă?

Igor Lemme clătină energic din cap a negaţie, dar preferă să nu spună nimic, fiindcă femeia arăta exact ca o bucătăreasă. Era convins că îşi petrecuse ultimii cincizeci de ani schimbînd reţete cu prietenele, participînd la concursuri stupide în încercarea de a face prăjituri care să aibă un număr exact de calorii şi călătorind cu un cîrd de alte femei care arătau şi se comportau exact ca ea în tururi gastronomice ale lumii şi ale Inelului.

— Nici nu-mi vine să cred că au ignorat zecile de ani în care am avut cea mai frumoasă grădină din cartier! Nu-mi explic cum au putut omite lucrul ăsta. S-a scris despre orhideele mele pînă şi în reviste. Nenorocita aia de maşină mi-a spus însă că referinţele cu privire la această abilitate a mea sînt obscure. Normal că sînt obscure pentru o maşină! De parcă ar putea mirosi vreodată florile mele! Nu ştiu ce o să se-aleagă de lumea asta! încheie ea oftînd adînc.

— Nici nu ştiţi cîtă dreptate vă dau, rosti Igor Lemme pe un ton care ar fi vrut să îi indice femeii că dorea să pună punct discuţiei.

— Dar dumneavoastră? se trezi Igor interpelat de bărbatul cu haină galbenă. De ce aţi preferat să veniţi personal pînă la primărie?

— A, dădu Igor din mînă, de parcă ar fi alungat o muscă sîcîitoare. E o neînţelegere legată

de nişte acte de studii. Am cîteva cursuri în Chabilla pe care nu le-au echivalat cum trebuie şi am venit să întreb dacă e nevoie să aduc actele în original.

— Aha, dădu bărbatul masiv din cap. Arătaţi într-adevăr ca o persoană care a petrecut pe Lună destul de mult timp.

Igor ştia că ameropenii nu sînt înnebuniţi după selenari, şi cu atît mai puţin după cei care petrecuseră ceva vreme în Chabilla, acolo unde coloniile de maxwellieni puteau exista nestingherite de sîcîielile autorităţilor. Afirmaţia bărbatului putea fi însă înţeleasă şi ca o aluzie deloc politicoasă la constituţia sa fragilă: pe Lună nu era nevoie de muşchi, iar o statură impunătoare te putea pune în situaţii complicate şi chiar stînjenitoare.

— Ce credeţi despre toată nebunia asta? întrebă femeia.

— Nu ştiu ce să spun, mărturisi sincer Lemme. Mi se pare ciudat că stabilirea coeficienţilor sociali interesează atîta lume. Ne descurcăm foarte bine şi fără Senat, DemNet sau cine ştie ce alte asemenea autorităţi. În fond, important e să funcţioneze UniTrez, NanoSan şi comunităţile locale, să ne înţelegem adică unii cu ceilalţi…

— Mie mi se pare încurajator, îl întrerupse femeia. La urma urmei nu vezi în fiecare zi atîţia oameni care să-şi conteste locul în societate. Ăsta e un semn bun.

Remarca femeii îl făcu pe Igor să înțeleagă ce anume îi provoca surescitarea care zumzăia undeva în adîncul subconştientului său. Realiză că sînt speranţe, că viitorul nu e un bloc de granit. Oamenii aceia contestau DemNet, chiar dacă nu-şi dădeau seama de lucrul ăsta.

*

Picăturile de apă formaseră o mică băltoacă pe parchetul impecabil al biroului. Funcţionarul primăriei privi sub scaunului lui Igor, reuşind cu greu să-şi ascundă nemulţumirea întipărită pe chip. Era un bărbat rubicond, care purta niște ochelari al căror rol nu avea cum să fie decît unul decorativ, fiindcă nimeni nu ar fi angajat pentru o muncă de birou un individ care să aibă chiar şi cea mai mică problemă de vedere. Ochelarii reveniseră însă la modă după succesul uriaş al unui simfilm despre cel de-al doilea război mondial.

— Cu ce vă putem fi de folos, domnule Lemme?

— Cred că s-a strecurat o greşeală în calcularea coeficientului social în cazul meu, spuse calm Igor, încercînd să-şi stăpînească emoţia.

— E o chestiune des întîlnită zilele astea, zîmbi funcţionarul. Dar cred că v-aţi convins deja de asta, urmă el, privind cu subînţeles la băltoaca de sub scaunul lui Lemme.

Igor rămase tăcut, ceea ce păru că îl pune pe celălalt în dificultate.

— Înainte de a trece la procedura oficială, doresc să vă reamintesc de faptul că săptămînile de probă ale DemNet au tocmai rolul de a regla eventualele…

— Sînt perfect conştient de lucrul ăsta, dar pentru mine e important ca la prima Consultare să beneficiez de un coeficient mai mare decît cel care mi s-a alocat acum.

Funcţionarul oftă şi îşi scoase ochelarii, pe care îi aşeză cu grijă pe birou.

— Domnule Lemme, nu neg că e posibil să se fi produs o eroare. De trei zile primesc însă în audienţă tot felul de oameni, iar ceea ce se obţine la sfîrşitul reevaluării e doar rareori o variaţie mai mare de zece la sută. Sînt gata să trec cu dumneavoastră prin toate procedurile, fiindcă asta e treaba mea, dar de dragul oamenilor care

aşteaptă afară în ploaie trebuie să vă întreb: ce speraţi să obţineţi?

Lemme îşi deschise fermoarul hainei de piele şi îşi îngădui pentru un moment să pară preocupat de aranjarea cămăşii verzi de pe dedesubt.

— O creştere de cel puţin o sută de ori.

— Pardon?

Lemme ridică ochii de pe fermoar şi-l sfredeli pe funcţionar cu privirea. Acesta clipi des, intimidat de strălucirea ciudată a ochilor lui Igor.

— Mă aştept să obţin un coeficient de cîteva sute de ori mai mare decît cel care mi s-a atribuit automat.

— Bine, dar asta v-ar plasa în imediata apropiere a lui Rodomonti sau Krentz. Chiar credeţi că se poate aşa ceva?

Lemme aprobă din cap în tăcere şi apoi făcu un gest simplu, sugerîndu-i celuilalt să-şi înceapă procedura. Funcţionarul clătină din cap a neîncredere, oftă din rărunchi şi începu să vorbească pe un ton sacadat, destinat probabil înregistratoarelor automate din birou.

Încheiat astăzi 13 decembrie 2089, de referent Stan Lewinson, în legătură cu cererea formală adresată de domnul Igor Lemme, cu număr de identificare 2351-4482-1976-2019, cu privire la recalcularea coeficientul social atribuit anterior. Procedura este conformă cu Hotărîrea de Senat 172/2089, iar rezultatul ei poate fi contestat în termen de douăzeci şi patru de ore la instanţa teritorială superioară. Se trece la primul set de întrebări, menit să stabilească măsura în care cetăţeanul Igor Lemme este informat şi înţelege funcţiile şi funcţionalitatea DemNet 1.0.

Funcţionarul se ridică de pe scaun şi începu să se plimbe prin birou, ca un profesor care îşi examinează elevul.

— Domnule Lemme, îmi puteţi defini DemNet?

Igor zîmbi subţire. *Ohoho, şi încă cum!*

— Există mai multe definiţii care se pot da sistemului electronic de vot, gestiune, analiză şi punere în practică a voinţei populare cunoscut sub numele de DemNet 1.0. Dacă ar fi să ne referim la definiţia dată de Comitetul senatorial care l-a pregătit, atunci sîntem în prezenţa celui mai performant sistem politic din toate timpurile, unul care permite consultarea instantanee şi multilaterală a electoratului în raport cu absolut toate problemele de interes comun. În acelaşi timp, DemNet unifică problematicile generale cu cele locale, cuantificînd exact importanţa globală a tuturor hotărîrilor şi în acest fel elimină segregaţia şi antagonismele dintre puterea locală şi cea centrală. Definiţia dată în manualele şcolare este aceea că DemNet este, citez, „expresia ultimă a democraţiei, calea prin care societatea umană a ajuns pentru prima dată într-o armonie perfectă”.

— Şi dacă ar fi să îl definiţi la rîndul dumneavoastră…? interveni funcţionarul.

— Aş spune că DemNet e moartea politicii şi e coada de la cazmaua cu care Ameropa îşi sapă propriul mormînt.

Oficialul îl privi nedumerit, făcîndu-i semn că spusele lui se înregistrează.

— Sînt conştient, continuă Igor Lemme, că vorbele mele pot părea deplasate, dar vă adresez la rîndul meu o întrebare: cum se poate ca expresia ultimă a democraţiei să fie una care să nu permită cetăţenilor să-şi pună întrebări, să se îndoiască sau chiar să o respingă? În fond, aşa cum spunea Otto Krentz, democraţia nu poate fi concepută în termeni de unanimităţi. Fiind împotriva lui, nu fac decît să validez funcţionalitatea DemNet!

Funcţionarul se aşeză din nou la biroul său, afişînd o mină preocupată. Îi devenise evident că

nu se afla în prezenţa unui cetăţean oarecare, aşa încît trecu la următoarea întrebare.

— Daţi-mi vă rog cel puţin unsprezece exemple de elemente care contribuie la ierarhizarea unui vot în DemNet.

Sînt propria mea marionetă. Trag de nişte aţe ca să-l manevrez pe personajul Igor Lemme şi simt că la rîndul meu atîrn de nişte sfori, completînd un şir nesfîrşit de păpuşari ce-şi imaginează că sînt în viaţă.

Igor ar fi putut enumera toate cele şaptezeci şi opt de criterii care ierarhizau votul în DemNet. Dar învăţase de mult să-şi ţină în frîu asemenea trufii.

— Elementele generale care ţin de ierarhizarea votului sînt nivelul general al studiilor, cazierul judiciar, capacităţile manageriale dobîndite, gradul de implicare în dezbaterea politică şi comportamentul fiscal. În planul particular al fiecărei hotărîri se mai ţine seama de: relevanţa studiilor pentru chestiunea în discuţie, proximitatea faţă de zona de efect a hotărîrii, suprapunerea intereselor economice individuale cu cele legate de chestiunea în discuţie, raportul între vîrsta votantului şi orizontul mediu de efect temporal al hotărîrii şi analiza relaţiilor de rudenie ce pot afecta votul unui individ în legătură cu o chestiune dată. Aceste zece caracteristici, împreună cu alte şaizeci şi opt sînt măsurate instantaneu de coeficientul social care se aplică valorii unitare a votului pentru ierarhizarea judicioasă a cetăţenilor în raport cu chestiunea în dezbatere. Sînt de acord că după primele dezbateri fiecare cetăţean va primi exact acel coeficient care i se cuvinte, dar pentru mine este important ca iniţializarea sistemului să se facă la o cu totul altă valoare decît cea care mi s-a atribuit în urma analizei instrumentale.

Igor savură expresia de speranţă ce apăruse pe chipul funcţionarului, care părea că nu ascultase

şi ultima parte a răspunsului.

— Mi-aţi spus doar zece criterii…

— Da, fiindcă am vrut să-l subliniez în mod special pe al unsprezecelea, care este, după părerea mea, şi cel mai stupid dintre ele: nivelul trăirii afective în raport cu hotărîrea luată în discuţie.

— Nu sînt sigur că înţeleg ce vreţi să spuneţi, dar vă rog să-mi detaliaţi. În felul acesta, atingem şi ultimul punct al procedurii menite să ateste că înţelegeţi şi cunoaşteţi funcţiile şi funcţionalitatea DemNet.

— Desigur, replică binevoitor Igor Lemme, care se ridică de pe scaun şi începu să se plimbe, conştient că reuşise să inverseze rolurile şi că din examinat devenise examinator. Ar fi putut jura chiar că desluşeşte o broboană de sudoare pe fruntea funcţionarului.

— Teoreticienii DemNet pleacă de la ideea că afectul întunecă judecata, că trăirile noastre subiective nu trebuie să aibă legătură cu votul, că alegerea unui om într-o funcţie nu trebuie să depindă de faptul că acesta pare sau nu antipatic la o primă vedere, că decizia asupra construirii unei noi autostrăzi nu trebuie să depindă de ataşamentul şi de părerea de rău faţă de o grădină de trandafiri ce urmează să fie zdrobită sub betonul acesteia. Cred sincer că acest ultim criteriu e păgubos şi ştirbeşte profund umanitatea noastră. Conducătorii trebuie aleşi şi în funcţie de cît sînt de chipeşi, de elocvenţi… iar drumurile trebuie să nu treacă niciodată peste grădinile de trandafiri.

Funcţionarul atinse colţul ecranului de pe biroul său cu un gest ce oprea probabil înregistrarea.

— Domnule Lemme, e limpede pentru mine că aţi îndeplinit cu brio cerinţele procedurii şi trebuie să recunosc faptul că m-aţi pus şi pe mine pe gînduri. Eu ştiu desigur, judecînd după vorbele pe care le-aţi spus despre cuantificarea participării afective, că ideile pe care mi le-aţi expus nu sînt

tocmai ale dumneavoastră. Sînt şi eu abonat al ziarului *Now* şi îi citesc editorialele, fără să fiu însă în deplin acord cu cele scrise acolo.

— Citiţi ziarul *Now*? întrebă amabil Lemme.

— Da. Îmi plăcea mai mult înainte să pornească discuţia asta despre DemNet, dar trebuie să recunosc că rămîne în continuare cel mai bun.

Constat îndeplinirea procedurii privind cererea de reevaluare a coeficientului social al cetăţeanului Igor Lemme, cu număr de identificare 2351-4482-1976-2019, şi trec la expunerea motivelor pentru care se face această cerere.

Funcţionarul îl privi pe Lemme, aşteptînd ca acesta să îi explice de ce anume solicitase recalcularea coeficientului social. Celălalt se mulţumi însă să rămînă tăcut şi să zîmbească.

— Ce anume credeţi că a dus la eroarea de calcul a coeficientului dumneavoastră?

— Nu e tocmai o eroare, zise Lemme. E mai degrabă o omisiune, un lucru de care sistemul nu avea cum să ştie.

— Vă daţi seama că… Funcţionarul se opri şi îl privi întrebător. E greu de crezut aşa ceva. Sistemul a lucrat mai bine de un an şi a interpolat…

— Sistemul nu ştia tot ce e de ştiut despre mine.

Funcţionarul ridică din sprîncene şi încercă o glumă.

— Avem cu toţii micile noastre cotloane de individualitate. Mă îndoiesc însă profund că partea ascunsă a personalităţii dumneavoastră are vreo relevanţă pentru sistemul politic şi de vot al societăţii, zîmbi funcţionarul.

— Şi tocmai de aceea vă înşelaţi. Partea ascunsă a personalităţii mele are legătură doar cu politica şi cu societatea ameropeană, zise inflexibil Igor.

— Mă văd silit din nou să vă spun că nu vă înţeleg.

— Ideile mele ajung zilnic pe mesele a sute de milioane de ameropeni şi sînt citate aproape zilnic în Senat. De multe ori publicul aşteaptă verdictele mele…

Funcţionarul izbucni în rîs şi se jucă cu degetele cîteva secunde pe ecranul din faţa sa.

— Domnule Lemme! Nu credeţi că exageraţi? Nu există în spaţiul public o asemenea personalitate. Şi chiar dacă ar fi, activitatea sa ar fi fost cuantificată deja…

Bărbatul continua să rîdă, deloc impresionat de chipul neclintit al lui Igor Lemme.

— Nu îmi pot imagina nicio persoană care să corespundă măcar şi pe departe descrierii dumneavoastră.

— Şi totuşi, sînt de departe cea mai importantă voce a ceea ce odinioară s-ar fi numit *societate civilă*. Iar ceea ce trebuie să decideţi dumneavoastră nu este dacă am dreptate, ci doar dacă aveţi competenţa necesară de a constata o asemenea eventualitate printr-o procedură ce implică acces la matricea elementară a UniTrez. Cu alte cuvinte, domnule Lewinson, aveţi autorizaţiile necesare pentru a-mi verifica imediat contul UniTrez?

La auzul acestor cuvinte, hohotele de rîs încetară brusc, iar veselia se scurse de pe chipul funcţionarului, lăsînd în urmă o mască a uimirii şi a furiei crescînde.

— Să înţeleg că susţineţi că sînteţi într-adevăr un fel de vedetă a dezbaterilor politice.

— Aţi înţeles perfect. Solicit deci să mi se cuantifice la activitatea politică poziţia de maximă expunere de care beneficiază scrierile mele.

Funcţionarul izbi cu palma în birou şi se aplecă pentru a-l vedea mai bine pe Lemme.

— Suspectez că un om atît de informat ca dumneavoastră ar trebui să ştie că noi nu avem

competenţa de a face aşa ceva. Dacă v-aţi dorit doar să obţineţi o trimitere către Oficiul prefectural, vă anunţ că aţi obţinut-o. Vă previn însă că adresarea de cereri aberante administraţiei se pedepseşte…

— Mult mai puţin decît negarea de către un funcţionar al statului a dreptului la petiţie, îl întrerupse Lemme. De altfel, am fost sincer încă de la început cu dumneavoastră. V-am spus că mă aştept la o creştere de cîteva sute de ori a coeficientului social.

— Iar eu vă spun că nu cred că sînteţi cine spuneţi că sînteţi şi că vreţi doar să vă folosiţi de o situaţie ambiguă. Oricum, cazul dumneavoastră nu e de competenţa mea. Mergeţi mîine la Oficiul prefectural. Referatul meu va ajunge acolo chiar în seara asta. Am însă o singură întrebare: dacă sînteţi cine spuneţi că sînteţi, de ce riscaţi o pedeapsă abuzînd de sistem? Pentru DemNet?

— Nu. Împotriva lui.

Fragment din romanul DemNet*, Media-Tech, 2011*

Michael Haulică

POVESTEA LUI CALISTRAT HADÎMBU DIN VIZIRENI, UCIS MIŞELEŞTE DE NENICUL RAUL COLENTINA ÎNTR-UN HAN DE LA MARGINEA BUCUREŞTILOR

Calistrat Hadîmbu sosi la marginea Bucureştilor a doua zi după echinocţiu. Era o toamnă frumoasă, nici prea caldă, nici prea rece, vreme numai bună de călărit. Lăsă calul la barieră, achită o mică penalizare pentru că obosise animalul, apoi deschise uşa hanului care se afla lîngă Staţia de Cai.

Înăuntru, lume şi lume. Lume de-a lui – ţărani şi ţărănci, boieri de la ţară, boieri de la oraş – dar şi domni din oraşul celălalt, vedea asta după haine, auzea după vorbe. *Ştia* că sînt din oraşul celălalt.

Se aşeză la o masă şi ceru ceva de mîncare şi o cană cu vin, apoi asta şi făcu, mîncă mîncarea şi bău vinul.

Ei, mai făcu el ceva, îşi scăpă aşa, în joacă, o mînă pe sub fustele fetei de-l servi la masă, aşa cum era el obişnuit de-acasă, din Vizirenii Buzăului. Poate – cine ştie? – ideea că i se permite una ca asta nu era o obrăznicie, nu era proastă creştere, ci era ceva mai mult, ceva ce avea în sînge.

Se zicea că prin satul lor poposise cîndva însuşi Marele Vizir de la Stambul. Stătuse acolo cîteva zile şi, la nouă luni după asta, multe femei născuseră prunci care aveau apoi să poarte numele Viziru sau Vizireanu, aşa încît, peste ani, satul ajunsese să fie cunoscut ca satul Vizirenilor şi-apoi aşa îi şi rămăsese numele.

O fi şi asta o poveste care să justifice purtarea lui Calistrat Hadîmbu şi a altora din satul lui, îndrăzneţi ai naibii ăştia din Vizireni… iar el nu-şi făcea de ocară numele şi renumele.

Cum ziceam, aşa, din iuţeală de mînă şi nebăgare de seamă, deştele lui alintau catifeaua pulpelor pe care fata le ascundea sub fuste, cînd simţi privirea hangiului pipăindu-i beregata. Cel mai bun lucru pe care putu să-l facă fu să plece degrabă din han şi tot în grabă să treacă bariera Colentinei.

De-abia cînd se văzu dincolo, în celălalt Bucureşti, Calistrat Hadîmbu îşi aminti că nu e totuna pe unde treci bariera şi că, în general, dacă nu ţi s-a urît cu binele, indicat e să nici n-o treci. Într-o parte a ei era oraşul pe care-l ştia, cu trăsurile mînate de vizitii arţăgoşi strunind bine în frîu caii deveniţi pe dată ascultători, cu jupîni supunînd sub ei cai nărăvaşi şi strigînd porunci hangiului şi tuturor celor aflaţi cu treburi pe-acolo, cu lotri şi femei uşoare, precupeţi gureşi şi muşterii de toate felurile…

În partea cealaltă însă… Calistrat Hadîmbu nu avea o părere prea bună despre ce se afla în partea cealaltă. De două ori mai trecuse bariera şi de fiecare dată nimerise parcă în altă lume. Cel mai tare se speriase ultima oară, cînd se trezise printre clădiri care atingeau cerul, printre automobile care treceau pe lîngă el cu viteze ameţitoare, iar lumea de pe străzi… lumea… Doamne-Dumnezeule, dac-ar fi văzut tovarăşii lui de băutură cum umblau femeile prin *acea* parte cealaltă, n-ar mai fi rămas picior de bărbat în Vizireni…

Calistrat Hadîmbu deschise ochii după cîteva clipe, hotărît să dea piept cu Bucureştii, oricum ar fi fost să fie.

*

…Era bine. Cunoştea oraşul, *acel* oraş, mai fusese pe-acolo. Nu mai aşteptă să vadă dacă hangiul era pe urmele lui, se aruncă în primul taxi care-i ieşi în cale.

— Du-mă undeva departe, undeva unde se întîmpă lucruri, îi spuse şoferului.

— Bine, conaşule, acolo mergem, îi aruncă acesta peste umăr. Fix acolo unde se întîmplă lucruri.

Şi, într-un exces de bucurie inexplicabil pentru Calistrat Hadîmbu, şoferul taxiului claxonă de sperie caii unei birje ce le trecea prin faţă, apoi îşi aprinse o ţigară şi aruncă nepăsător chibritul în ochii unui tîrgoveţ care se îndrepta spre Obor, apoi notă ceva cu pixul într-un caiet, apoi se luă la întrecere cu tramvaiul pe Calea Moşilor… de data asta fără să mai sperie caii.

*

Cam asta a fost amintirea acelei zile bucureştene pentru Calistrat Hadîmbu, fiindcă următoarea amintire a lui a fost una în care purta uniforma unei armate de care n-avea habar şi mărşăluia împreună cu alţi cîţiva, sute, mii, nu-şi dădea seama, aşa cum nu-şi dădea seama nici cînd, nici unde se întîmplau toate astea. Dar, mai ales, habar n-avea de cele întîmplate între timp. Ştia că intrase într-un taxi, şi, iată, se trezise soldat, fără ca măcar să ştie al cui şi cu cine avea să lupte. Ori pentru ce.

Undeva, în spatele lui, un oraş se făcea una cu munţii, în culorile apusului.

— E Braşovul, îi zise cel care mărşăluia în dreapta lui.

— Braşovul? făcu el neîncrezător.

— Apăi, dragă domnule, nu ştiu cine ce ţi-o fi dat de băut ori de mîncare, că de zece zile te văz năuc, dînd din picioare ca o păpuşă automată,

mîncînd, dormind şi tot aşa, fără să scoţi o vorbă, fără să dai vreun semn că ştii pe ce lume te afli.

— Şi pe ce lume mă aflu, dacă nu ţi-e cu supărare?

— Pe lumea în care am început *Înverzirea*, dragă domnule.

— *Înverzirea*? Cum adică? Ce înverzire? Cu ce înverzim? Pe cine? Ce?

O avalanşă de întrebări, o furtună, un potop şi toate, toate se năşteau în capul lui şi dădeau să iasă afară, insistente, obraznice, agresive chiar, o trăsătură a lui care nu de puţine ori îi adusese necazuri. Dar… dar… nu se putea abţine să nu întrebe – şi întrebă din nou:

— Ce înverzire, frate?

Bărbatul care mergea alături rîse gros şi binedispus.

Calistrat Hadîmbu nu află prea multe în prima lui zi de război. Fărîme de povești, frînturi de discuții la care trăsese cu urechea, astfel că povestea cu un drum străjuit de plopi, care să traverseze Europa, îi păru atunci a fi un răspuns mulțumitor la treaba cu înverzirea, chiar dacă nu lămurea toate lucrurile.

Auzi în schimb, de mai multe ori, numele lui Petrică Albu şi se gîndi că o fi vreun mare conducător de oşti, cel care-i ducea în luptă, cel care îi aştepta undeva, într-o ţară de care Calistrat Hadîmbu nu auzise în viaţa lui, Danemarca.

Se înserase cînd îşi făcură apariţia în Weidenbach şi, pînă traversară toată localitatea ca să ajungă în tabăra care-i aştepta, se întunecase de-a binelea. Cîteva făclii luminau intrările în corturi şi asta era tot ce vedeau. Noaptea, în timp ce se auzeau sforăiturile celor din paşoptul lui, Calistrat Hadîmbu întrebă cu voce tare:

— Şi? Mai departe? Ce urmează?

— Zeiden, se auzi vocea lui Dieter Dipold din Honigberg.

— Feketehalom, se auzi vocea lui Gyuri Székely din Négyfalu.

— Cotlea, se auzi vocea lui Octavian Bordenache. Apoi, tot el adăugă: de-acolo sînt eu.

— Da? No, bine, spuse Calistrat Hadîmbu, părînd împăcat cu viaţa, cu lumea şi cu el însuşi.

Apoi adormi.

*

A doua zi, el şi încă patruzeci şi şapte de soldaţi se treziră, ieşiră din cort şi rămaseră cu gurile căscate. Alături de tabăra lor, pe un tăpşan, se afla un dirijabil. Dirijabil, aerostat, giffard – avea mai multe nume, dar toate desemnau acelaşi obiect pe care Calistrat Hadîmbu îl văzuse odată trecînd pe deasupra barierei Colentinei. Unii dintre camarazii lui îşi făceau cruci, îşi scuipau în sîn, bodogăneau, mormăiau, vorbeau cu dumnezeul lor, un dumnezeu părăsit de popi în clipa aceea. Alţii se comportau ca şi cum nu se întîmpla nimic neobişnuit, ca unii deprinşi cu aşa ceva.

Măgăoaia era imensă – sau, cel puţin, aşa i se părea lui. Cînd o zărise pe cer, deasupra Bucureştilor, îi păruse enormă în comparaţie cu orice alt lucru pe care-l mai văzuse el zburînd. Aşezată însă pe sol, în faţa lui, părea uriaşă pe lîngă orice alt mijloc de transport pe apă, prin aer ori pe uscat, pe care să-l mai fi pomenit el vreodată.

Se încolonară cîte doisprezece, aşa suna ordinul, aliniaţi, pregătiţi pentru onor. În faţa lor apăru un bărbat înalt, tuns scurt, îmbrăcat în negru, care ţinea în mîna stîngă un iatagan imens, ascuns într-o teacă lucrată cu mare artă prin cine ştie ce atelier al lumii. Tunica îi era tivită cu fir auriu, pe partea stîngă a pieptului avea înşirate medalii dispuse cîte patru, pe patru rînduri, manşetele erau lungi, pînă aproape de coate, cusute cu fir şi ele, la fel şi vipuşca pantalonilor. În picioare avea ghete

înalte, care-i ajungeau pînă aproape de genunchi, iar pe ghete, de la genunchi la glezne, de jur-împrejur, patru rînduri a cîte şapte plăci aurii pe cea din stînga, iar pe cea din dreapta doar un rînd, acoperindu-i şiretul din faţă.

Peste un ochi avea un petic negru prins cu o curea care-i înconjura capul. Cele două stele mici de pe gulerul tunicii îi lămuriră pe cei care erau mai vechi că omul era locotenent.

Zise:

— Sînt Andrian Burghelea şi, începînd de azi, sînt comandantul vostru. Voi sînteţi paşoptul meu. Dacă vă intră asta în cap, pe celelalte le vom rezolva noi… Şi-acum, îmbarcarea!

Cei patruzeci şi opt stăteau drepţi, încremeniţi cu privirile la el. Nu se mişca nimeni. Nu şoptea nimeni. Poate nici nu respira nimeni.

Andrian Burghelea le făcu un semn spre dirijabil şi de-abia atunci detaşamentul se puse în mişcare.

Apropiindu-se de navă, Calistrat Hadîmbu îi văzu numele scris pe o latură, cu litere roşii, mari, cu scrisul acela nou pe care-l foloseau domnii şcoliţi la Paris şi la Viena şi pe care-l învăţase şi el de la popa Brăteanu din Vizireni. Aerostatul se numea *Chiotul Răzbunării*. Şi tot în acel loc, sub noile litere, descifră şi celălalt nume, cel vechi, care fusese acoperit cu vopsea albă: *Hektorfasza*.

— Ce înseamnă *Hektorfasza*? întrebă Calistrat Hadîmbu cînd se văzură îmbarcaţi.

Unii dintre camarazii lui izbucniră în rîs, un rîs lăbărţat, slinos, insinuant, batjocoritor, un rîs de căţea în călduri, un mieunat de pisică încoţopenită noaptea prin boscheţi… un rîs pe care Calistrat Hadîmbu nu ştiu cum să-l ia, ca pe o ofensă ori ca pe un motiv de veselie…

Iar cînd rîsul păru să se domoleasacă, Andrian Burghelea se lăsă să alunece în jilţul lui de comandant şi rîse şi el, înteţind rîsetele celorlalţi.

— Ce pula lui Hector să însemne? prinse curaj şi se chinui Florin Comşa din Făgăraş să zică, printre grohăiturile care ţineau loc de hohote. Asta înseamnă, mă, „pula lui Hector”! Acum eşti fericit?

Hohotele deveniră generale, patruzeci şi opt de oameni rîdeau de se cutremura dirijabilul. Şi cu Andrian Burghelea, patruzeci şi nouă.

— Şi de ce i-a zis aşa, domnule? Cine i-a zis? Cum să-i zici aşa unui dirijabil?

Apoi Calistrat Hadîmbu află povestea lui Hunyadi Ferenc, fostul căpitan al dirijabilului, care, într-o bună zi, a fugit şi s-a ascuns la Schitul Tarniţa. Iar dirijabilul i-a fost dăruit de Petrică Albu lui Raul Colentina, în semn de preţuire şi recunoştinţă că acesta i-a salvat viaţa în bătălia de la Jihlava, din Boemia. Iar Raul Colentina l-a botezat *Thymos*, dar îi zicea *Mînia lui Ahile*. Apoi, într-o zi, Petrică Albu l-a chemat pe Raul Colentina la sfat, apoi l-a chemat şi pe Andrian Burghelea.

Şi au vorbit şi au vorbit şi au vorbit…

Iar cînd a ieşit de-acolo, Raul Colentina avea pe gulerul tunicii o stea mare, de sublocotenent, era comandantul armatei terestre şi primise trenul care se chema *Lynxul Nimicitor*, ca tren-sublocotenent. Mai grozav decît trenul lui Raul Colentina nu era decît *Navalonul*…

Iar cînd Andrian Burghelea a ieşit de-acolo, avea o misiune de îndeplinit, patru stele mici, de căpitan-sublocotenent, pe gulerul tunicii, şi un dirijabil în comandă. Pe care l-a botezat *Chiotul Răzbunării*, dracu’ ştie de ce, care era răzbunarea şi de ce era nevoie de un chiot. Clar?

— Ighen. Da’ *Thymos* ce înseamnă?

Şi iar rîsete, că doar nu era să stea să se plîngă de ce rău e să fii în război. Şi oricum nu ştia nimeni ce înseamnă *Thymos*. Nici unul dintre ei. Pe cei cîţiva membri ai echipajului nu-i întrebă

nimeni. Şi nici pe Andrian Burghelea nu îndrăzni nimeni să-l întrebe.

În dimineaţa următoare intrară la program.

Făceau instrucţie de front, exerciţii de tragere, antrenamente de lupte şi scrimă, tir sau aruncarea grenadelor, se învăţau cu tot felul de arme, unele dintre ele necunoscute lor pînă atunci – cum erau arbaleta şi nunceagul – altele mai puţin folosite ca arme de luptă corp la corp – cum era suliţa.

Îi pasionau peste poate antrenamentele de scrimă, şi nu de dragul fandărilor sau al cine ştie căror scheme secrete, ci al varietăţii lamelor cu care luptau. De la spada vest-europeană la paloşul străvechi, de la iataganul turcesc la katana japoneză şi falxul dacic, nimic nu rămînea nefolosit, neînvăţat. Pumnalul otoman, drept, pumnalul indian, ca un şarpe, sica în formă de seceră…

Dar cel mai mult şi mai mult aşteptau sesiunile de trageri la poligon. Poate pentru că aveau ocazia să se mai proptească şi ei cu picioarele în pămînt, să mai vadă cerul deasupra capului, să mai miroasă copacii, aerul îmbibat cu izul de bălegar al cîmpurilor – toate astea le dădeau sentimentul că erau vii, că lucrurile care li se întîmplau chiar se petreceau în viaţa lor şi nu în vreun vis ori în vreo închipuire. Sau poate că atunci aveau ocazia să fie războinici ai anilor pe care-i trăiau, nu cu săbii, nu cu pumnale şi arbalete şi cine mai ştie ce relicve ale istoriei, ci cu revolverele domnului Colt sau cu păcănitoarele domnilor Borchardt, Mauser şi Browning, ca să nu mai vorbim de tunul-mitralieră al lui Hiram Maxim, arme noi, de care numai cunoscătorii ştiau. Iar lor chiar le plăcea să se dea drept cunoscători, să se considere un soi de detaşament de elită, o grupă de şoc al cărei ţel nu era mirosirea sudorii inamicului în îngălate lupte corp la corp, ci victoriile rapide, pe nevăzute şi pe neştiute. Ceea

ce, pînă la urmă, asta şi erau, cu toate că nimeni nu le-o spusese clar, în faţă.

Uneori, cînd li se părea că lîncezesc, se întrebau unii pe alţii la ce le-or trebui toate astea, cine o să-i caute acolo sus, în dirijabil, ca să-şi poată folosi noile cunoştinţe. Dar veneau apoi momentele în care erau aruncaţi în luptă şi înţelegeau atunci că ei nu sînt soldaţi de rînd ai armatei lui Petrică Albu, ci *Lovitura Aerului*, cum auziseră vorbindu-se deja prin cîrciumi, echipele pentru operaţiuni speciale care făceau mai mare prăpăd printre inamici decît o întreagă hoardă de bătăuşi bezmetici aruncaţi în luptă cu ochii închişi şi cu săbiile în mîini.

Din cînd în cînd, cîte unul, doi dintre ei – uneori mai mulţi – erau lăsaţi prin vreo tabără şi nu mai auzeau de ei.

În locul lor erau aduşi alţii şi, pe măsură ce înaintau spre nordul Europei, cei care veneau erau tot mai bine pregătiţi, se vedea că simţiseră tăişul sabiei şi auziseră vîjîitul gloanţelor pe lîngă urechi.

*

În lunile următoare înşirară ca pe aţă oraşele la înfrîngerea cărora participaseră, căpitanul Andrian Burghelea dovedindu-se un comandant de nădejde, inspirat şi cu ştiinţa luptelor aeriene, dar şi un bun strateg al acţiunilor rapide, de noapte sau de zi. Ba, mai mult, avea şi un simţ practic deosebit, o intuiţie sau naiba ştie cum îi spune, dar şi bani şi relaţii, asta era clar! Ideeea e că pe *Chiotul Răzbunării* fuseseră instalate opt tunuri Hiram Maxim, două în faţă, două în spate şi cîte două pe lateralele dirijabilului, asta după ce îi fusese schimbat învelişul cu unul la fel de subţire, dar prin care greu treceau gloanţele. *Chiotul Răzbunării* devenise o adevărată cazemată zburătoare, spaima cetăţilor asediate şi a giffardelor de luptă.

Nici mişcările de la o duzină la alta nu se mai produceau ca pe vremuri, aşa încît, într-o zi, Andrian Burghelea îi adună pe toţi în faţa *Chiotului Răzbunării* şi îi strigă într-o anumită ordine, aşezîndu-i în grupe de cîte doisprezece. Apoi le spuse:

— Sînteţi patru duzini şi aşa veţi rămîne de-acum încolo, în formaţiile astea, cu treburile pe care am să vi le dau. Şi cu numele pe care am să vi le spun.

Se plimba prin faţa lor, cu o mînă la spate şi cu cealaltă, în care ţinea iataganul, gesticulînd de parcă doar vorbele nu îi erau de-ajuns spre a se face înţeles. Sau pentru că-i lipseau bătăliile… Ori poate ca să nu se lenevească iataganul ăla de se zicea prin cîrciumi că l-ar fi dobîndit în luptă şi că încă mai avea pe el sîngele fostului stăpîn…

— Voi sînteţi *Dragonii valahi* şi veţi fi trăgătorii şi servanţii tunurilor.

— Voi sînteţi *Icarii albaştri*, echipajul de bord care va conduce de-acum *Chiotul Răzbunării*.

— Iar voi sînteţi *Lupii Daciei* şi voi *Zăganii neostoiţi*, echipele de asalt, cele care, din cînd în cînd, vor avea misiuni de luptă la sol.

Calistrat Hadîmbu era unul dintre *Zăganii neostoiţi*, alături de mai vechii lui tovarăşi Anghel Papacioc, Antonie Zgondrea, Titi Vasiliu, Iorgu Baldovin…

Dar nici în lunile alea, petrecute între bătălii şi cititul cărţilor şi revistelor lui Burghelea, pe care acestea le ţinea într-un cufăr, dar din care le dădea cu mare plăcere şi lor, celor care ştiau să citească, nici în acele luni Calistrat Hadîmbu nu avu prilejul să-l cunoască pe Raul Colentina, despre care se spunea că ajunsese jupîn, adică era de rang, stătea la masa lui Petrică Albu, era chiar sfetnic al acestuia.

— Da’ cine e, domne, Raul Colentina ăsta, că parcă nici nu e adevărat, parcă e doar un personaj de poveste… Nu l-a văzut nimeni? Nu-l ştie

nimeni? întrebă el într-o zi, cînd Andrian Burghelea era plecat.

Pe comandant nu îndrăznea să-l întrebe, îndrăznelile lui aveau şi ele o limită, iar aceasta se chema Andrian Burghelea.

Într-adevăr, nici unul dintre camarazii lui nu putea spune că-l cunoaşte, că l-a văzut vreodată. Nici măcar cei mai vechi în lupte, cei care îl cunoscuseră pînă şi pe locotenentul Petrică Albu…

— Şi ăsta de ce e tot locotenent, fraţilor, dacă acu' conduce ditai armata? De ce nu l-au făcut şi pe el general?

— Cine să-l mai facă pe el general, cînd acuma *el* îi face pe ceilalţi ce vrea el? spuse Antonie Zgondrea, un fost negustor din Calafat, fugit în lume asemeni lui Calistrat Hadîmbu şi înrolat în armată ca şi acesta, cules de pe străzile Bucureştilor adică, mai precis din mahalaua Manea Brutaru, unde se deda şi el la kiramelele cu livrezoane, că altfel, s-avem pardon, era om curăţel de felul lui.

Şi începură nişte şuşoteli între ei, acolo, din care, pînă la urmă, înţeleseseră cu toţii cum stăteau lucrurile.

Iar lucrurile stăteau aşa:

*

Cînd Petrică Albu l-a făcut pe Andrian Burghelea căpitan şi i-a dat comanda dirijabilului, l-a făcut de fapt căpitan-sublocotenent şi era cel mai mare grad cu steluţe mici. Deasupra lui mai era doar gradul de sublocotenent – şi, din cîte ştiau ei, existau doar trei, care erau şefii armatelor aeriene, maritime şi terestre. Peste sublcotenent era locotenentul şi ăsta era unul singur, Perică Albu, comandantul suprem al armatei. Sub căpitan-subocotenenţi, care puteau fi comandanţi de dirijabile, de nave maritime şi de trenuri, erau colonel-sublocotenenţii, cu trei stele mici, sub ei

erau maior-sublocotenenţii, cu două stele mici, iar ultimii care aveau stele mici pe gulerul tunicii erau general-sublocotenenţii, cu doar o stea, acest grad avîndu-l cei care erau generali în ziua în care Petrică Albu hotărî să reorganizeze armata, iar asta se întîmpla cu o zi înainte ca lui Andrian Burghelea să-i fie repartizat *Chiotul Răzbunării*.

*

După ce puseseră cap la cap tot ce ştia fiecare, rămăseseră privindu-se unii pe alţii derutaţi, mai derutaţi decît erau înainte de a se lămuri.

— Şi Petrică Albu ăsta chiar e singurul locotenent care a mai rămas? întrebă din nou Calistrat Hadîmbu, aşa cum avea el obiceiul s-o facă uneori, cînd i se ura cu binele – cum zicea Anghel Papacioc din Cosîmbeşti.

Stînd aşa, ciucit într-o parte a compartimentului în care-şi duceau viaţa între două bătălii, Titi Vasiliu, un bărbat trecut bine de patruzeci de ani, din Nicolina Iaşilor, ridică privirea de la maşina de scris pe care o muncea acolo, pe genunchi, şi spuse către Calistrat Hadîmbu:

— Mă, într-o zi o s-o păţeşti din cauza întrebărilor tale.

— Păi vreau să ştiu, nea Titi. Cum poate să facă rău cuiva faptul că vrea să ştie pe ce lume trăieşte?

— Da, dar… ştii… unii oameni au tainele lor şi e bine ca ele să rămînă ceea ce sînt, adică taine. Bine şi pentru oamenii ăia, bine pentru toată lumea. Şi nu numai oamenii, dar lucrurile toate au tainele lor…

— Auzi, mă? interveni Sandu Vişinescu, ăla de zicea că e din Mîndra, dar locuia în Lisa. Da' dacă maică-ta ar avea un secret mare, mare de tot?

Dacă ar avea un secret cu naşterea ta? Cu făcutul tău, mai bine zis. Ei? Cum ar fi?

— Tu să nu te iei de mama, da?

Ochii mînioşi ai lui Calistrat Hadîmbu scăpărară aruncînd parcă scîntei de jur-împrejur, parcă strigînd întrebări de felul: „care te mai iei de maică-mea, bă?!”

Nimeni nu se mai luă de maică-sa, dar şi el înţelese atunci că lucrurile sînt lucruri pentru toată lumea şi, mai ales, că ce ţie nu-ţi place altuia nu-i face.

Drept îi că înţelese el, Calistrat Hadîmbu, atunci, lucrurile astea?

*

Se pare că nu, dacă ne luăm după feţele palide ale mesenilor, cînd, într-o seară, la masă, Calistrat Hadîmbu puse unuia dintre musafiri o nouă întrebare din alea, de-ale lui.

Erau la Suseni, în Haţeg, doar patru dintre ei – el, nea Titi Vasiliu, Florin Comşa, Gyuri Székely – plus comandantul Burghelea, în casa lui Kendeffy bacsi, care chemase şi cîţiva oameni de vază din sat, ca domnul Colţ, pădurarul Nicu Deac şi felcerul Pataki. La masă mai era un oaspete venit tocmai de la Homorod, domnul Teutch, şi acestuia i se adresase Calistrat Hadîmbu cînd ţuica dezlegă vorbele, mai mult să se dea mare cu ce citise el prin cărţile şi prin ziarele lui Burghelea:

— Şi, domnule Teutch, ce mai ştiţi de Luiza şi de marele Jules Verne?

În acel moment se lăsă o tăcere ce se asemăna cu liniştea adîncă de dinaintea bubuiturilor de tunet. Şi, într-adevăr, ca într-o carte, tunetul izbucni, dar un tunet de ţipete, de strigăte care făcură să tremure sufrageria bunului domn Kendeffy.

— Ieşiţi afară! Ieşiţi afară! încă se mai auzea vocea neamţului cînd ei ajunseseră deja pe

tăpşanul unde lăsaseră *Chiotul Răzbunării*.

Cui să-i mai ardă de celebrul castel, care se iţea în zare pe-un umăr de munte? Lor, cu siguranţă, nu, aşa că intrară degrabă în burta măgăoaiei.

— Ce? Ce-am zis? întreba nedumerit Calistrat Hadîmbu, căutînd cu privirile spre camarazii care rîdeau pe înfundate, deşi nici ei n-ar fi putut spune ce anume provocase reacţia oaspetelui şi-i lăsase pe ei fără bunătăţile de pe masă, lucruri pe care ostaşii lui Petrică Albu nu le mai văzuseră cam de mult şi pe care de-abia aşteptau să le atace la baionetă, cum s-ar zice.

Doar Andrian Burghelea zîmbea pe sub mustăţile răsucite, gîndindu-se că nu se face să pomeneşti dinaintea unui tată numele celui care i-a sedus fiica.

*

După încă două luni, cele patru duzini comandate de Andrian Burghelea ajunseră, în sfîrşit, în Danemarca.

Nu mai erau aceiaşi patruzeci şi opt de soldaţi. Rînd pe rînd, cei căzuţi la datorie fuseseră înlocuiţi cu alţii. Printre dispăruţi, Calistrat Hadîmbu îi număra pe cei din duzina lui: Anghel Papacioc, Antonie Zgondrea, Mihai Cojenel, Şerban Bălăceanu şi Victor Nuţu. De dincolo, de la ardeleni, lipseau Virgil Iaru, Cornel Urs şi Dan Creţu.

În locul lor veniseră oameni adunaţi de la unităţi dezmembrate, că nu peste tot războiul mergea aşa de bine cum le mergea lor: Schmidt Carol Erwin din Szatmar, Florin Oproiu din Hermannstadt şi Aliodor Cîrlea din Alba Iulia la *Lupi*, Nicu V. Cuniche din Slobozia, Bebe Haralambie din Colentina, Liviu Gegiuc din Miroslava şi Adrian Nechita din Focşani la *Zăgani*, şi… şi… tot la *Zăgani*…

*

Într-o zi îşi dezmorţeau oasele, alergau după fluturi pe un cîmp pe care odihnea măgăoaia şi unde urma să li se alăture un nou camarad, în locul lui Mihai Cojenel din Grădiştea, care pierise într-o încăierare, într-o cîrciumă din Berlin.

Şi numai ce se învîrteji deodată praful de pe drum, de ziceai că-l aleargă cineva cu pocea, de se făcu aidoma unui şarpe gros cît un stat de om şi lung, lung… cam cît era poteca de la drum pînă la ei. Şi mai era şi zgomotul acela de ziceai că trec huruind o duzină de dirijabile pe deasupra lor şi mai multe nu.

Apoi se treziră că privesc cum o femeie coboară de pe o motocicletă. Că femeie părea, după forma trupului, măcar că era îmbrăcată în pantaloni de piele şi jachetă şi avea pe cap o cască lipită de creştet şi de obraji, peste care îşi pusese protectorii ca să-i apere ochii de praf şi de lumină.

Cînd coborî din şa, îşi scoase protectorii şi toţi bărbaţii îi văzură ochii albaştri, mai albaştri decît cerul luminos de deasupra, şi nu mai avură nici un dubiu că noul lor camarad era o femeie. Iar cînd îşi scoase şi casca… toţi rămaseră muţi de uimire, pînă şi comandantul Andrian Burghelea avu parcă un suspin pe buze cînd părul ei scăpă din strînsoarea căştii şi îi căzu pe lîngă urechi, aşezîndu-se pînă aproape de umăr, frumos şi rînduit şi… albastru. Suspinul căpitan-sublocotenentului era un cuvînt: Magda…

— Magdalena Ghica mă cheamă, le strigă ea noilor camarazi. Adică Magda…

— *Magda cum laude*, şopti Andrian Burghelea şi surîse acolo, în uşa *Chiotului Răzbunării*, unde se afla, nu se ştie dacă vreunei amintiri sau… cine ştie? Şopti: „femei cu zbaturi şi cu vîsle...” în timp ce Magdalena Ghica trecea pe

lîngă el, intrînd în măgăoaie, trecea *zîmbind* pe lîngă el, lăsînd în urmă un

— Comandante…

şi primind un

— Magda…

aşa cum se salută de obicei un comandant cu noul soldat venit să-i completeze grupa.

Patruzeci şi șapte de perechi de ochi rămăseseră acolo, în uşa dirijabilului, patruzeci şi șapte de limbi se învîrtiră în peşterile gurilor morfolind vorbele „ce Chiotul răzbunării…”, aşa cum, mai în urmă cu nişte ani, ar fi spus „ce Pula lui Hector…” sau, şi mai în urmă, „ce Mînia lui Ahile a fost ASTA?!!!”. O duzină erau cei care serveau pe tunurile-mitralieră, o duzină era echipajul propriu-zis al măgăoaiei, iar două duzini (mai puțin unu) erau caftangiii de meserie. Cu totul patruzeci şi șapte de indivizi trecuţi prin ciur şi prin dîrmon, patruzeci şi șapte de bărbaţi pentru care femeile nu mai însemnau de mult altceva decît o tăvăleală în fugă prin aşternuturile slinoase ale hanurilor. Şi totuşi, în acea zi, patruzeci şi șapte de bărbaţi se îndrăgostiră de Magdalena Ghica, Magda, *Magda cum laude*, şi habar n-aveau de ce i se spunea aşa…

În afară de Andrian Burghelea.

În afară de Andrian Burghelea, care rămăsese cu zîmbetul ăla tîmp pe faţă… Ori… ce era-n capul lui? Ce voia el să zică? Nu cumva că o cunoştea pe Magdalena Ghica, Magda, *Magda cum laude*? Nu cumva că o cunoştea *foarte bine* pe Magdalena Ghica, Magda, *Magda cum laude*? Nu cumva zîmbea aşa pentru că o fi trecut prin viaţa ei cîndva, şi prin aşternuturile ei cîndva, şi prin ea, prin *Magda cum laude*, cîndva? Nu cumva?

*

Din ziua aceea nimic n-a mai fost cum era la bordul *Chiotului Răzbunării*. Se pîndeau unii pe

alţii, îşi puneau piedici, se pîrau, mai-mai să sară la bătaie din orice fleac.

Iar într-una dintre zile bătaia chiar se porni, din nimic, din aer, din hartanul de miel pe care Gyuri Székely din Négyfalu îl aruncă din blid, spunînd:

— Paştele e peste două săptămîni.

La asta, Iorgu Baldovin din Turnu spuse:

— Ţi-l bag eu pe gît dacă nu-l mănînci de bunăvoie, păgînule…

Cei doi se luară la trîntă, se luară la pumni şi la şuturi, pînă se auzi vocea lui Andrian Burghelea, care se ridicase în picioare din jilţul său:

— Terminaţi!

Şi altceva nu mai zise. Gyuri Székely, care, în momentul în care toţi ceilalţi se întoarseră spre comandantul lor, încasase un pumn în figură, se prăbuşi cu nasul fix în ghetele lui Andrian Burghelea. Şi atunci văzu ceea ce nici unul dintre ei nu văzuse pînă atunci. Pe plăcuţele metalice aurite de pe ghetele comandantului erau scrise nume. Bulgăreşti, turceşti, ungureşti, româneşti, ceheşti, poloneze… Nume. Iar după fiecare nume era o cruce.

I se păruse lui – şi nu numai lui – că, după fiecare misiune la sol la care participa Andrian Burghelea, pe gheata dreaptă îi mai apărea cîte o plăcuţă-două. Se gîndiseră că îşi punea cîte o plăcuţă de fiecare oraş pe care-l străbătuse cu pasul. Gyuri Székely ştia sigur că, atunci cînd îl văzuse pentru prima dată, la gheata dreaptă avea un singur şir de plăcuţe. Sub nasul lui, chiar dacă îi vîjîia capul, chiar dacă era puţin ameţit, gheata avea două rînduri întregi şi un al treilea rînd cu doar trei plăcuţe. Iar pe ultima scria numele lui Henrik Gjellerup, care fusese una dintre ţintele lor cînd coborîseră la Vejle, şi pe care Andrian Burghelea îl ucisese cu mîna lui. Gyuri Székely fusese martor la asta.

Se ridică greoi de pe jos, îşi reluă locul pe bancă, la fel şi Iorgu Baldovin din Turnu, care-l privea mai departe mînios.

Dar lui nu-i mai ardea de bătaie, nu-i mai ardea de mînie. Cine era omul care-i conducea? Ce făcuseră toţi oamenii ăia de-i omorîse? Ce minte deranjată putea avea un om care purta asupra lui plăcuţe cu numele tuturor oamenilor pe care-i ucisese? Mai exact, patruzeci şi cinci de oameni.

Andrian Burghelea ucisese patruzeci şi cinci de oameni şi era comandantul lor, căpitan-sublocotenent, şi existau zvonuri, auzite de ei prin taberele în care mai poposeau uneori ca să-şi împrospăteze proviziile de gaz şi combustibil, care spuneau că Andrian Burghelea avea şanse să fie făcut comandant al armatei aerului, ceea ce însemna că urma să fie unul dintre cei trei sublocotenenţi ai lui Petrică Albu…

*

Zvonul îi umpluse de bucurie pe cei patruzeci şi opt, care deja visau la ziua în care toată armata aeriană va şti că dirijabilul lor, *Chiotul Răzbunării*, va fi giffardul-subocotenent al flotei aeriene. Mai grozav decît aerostatul lor nu va fi decît *Navalonul*…

– Şi putem trage o dungă roşie de jur-împrejur pe-afară? Ca să ştie toată lumea că noi sîntem ăia? întrebă Calistrat Hadîmbu în ziua în care auzi şi el zvonul.

— Da’ cum nu? se-ntoarse spre el nea Titi Vasiliu, cu tot cu maşina de scris pe care o ţinea în braţe. Nu vrei să desenăm şi o ţintă pe el? Ca să le fie mai uşor de ochit vrăjmaşilor…

Rîseră atunci, rîseră de Calistrat Hadîmbu şi de întrebarea lui, ca de obicei.

*

Gyuri Székely din Négyfalu nu spuse nimic nimănui despre descoperirea lui în seara aceea. Şi nici în zilele care urmară. Lucrurile reveniră la normal, adică la micul război al fiecăruia împotriva tuturor, ceea ce le ocupa cea mai mare parte a timpului.

Nici de dormit nu prea mai dormeau. Cine putea să mai doarmă linişitit ştiind că într-unul dintre paturi dormea Magdalena Ghica, Magda, *Magda cum laude*? Că laudele alea…

Toţi stăteau de planton să vadă care dintre ei îndrăzneşte să se apropie de paravanul care ascundea patul ei, care-i nenorocitul, care-i norocosul…

Cu gîndul la misiunea lor, la propăşirea imperiului, nu era nimeni. Cui să-i mai pese de Constantin cel Mare, cui să-i mai pese de Petrică Albu? Nici de Andrian Burghelea nu prea le mai păsa lor, mai ales de cînd le devenise clar că omul n-avea nici o treabă cu Magdalena Ghica, iar dacă avusese cîndva, treaba lui, norocul lui, ghinionul lui, să fie la el acolo în amintiri, cui ce-i păsa?

Paradoxal, concurenţa deveni şi mai acerbă atunci cînd se clarifică încă o problemă: Magdalena Ghica nu-i suferea pe *Dragoni* şi nici pe *Icari*. N-avea ochi, atunci cînd îi avea, decît pentru *Zăgani* şi pentru *Lupi*. Ceea ce mai rezolvă o problemă, atunci cînd aterizară undeva lîngă Viborg şi, în drum spre ieşirea din dirijabil, îi şopti în ceafă lui Karcsi, Schmidt Carol Erwin din Szatmar, Karcsi din *Duzina Lupilor*:

— Ne vedem la han.

Apoi trecu mai departe, zîmbind, aşa cum trecuse pe lîngă Andrian Burghelea, în prima ei zi.

De întors s-au întors împreună, amîndoi pe motocicleta ei, de parcă asta ar fi făcut toată viaţa. Au venit spre *Chiotul Răzbunării* lipiţi unul de altul, dar cînd au ajuns la intrare s-au dezlipit, s-au sărutat şi au intrat pe rînd, aşa cum ieşiseră cu cîteva ore în urmă.

Se pricepea să facă reguli Magdalena Ghica, ştiind că, acolo unde sînt acceptate regulile, lucrurile sînt înţelese.

După povestea asta, contrar tuturor aşteptărilor, lucrurile se liniştiră. Nu se mai pîndeau unii pe alţii, nu mai vedea fiecare în celălalt doar un rival la graţiile Magdei. Îşi aşteptau rîndul, cuminţi, sperînd să aibă noroc atunci cînd Magdalena Ghica îşi rotea privirea peste ei, prin cala giffardului.

Nici povestea plăcuţelor de pe ghetele comandantului Andrian Burghelea nu-i afectă prea tare, cînd aceasta se răspîndi de la unul la altul.

Nici măcar reacţia Magdalenei Ghica, atunci cînd i se povesti:

— Adică voi nu ştiaţi asta?

*

Ei, multe nu ştiau ei despre Andrian Burghelea, despre Raul Colentina, despre Petrică Albu… Multe nu ştiau nici despre Magdalena Ghica, Magda, *Magda cum laude*… dar nu era timpul pierdut.

Începură să insiste mai mult decît o făcuseră pînă atunci în încercarea de a o atrage şi pe ea în escapadele lor nocturne soldate, de obicei, cu beţii, cu încăierări şi cu multe, multe amintiri de povestit nepoţilor mai tîrziu, după ce toate acestea se vor fi terminat, după ce *Înverzirea* va fi triumfat.

Înverzirea? Cine mai ştia despre ce fusese vorba la început? Pentru ei, în momentul acela, în locurile acelea, *Înverzirea* nu mai era decît un parcurs glorios pînă la capătul Danemarcei, un sinonim al Victoriei.

*

Nu mai aveau mult pînă acolo şi îşi mai doreau o oprire înainte de bătălia finală.

Considerau că Aalborg era cel mai potrivit loc.

Dar Andrian Burghelea se împotrivi.

Atunci poate că era o idee bună să treacă peste Limfjorden şi să se oprească în Nørresundby, ar fi fost totuşi în insula nordică.

Dar Andrian Burghelea se împotrivi.

— Oprim mai încolo, la Hjallerup, zise comandantul şi zîmbi unui fuior de aer, unui gînd răzleţ, unei imagini pierdute în timp…

— Da, la Hjallerup, auziră şi vocea Magdalenei Ghica de după paravanul ei, o voce suavă, pierdută, dusă undeva, într-o vreme în care doar ea ştia ce s-o fi întîmplat şi care era treaba cu Hjallerup.

Altceva nu le mai spuse, degeaba o tot ispitiră ei, degeaba o tot descusură… Cu atîta rămaseră. Şi cu promisiunea de a merge cu ei la hanul *Două lebede albastre*.

*

Cînd acostară pe un dîmb, la marginea localităţii, şi se bulucirăă să iasă afară, veseli de parcă se întorceau deja, unul dintre ei fluieră ascuţit, oprindu-i pe toţi. Aveau o doamnă cu ei, ce naiba… Magdalena Ghica ieşi ultima din giffard şi, cînd le apăru în faţă, înlemniră toţi.

Magda era îmbrăcată cu o bluză fără mîneci, cu vapeluri care-i curgeau pe umeri şi pe sîni. De sub aceştia cobora, strîngînd-o ca un bărbat plin de dorinţă, ca fiecare dintre ei, ca şi cînd ar fi fost ăla care trăsese paiul cel lung, un corset de catifea neagră. Din el se rotunjea, căzîndu-i peste şoldurile cambrate, o rochie roşcată de tafta, cu deasupra movulie, de mătase. Poalele rochiei erau prinse în catarame cu ibişi, de o centură ce-i sta să alunece. De centură mai atîrnau un lămpaş, o casetă de lemn (cu bijuterii? cu bani?), un pistol cu ţeava groasă şi scurtă, un bici, iar la spate mai avea un pistol cu ţeava lungă, dublată de un cuţit care

făcea din pistol o sabie în toată regula. Puşi cu o neglijenţă aparentă pe creştet avea protectorii, ţinuţi acolo ca un moft, desigur, pentru că lumina de-afară nu era în exces, dimpotrivă, cu toţii înaintau prin noapte.

Urcă în şaua motocicletei şi plecă, lăsînd în urmă o dîră de fum. Apoi se întoarse, făcu o tură în jurul lor şi iar plecă. Şi iar se întoarse. Şi tot aşa, pînă ajunseră la *Două lebede albastre*.

Cînd intrară în han – şi tot intrau şi nu se mai terminau – unii dintre ei avură senzaţia că prind nişte priviri între fata care alerga cu halbele printre mese şi Magdelena Ghica. Unii. Avură impresia.

Dar impresiile se şterg cu bere, se şterg cu vin, cu glume şi cu rîsete.

Cu vin, bere şi glume o duseră toată seara.

La un moment dat, se apropie de ei un bărbat înalt, cu plete şi o bărbuţă care, pe cît de îngustă era, de-abia acoperindu-i bărbia, cobora pînă la nasturele de la gît al cămăşii. Pe cap avea un joben din postav, fără băţoşenia jobenelor obişnuite, pe cilindrul căruia îşi ridicase protectorii ce aveau forma hublourilor de la nautilusurile fabricate de Fulton în America, după ce-şi regăsise schiţele. Avea cercei în urechi, nişte ochelari fumurii pe nas, iar la gît îi atîrnau cîteva lănţişoare de care erau prinse chei, catarame, monede. Peste manşetele cămăşii negre avea apărători de piele din care se ieţeau creioane şi pixuri, iar peste ele avea la o mînă o busolă, iar la cealaltă un ceas. Pantalonii albaştri îi erau strînşi la brîu cu o centură triplă, de care avea agăţate călimări, sticluţe, un ochean, un stilet. O sabie scurtă, încovoiată, cu mînerul în formă de cap de cal, îi ieşea din cizma dreaptă.

Se prezentă Melchior Melchisedec, negustor de poţiuni, şi, cînd spuse asta, îşi vîntură prin faţa chefliilor sticluţele, lăudîndu-le efectele care ajutau la scorbut şi la lingoare şi la muşcături de

păianjen, aşa cum ajutau şi la pluhureală ori la nevolnicie…

Ei rîseră cu ochii pe jumătate închişi, cu limbile împleticindu-lise, iar cînd Calistrat Hadîmbu puse întrebarea aşteptată de ei toată seara, unii căzură sub masă şi nu mai ieşiră de-acolo decît cînd se hotărîră cu toţii să plece.

Iar întrebarea lui Calistrat Hadîmbu era asta:

— Auzi, mă? Dar de ce te cheamă pe tine Melchior Melchisedec? Ă?

Era una dintre întrebările lui şi rîseră toţi la ea, rîse şi Magdalena Ghica, iar Calistrat Hadîmbu răsuflă uşurat la asta, că obosise toată seara căutînd să spună ceva care s-o facă pe ea să rîdă. Rîse Magdalena Ghica şi se uită la Melchior Melchisedec şi acesta zîmbi şi îi făcu cu ochiul, apoi scoase dintr-un buzunar al centurii lui cu trei curele o sticluţă aurie cu capacul verde, i-o întinse Magdei, iar aceasta îi dădu imediat două monede pe care nici unul dintre ei nu băgă de seamă de unde le scosese şi Melchior Melchisedec se retrase cu spatele, făcînd plecăciuni şi urîndu-le seară plăcută, apoi mai zise ceva, dar nici unul dintre ei nu înţelese nimic din vorbele care rămaseră în aer atunci cînd uşa hanului se închise în urma lui:

— Iar cînd aerul apă va fi, te voi iubi, te voi iubi…, spusese Melchior Melchisedec înainte să iasă, înainte ca Magdalena Ghica să-şi pună mîna pe braţul lui Calistrat Hadîmbu, înainte ca Momo Dinulescu din Brăila să se ridice în picioare, cu favoriţii lui lungi pînă la bărbie, cu scobitoarea în colţul gurii, cu cana atîrnîndu-i la cingătoare, cu pistolul într-o mînă, în hărmălaia din salon şi în liniştea de la masă, liniştea pe care nimic n-o tulbura, aşa cum netulburaţi stăteau toţi, netulburaţi şi încremeniţi, de parcă nu mai aveau văz, nu mai aveau auz, nu mai aveau nimic, nimic, nimic.

Bum! Momo Dinulescu trase cu pistolul în aer, iar în camera de deasupra se auzi ceva

prăbuşindu-se pe podea şi imediat se auzi un strigăt care venea din acea cameră şi, odată cu strigătul, năvăli afară, pe scări, o fată în pielea goală şi tot într-un ţipăt şi într-o fugă o ţinu cît coborî toate scările, cît traversă încăperea de jos, deschise uşa şi se năpusti în strada prost luminată… Apoi, încet-încet, strigătele ei nu se mai auziră.

— Voiai să zici ceva, mă Momo? făcu Bebe Haralambie către negrul din Brăila.

— Păi ce pizda mă-sii să zic? Voiam să zic că hai să mergem dracului, că ne-am îmbătat ca porcii. Asta voiam să zic.

Apoi, după o vreme, ca şi cînd ar fi gîndit la una sau la alta, mai spuse:

— Nu ştiu de ce-am zis aşa.

Se ridicară, unul cîte unul, iar cînd dădu şi Calistrat Hadîmbu să se ridice, mîna Magdei îl ţintui locului, de parcă aşa şi era, bătut în cuie acolo, pe băncuţă.

— Duceţi-vă voi, noi mai rămînem oleacă, spuse Magdalena Ghica aşa cum ar fi spus că dă pe gît ce-a mai rămas în pahar şi, pînă or ajunge ei la uşă, va fi şi ea în urma lor.

Se uitară toţi la Calistrat Hadîmbu cu invidie, dar cu o invidie neduşmănoasă, cu invidia aceea care mută munţii şi îi face pe oameni să se autodepăşească mereu, cu invidia aceea care le luă pe dată de pe ochi vălul beţiei şi-i făcu să se întoarcă la *Chiotul Răzbunării* aşa cum plecaseră, dar ceva mai liniştiţi.

Lucru care-l miră foarte pe Andrian Burghelea, ca şi lipsa Magdei şi a lui Calistrat Hadîmbu.

*

Cît despre aceştia, să spunem doar că au profitat de faptul că deasupra lor se eliberase o

cameră şi le-a fost bine, bine, bine pînă dimineaţa, pînă dimineaţa…

Numai că mai aşa, mai aproape de dimineaţă, după ce se culcaseră osteniţi, Calistrat Hadîmbu se trezi şi Magda nu era lîngă el, ieşi din cameră şi jos, în salon, iarăşi nu era şi atunci ieşi pe uşa hanului. Dar, cînd să coboare cele cîteva trepte, văzu că totul era acoperit cu apă, de parcă marea s-ar fi revărsat şi ar fi acoperit pămîntul şi jumătate din case şi…

Şi atunci o văzu. Magdalena Ghica era un peşte uriaş, îmbrăcat într-o plasă de aur, cu voaluri şi dantele de-o parte şi de alta a capului, un peşte care se zbenguia prin apă de parcă pînă atunci fusese ţinut într-un borcan şi deodată scăpase la apă lungă…

Şi el o iubea, o iubea, o iubea…

Iar aerul apă era…

Stătea acolo ca pocnit în moalele capului Calistrat Hadîmbu şi nu ştia ce să creadă, nu mai ştia nici măcar dacă să-şi creadă ochilor, degeaba se tot freca la ei, degeaba tuşea, degeaba se ciupea de obraji şi de coate şi de burtă. Magdalena Ghica era un peşte uriaş şi în faţa acelei întîmplări el nu găsi altceva mai bun de făcut decît să se întrebe:

— Mă, femeia asta e femeie sau e peşte?

Apoi se întoarse în han şi urcă în cameră, convins că va adormi, iar dimineaţa se va trezi din visul ăsta, iar lîngă el o va găsi pe Magdalena Ghica, Magda, *Magda cum laude*, şi acum ştia şi el de ce i se zicea ei *Magda cum laude*…

Iar despre noaptea aceea atîta îşi spuseră a doua zi:

— M-ai văzut, nu? întrebă ea.

— Da, te-am văzut, răspunse el.

Atîta îşi spuseră şi nu avură nevoie de mai multe.

Îşi făcură daruri, el îi dărui o katana pe care o dobîndise în luptă, ea îi dărui un falx pe care-l avea din familie. Le încrucişară şi rostiră:

— Sînge peste sînge peste sînge…

*

Chiotul Răzbunării se îndrepta spre Frederikshavn, unde urma ca toate forţele armate pornite pe drumul *Înverzirii* să se unească sub comanda lui Petrică Albu. De acolo, *Navalonul* n-avea să se mai oprească decît la Skagen, în vîrful nasului Danemarcei, iar Europa avea să ştie, din acea zi, cine contează.

La Frederikshavn urma să se mai întîmple ceva, şi anume ridicarea lui Andrian Burghelea la gradul de sublocotenent şi numirea lui în funcţia de comandant al armatelor aerului. Iar *Chiotul Răzbunării*… da, în sfîrşit, *Chiotul* va fi giffardul-sublocotenent al flotei aeriene.

Cam astea erau planurile.

Numai că la Frederikshavn îi aşteptau danezii cu toată vikingimea de prin împrejurimi.

*

Pe cînd se apropiau de Frederikshavn, văzură *Navalonul* lui Petrică Albu alergînd pe calea ferată dinspre Hjørring. Mai mult bănuiau că este *Navalonul*. Aşa cum, scrutînd în zare, bănuiau că negreala care se vedea spre est erau armatele vikinge aliniate înainte de Frederikshavn. Erau prea sus, în aer, hublourile erau prea mici. Mai mult bănuiau decît vedeau.

Apoi Andrian Burghelea le spuse:

— Fraţilor, aici ne despărţim. Pe voi, *Lupilor*, şi pe voi, *Zăganilor*, am să vă las pe platforma trenului-sublocotenent, ca să luptaţi la sol, iar eu cu *Icarii* şi *Dragonii* ne vom continua lupta din aer.

Şi aşa şi făcură. Rînd pe rînd, *Lupii* şi *Zăganii* coborîră pe frînghie şi-şi dădură drumul pe platforma *Lynxului Nimicitor*, care alerga sub

dirijabil, iar cînd cu toţii îşi schimbaseră locul, giffardul se ridică şi mai mult în aer şi prinse viteză în direcţia Frederikshavn, ca să ajungă din urmă *Navalonul*.

Iar *Navalonul* spulberă primele rînduri ale danezilor care îi aşteptau pe linia ferată. Plugul din faţă îi luă pe sus pe cei care nu se putură apăra nicicum. Unii dintre ei reuşiră totuşi să se dea la o parte din calea *Lynxului*, apoi se uniră în spatele acestuia. Luptătorii de sub comanda lui Raul Colentina se văzură astfel rupţi de *Navalon*, ba chiar înconjuraţi de namilele nordice care îşi agitau săbiile tradiţionale vikinge, suple şi flexibile.

Navalonul frînă brusc. În faţa lui, şinele fuseseră smulse şi calea ferată era întreruptă.

Frînă şi *Lynxul Nimicitor*. Din faţă începură să se audă nişte zgomote infernale şi cei de pe vagoane văzură, peste rîndurile danezilor, cum *Navalonul* se zgîlţîia din răsputeri. De unde era, Calistrat Hadîmbu nu putea să-şi facă o idee asupra lucrurilor care se întîmplau, dar vedea totuşi cum nava lui Petrică Albu se înalţă, apoi se opinteşte o dată şi se stabilizează.

După aceea, *Navalonul* se urni şi făcu prăpăd în calea lui.

Îi schimbaseră roţile. Cele făcute pentru şine se ridicaseră, iar cele făcute pentru drum de pămînt deveniră roţile principale. Aşa că, din tren, *Navalonul* deveni un automobil, o cazemată mobilă.

Care, pufăind prin toate gurile, scoţînd sunete stridente menite să îngheţe sîngele în cei care i se opuneau, făcea prăpăd printre inamici. Tunurile împroşcau moarte în toate părţile, roţile uriaşe stîlceau sub ele trupurile căzute la pămînt, plugul tăia şi dobora tot ce prindea în cale, iar carcasa metalică respingea orice fel de atac, fie cu grenade, fie cu suliţe, fie cu gloanţe.

Vikingii nu aveau nici o şansă. Mai grozav decît orice maşinărie de război văzuseră vreodată, aşa era *Navalonul*.

În spatele *Navalonului*, încă pe şine, *Lynxul Nimicitor*, trenul-sublocotenent al lui Raul Colentina, trecea şi el prin rîndurile de danezi care se închiseseră în urma *Navalonului*.

Pe platformele laterale, infanteriştii, cărora li se alăturaseră *Zăganii* şi *Lupii* lui Andrian Burghelea, mînuiau cu dexteritate şi cu mare viteză falxurile şi sicele, spadele şi katanele.

Atunci căzu, răpus de o suliţă care apăru de nicăieri şi i se înfipse în ochiul drept, Sandu Vişinescu din Mîndra. Sau din Lisa. Bărbatul care iubea caii.

Erau înconjuraţi, atacaţi din toate părţile.

Atunci căzu, urmînd capul care i se rostogoli tăiat de sabia unuia ce-şi adusese calul suficient de aproape de tren, Emil Poenaru din Weidenbach, bărbatul care iubea muntele.

Ţinîndu-se cu o mînă de mînerele puse peste tot pe pereţii laterali ai vagoanelor, luptătorii tăiau în neştire vrăjmaşii care se apropiau, cu săbiile lor mai mari sau mai mici. Ori îi împuşcau de-a dreptul cu pistoale şi cu flinte, cu pistoale şi cu puşti…

Atunci zbură, bucată cu bucată, în toate părţile, sfărîmat de explozia unei grenade, Cicerone Romilă, Cici din Roman, bărbatul care iubea cîntecul.

Calistrat Hadîmbu şi Magdalena Ghica erau umăr la umăr, ea învîrtind katana primită de la el, el agitînd falxul pe care-l primise de la ea. Aşa fură surprinşi şi în fotografia pe care Andreas Reiser reuşi s-o facă pentru cronica bătăliei de la Frederikshavn.

— Hjalgaard! se auzi deodată, clar, venind de sus, dinspre *Chiotul Răzbunării*, vocea lui Andrian Burghelea.

Iar de jos, din grămada danezilor, o voce groasă, puternică, strigă:

— Burghe!

În clipa următoare, un proiectil lansat din dirijabil făcu loc în mijlocul danezilor şi, acolo unde fusese cel care răspunsese la numele Hjalgaard, se căsca o groapă fumegîndă.

— Ăsta a fost chiotul răzbunării, spuse Magdalena Ghica.

Iar Calistrat Hadîmbu se uită la ea, recunoscător că una dintre tainele despre care nu putuse întreba pe nimeni şi pe care nu le descifrase pînă atunci nu mai era un secret.

Apoi toată lumea reveni la ale ei. Ca întotdeauna.

Cînd trenul nu mai putu înainta din cauza liniilor întrerupte, *Zăganii*, *Lupii* şi infanteriştii lui Raul Colentina coborîră şi luară vikingii în piept. Acolo, atunci, în lupta corp la corp, se dovediră utile toate orele de instrucţie petrecute învăţînd mînuirea feluritelor arme. În luptele corp la corp se dovediră utile toate misiunile lor la sol, care le solicitaseră instinctele, viteza minţii şi a mîinii.

Zăganii şi *Lupii* lui Andrian Burghelea treceau ca prin brînză printre şirurile vikinge, urlînd a biruinţă, sfîrtecînd, urlînd a moarte.

Atunci muri Florin Oproiu din Hermannstadt, muri Momo Dinulescu din Brăila, muri Liviu Gegiuc din Miroslava, Adrian Nechita din Focşani muri şi el atunci. Acolo, în faţa Frederikshavnului, pe cînd se apropiau de *Navalon*.

Ţelul lor era să ţină aproape de *Navalon*, să strîngă rîndurile. Şi, bineînţeles, să lase în urma lor cît mai mulţi inamici morţi.

Trecînd ei prin tăişul sabiei sau katanei sau falxului tot ce le ieşea în cale, cu privirile aţintite undeva înainte, ca să nu piardă din ochi *Navalonul*, văzură cum ceva se înălţa în faţa lor, o movilă, un deal, un munte…

Ce putea fi movila din faţa oraşului? Ce putea creşte acolo, în mijlocul bătăliei?

Răspunsul îl avură cînd ei înşişi ajunseră la poalele dealului, cînd ei înşişi începură să ajute la ridicarea lui mai sus, tot mai sus.

Sute, mii de danezi morţi erau puşi unii peste alţii. De jur-împrejur şi tot mai sus. Iar cînd oamenii nu mai prididiră să înalţe mormanul, deasupra acestuia apăru *Chiotul Răzbunării* şi începu să verse zeci de cadavre peste cele care erau deja stivuite la sol. Şi treaba asta dură pînă cînd lucrurile se liniştiră, pînă cînd luptele răzleţe se opriră, pînă cînd nu se mai găsi nici un inamic care să riposteze. Iar cînd mormanul deveni cît un munte, cînd nu mai găsiră nici un cadavru cu care să-l mai înalţe, se opriră toţi pentru o clipă privindu-l, admirîndu-l, şi cineva strigă:

— Pentru Împărat!

— Pentru Împărat! se ridică un vuiet din toate piepturile, iar undeva, pe puntea superioară a *Navalonului*, Petrică Albu le făcea semne cu mîinile, primea ovaţiile, el, Petrică Albu, locotenentul Petrică Albu, comandantul suprem al armatei, el primea acele ovaţii şi nu Constantin cel Mare, el era merituosul, el era, în clipele acelea, Împăratul.

Dar nu spuse nimănui lucrul ăsta.

*

Apoi echipele de întreţinere ale infanteriştilor puseră la loc şinele de cale ferată. Şi *Lyxul Nmicitor* putu să-şi continue drumul pînă în Frederikshavn, unde îi aştepta *Navalonul*. În sala Primăriei urma să aibă loc un mare banchet în cinstea învingătorilor. Iar la banchet, în sfîrşit, Calistrat Hadîmbu nădăjduia să-l vadă, să-l cunoască pe Raul Colentina şi să-i pună întrebarea aceea care îl măcina de atîta vreme.

Calistrat Hadîmbu și Magdalena Ghica se îmbrăcară fără să ştie unul de altul, dar amîndurora le plăcu ce văzură cînd se găsiră faţă în faţă.

Calistrat Hadîmbu era îmbrăcat englezeşte, cu frac bleumarin, cu cîte cinci nasturi mari pe fiecare rever, pantaloni negri cu dungi gri, vestă argintie, cămaşă albastră şi pantofi negri, evident. Nasturi argintii mai avea la manşete, mai avea şi pe poalele fracului. La centura care îi încingea talia avea falxul primit în dar de la Magda.

Magdalena Ghica era îmbrăcată cu o bluză albă de dantelă, cu mînecă lungă, un corset negru de catifea şi o rochie cu coadă, stacojie. Doar părul îi era verde. În teaca pe care care o purta pe spate avea katana primită în dar de la el.

Cînd se treziră faţă în faţă tăcură, zîmbiră, îşi făcură cu ochiul.

— Îmi place să ies cu tine, îi şopti ea din mers.

— Îmi place să ies cu tine, îi şopti el, la rîndul lui, tot din mers, ca şi cînd şi-ar fi dres glasul, ca şi cînd ar fi cerut voie să se strecoare printr-o mare de oameni.

În acel mers, în acea trecere, îşi atinseră uşor mîinile, ca din greşeală, ca şi cînd, ca şi cum, aşa cum era totul pentru ei de la o vreme, ca şi cînd acest totul ar fi existat cu adevărat, ca şi cînd seara aceea, banchetul acela, ar fi existat şi toată lumea împreună cu el…

Numai că din nou planurile erau una, iar cele întîmplate cu totul alta.

Cînd începu banchetul, Raul Colentina nu era în sală şi diverse zvonuri circulau de la o masă la alta. Zvonuri care mai de care. Ba că va veni mai tîrziu, după ce va îndeplini o ultimă misiune încredinţată personal de Petrică Albu, ba că nu va mai veni deloc, că se certase cu Petrică Albu şi fusese surghiunit, sau nu fusese surghiunit, dar era adevărat că se certaseră, motivul sfadei fiind Roxana, fiica locotenentului. Fiica de

cincisprezece ani a locotenentului. Un alt motiv al sfadei ar fi putut fi, după unii, faptul că Raul Colentina preferase să se întoarcă în Clopodia, unde Constantin cel Mare urma să-l facă nenic, renunţînd pentru asta la banchetul lui Petrică Albu, iar acesta nu suportase aşa un afront.

Oricare ar fi fost motivul, orele treceau şi Raul Colentina nu-şi mai făcea apariţia în sala Primăriei din Frederikshavn, unde festivităţile se derulau conform planului. Cu toţii asistară la laudele aduse de cei doi poeţi-cronicari oficiali lui Petrică Albu pentru aportul hotărîtor pe care îl avusese în repurtarea acelei glorioase victorii, cu toţii asistară la ridicarea în grad a lui Andrian Burghelea şi, totodată, la numirea lui în funcţia de comandant al armatei aerului.

Îi stătea bine lui Andrian Burghelea cu o stea mare pe gulerul tunicii. Mai erau în toată lumea doi ca el: Raul Colentina, şeful armatelor terestre, şi Alexandru Cernat, şeful armatelor maritime.

Mai ales acest din urmă moment le plăcu tare mult *Zăganilor* şi *Lupilor*, care aveau, fiecare duzină, masa lor rezervată, ca dovadă a aprecierii de care se bucurase participarea lor la luptă.

Cînd aplauzele binemeritate de Andrian Burghelea se stingeau, Magdalena Ghica îi spuse lui Calistrat Hadîmbu:

— Mergem şi noi?

Bărbatul se cam codea, nu-i venea să renunţe atît de uşor la ceea ce-şi propusese, la ceea ce urmărise încă de cînd se trezise înrolat în armată: să-l cunoască pe Raul Colentina şi să-i pună întrebarea aceea…

— Putem pleca liniştiţi, că Raul nu mai vine.

— Ştii tu?

— Da, ştiu eu.

— Şi de unde ştii tu, Magadaleno, că Raul Colentina nu mai vine azi la banchet?

— Mi-a zis el, şi Magdalena Ghica i-l arătă lui Calistrat Hadîmbu pe Melchior Melchisedec,

care zîmbea de la masă, ridicînd spre ei un pahar cu vin.

— Şi tu crezi tot ce spune el?

— Da. Cred tot ce spune el. Acuma hai să mergem, că am stat destul.

Calistrat Hadîmbu nu mai spuse nimic, se ridică de la masă şi se ţinu după ea pînă ajunseră în dreptul mesei la care stătea Melchior Melchisedec şi, după ce acesta îi întinse o sticluţă Magdalenei Ghica, iar ea îi lăsă în palmă două monede, se îndepărtară, auzind în spatele lor cum negustorul de poţiuni zicea:

— Te voi iubi, te voi iubi, pînă ce apele aer vor fi…

şi se ţinu după ea pînă ieşiră afară, pînă ajunseră la giffard şi ea îşi luă motocicleta, se urcă apoi în spatele ei şi se lăsă în voia femeii care ambreie, ridică motocicleta pe roata din spate, apoi se năpusti la drum şi merseră şi merseră, cu motocicleta pîrîind în noaptea care se lăsase peste Frederikshavn, zgomotul ei auzindu-se şi mai tare atunci cînd intrară pe nişte străduţe pavate cu piatră.

— Sîntem în Fiskerklyngen. Iar asta e casa mea, spuse Magdalena Ghica atunci cînd opri motocicleta.

Spuse asta şi îi făcu semn cu capul spre o casă cu zidurile galbene, cu acoperişul de ţiglă roşie, cu flori la ferestre, aşa cum erau toate casele pe străduţa aia care-i amintea lui de Braşov şi de Făgăraş şi de Hermannstadt şi de… de acasă, pînă la urmă, chiar dacă ceea ce vedea nu-i evoca în nici un fel Vizirenii Buzăului.

Dar care mai era casa lui? Unde mai era locul căruia să-i poată spune casă şi să creadă în asta, să creadă că dacă s-ar mişca de acolo fie şi numai un kilometru, fie şi numai pentru o zi, s-ar rupe toate alea în el şi l-ar părăsi odată cu pişatul şi cu căcatul şi ar rămîne gol, gol, gol pe dinăuntru cum numai cei fără de ţară sînt?

Calistrat Hadîmbu nu era un om fără de ţară, o luase cu el pe tălpile cizmelor, o luase în mirosul hainelor, în ochii femeii care era cu el şi pe care o iubise într-o noapte în care aerul apă era…

Calistrat Hadîmbu era din nou singur cu Magdalena Ghica, departe de dirijabile şi de trenuri, departe de pistoale şi de tunuri, departe de motoare şi de minunăţiile pe care savanţii şi inginerii vremii le născoceau ca să le facă lor viaţa mai uşoară, ca să păşească, toţi împreună, spre viitorul care îi aştepta după colţ, pe fiecare şi pe toţi deopotrivă.

Calistrat Hadîmbu şi Magdalena Ghica avură din nou o noapte în care să-şi mărturisească dragostea, s-o facă simplu, fără cuvinte, doar dăruindu-se unul altuia cu frenezie, cu sinceritate şi… şi…

Calistrat Hadîmbu nu ştiu dacă îl trezi ceva dinlăuntrul lui, amintindu-i de noaptea cealaltă, de la Hjallerup, sau dacă răcoarea aşternuturilor sau dacă o şoaptă venită de nu se ştie unde… Se sculă în capul oaselor şi, la fel ca data trecută, nu era nimeni lîngă el. Se apropie de fereastră şi se uită în stradă şi nu văzu nimic, dar se bucură că strada nu era acoperită de apă. Însă cînd se uită în zare, peste case, dincolo de ele, acolo unde ar fi trebuit să fie marea, văzu bărci şi corăbii prăvălite pe pămînt, iar deasupra lor o văzu pe ea.

Magdalena Ghica era o pasăre, o pasăre cu chipul Magdalenei Ghica zbura de colo-colo, pe deasupra a ceea ce ar fi trebuit să fie marea… şi nu era. Nu *mai* era.

Calistrat Hadîmbu se uita la Magdalena Ghica şi ea zbura…

Şi el o iubea, o iubea, o iubea…

Iar apa aer era…

Şi după o vreme se întrebă:

— Mă, femeia asta e femeie sau e pasăre?

Apoi trase perdelele la loc şi se întoarse în pat. Se întinse pe spate şi rămase aşa, cu ochii

închişi, aşteptînd. După o vreme, o auzi pe Magdalena Ghica furişîndu-se în cameră şi aşezîndu-se în pat, lîngă el.

Şi apoi Magdalena Ghica zise:

— M-ai văzut?

— Da, te-am văzut, îi răspunse el.

— Bine, mai zise ea.

După care se întoarseră amîndoi unul cu spatele la celălalt şi adormiră.

*

A doua zi plecară cu toţii spre Skagen, ţinta finală a lor. *Navalonul*, urmat de *Lynxul Nimicitor* pe calea ferată, și de *Chiotul Răzbunării* prin aer.

Nu le ieşi nimeni în drum, nici urmă de danezi pe nicăieri şi se zvoni că Petrică Albu decretase insula primul roxanat anexat imperiului şi îl numise aşa în cinstea fiicei sale Roxana. Capitala roxanatului o fixă la Skagen, unde ajunseră mai repede decît şi-ar fi închipuit.

Comandanţii arătară multă bunăvoinţă şi le făcură echipajelor toate poftele. Astfel *Zăganii neostoiţi* văzură *Cumpăna luminată* pe malul mării, minunîndu-se de cum le trecuse prin cap danezilor să înalţe cumpăna aia şi să pună în găleata ei paie şi cîrpe, să le dea foc ca să ajute marinarii să vadă ţărmul…

— Dar palmieri n-au pe-aici? întrebă din nou Calistrat Hadîmbu şi toată lumea rîse de el.

— Palmieri în Danemarca, Hadîmbule? zise Nucu Şbilţ din Dor Mărunt şi rîse de parcă la el în Dor Mărunt creşteau palmieri şi el ştia ce sînt ăia. Apoi tot el continuă: Da’ o sirenă la malul mării nu vrei? şi iarăşi rîse.

Şi rîseră şi ceilalţi.

— Bine, atunci mergem să vedem şi cumpăna la care a slujit Tycho Brahe? întrebă Calistrat Hadîmbu din nou, trăgînd cu coada ochiului spre

Andrian Burghelea, dar acesta se mulţumi să-i arunce un zîmbet şi să-şi vadă de ale lui.

Iar zîmbetul comandantului putea însemna orice, de la „Nu e cazul, am văzut destule”, pînă la „Ce vorbeşti, băiete, de unde ştii tu prostia asta?”. Aşa că îşi văzură cu toţii de ale lor şi preferară să meargă în port, unde urma să acosteze nava-sublocotenent a flotei maritime, numită *Dacia* – ceea ce arăta că, dintre toţi cei trei sublocotenenţi, Alexandru Cernat al apelor era cel mai lipsit de imaginaţie.

Dar oricît de măreaţă era *Dacia*, mai grozav decît ea era, cu siguranţă, *Navalonul*…

Iar ăsta nu era un zvon. Nici propagandă.

*

Pe războinici nu trebuie să-i iei de lîngă cîmpurile de bătaie. Săbiile nu sînt făcute să stea în teci.

Drumul înapoi se desfăşură mai puţin liniştit decît se aşteptaseră. Ai fi zis că oamenii lui Andrian Burghelea căutau necazurile cu lumînarea.

Se bătură într-o berărie din Budějice cu nişte localnici supăraţi că le vorbiseră în germană.

Îi pierdură pe Nicu V. Cuniche din Slobozia şi pe Bebe Haralambie din Colentina, care se luaseră după cururile unor unguroaice la Kecskemét şi nu se întorseseră la timp, iar Andrian Burghelea hotărîse să plece fără ei.

Începură din nou certurile şi o ţinură aşa pînă îi lămuriră şi pe cei care li se alăturaseră la Skagen, în locul celor morţi, cum stăteau lucrurile cu Magdalena Ghica, cu separeul ei, cu obiceiul de a-şi alege din cînd în cînd pe cîte unul dintre ei pentru un futai de prietenie şi de sănătate, cum le zicea ea, dar şi cu faptul că, de-o vreme, părea implicată într-o relaţie cu Calistrat Hadîmbu, ăla cu întrebările.

— Şi de ce s-o fută numai Hadîmbu, ă? întrebă Szabó Zoltán, Zoli din Săbăoani, şi nimeni nu ştiu să răspundă la întrebarea asta.

Cînd lucrurile păreau a se îndrepta într-o direcţie nu tocmai convenabilă liniştii celor patruzeci şi nouă, Andrian Burghelea se ridică din jilţul lui şi se uită roată peste oameni. Atît. Şi certurile încetară. Gălăgia se stinse. Pînă şi gîndurile rele pieriră.

— Facem popas la Lugoj, spuse el şi o privi cu un anume înţeles pe Magdalena Ghica.

Acesteia i se lumină faţa pe dată şi îi răspunse comandantului cu un zîmbet şi cu o înclinare discretă a capului.

Calistrat Hadîmbu află şi el după puţină vreme că la Lugoj locuia tatăl Magdalenei Ghica, profesorul Anastasie Ghica.

*

În cîteva ore *Chiotul Răzbunării* se aşeză pe pămînt, la intrarea în Lugoj. Magdalena Ghica îşi luă o traistă cu haine, armele, încălecă pe motocicletă şi dispăru învăluită în praf.

A doua zi, Calistrat Hadîmbu, Schmidt Karol Erwin din Szatmar, Aliodor Cîrlea din Alba Iulia şi – mirîndu-i pe toţi, pentru că de mult nu mai ieşise cu ei undeva – Andrian Burghelea se înfăţişară la cină la profesorul Anastasie Ghica.

— Bine aţi venit în casa soţiei mele, în care-mi petrec o parte din an, îi întîmpină profesorul. Eu sînt tatăl Magdei.

Era un bărbat în vîrstă, cu plete cărunte, într-un scaun cu roţi, cu sumedenie de cilindri, pistoane, manete, arcuri şi tije telescopice care îl ajutau pe om să manevreze maşinăria.

Elegant, cu o vestă azurie peste cămaşa albă la care avea butoni cu agate, profesorul îi studie, unul cîte unul, cu monoclul lui aproape cît un ochean de mare.

Musafirii se prezentară pe rînd. Ultimul rămase Andrian Burghelea, care-şi exprimă satisfacţia reîntîlnirii cu profesorul, satisfacţie reciprocă din cîte îşi dădu seama Calistrat Hadîmbu….

Intrară în salon, unde două persoane îşi savurau coniacul şi trabucul: Magdalena Ghica şi încă cineva, un bărbat.

— Daţi-mi voie să vi-l prezint pe dragul meu prieten Iorgu Ipsilanti, arătă ea spre bărbatul înalt care ţinea în mîna stîngă trabucul, iar în mîna dreaptă – sau ce era aia, o mînă toată numai rotiţe şi furtunuri subţiri şi mecanisme care îl ajutau s-o mişte – avea paharul cu coniac.

— Grec? întrebă Calistrat Hadîmbu doar aşa, să facă conversaţie, ori să-şi marcheze teritoriul poate, ori era numai una dintre întrebările alea ale lui.

— Nu, român, spuse prietenul Magdalenei Ghica. Toate femeile din familia mea au fost române, ca şi bărbaţii, de altfel… Mai puţin tata… Ce să-i faci, nimeni nu e perfect, mai spuse omul şi o dădu în rîs. Apoi: Hai noroc şi bine aţi venit la Lugoj!

Calistrat Hadîmbu o simţi pe Magdalena Ghica apropiindu-se sau numai parfumul i-l simţi apropiindu-se de el. Apoi îi auzi şoapta:

— Gelos?

Zîmbetului ei discret şi satisfăcut şi provocator el îi răspunse sec:

— Nu.

Apoi se retrase într-un fotoliu, aprinzîndu-şi şi el un trabuc după ce, în drum, săltă de pe tava dusă de un servitor un pahar larg de coniac.

Stătea acolo, pufăia din trabuc şi sorbea din coniac, privind la oaspetele familiei Ghica. Un tip înalt, blond, cu părul lung strîns în coadă la spate şi o barbă îngrijită, blondă ca şi părul, purtînd o uniformă despre care Calistrat Hadîmbu habar n-avea de unde s-o ia, cu toate că văzuse multe la

viaţa lui. Vesta i se părea cam de prost gust, cam prea colorată, şi-apoi toate lănţucurile alea înşirate de-a latul pieptului, pe umeri, pe braţe… Şi ce erau mămăligile alea pe epoleţii lui, ce grad va fi avut ipochimenul în armata aia închipuită din care făcea parte? Dar cel mai mult şi mai mult îl enerva trufia din ochii bărbatului, aerul de superioritate pe care-l răspîndea în jur…

Din cînd în cînd o urmărea cu privirea pe Magdalena Ghica. Iar aceasta ba îi făcea cu ochiul, ba îi zîmbea, ba îşi arcuia buzele într-un *O* care-l băga în boale atunci cînd părea a-i şopti mereu şi mereu: „Gelos?”

Era frumoasă Magdalena Ghica a lui, o privea şi nu se mai sătura privind-o, era frumoasă cu părul ei roşu care se potrivea cu o cămaşă lejeră de bumbac cu mînecile ample, sfîrşite în dantele ce-i ascundeau mîinile, cu guler răsfrînt peste pieptul scos în evidenţă de un decolteu adînc, era frumoasă Magdalena Ghica a lui, cu mijlocul prins în corsetul gălbui, strîns în şireturi, de care avea agăţate o mică clepsidră, o sticluţă aurie, două pixuri şi o legătură de chei, era frumoasă Magdalena Ghica a lui, cu fusta de culoarea măslinei şi cu deasupra de culoarea coniacului pe care-l avea în pahar. Pe cap avea un tricorn cam ponosit, dar Calistrat Hadîmbu ştia povestea lui, aparţinuse bunicului Magdalenei, care fusese pirat pe Dunăre şi la Marea Neagră. În picioare avea ghete, ca de obicei. Iar la gît, colierul ei preferat, cel cu un triunghi metalic cu cîteva rotiţe dinţate montate pe el, de care atîrna un mecanism de ceas de mînă cu un diamant încastrat în el şi o porumbiţă care voia să-l prindă în cioc. Era frumoasă Magdalena Ghica a lui.

— Hai să facem o plimbare, auzi deodată glasul ei, aproape de urechea lui.

— Hai să facem o plimbare, zise el şi se ridică din fotoliu, se luă după ea, trecu de uşi, de

alte holuri şi încăperi şi se trezi într-o grădină cu pomi şi cu flori.

— Nu ţi-am povestit niciodată despre tatăl meu.

— Nu, nu mi-ai povestit. Poate o faci acum?

— Nu ştiu ce să-ţi zic, ce-ar fi important de ştiut despre el, nu ştiu cu ce să încep… Tata, Anastasie Ghica, e unul dintre cei mai importanţi ingineri pe care-i avem la ora asta. Şi n-o spun pentru că sînt fiica lui. O spun pentru că are în spate nişte realizări. O spun pentru că a e profesor la Universitate, la Cluj. Şi pentru că a lucrat la Paris cu Victor Tatin, a lucrat cu Otto Lilienthal la Berlin, la fabrica de motoare cu abur, şi s-a întors de-acolo cu un exemplar din *Der Vogelflug als Grundlage der Fliegekunst…*

— Zborul păsării ca bază a artei zborului, spuse Calistrat Hadîmbu, ca să arate că ştie ceva germană.

— Exact, un exemplar cu o dedicaţie pentru el din partea lui Lilienthal. A lucrat cu George John Cayley, nepotul celebrului George Cayley, ăla care a reuşit un zbor cu om la bord, şi nu te potrivi cu bîrfele din lumea ştiinţifică, chiar i-a reuşit zborul… Tata se pricepe la aparate de zbor, chiar se pricepe. Acum lucrează cu un inginer de-aici, din Lugoj, care are nişte idei interesante şi, din cîte am înţeles, tata a reuşit să îmbunătăţească un motor care poate fi pus pe automobilul inginerului. Îţi dai seama? Omul ăsta sau altcineva chiar va zbura cu aparatul lor şi sper din toată inima să nu păţească şi el ce-a păţit tata la primul test.

— De la aia i se trage scaunul…?

— Da, de la testul ăla… Dar nu se lasă. Mi-a zis că, dacă inginerul n-o să vrea să încerce prototipul, o să-l încerce el.

— Au deja un prototip?

— Da, e chiar aici, în şopron, vrei să-l vezi? se lumină ea deodată la faţă.

— Sigur că vreau, spuse el fără a sta nici o clipă pe gînduri.

Intrară în şopron şi Magalena Ghica zise, cu o mîndrie pe care el nu i-o mai auzise niciodată în glas:

— Acesta este aeroplanul-automobil!

Era un automobil, dar numai scheletul – şasiul, roţile şi volanul – iar deasupra lor avea un sistem ciudat de aripi, care-i aminteau de aripile cărăbuşilor, o elice şi… cam asta era tot. Dar nu aparatul în sine îl uimi pe Calistrat Hadîmbu, ci ideea că un om va putea zbura cu maşina asta. Că, în curînd, oamenii vor putea zbura de unii singuri, că fiecare om ar putea avea mașina lui zburătoare…

Mintea lui o luase la fugă înainte în timp şi îşi imagina omenirea peste zece, peste o sută de ani şi tare-i plăcea ce-i trecea prin cap în clipele acelea. Era prins în iureşul imaginaţiei cînd o simţi pe Magdalena Ghica a lui că se lipeşte de el, că-l ia în braţe şi stă aşa preţ de cîteva clipe.

— De fapt, pentru altceva am vrut să ieşim. Trebuie să-ţi spun ceva, Călin – aşa-i spunea ea, iar el niciodată n-o împiedicase, era unul dintre puţinele lucruri pe care le aveau ei, ale lor. Continuă: Ştim amîndoi că, uneori, se petrece ceva ciudat cu mine…

— Vrei să spui treaba aia cu peştele şi cu pasărea?

— Da, aia. Şi în curînd va mai fi ceva…

— Te-ai văzut azi cu Melchior Melchisedec? întrebă el deodată.

— Văd că ai înţeles unele lucruri… Da, a fost în zori pe-aici.

— Şi? Şi ce dacă? încercă el să protesteze, să preîntîmpine ceva ce încă nu ştia, dar simţea că se apropie.

— Nu vreau să mă vezi şi a treia oară. A treia oară nu mai poţi să fii lîngă mine. Nu se mai poate, Călin. Trebuie să nu ne mai vedem.

Avea lacrimi în ochi, vocea îi tremura, degetele mîinii cu care îi mîngîia faţa îi tremurau.

— Nu mă mai iubeşti? întrebă el cu teamă.

— Ba mi-eşti drag, şi tocmai de-aia…

Magdalena Ghica îl sărută aşa cum nu o făcuse niciodată pînă atunci, nu mai cu foc, nu mai îndelung, nu mai meseriaş, ci multă, multă tristeţe pusese ea în sărutul acela, parcă adunase în el toată tristeţea lumii, a cerului și a pămîntului. Apoi o rupse la fugă, lăsîndu-l acolo, în şopronul tatălui ei, lîngă maşina de zbor pe care Anastasie Ghica şi inginerul acela din Lugoj o proiectaseră.

Nu se mai întoarse nici el în seara aceea în casa lui Anastasie Ghica.

*

A doua zi, în zori, cînd ai casei încă mai dormeau, dinspre şopron se auzi un zgomot de motor şi, cînd Magdalena Ghica sări din pat să vadă ce se întîmpla, în curte maşina de zbor a tatălui ei merse ce merse, apoi se ridică în văzduh şi zbură…

La volan era Calistrat Hadîmbu.

Nu ţipă Magdalena Ghica, nu spuse nimic, nu alarmă casa, nu-l sculă pe tatăl ei, era sigură, de altfel, că toţi cei din casă se treziseră din cauza zgomotului.

Plîngea? Sau rîdea? Era nefericită? Sau era fericită?

Ştia că n-o să-l mai vadă niciodată pe Calistrat Hadîmbu. Dar ştia şi că tatăl ei reuşise. Ceea ce tocmai se întîmpla sub ochii ei era primul zbor din istorie autopropulsat, cu un aparat mai greu decît aerul.

Uneori fericirea şi nefericirea sînt două surori siameze.

*

Calistrat Hadîmbu zbură cu aeroplanul-automobil chiar mai mult decît îndrăznise să spere. Se prăbuşi în apropiere de Caransebeş, dar nu de la o înălţime suficient de mare cît să fie rănit. Aproape că putea să spună că aterizase de unul singur…

O vreme rătăci de colo-colo. Cai, trăsuri, căruţe, oricare erau bune, chiar şi mersul pe jos era bun dacă îl ducea într-un oraş care avea garnizoană: Turnu-Severin, Craiova, Ruşii de Vede… Căuta oraşele astea încercînd să se înroleze din nou, gîndindu-se că, poate, o avea noroc şi o să ajungă iarăşi pe *Chiotul Răzbunării*. Era maior-sublocotenent şi nu-şi imagina că nimeni n-o să vrea să-l înroleze. Dar toate erau bune şi frumoase pînă ajungea cu povestea la *Chiotul Răzbunării*. Cum pomenea de dirijabil, feţele celorlalţi se întunecau şi toţi îşi aminteau brusc de diverse întîlniri pe care le aveau şi la care întîrziaseră…

La Ruşi găsi un dirijabil al cărui căpitan servise cîndva sub comanda lui Andrian Burghelea şi se înduplecă să-l ia cu el pînă la Ploieşti, că acolo mergea. Se îmbarcă pe *Destinul lui Alexandru*, dar nu putu scoate prea multe nici de la căpitanul-sublocotenent Avram Diculescu, nici de la echipaj. Putea vorbi orice cu ei, de la femei la arme şi la creşterea viermilor de mătase, dar, cînd venea vorba despre armată, despre dirijabile… se lăsa tăcerea.

În Ploieşti auzi ceva despre Raul Colentina, cum că ar fi căzut în dizgraţie şi ar fi plecat la Bucureşti, unde era văzut din cînd în cînd pe la bariera Colentinei. Şi mai auzi ceva acolo, la Ploieşti. Că dirijabilul-sublocotenent al armatei aerului, *Chiotul Răzbunării*, se prăbuşise la Vălenii de Munte cu ceva vreme în urmă şi toţi membrii echipajului, împreună cu sublocotenentul Andrian Burghelea, muriseră.

Calistrat Hadîmbu simţi că nu mai avea pentru ce trăi. Simţi că nu mai ştia ce să facă de-acum încolo cu viaţa lui. Că nu mai ştia de ce el încă mai avea o viaţă, iar ceilalţi nu. Andrian Burghelea şi Szabó Zoltán din Săbăoani şi Nucu Şbilţ din Dor Mărunt şi… şi… şi ea, Magdalena Ghica, din Bucureşti.

Magdalena Ghica pe care o iubise cînd aerul apă era… Magdalena Ghica pe care o iubise cînd apa aer era… Magdalena Ghica, Magda, *Magda cum laude*…

„Gata? Asta a fost tot?" se întreba Calistrat Hadîmbu, după care o lua de la capăt: „Gata? Asta a fost tot?"

Şi aşa o ţinu o săptămînă întreagă, din cîrciumă în cîrciumă, intrînd în vorbă cu toată lumea, doar-doar o da peste cineva care să ştie să-i spună mai multe despre prăpădul *Chiotului*…

Dar nu găsi pe nimeni.

Aşa că, într-o zi, după ce-şi spălă faţa şi îşi dădu seama că-i crescuse o barbă rebelă – aşa cum îi creştea de obicei, motiv pentru care niciodată n-o lăsase să-i crească, să prindă şi el ceva prestanţă – se hotărî că nu mai poate jeli în neştire, că asta nu aduce pe nimeni înapoi.

Îşi luă un rînd de straie noi, pe cele vechi le aruncă pe drum lîngă un cerşetor, dimpreună cu tot ce avusese, mai puţin falxul primit în dar de la Magdalena Ghica, apoi închirie un cal pînă la Bucureşti.

*

Ajuns la marginea Bucureştilor, Calistrat Hadîmbu se opri la bariera Colentinei. Lăsă calul la Staţia de Cai, apoi intră în hanul de alături. Se aşeză la o masă şi ceru de mîncare şi o cană cu vin roşu. O fată îşi făcea de lucru pe la mese plimbîndu-şi sînii prin faţa muşteriilor… Cîndva, Calistrat Hadîmbu ar fi fost deja cu mîinile pe sub

fustele fetei… dar asta s-ar fi întîmplat cîndva, demult, parcă în altă viaţă.

Îşi bea vinul, îşi mînca mîncarea şi îşi amintea de ziua în care începuse toată aventura vieţii lui. Tot acolo, în hanul acela. Şi apoi dincolo de barieră…

Se uită în jur. Bărbaţi gălăgioşi, doborîţi de vin sau doar osteniţi, femei cu sînii mari şi aproape dezgoliţi, care rîdeau prea tare la cea mai mică glumă pe care unul dintre cheflii o făcea, hangiul, acelaşi hangiu, cu ochii la pîndă să nu fugă careva fără să plătească…

Pe uşa hanului intră un bărbat cu o chestie de piele cu buzunare aruncată peste umăr şi cu un borcan într-o mînă. Borcanul era plin cu ceva… dar nu cu murături, nu. Bărbatul rămase în uşă, căutînd din ochi o masă la care să se aşeze.

Doi tineri îşi amintiră brusc că aveau treabă undeva şi se ridicară de la masă, lăsînd neterminate mîncarea şi băutura.

Bărbatul se aşeză pe locul proaspăt eliberat şi o fătucă apăru imediat să şteargă masa. Reveni apoi cu un ulcior pe care-l puse dinaintea bărbatului.

Acesta era cu ochii pironiţi la borcanul din faţa lui. Îşi turnă vin în cană. Bău şi îşi şterse gura cu mîneca. Apoi privi din nou spre borcan.

— Bun vinul, zise.

Stătu aşa, preţ de o clipă, aşteptînd parcă un răspuns de la borcan. Apoi vorbi din nou borcanului:

— Cine eşti tu?

Şi nici de data asta borcanul nu-i răspunse.

— Eu sînt Raul Colentina, spuse tot el. Şi vom petrece o vreme împreună.

Se făcu linişte în cîrciumă. Pe la celelalte mese oamenii şuşoteau. Cîţiva aruncară nişte monede pe masă şi plecară în grabă. În urma lor rămase carafa de vin pe jumătate băută.

Raul Colentina se uită în jos. Nu zicea nimeni nimic, de parcă toţi îşi sfîrşiseră conversaţiile în acelaşi timp. Nici femeile alea cu sînii doldora de bucurii nu mai rîdeau.

Calistrat Hadîmbu ridică privirile din farfurie şi le propti pe cel ce-şi spunea Raul Colentina. Nimic care să-l impresioneze. Un om şi atîta tot. Un om ca oricare altul. La ce-o fi alergat atîta amar de vreme după el? La ce?

Şi atunci Calistrat Hadîmbu îi puse întrebarea pe care o purtase cu el pînă în Danemarca şi înapoi:

— Auzi, mă? De ce te cheamă pe tine Raul Colentina, mă?

Liniştea se adînci şi mai tare. Nici carii nu se mai auzeau prin bîrne.

— Uite-aşa, să se mire proştii, spuse Raul, în timp ce mîna lui stîngă îi ducea spre gură o pulpă de pui fript, iar mîna dreaptă căuta ceva pe sub masă.

— Bă! mai zise Calistrat Hadîmbu, şi atît.

Ochii îi rămaseră deschişi. Ca nişte vocale. La fel şi gura. Iar cuţitul care-l lăsase în urmă pe Raul Colentina, la capătul celălat al mîinii întinse, cuţitul, aşadar, sta înfipt în gîtul unui bărbat prea curios pentru vremurile şi locurile despre care povestim, Calistrat Hadîmbu pe numele lui.

Apoi Raul Colentina se ridică de la masă mormăind spre omul care stătea cu pumnalul lui înfipt în beregată:

— Futu-te-n cur şi-n limbă şi-n deşte, deşteptu' dracului! Ce te fute pe tine grija de ce mă cheamă pe mine Raul Colentina? Ă?

Aruncă pe masă două monede, îşi săltă pe umăr chestia aia lungă de piele cu buzunare, înşfăcă borcanul de pe masă şi plecă scuipînd în urmă. Şi spunînd:

— Căcat, căcat, căcat!

Era nervos rău. Se vedea asta din vorbele lui, din felul în care călca apăsat.

Raul Colentina merse în spatele hanului, unde erau priponiţi cîţiva cai, se apropie de unul dintre ei, îl mîngîie pe grumaz, aranjă şaua, aruncă borcanul într-unul dintre buzunarele chestiei ăleia din piele pe care o azvîrli peste şa, încălecă şi plecă. Uşor, dădu apoi pinteni calului şi calul o luă la galop. Pe marginea drumului, un indicator arăta: Brăila.

— Ne-ar fi prins bine o maşină acum, s-o luăm pe autostradă cu 140 la oră, zise Raul Colentina.

„Povestea lui Calistrat Hadîmbu din Vizireni, ucis mişeleşte de nenicul Raul Colentina într-un han de la marginea Bucureştilor" a apărut în antologia Steampunk: A doua revoluţie*, editată de Adrian Crăciun, Millennium Books, 2011*

Oliviu Crâznic

ULTIMA CLEPSIDRĂ

Progresul ucide.
Dr. Cristian David

1.

Exista o singură clepsidră care funcţiona bine, de asta eram absolut sigur. Aşadar, fata minţea.

Mi-am dat seama că e ceva în neregulă încă de cînd am intrat în camera pentru interogatoriu. Aveam pe masă raportul frenologului şi pe cel al fiziologului de serviciu şi amîndouă indicau contrariul. Primul fusese semnat de către unul dintre cei mai buni specialişti cu care am lucrat, identificarea criminalului în spatele trăsăturilor reuşindu-i în aproape 70% din cazuri, ceea ce era enorm. Pe fiziolog nu-l ştiam, ne fusese detaşat de curînd de pe lîngă Noul Bucureşti, dar omul avea un dosar impecabil. Nu aveam motive să îi pun la îndoială capacitatea profesională. Şi totuşi am ştiut din prima clipă că martorul ne ascundea ceva.

N-aş putea să descriu senzaţia. Procedura s-a derulat paşnic. Diana Faur era conectată la tuburile care îi drenau sîngele, slăbindu-i voinţa şi încetinindu-i reacţiile pentru a scoate adevărul la suprafaţă. Fata a intrat aproape imediat în starea de letargie specifică şi a răspuns la întrebări greoi, dar fără ezitări prea mari, astfel încît nimic ştiinţific nu fundamenta teoria care, totuşi, mi s-a conturat în minte.

Pînă cînd a ştiut exact cît era ora.

Fiorul mi-a străbătut şira spinării, deoarece *ştiam* că Bastionul Croitorilor se afla în cealaltă parte a oraşului, aşa că n-ar fi avut cum să vadă Clepsidra Principală. Şi nu credeam în coincidenţe.

Deloc. În mod clar, Diana Faur avea informaţia de undeva.

Şi blestematul de răspuns era simplu. *Fata avusese acces la un ceas electronic.*

Am scuturat din cap, buimac, în vreme ce oamenii de la Întreţinere, cu uriaşe carcere mobile în spinare, desprindeau benzile magnetice de pe perete. Cu ajutorul respectivelor benzi, colegii de la Secţia Depanare urmau să încerce cît se putea de urgent să reconstituie dialogul pe care îl purtasem cu fata. Era un efort inutil, cel puţin în ultima vreme, deoarece benzile se deterioraseră şi prea puţin din conversaţie se mai putea păstra. Practic, eram obligaţi să ne descurcăm cu ceea ce fusese consemnat de către manimaşină, fie că ne plăcea acest lucru sau nu. N-am putut să nu mă gîndesc că starea deplorabilă a benzilor se datora probabil şi lipsei de entuziasm a deţinuţilor care făceau muncile de întreţinere. Încarcerarea ambulatorie devenise obligatorie prin lege chiar şi în cazurile în care erau întemniţaţi pentru delicte non-violente, în ciuda opoziţiei înverşunate a Partidului Tolerant. Aşa că acum cei de la Întreţinere îşi purtau în spate carcera mobilă personală, ce-i încetinea considerabil şi le interzicea chiar anumite mişcări, iar eu lucram cu nenorocita aia de manimaşină.

Cît despre martor, acesta avea să îşi revină destul de repede în urma îngrijirilor medicale şi a ingerării de ulei Frîncu, aşa că nu mi-am făcut probleme. Nu cred că am pierdut mai mult de doi martori în toată cariera.

Sînt unul dintre cei mai buni.

Însă de data asta m-am simţit depăşit de situaţie. Am deplasat maneta fotomobilului personal şi am ajuns instantaneu la comunicatorul de sticlă verzuie unde, pentru o clipă, m-am oprit şovăind în dreptul panoului pentru poşta pneumatică. Nu aveam voie să-l folosim decît o dată pe zi, dar aceasta *era* o urgenţă. M-am mai gîndit o dată la posibilitatea îngrozitoare, apoi am

introdus rubinul în tub şi am apăsat levierul metalic care corespundea Departamentului Naţional de Escatologie.

Cu un şuierat puternic, rubinul a pornit.

2.

Balonul cu abur a înaintat cu viteză constantă şi cu zgomot puternic, specific, pe Culoarul de Navigaţie nr. 14, dincolo de Bulevardul Eroilor, unde clădirile de sticlă cenuşie, întărită cu metal deja ruginit, alcătuiau o privelişte neplăcută şi tristă, accentuînd starea generală pe care ţi-o transmitea, în ultima vreme, oraşul. Dedesubt, privind prin habitaclul cu nervuri optice, am văzut clar trăsurile mecanice pufăind regulat pe şine, cu *perpetuumul* montat separat la fiecare roată şi un amplificator de forţă motrice în partea din spate. Huruitul vehiculelor era atît de puternic, încît am fost sigur că depăşise de mult pragul acceptat de Comisia Locală, dar probabil că rapoartele fuseseră muşamalizate de cineva de la Prefectură. Chiar şi aşa, oricine putea să vadă foarte clar, circulaţia era dificilă, fiindcă aparatele se stricau tot mai des şi accidentele deveniseră aproape o certitudine.

Nu-mi puteam permite însă să pierd timpul pe trotuare, chiar dacă regretam profund pălăria confortabilă şi redingota uşoară de material semiplastifiat, suficiente încă pentru protecţie în zonele libere ale Clujului. Palatul Banffy, de exemplu, era considerat a fi centrul uneia dintre cele mai sigure porţiuni şi mai erau cîteva de genul acesta, în apropiere de Mănăşturul Modificat şi pe lîngă Parcul Central. Acolo, mai multe clădiri şi conace fuseseră construite sau reconstruite din cărămidă roşie, după modelul vechi, şi vopsite cu pastă luminiscentă, ceea ce dădea locuitorilor senzaţia de prosperitate şi linişte, chiar dacă ştiau cu toţii că, de fapt, era doar o spoială. O spoială

care, încet, dar sigur (iar în ultima vreme nu chiar atît de încet), ceda.

Însă aşa fals lustruit cum era acum Mănăşturul, l-aş fi străbătut la pas cu plăcere şi nu eram singurul care gîndea aşa.

Departamentul Naţional de Escatologie se afla dincolo de Bastionul Croitorilor, dar puteam de aici să văd fisurile din corpul ceramico-metalic al uriaşei Clepsidre Principale, construite în colaborare cu reprezentanţii Londrei Victor cu atît de mult timp în urmă. Acum zece ani, cînd încă mai aveam consultanţi britanici în ţară, abia dacă se observau de aproape. Orice se întîmpla cu adevărat, devenise evident că timpul se scurgea repede pentru Port Transylvania.

Clepsidre de dimensiuni mai mici (şi implicit mai puţin sigure) au fost plasate, în anii următori Tratatului de Afiliere, la fiecare sută de metri, două dintre ele chiar mai apropiate, de o parte şi de alta a intrării Palatului Banffy. Însă de mai bine de douăzeci de ani nu s-a mai construit vreuna. Nici nu credeam că se va mai construi vreodată.

Nu mai era *timp*.

Mai multe focuri aprinse în apropiere de cupolele din Cluj Europa încercau să cumuleze norişori, în speranţa unor picături izolate de ploaie. Am zîmbit obosit de insistenţa cu care cei doi meteorologi rămaşi încercau să îşi susţină teoriile naturale şi m-am întors cu gîndul la celelalte două naţiuni care subzistau, întrebîndu-mă cum stăteau *ele* cu timpul. În Britan Balcania, ştiam sigur că mai rezistam doar noi.

Cu America Orientală am pierdut legăturile de aproape trei ani, de la deterioarea definitivă a cablului oceanic care şerpuia prin Atlantic. Însă Japochina colabora încă şi oamenii ei de ştiinţă se arătau chiar optimişti. Nu ştiam dacă informaţiile pe care ni le furnizaseră erau reale, dar se părea că erau în urma noastră cu cel puţin şase ani şi că încă le mai funcţionau ceasurile mecanice.

La urma urmei, poate că gălbejiţii aveau totuşi să supravieţuiască.

Cu un uruit puternic, însoţit de o smucitură violentă, balonul s-a fixat greoi de cablu. Podul mobil a coborît în grabă, desigur fără să nimerească nacela. Mă aşteptam. Cu un efort, m-am aruncat către el, aterizînd în ultima clipă. Unul dintre braţele de fier m-a prins zdravăn de umăr, stabilizîndu-mă, şi m-am gîndit la trupul fără cap şi fără membre pescuit din Băltoaca Neagră de pe Bulevardul Eroilor şi la ceasul electronic al Dianei Faur.

Fără îndoială, timpul *fugea*.

3.

— Daniel Hatman, escatolog. Arhontele Cirus Gint.

— Robert Mihnea, domniile voastre, m-am prezentat la rîndul meu ceremonios, aşa cum o cerea eticheta. Chestor de rangul Unu.

— Pofteşte înăuntru, chestore. Te aşteptam.

Am intrat, înclinînd capul în unghiul cerut de protocol.

Pentru prima oară am văzut un arhonte în carne şi oase. Pînă atunci doar auzisem de ei. Ştiam că sînt bogaţi şi impetuoşi, inteligenţi şi bine antrenaţi, dar că lipsa de contact cu lumea de afară i-a făcut instabili. S-au organizat după modelul vechilor lorzi din Londra Victor, de pe vremea cînd Britan Balcania mai era o confederaţie puternică în Vechea Europă. Apoi, așa cum se știe, cluburile lor au rămas închise celor din exterior, cu excepţia admiterilor unanime. Însă de ani de zile nici un arhonte nu a mai fost adăugat pe listă.

Sau cel puţin astea erau zvonurile. Şi am mai auzit că anchetele în care interveniseră ei înregistraseră mai multe pierderi decît de obicei.

Pierderi de *vieţi omeneşti*.

Cirus Gint însă nu mi s-a părut instabil. Era mai înalt decît mine, foarte suplu, cu trăsături

impasibile şi colţuroase. Masca de pînză subţire, plastifiată, era abandonată pe unul dintre scaunele de plastic întărit, dar şi-a păstrat protosmochingul elegant, cu inserţii de metal şi cauciuc. Avea, fără îndoială, mai mult titaniu pe el decît aveam toţi din secţie la un loc, cu chestorul-şef cu tot, şi puteam să pun pariu că reacţiile îi fuseseră îmbunătăţite şi pe cale chimică. În mînă avea un baston negru cu capăt magnetic, probabil suficient de bine lucrat pentru a deschide majoritatea uşilor din Port Transylvania sau cel puţin din Cartierul Grigorescu. Îl balansa între degete cu aroganţa specifică arhonţilor. Sub plasa cu ochiuri rare, părul îi era încă bogat şi tratat cu uleiuri.

Arăta sănătos tun.

În ceea ce îl privea pe escatolog, învelit în mantia neagră caracteristică Departamentului acesta avea o înfăţişare obişnuită. Purta pe faţă şi cascheta-vitraliu care îi copia trăsăturile.

— Chiar era necesară…? nu m-am putut abţine să întreb privind la caschetă.

Deşi era riscant să-l superi pe vreunul dintre membrii Departamentului Naţional de Escatologie, jignirea mi se părea totuși prea din cale-afară. Dosarul meu era ireproşabil. Nu avea nici un motiv să creadă că aş fi încercat ulterior să îi reconstitui trăsăturile şi să le dau publicităţii.

— Nu le mai scoatem niciodată, a răspuns Daniel Hatman, cu mai multă îngăduinţă decît m-aş fi putut aştepta, semn că aveau într-adevăr nevoie de mine. De cînd unul dintre deţinuţii de la Întreţinere a învins greutatea temniţei mobile şi i-a sfărîmat ţeasta escatologului care conducea departamentul înaintea mea.

Şi-a continuat explicaţia pe acelaşi ton egal, răbdător:

— Desigur, oasele infractorului s-au frînt cînd dispozitivul a reacţionat la lovitură, exact cum ne-am aşteptat cînd am făcut estimările, dar un pic prea tîrziu în cazul acelui deţinut. Escatologul-şef

este acum mort, iar atacatorul încă mai poartă carcera, însă una cu greutate mai mare şi cu limitări suplimentare. Nu se ştie niciodată, oamenii nu sînt toţi la fel.

Prin urmare, aşa deveniseră obligatorii şi vitraliile. Al naibii de interesant!

M-am aplecat pentru a mă feri de gazglobul luminos care plutea în curenţii ventilatorului, susţinut de o pernă cu heliu, şi mi-am aruncat şi eu masca pe un scaun, respirînd în sfîrşit în voie. Apoi i-am întins lui Daniel Hatman dosarele.

Le-a răsfoit rapid şi mi le-a dat înapoi. Cirus Gint nici măcar nu s-a uitat pe ele.

Amîndoi păreau la curent.

— În primul rînd, a spus moale escatologul, ţin să te felicit pentru viteza de reacţie. Noi ştiam deja despre torsul mutilat şi ce anume înseamnă acesta, dar nu ne-am închipuit nici o clipă că fata a dat peste un artefact autentic.

— Dar a dat, oare…?

Nu eram pe deplin convins.

— Adică, *există*…?

Daniel Hatman a încuviinţat.

— A existat cel puţin unul. Nu putem şti cu siguranţă dacă arăta într-adevăr ora sau dacă proprietarul l-a setat regulat după clepsidrele de atunci, dar la o primă vedere părea original. A dispărut însă cu mult timp în urmă, împreună cu proprietarul lui. Un medic pe nume Cristian David. Prima victimă a Călătorului Negru.

L-am privit năucit.

— Călătorul Negru…?

— Nu e un incident izolat.

Arhontele Cirus Gint vorbea egal, folosind dicţia academică. Se vedea clar că nu avea corzile vocale afectate de smog. Cred că ar fi putut să şi cînte. Nu că aş reuşi să-mi imaginez exact cum ar fi această activitate. N-am auzit niciodată pe nimeni cîntînd. Şi nu erau şanse să aud nici de acum înainte.

— De fapt, cazurile sînt chiar numeroase, dar nu ăsta este cel mai important aspect.

Daniel Hatman a inspirat oxigen, după care a lăsat tubul lîngă perete. Nu mi-a oferit şi mie.

— Important este, a continuat el, că sînt *mai* numeroase în ultima vreme… şi că primul atac a coincis cu apariţia primei fisuri a Clepsidrei de la Bastionul Croitorilor.

4.

Au fost douăsprezece astfel de atacuri, susţineau ei. Cîte un corp proaspăt ciopîrţit, în diferite părţi ale oraşului. Fără cap, fără membre. Imposibil de identificat, purtau jiletci comune, cu nasturi magnetici. L-au recunoscut doar pe Cristian David, după ecusonul medical prins în piept, dacă nu cumva fusese o înscenare. Presupusul ceas electronic îi dispăruse odată cu mîna. Şi, după fiecare astfel de atac, fisurile au devenit tot mai adînci în ceramica ranforsată şi întregul sistem temporal a dat rateuri mai mari şi mai mari. Aparatele s-au defectat tot mai des. Smogul s-a răspîndit mai mult şi mai iute. Iar timpul s-a scurs mai repede.

N-am înţeles nimic.

Care putea fi legătura…?

— Cît de bine ştii Teoriile Esenţiale? m-a întrebat Daniel Hatman suspicios.

Prudent, am ridicat din umeri. Nu le ştiam suficient de bine.

— Din cîte îmi amintesc, domnia voastră, există două teorii îmbinate care au încercat să explice dezintegrarea sistemului. Am făcut o scurtă pauză, încercînd să îmi amintesc cum sunau exact, apoi am reluat: Este mai întîi *teoria căderii cîmpului*, elaborată de un tip, Rednic parcă, individ care susţine că interferenţele în cîmpul Planetariumului au creat discrepanţe care s-au propagat în serie, gen Bulgăre-de-zăpadă.

Chiar în timp ce rosteam cuvintele, m-am gîndit cît era de straniu că metafora s-a păstrat, deşi nimeni nu mai văzuse zăpadă de vreo patruzeci de ani.

Daniel Hatman a încuviinţat din cap.

— Şi mai este *teoria accelerării timpului*, a spus el imediat, preluînd controlul discuţiei, pentru paternitatea căreia încă se mai bat cîţiva şi care a reconsiderat totul prin prisma ideii unui timp finit al planetei, timp care se scurge invers şi care a ajuns acum la final. Înţelegi tu, chestore…? Înţelegi unde vreau să ajung?

De fapt, n-aş fi putut spune că înţelesesem. Aveam prea puţine cunoştinţe de specialitate, dar chiar şi aşa, eu unul nu eram sigur de veridicitatea nici uneia dintre teorii, cum nu eram sigur că masca de cauciuc mă proteja cu adevărat de smog sau că jiletca de piele sintetică trasă peste veston îmi apăra epiderma de infecţii şi viruşi. Însă de stricat nu puteau nicidecum să strice.

— Teoria *noastră*, a spus escatologul interpretîndu-mi corect şovăiala, e că doctorul Cristian David a găsit ceva, un fel de poartă. Că a putut trece în alte vremi. Vremi în care timpul curgea liniar, iar societatea plutea în negura superstiţiilor şi a electricităţii. Ştiai că s-au găsit documente despre *Viteză*?

Auzisem cîteva teorii şi despre chestia asta. Tăieturi în timp, prin pliere. Sau pur şi simplu maşinării care mergeau cu adevărat *repede*. Trenuri.

— Îţi poţi *imagina*, chestore, un vehicul subteran care scoate scîntei şi aleargă cu două sute de kilometri la oră…? Un *metrou*…? Daniel Hatman vorbea şoptit. Cîţi dintre călători ar supravieţui cursei şi în ce stare…? Ce fel de costume ar fi necesare pentru protecţie…? Şi cum ar afecta toate acestea *Timpul*, odată ce l-ar putea *depăşi*…? Unde ar ajunge societatea…? Unde am ajunge *noi*…?

Erau întrebări retorice.

— Unde susţin unii că a ajuns deja, acum foarte multă vreme, a vorbit arhontele, cu vocea lui şocant de clară şi accentu-i pedant. Acolo unde atîtea *trasee* s-au intersectat, încît *Timpul* şi-a pierdut obiectivitatea. Ce valoare mai are timpul, dacă se scurge diferit pentru bărbatul de la birou, comparativ cu femeia care străbate atmosfera într-o cutie de fier propulsată electric sau chiar cu o forţă mai *mare*…? Cum ar putea, într-o astfel de lume, să mai funcţioneze corect… o *clepsidră*…? Fie ea şi una reglabilă…? Fie ea şi una construită cu ajutorul englezilor…? Fie ea şi Clepsidra de la Bastionul Croitorilor…?

Dintr-odată am priceput şi m-am îngrozit.

— Au trecut de *mecanică*…, am şoptit cuvintele care m-au speriat.

— Sau au crezut asta, a rostit calm Daniel Hatman. Nu vom şti niciodată. De altfel, unii susţin că şi *mecanica* interferează cu *Timpul*, chiar dacă într-un ritm mult mai lent. Că salvarea a fost la bio-organici, care au încercat să trăiască în armonie cu natura. Dar ce importanţă mai are…? E o opţiune pe care azi oricum nu o mai avem. Nu mai avem *animale*.

— Dar Călătorul Negru…?

— Călătorul Negru vine de undeva de acolo. Cînd a început *Timpul* să cadă şi ziua să se scurteze, cîţiva scientologi mai luminaţi au propus *Mecanica*. S-a votat şi pentru *Organică*, dar s-a pierdut. Poate că aici a fost greşeala. Poate că britanicii ar fi trebuit să insiste, nu să ne lase pe noi să facem alegerea. Dar erau slăbiţi deja şi au cedat. Electricitatea şi celelalte forţe, precum vrăjitoria şi încă o treabă numită *genetică*, au fost *închise*. Numai că fisurile în *Timp* apăruseră deja şi a trebuit să fie *astupate*. *Cineva* sau *ceva* însă a rămas prins acolo. *Cineva* sau *ceva* eliberat de doctorul Cristian David prin experienţele lui. *Cineva* care cunoaşte fisuri şi culoare în timp şi

avansează prin ele pentru a-şi ridica prada. *Cineva* care nu închide bine uşa în urma lui şi aşa se răspîndesc fisurile.

Cineva care poartă la mînă un *ceas electronic*.

5.

Arhontele Cirus Gint a introdus în fantă capătul magnetic al bastonului, rotind mecanismul spre stînga. Poarta a alunecat pe şine cu un huruit sinistru. Am intrat amîndoi în clădire, numai ochi şi urechi.

Sala uriaşă era pustie, cel puţin la prima vedere. Arhontele mi-a făcut un semn cu mîna, indicînd una dintre uşile care glisau în perete, şi m-am îndreptat şovăitor într-acolo. Un sentiment neplăcut a pus stăpînire pe mine, însă Cirus Gint părea complet detaşat.

M-am întrebat dacă starea mea se datora evenimentelor neliniştitoare la care participam sau mai degrabă fobiei de a lucra cu un arhonte şi nu am reuşit să găsesc răspunsul. În mod clar, cele aflate mă afectaseră. Iar ideea de a vîna periculosul Călător Negru alături de un *soluţioneur* instabil, care nu prea avea de ce să se teamă pentru propria-i viaţă şi nici de ce să o menajeze pe-a mea, nu îmi făcea nici o plăcere. Anchetatori se găseau destui. Dacă m-ar fi pierdut undeva pe drum, în cursul investigaţiei, nu cred că faptul ar fi provocat prea multă agitaţie.

De fapt, nu cred că ar fi fost agitaţie deloc. Ar fi numit un alt chestor şi gata.

— Eşti pregătit? a întrebat arhontele sec.

— Fără îndoială, domnia voastră, i-am răspuns, încercînd să-mi înghit nodul din gît şi să îmi fac vocea să sune cît mai normal; nu cred că mi-a reuşit prea bine.

Instinctiv, mi-am pipăit pistoletul de tip *Carpaţi Zero* din buzunarul etanş de la piept, simţind totodată nevoia de a-i verifica mecanismul. N-am îndrăznit însă. Cirus Gint o

putea lua ca pe o insultă personală şi exista riscul să mă ucidă pe loc sau măcar să mă recomande pentru degradare. Nu mi-aş fi putut permite un salariu mai mic. Banii abia îmi ajungeau pentru a-mi păstra o sănătate relativă. Şi nici raţia mea de tablete din alge verzi nu era chiar una ideală.

Iar eu *doream* să rămîn sănătos.

Şi mai doream să rămîn în viaţă.

Sincer să fiu, l-aş fi preferat pe Daniel Hatman, dar ştiam că escatologii nu se deplasează la locul faptei. Erau mult prea puţini şi nu aveau reacţii atît de rapide. Într-un fel, puteam să le mulţumesc că nu mă trimiseseră singur, cum se întîmplase cu ceva timp în urmă, la o investigaţie a Secţiei 7. Anchetatorul a murit, desigur, iar dosarul a fost clasat.

La urma urmei, poate era mai bine că mă trimiseseră cu arhontele.

Cirus Gint nu părea să îşi bată capul cu mine. A înaintat pe coridorul întunecat, lipsit de benzi pentru captarea sunetului, şi a ţinut apăsată de perete bagheta fluorescentă, pentru ca acţiunea de frecare să îi menţină luminozitatea. M-am întrebat involuntar cît l-a costat obiectul şi mi-am dat seama că sigur făcea mai mult decît leafa mea pe o decimă de zile.

Ne aflam în ceea ce Daniel Hatman considera a fi una dintre casele conspirative ale adepţilor doctorului care pornise totul, adepţi din rîndul cărora făcea parte şi martorul nostru. Escatologul era convins că aceştia aveau o legătură oarecare cu ucigaşul, fie şi numai pentru că ar fi putut să cunoască porţile. Porţile prin care apăreau fisurile în timp şi care dereglau mecanismele. Porţile prin care blestematul de Călător Negru venea să taie membre şi capete.

Porţile pe care le căutam *noi*.

Era a treia casă conspirativă vizitată, dar asta era mai suspectă decît celelalte pentru că Diana Faur fusese văzută aici. Cu puţin noroc, am fi

putut să descoperim indicii esenţiale. *Davidienii* nu erau o mişcare bine organizată, nici măcar nu prea se cunoşteau între ei şi, sporadic, atît Departamentul Naţional de Escatologie, cît şi Partidul Purist ridicau cîţi puteau, reducînd substanţial problema. Dar erau printre sectanţi şi unii destul de pricepuţi, geologi sau ingineri diletanţi, care reuşeau să se ţină în umbră. Se ascundeau prin oraşe mărginaşe ca Hundeoara sau Nova Bistriţa şi nu erau uşor de găsit. Acţionau în Capitală doar cînd aveau o operaţiune mai mare. Şi foloseau astfel de case conspirative, construite în stilul vechi, din cărămidă şi plăci, pentru a-şi efectua experimentele interzise. La unul dintre aceşti adepţi am fi dorit să ajungem, ca să ne ducă la una din porţi.

Pentru că eram *al naibii* de siguri că erau mai multe.

În spatele unui şemineu antic, cu mecanism primitiv, arhontele Cirus Gint a găsit calea spre una dintre ele.

— Iată, a spus el cu aroganţă. I-am prins. Ai noştri sînt!

Odată ce tînărul arhonte a reuşit să descopere combinaţia de cifre menită să-l deblocheze, şemineul s-a deplasat cu un zgomot uşor, care arăta că fusese utilizat constant. Mecanismul era unul prost alcătuit, mai mult un fel de încropeală construită în grabă. În spatele său se afla un coridor întunecat, care aluneca de-a lungul pereţilor groşi ai clădirii. Cu pistoletul în mînă, l-am urmat în beznă pe Cirus Gint către locul în care timpul *murea*.

6.

Era fără îndoială un laborator, aşa cum am văzut deseori la experimentalişti şi la alte secte fundamentate pe rămăşiţele scientologiei şi geneticii. Doar că ăsta era mai mare decît toate cele pe care le văzusem pînă atunci. Mai mare şi

echipat mai bine, cu tot felul de retorte şi aparate, cu *perpetuumuri* în stare de funcţionare şi clepsidre care, desigur, mergeau prost, dar parcă nu atît de prost ca acelea din interiorul oraşului.

Din doi paşi arhontele a ajuns direct la oglindă, plimbîndu-şi degetele întărite cu metal pe suprafaţa lucioasă a ramei frumos lucrate. Mecanismele se întretăiau evident sub oţel, ca nişte vene, într-o reţea complicată, mult mai complicată decît am fi fost noi în stare să facem, chiar şi în urmă cu cincizeci de ani.

Mai complicată chiar decît ceea ce ar fi putut face, pe vremuri, englezii.

Arhontele Cirus Gint a scos semnalizatorul.

— Aici este, a spus el liniştit, pe aici pătrunde în lumea noastră. Nu ştiu deocamdată cum *anume* o face, dar este evident că-i un culoar şi-i la fel de evident că este folosit cu regularitate. Undele se propagă în timpul deplasărilor, dar sigiliul menţine timpul mai stabil în laborator, de aceea merg mai bine clepsidrele.

Nu puteam să nu-i dau dreptate.

— Ce facem? l-am întrebat îngrijorat.

M-a privit cu dispreţ.

— Procedura obişnuită. În primul rînd, dăm de ştire.

Procedura era, poate, obişnuită – pentru el. Eu nu mai lucrasem cu un arhonte şi nu ştiam prea bine ce ar fi trebuit să facem.

Înfiorîndu-mă, îl urmăream cum caută o gură de ventilaţie pe unde să trimită semnalul către Daniel Hatman, cînd am auzit clar mecanismul tuboliftului declanşîndu-se; arcul greoi s-a destins cu zgomot şi lanţul a început să se învîrtă pe roata uriaşă.

Cineva urca spre noi.

— Arhonte…? am întrebat şoptit şi îmi tremura vocea.

— Tăcere, a scrîşnit el. Nu trebuie să fim auziţi!

Am încremenit. Mă pierdusem. Însă, fulgerător, Cirus Gint a luat o decizie. S-a deplasat în spatele unei ghilotine manuale, făcîndu-mi un semn scurt cu braţul. M-am lăsat imediat în jos, în spatele biroului masiv din lemn întărit cu metal, acoperit cu cabluri şi galene pentru comunicare. Aproape că nu mai respiram.

Printre două sertare de bronz, am văzut străinul pătrunzînd înăuntru. Dincolo de el, prin gura de ventilaţie marcată cu gratii roşii de cupru, puteam distinge un balon ovoidal părăsind culoarul către Palatul Banffy. Nu era însă unul poliţienesc. Apoi nu am mai privit afară, ci direct la îngrozitorul musafir.

Direct la Călătorul Negru.

Avea o faţă smeadă şi rătăcită, fără mască de respiraţie. Ochii îi luceau ca ai unui nebun. Jobenul de pe cap nu avea decît două benzi metalizate, restul lipseau. Nici mantaua neagră cu inserţii magnetice nu era într-o stare prea bună. Nu eram frenolog, dar am văzut destule în meseria mea ca să ştiu că insul din faţa mea era un obsedat, un rătăcit.

Iar dacă totuşi mă mai îndoiam, omul avea la mînă un ceas electronic.

7.

Îmi este destul de dificil să istorisesc mai departe, pentru că lucrurile au mers prost. Însă am să încerc să-mi păstrez coerenţa. Nu pot spune *exact* cum s-au legat evenimentele şi nici ordinea lor precisă, pentru că deja linia temporală cedase, dar pot *încerca* o reconstituire. Am mai făcut asta. Nu ştiu însă cît de bine o să-mi iasă acum.

Cred că Cirus Gint a acţionat primul. A lansat semnalul luminos prin gura de ventilaţie şi omului cu ceas i-a scăpat un sunet urît, gîtuit, cînd a înţeles că nu era singur acolo, că i-am descoperit casa conspirativă şi laboratorul secret. Dintr-un salt, a fost lîngă oglindă. M-am ridicat şi am tras,

iar pistoletul *Carpaţi Zero* a dat rateu, aşa cum mă aşteptasem să facă. Nu şi al lui, al Călătorului Negru. Avea un alt soi de armă, mai mare, şi glonţul m-a lovit drept în piept, doborîndu-mă dintr-odată pe spate. În ciuda şocului, am înțeles imediat că mecanismul proiectilului nu s-a oprit şi că încerca să străbată armura protectoare mult prea subţire, aşa că m-am zbătut disperat să îmi scot jiletca. Într-o fracţiune de unitate temporală, l-am văzut pe arhontele Cirus Gint trăgînd şi el, iar pistoletul după model englez i-a funcţionat, desigur. Glonţul l-a lovit pe ucigaş în dreptul inimii, împingîndu-l în oglindă chiar cînd aceasta a părăsit rama şi paralelogramul transparent şi lichid s-a rotit cu viteză prin încăpere, luîndu-i pe Călătorul Negru şi pe tînărul arhonte cu el.

Nu mai eram decît eu în laborator, zăcînd buimăcit pe podele şi holbîndu-mă la proiectilul care se rotea rapid în jiletca abandonată, străbătînd straturile de protecţie într-o căutare frenetică şi inutilă.

8.

Caleaşca departamentului a ajuns foarte devreme, venind dinspre Bulevardul Eroilor şi urmărind semnalul luminos trasat de Cirus Gint înainte să îl ia *Timpul*. Doi ofiţeri agitaţi m-au ajutat să urc înăuntru, în timp ce alţi doi au rămas să păzească oglinda. Prin comunicatorul de pe uşa lată a trăsurii, şeful meu direct, beizadeaua Vilhelm Adi, mi-a cerut cu o voce oficială să mă grăbesc, pentru că trebuia neapărat să îmi vorbească.

Mi-a vorbit. Mi-a vorbit în timp ce coboram scările, chiar în beciul Poliţiei Naţionale. Încăperea rece, de piatră veche, de obicei invadată de apă în ciuda ploilor absente mai tot timpul. Încăperea folosită rareori pentru inventare de către Departamentul Artefacte şi Arhive. În mod ciudat, toate căile folosite de Călătorul Negru păreau să

aibă legătură cu apa. Ca şi cum îi facilita drumurile, îl *conducea*.

Torsul uman se afla la baza scărilor şi blazonul cu roata dinţată mi-a confirmat că era arhontele. Moartea lui Cirus Gint nu m-a mirat în nici un fel, deşi am ştiut instinctiv care erau consecinţele. Ceea ce m-a uimit însă a fost o a doua grămadă de rămăşiţe umane.

N-aveam cum să mă înşel.

Cel de-al doilea tors *avea* o gaură de proiectil în dreptul inimii.

Nu exista nici un Călător Negru.

Nici n-a existat vreodată.

Maşinăria îi ucidea.

Îi ucidea pe adepţii demenţi ai doctorului Cristian David, cei care se închinau la ceasul rămas de la zeul lor, ceasul pe care fiecare lider al sectei nebune îl transmitea succesorului său cînd încerca poarta, dînd drumul undelor distructive în atmosfera Planetariumului şi erodînd tot mai tare sigiliul pus de strămoşii care încercaseră să salveze Port Transylvania.

Sigiliul deja deteriorat şi pe care nu aveam cum să-l reparăm, pentru că nu aveam tehnologia necesară. Pentru că Britan Balcania murise şi tehnica dezvoltată în colaborare cu englezii se topise în neant.

Şi ceea ce ultimii raţionalişti transformaseră în capcană mortală pentru a descuraja *călătorii* devenise un punct de atracţie pentru demenţi, în încercarea sălbatică de a găsi un nou traseu, bazat pe simpla şi stupida existenţă a unui artefact electronic.

9.

Escatologul Daniel Hatman murise în dimineaţa asta. Aşadar, bărbatul minţea.

Mi-am dat seama că e ceva în neregulă încă de cînd am intrat în camera pentru interogatoriu. Aveam pe masă raportul frenologului şi pe cel al

fiziologului de serviciu şi amîndouă indicau contrariul. Primul fusese semnat de către unul dintre cei mai buni specialişti cu care am lucrat, identificarea criminalului în spatele trăsăturilor reuşindu-i în aproape 70% din cazuri, ceea ce era enorm. Pe fiziolog nu îl ştiam, ne fusese detaşat de curînd de pe lîngă Noul Bucureşti, dar omul avea un dosar impecabil. Nu aveam motive să îi pun la îndoială capacitatea profesională. Şi totuşi, am ştiut din prima clipă că martorul ne ascundea ceva.

N-aş putea să descriu senzaţia. Procedura s-a derulat paşnic. Chestorul de rang unu Robert Mihnea era conectat la tuburile care îi drenau sîngele, slăbindu-i voinţa şi încetinindu-i reacţiile pentru a scoate adevărul la suprafaţă. Bărbatul a intrat aproape imediat în starea de letargie specifică şi a răspuns la întrebări greoi, dar fără ezitări prea mari, astfel încît nimic ştiinţific nu fundamenta teoria care mi s-a conturat totuşi în minte.

Pînă cînd l-a pomenit pe Daniel Hatman.

Un fior mi-a străbătut şira spinării, deoarece *ştiam* că Daniel Hatman murise în cursul dimineţii, cu un proiectil trimis de un membru al Partidului Tolerant înfipt direct în centrul vitraliului. Atentatul a fost comunicat imediat tuturor centrelor de investigaţie. Iar Cirus Gint era şi el mort, nemaiavînd aşadar cum să confirme declaraţia chestorului. Şi nu credeam în coincidenţe. Nu credeam în ele deloc. În mod clar, chestorul de rang unu Robert Mihnea avea de undeva informaţia.

Sau blestematul de răspuns era chiar mai simplu: *omul minţea.*

Mi-am scuturat capul, buimac. Încercam să îmi dau seama dacă ar fi putut avea acces la *guttenbergul* de dimineaţă, unde fusese imprimată manual ştirea cu moartea escatologului, în vreme ce oamenii de la Întreţinere, cu uriaşe carcere mobile în spinare, desprindeau benzile magnetice

de pe perete. Cu ajutorul respectivelor benzi, colegii de la Secţia Depanare urmau să încerce cît se putea de urgent să reconstituie dialogul pe care l-am purtat cu martorul. Era un efort inutil, cel puţin în ultima vreme, deoarece benzile se deterioraseră şi prea puţin din conversaţie se mai putea păstra. Practic, eram obligaţi să ne descurcăm cu ceea ce fusese consemnat de către manimaşină, fie că ne plăcea acest lucru sau nu. N-am putut să nu mă gîndesc că starea deplorabilă a benzilor se datora probabil şi lipsei de entuziasm a deţinuţilor care făceau muncile de întreţinere. Încarcerarea ambulatorie devenise obligatorie prin lege chiar şi în cazurile în care erau întemniţaţi pentru delicte nonviolente, în ciuda opoziţiei înverşunate a Partidului Tolerant. Aşa că acum cei de la Întreţinere îşi purtau în spate carcera mobilă personală, care îi încetinea considerabil şi le interzicea chiar anumite mişcări, iar eu lucram cu nenorocita aia de manimaşină.

Cît despre martor, acesta avea să îşi revină destul de repede în urma îngrijirilor medicale şi a ingerării de ulei Frîncu, aşa că nu mi-am făcut probleme. Nu cred că am pierdut mai mult de doi martori în toată cariera.

Dar ăsta era unul dintre cei mai buni.

Şi dacă totuşi chestorul Mihnea spunea adevărul…?

Posibilitatea mi s-a părut cu totul absurdă. Şi mult prea convenabilă pentru el. Oglinda fusese examinată cu extremă atenţie şi nimic nu a părut să indice că era mai mult decît un artefact obişnuit. Clepsidrele şi celelalte mecanisme din laborator mergeau suficient de prost ca să nu dovedească nimic. Iar cele două cadavre dezmembrate şi fără cap din beciul Poliţiei Naţionale nu au făcut altceva decît să confirme existenţa Călătorului Negru.

Însă chiar şi aşa, m-am simţit depăşit de situaţie. Era nevoie de un arhonte care să

investigheze cazul, poate chiar de mai mulţi. Am deplasat maneta fotomobilului personal şi am ajuns instantaneu la comunicatorul de sticlă verzuie unde, pentru o clipă, m-am oprit şovăind în dreptul panoului pentru poşta pneumatică. Nu aveam voie să-l folosim decît o dată pe zi, dar aceasta *era* o urgenţă. M-am mai gîndit o dată la posibilitatea îngrozitoare, apoi am introdus rubinul în tub şi am apăsat levierul care corespundea Departamentului Naţional de Escatologie.

Cu un şuierat puternic, rubinul a pornit.

„Ultima clepsidră" a apărut în antologia Steampunk: A doua revoluţie*, editată de Adrian Crăciun, Millennium Books, 2011*

Bogdan-Tudor Bucheru

IROQUIS
sau
BLESTEMUL MARELUI ŞARPE DE APĂ

Luminile fragile ale oraşului se rostogoleau în undele neliniştite, alternînd cu ultimele raze aruncate dinspre apus. Deeper le privea ca în fiecare zi, plăcere şi durere la un loc. Privea reflexiile şi asculta rîsetele fetelor.

— Să mergem, Beatrice, e tîrziu!

Tînăra îşi retrase picioarele din apă, încet, de parcă fiecare strop ce-i atingea pielea avea o însemnătate anume. Picioare lungi, subţiri şi bine bronzate. Picioare pe care Deeper ar fi dat orice să le poată atinge.

Zgomotul bărcii se pierdu treptat spre Montreal, marele, frumosul, bogatul. De neatins. Acum. Pentru totdeauna.

*

Ploaia se oprise cu puţină vreme înainte, dovedită parcă de risipa cu care îşi abandonase stropii mărunţi în lacul fără de sfîrşit. Retras la limita umbrelor pe care focul proaspăt crescut le contura pe mal, Deeper îşi rodea colţul mustăţii pe care şi-o crescuse cu mare grijă în speranţa că îi va ascunde ceva din trăsăturile încă adolescentine.

Cu excepţia lui şi a bătrînului vraci, toţi ceilalţi îşi făceau încă de lucru pe lîngă pluta din lemn crud înjghebată în mare grabă; luna plină se va ridica în noaptea ce tocmai se înfiripa şi nici unul dintre ei nu avea de gînd să aştepte pînă la următoarea ei apariţie. Qua-teh hrănea jarul cu vreascuri umede, încălzindu-şi trupul uscat în fuioarele de fum, atît de aproape, încît era de

aşteptat ca dintr-un moment într-altul să-l cuprindă flăcările. Indianul era motivul care-i adunase aici, mai exact fabuloasele promisiuni pe care le făcuse. În cele din urmă se traseră în jurul focului, unii întinzîndu-şi braţele obosite spre izvorul de căldură, alţii lipindu-se de butoiul cu rom, singurul lucru mai de valoare pe care-l deţineau în acel moment.

— *Merde!* scuipă în silă Blanche. E prea înnorat ca să apară…

Nimeni nu-i răspunse pentru o vreme, apoi, parcă smuls din somn, Qua-teh spuse aproape şoptit:

— Va apărea… o să vezi!

Îşi întorsese faţa spre francez, încet, şi înţepenise cu privirea asupra lui, fără să clipească, aşa cum îi stătea în obicei. Deeper bănuia că indianul era atît de bătrîn, încît nu mai putea să clipească. Poate nici să mai respire… Blanche reprezenta exact opusul, plin de viaţă, extrem de agresiv în tot ceea ce făcea, vorbind aproape fără încetare, şi tînărul nu putea să nu admire puterea care radia din fiinţa lui. Deşi se alăturase doar de două zile grupului, se instalase în postura de conducător fără ca cineva să se obosească să-l conteste.

— Ia mai zi o dată! se răsti Blanche rearanjîndu-şi ameninţător şiragul de scalpuri de la brîu. Ceva nu se leagă… Care e treaba cu şarpele?

Se strînseră şi mai aproape de vraci, aşteptînd nerăbdători confirmarea viselor lor de înavuţire. Luat fiecare în parte, nici unul nu credea cu adevărat în povestea acestuia, dar fiind împreună totul se schimba şi incredibilul devenea plauzibil, basmul se transforma în realitate.

— Dinspre Coadă de Vultur, bunicul tatălui meu, porneşte totul, grăi Qua-teh, coborîndu-şi ochii spre flăcări. Cu mult înainte ca feţele palide să atingă Sfintele Lacuri…

— Treci peste asta! interveni Grooph, care auzise istoria de prea multe ori ca să mai reziste introducerii; îl urmase pe bătrîn pentru partea cu comori, bogăţie şi putere, nu pentru cea cu spirite, totemuri şi animale fabuloase.

— Lasă-l să spună! porunci francezul încruntîndu-se şi celălalt se supuse, nu fără să scrîşnească din dinţi.

Nici unul dintre ei nu i-ar fi stat în faţă, chit că sărise de cincizeci de ani, iar părul complet alb, ce-i atrăsese porecla cu mult timp în urmă, îi accentua duritatea. Era cu un cap peste ei şi doar flinta pe care o purta întotdeauna aproape îl depăşea în înălţime. Şi toţi ştiau regula acestor locuri: nu există ceartă, ci doar viaţă şi moarte, nimic între.

— Iroquois erau puternici în acele vremuri, continuă indianul, stăpîni de drept a tot ce se află la răsărit de Marile Lacuri. Şi era încă vie legenda Războinicului care a dat puterea acestui neam… numele lui nu va mai fi rostit niciodată! Pentru că, pe cît de mare a fost curajul său, şi forţa sa în luptă, pe atît de bolnav i-a devenit spiritul… Aurul i-a furat mintea, iar singura plăcere o găsea în femei. Şi nimeni nu i se putea opune, pentru că era cel mai puternic, ridicătorul neamului pe aceste tărîmuri. Şi el avea tot aurul şi toate femeile. Şi nenumăraţi copii s-au născut din sămînţa lui, dar pe toţi cei de fel bărbătesc îi ucidea la naştere, cu propria-i mînă, de teamă să nu se ridice mai tîrziu şi să-i ceară locul.

Vraciul se opri, căutîndu-şi pipa din os de elan ce-i atîrna la cingătoare. De cealaltă parte a focului, Holtz îl urmărea răbdător, în timp ce flăcările i se reflectau pe creştetul ras, în contrast cu barba neagră şi groasă ce-i urca pînă la tîmple. O singură ureche îi străjuia capul, cea stîngă, făcîndu-i chipul să pară strîmb, dar nu frumuseţea era lucrul de căutat pe aceste meleaguri. Chiar dacă toţi se pricepeau să mînuiască o canoe, cu

vîsla într-o mînă şi puşca în cealaltă, doar el străbătuse Lacurile zi de zi în ultimii douăzeci de ani. Începuse de foarte tînăr, ca mus pe corăbiile ce cărau nou-veniţii, şi după multă trudă nu se alesese decît cu o viaţă grea şi nesigură. Soarta i se schimbase atunci cînd li se alăturase piraţilor proaspăt apăruţi pe aceste ape şi de atunci nu regretase nici o clipă alegerea, făcînd ceea ce i se păruse just: trăise doar pentru sine, bucurîndu-se de roadele muncii altora, plătind preţul cuvenit de sînge, al lui sau al celorlalţi.

— Şi cum a apărut şarpele? îl zori Blanche pe indianul care scotea rotocoale verzui de fum, ignorîndu-i complet. Nimeni nu ştia ce anume fuma bătrînul, dar nici nu stăruiseră să afle.

— Vracii cei mari s-au strîns într-un loc secret şi sfînt şi au rugat spiritele să aducă pedeapsa asupra războinicului pierdut şi izbăvirea asupra neamului. Iar spiritele i-au ascultat, pentru că erau vraci iscusiţi şi înţelepţi… nu asemenea celor de acum! Însuşi Marele Spirit, sub chip de corb uriaş, s-a coborît în cortul Războinicului şi i-a vorbit, dar acesta n-a vrut să ia seama. Ba mai mult, cu o singură lovitură de secure a despicat ţeasta Corbului. Şi trupul i-a căzut mort, dar Marele Spirit s-a ridicat la loc în ceruri, lăsînd greu blestem asupra ucigaşului. „Să n-ai linişte în veci, spirit pierdut! De nimic din ce ţi-e drag să nu te bucuri! Iar viaţa să-ţi fie moarte şi moartea să-ţi fie viaţă!“

Bătrînul inhală adînc şi închise ochii, de parcă o uşă ascunsă se trîntise între el şi restul lumii. Deeper ar fi putut să jure că indianul murise chiar acolo, între ei, dar nu îndrăzni să deschidă gura. Bloom, blondul scund şi îndesat, sorbi ultimii stropi de băutură din cana de tinichea, apoi folosi băţul cu care pînă atunci stîrnise focul ca să-l împungă pe vraci. Capătul aprins îi atinse obrazul scorţos fără să lase o urmă, fără să scoată un sunet.

— Războinicul a rîs privind cum trupul corbului se preface în scrum. Înainte ca rîsul să i se sfîrşească, un şarpe s-a strecurat în cort. Şi i-a zdrobit el capul sub piciorul său, dar un altul a apărut. L-a ucis şi pe acesta, dar apoi au venit doi. Cu securea i-a spintecat, dar fără folos, căci tot mai mulţi apăreau, mai mari şi mai puternici. Şi a fugit afară, însă acolo şi mai mulţi îl aşteptau. Şi a strigat la războinici, dar nici unul nu i-a sărit în ajutor… că le luase femeile… şi le luase averea. Şi a strigat la vracii cei înţelepţi, dar pe ei îi batjocorise. Şi a strigat la femeile pe care le iubise, însă nici una nu a venit… că doar trupul tînăr le iubise… şi le omorîse pruncii. Şi a strigat la fiii săi, însă nici unul nu trăise să ţină o armă în mînă.

Van Lok bănui o nouă pauză în povestea indianului, aşa că se grăbi să o scurteze:

— Şi?

— Spune, bătrîne! i se alătură Reeton, umbra sa.

— Trei zile întregi s-a luptat Războinicul… că era cu adevărat cel mai puternic dintre toţi cîţi avea neamul. Şi aproape că dovedise bestiile, cînd o săgeată i-a străpuns pieptul. Căci una dintre femeile ce-i purtau sămînţa în pîntece îl lovise, de teamă că va trăi să-i ucidă copilul. Şi, rănit fiind, l-au copleşit şerpii cei mulţi sub greutatea lor. Iar trupurile lor s-au contopit cu al lui, şi un şarpe mai groaznic decît toţi la un loc s-a născut… Marele Şarpe! Iar războinicii au aprins focurile şi l-au gonit departe de corturile lor, l-au gonit pînă la ape. Şi-n apele lacurilor s-a scufundat şi i-au pierdut urma.

— Şi ce-are-a face asta cu aurul nostru? se încruntă Blanche.

Qua-teh nu se grăbi să răspundă, reumplîndu-şi mai întîi pipa cu mare grijă. Reeton şi Van Lok se priviră neliniştiţi. Bătuseră cale lungă pînă aici şi, brusc, povestea vraciului nu mai părea atît de atrăgătoare. Sezonul de vînătoare era pe sfîrşite,

iar ei tot cu mîna goală. Un tunet îndepărtat se prelinse peste malul lacului şi toţi îşi ridicară ochii spre norii obosiţi.

— Blestemul ce a născut Marele Şarpe l-a purtat mereu în apele Lacurilor, în căutarea aurului altora, şi toţi au învăţat să-i poarte de frică, şi mulţi au plătit cu viaţa încercînd să-şi apere avutul. Şi-n nopţile cu lună plină puterea lui era cea mai groaznică. Şi nici o femeie nu se scălda atunci.

Holtz pufni aprobator, amintindu-şi de vremurile în care plutise pentru prima oară pe apele lacurilor. Doar un copil, alături de tatăl său, care sperase să se îmbogăţească din blănurile pe care le cumpăra de la sălbatici. Atunci auzise despre teribilul şarpe, şi nu de la indieni, ci de la un ofiţer olandez.

Blanche se ridică, vizibil nemulţumit, şi se îndreptă spre plută. Se opri însă după cîţiva paşi, întorcîndu-se. Se aşeză lîngă bătrîn, în genunchi, şi-i smulse pipa din mînă, aruncînd-o în frunzele ude. Fără o vorbă. îşi scoase cuţitul mare, încă purtînd urme de sînge uscat, şi-l apăsă în tîmpla vraciului, crestîndu-l.

— Ce faci? tresări Deeper, dar Grooph îl forţă să rămînă pe loc.

— Ascultă, spurcăciune! grăi francezul înfigîndu-şi cealaltă mînă în părul indianului. Rahaturi de-astea am auzit multe, dar nimeni n-a trăit să mi le repete!

Îl smuci cu putere şi, înainte ca lama să apuce să taie, scalpul lui Qua-teh se desprinse de la sine, eliberîndu-i ţeasta vineţie, ca o carapace veche.

— Merde! rînji Blanche, apoi lăsă părul să-i acopere la loc capul şi se îndepărtă, dezamăgit că altcineva i-o luase înainte; un indian fără scalp nu mai putea fi speriat.

De parcă nimic nu se întîmplase, bătrînul îţi recuperă pipa şi şi-o reaprinse cu un bulgăre de jar. Rotocoale mari de fum se căţărară încet în aerul umed şi Deeper le urmări, cu gura încă larg

căscată, cum atîrnau greoi peste capetele lor, bolovani fără formă.

Pufnind, Van Lok îşi împinse căciula într-o parte, atît cît să-şi poată scărpina părul cleios.

— Şi? întrebă el, negăsind altceva de spus.

— Şi? îl imită Reeton.

Qua-teh nu se grăbi nici de această dată, lăsîndu-i timp lui Holtz să se ridice şi să-l urmeze pe francez spre plută. Bloom era pe cale să facă acelaşi lucru, cînd indianul vorbi:

— Coadă de Vultur a fost Mare Vraci al tribului Seneca pe vremea cînd omul alb trăia încă în apele de la soare-răsare. Mulţi copii s-au născut, au trăit şi-au plecat către spirite de la fuga Şarpelui. Iar Marele Şef Seneca avea sînge din sîngele pruncului purtat de femeia ce-l săgetase pe Marele Războinic. Înţelepciunea lui îi adusese numele de Micul Corb şi ascultarea neamului. Şi toţi credeau că Marele Spirit îl răsplătise atunci cînd femeia i-a dăruit şapte fiice… laolaltă.

Din nou tăcere şi Grooph, deja plictisit, socoti că nu avusese parte de vremuri mai proaste de cînd petrecuse jumătate de an captiv în mîinile nemiloşilor Huron. La urma urmei, el era de vină dacă totul se va dovedi o prostie. El îi dăduse primul ascultare bătrînului indian, el îi convinsese şi pe ceilalţi şase. Şi cel puţin alţi o sută îi rîseseră în nas, preferînd să se înroleze pentru bani decît să se piardă în sălbăticie.

— Şi Marele Şef a chemat războinici Iroquois după paisprezece primăveri trecute. Au venit cei mai puternici… Huron şi Algonquin din nord, Mohegan şi Delaware din sud. Cayuga, Mohawk, Oneida şi Mahican au venit. Şi pe cei mai grozavi şapte bărbaţi i-a ales să se unească cu cele şapte fiice. Coadă de Vultur a fost unul dintre ei, pentru că era tînăr atunci, viteaz şi înţelept. Şi mare pregătire s-a făcut, ca pentru şapte la un loc. Dar Marele Spirit ştia că răul era ascuns în bucuria lor şi le-a trimis semn să le dea de ştire. Şi acel semn a

fost chiar femeia Şefului, care a căzut bolnavă şi s-a pierdut înainte ca soarele să piară dincolo de Lacuri. Şi ea a chemat după bărbatul său şi s-a stins în braţele lui. Şi i-a spus adevărul… că tînără şi fără frică s-a îmbăiat în ape sub lună plină, că a căzut sub vraja Şarpelui, că cele şapte fete sînt trup din trupul cel blestemat şi că mare păcat se va răspîndi peste neamuri din pîntecele lor.

Îşi mută pipa în celălalt colţ al gurii, îndreptîndu-şi atenţia către breşa din nori. O dîră palidă anunţa răsăritul mult aşteptat al Lunii. Reeton şi Van Lok profitară de ocazie pentru a părăsi focul. Holtz şi Blanche potriviseră deja vîslele.

— Mare supărare s-a lăsat asupra Micului Corb. Şi n-a spus nimic nimănui. Doar i-a chemat pe cei şapte aleşi şi le-a împărtăşit taina. Războinicii au jurat să-i răzbune durerea şi să păstreze tăcerea asupra celor ce vor fi făptuite. Şi au luat cele neştiutoare fete şi le-au dus departe, pe malul apei. Şi le-au desfăcut de haine şi le-au răstignit pe pietre. Apoi le-au despărţit scalpul de capete şi au ars acele scalpuri chiar sub ochii lor, să le pedepsească spiritul necurat. Şi vaietele lor nu i-au slăbit pe războinici. Şi chemările lor nu l-au domolit pe Marele Şef. Iar cînd noaptea a împins faţa Lunii deasupra Lacurilor, jalea lor a atras grozăvia din ape, tulburată de glasurile ce erau ale lui. Iar războinicii s-au ascuns, lăsînd furia să se apropie de fiice, şi apoi i-au tăiat calea spre lac şi-au stîrnit focul grozav ce-l pregătiseră pentru el. Şi l-au privit pe Şarpe cum se stinge în flăcări, urlînd în graiul oamenilor şi blestemînd în graiul fiarelor.

— Să mergem! strigă Blanche. Buştenii ăştia nu se mişcă singuri.

— Cenuşa Marelui Şarpe a fost aruncată înspre bolta nopţii şi cele patru vînturi le-au purtat peste plaiurile neamurilor Iroquois… neamuri temute mai abitir decît tîrîtoarele cîmpiilor. Şi doar

o parte din piele a fost ridicată din foc de Coadă de Vultur, fără ştiinţa celorlalţi, şi-a fost prima greşeală săvîrşită, pentru că spiritul Marelui Războinic e sortit fără de linişte, iar carnea lui atîrnă odată cu spiritul… cum Coadă de Vultur a învăţat mai apoi. Şi-a fost a doua greşeală cînd au împins fetele gemătoare în ape, pentru că trupurile lor sînt parte din cel al lui.

Cînd bătrînul se opri din nou, porniră spre mal, unde francezul stătea gata să-şi iasă din fire. Era destul pentru el că trebuia să-i dea ascultare unui indian, nu mai era cazul să accepte şi chefurile celorlaţi.

— Trage! urlă Holtz şi, cu gemete lungi, pluta se desprinse de ţărm.

Deeper se strecură în interiorul colibei ridicate precar în centru, acolo unde bătrînul se aşezase deja lîngă cei cîţiva tăciuni, care nu reuşiseră încă să stîrnească vreascurile jilave. Fumul înecăcios subjugase fiecare colţ, strecurîndu-se mai departe printre încheieturile slabe ale adăpostului.

— Spune – îi ceru el aşezîndu-se –, e adevărat că spiritul se pierde… odată cu…

Arătă spre propriu-i scalp şi, pentru prima oară de cînd îl întîlnise, bănui o urmă de zîmbet pe chipul împietrit al bătrînului. Aşteptă, cîntărind între zgomotul sec al vîslelor şi sfîrîitul molcom al focului slab; ştia că indianul va răspunde în cele din urmă.

— Unde-i şobolanul ală mic? se răsti Blanche afară.

— Lasă-l… lasă-l înăuntru, răspunse Bloom printre gîfîieli. Dacă-l pierdem acum… ar trebui luat totul… de la capăt.

Bănuise şi el că fusese acceptat în grup doar de nevoie, dar asta nu-i strica bucuria. Va dovedi că nu e cu nimic mai prejos decît ceilalţi; chiar dacă trupul îi era firav şi nici englezii, nici

francezii nu-l acceptaseră în regimentele lor, avea încredere deplină în forţele sale.

— Se pierde, rosti Qua-teh, cînd e luat de duşman şi e purtat de acesta. Dacă îl recuperezi şi îl dai focului, atunci te poţi alătura bătrînilor.

— Şi dacă îl arde el?

— E pierdut pe veci… fără de linişte îţi va fi spiritul!

Înainte ca Deeper să-şi adune curajul de a întreba mai departe, vraciul continuă:

— Şi-aşa am decis să-mi pierd scalpul cu mîna mea…

— Sfîntă Fecioară! scînci tînărul.

— …şi să-l mistui în flăcări, ca nimeni să nu aibă putere peste mine…

Pluta se zgîlţîi brusc, scîncind, aproape vie. Înjurăturilor celor de afară se topiră curînd, odată cu lumina lividă a Lunii, strecurată printre crăcile care abia ţineau la un loc acoperişul. Aşa cum promisese bătrînul, cerul se curăţase suficient deasupra lacului.

Qua-teh îşi priponi pipa la brîu, după care se ridică; pîrîitul oaselor născu fiori sub pielea tînărului, care-l urmă fără o vorbă.

— E bine aici? întrebă Bloom cînd îi simţi alături; fără să aştepte încuviinţarea, trînti vîsla noduroasă şi-şi şterse sudoarea ce-i podidise ochii.

Indianul se lăsă în genunchi pe marginea plutei, căutînd reflexia Lunii. Dîre noroase ştergeau pe alocuri bolta înstelată, dar lumina răzbea puternic printre ele. Se strînseseră cu toţii în spatele vraciului, înclinînd lemnăria plutitoare pînă cînd apa le ajunse la glezne.

— Ei?! icni Blanche.

Cînd socoti el, Qua-teh scoase de sub mantaua veche din păr de elan un sul de frunze. Îl desfăcu fără grabă în ceea ce apăru drept o mască rotundă, de un galben greu. O ridică deasupra capului cu dreapta, apoi îşi folosi stînga pentru a-şi îndepărta falsul păr. Ţeasta îi străluci murdar

pentru o clipă, apoi împletitura din frunze uscate de porumb îi acoperi scalpul şi faţa.

— Sfîntă Fecioară! şopti Deeper, dar ruga sa fu acoperită de murmurul greu, întrerupt pe alocuri de ţipete înfundate.

— Ce zice? întrebă Holtz mai mult pentru sine.

Îi urmăriră cîntecul lipsit de noimă, dureros urechilor. Incantaţia îi cuprindea treptat, topindu-le sudoarea rece, înmuindu-le nervii, liniştindu-le gîndurile. Aur, mult-mult aur se ascundea sub ape, aurul Şarpelui, aurul lor. Strălucitor, plăcut la pipăit, greu şi bogat.

Nu simţiră cînd tăcu indianul; priveau ţintă în luciul din faţa lor, acolo unde soarele-mască se unea cu chipul nocturn. Vraciul îşi strecură din nou mîna sub mantie, aducînd la vedere pielea uscată, îmbrăcată în solzi mari, de un verde orb, brăzdată cu fire de mucegai şi crăpături adînci. O întinse ca pe un scut peste luna oglindită atît de aproape de suprafaţă, încît părea că pluteşte deopotrivă pe apă şi în aer. Acolo unde umezeala se strecură între solzi, aceştia prinseră viaţă, umflîndu-se, întinzîndu-se, zbătîndu-se şi contorsionînd pielea cu scrîşnete seci. Qua-teh o îndepărtă, înălţînd-o de-asupra capului, şi tumultul Şarpelui se stinse. O coborî la loc, aşteptînd să învie din nou, apoi o ridică. Repetă totul cu migală, fără să caute un sfîrşit, fără să-şi amintească începutul.

— Se mişcă! tresări Bloom cînd, smucind, pluta începu să alunece, destrămînd vraja ce-i împietrise.

Se traseră înapoi, lipindu-se de pereţii adăpostului. Tortura vraciului îi mîna spre ascunzătoarea Şarpelui, aşa cum le spusese. Erau legaţi acum unul de altul, legaţi sub puterea aurului. Îşi puteau împărţi bucuria, spaima, scîrba.

Un geamăt lung se ridică din ape şi toţi şapte îl simţiră în piepturi. Urmară altele, la fel de

dureroase. În scurt timp tînguirile erau pretutindeni în jurul lor, sub ei, deasupra lor, între ei.

— Sînt aici! anunţă Qua-teh, oprindu-şi ritualul. Faceţi precum v-am spus!

Din nou stăpîn pe frica sa, Deeper se lungi pe burtă, cu braţele pregătite peste apă. Le putea vedea acum, tot mai aproape. Cele şapte fiice îi urmăreau din adîncuri, plîngînd printre dinţii topiţi în alge, cu trupurile umflate şi ochii imenşi fixaţi asupra lor. Se ridicau spre ei încet, amestecînd apele în lacrimi, tulburînd fiecare clipă.

— Am prins una! răcni Holtz de cealaltă parte.

Rînd pe rînd, fecioarele fură trase pe punte; le simţea zbaterea de peşte în lemnul plutei, le auzea scîncetul uscat.

— Mai repede, stîrpitură! răcni Blanche şi o vîslă se întinse peste Deeper, trăgînd spre el corpul pe care încă nu-l agăţase.

Era ultima şi nenumărate mîini îl ajutară să o ridice la suprafaţă. Trupul ca de burete îi aluneca printre degete, dar nu se sfii să şi le înfigă adînc în el, făcînd să ţîşnească apa rece. O tîrîră ca şi pe celelalte surori înăuntru, priponind-o cu funii zdravene. Şiroaiele ce curgeau necontenit din ele înconjuraseră focul firav, încolţind tăciunii din margine.

— Repede, ordonă vraciul fără să ridice vocea.

Îşi aruncară hainele ude de pe ei, neîndrăznind să se privească. Horcăitul fetelor le acoperea minţile, le închidea ochii. Deeper îi bănui pe ceilalţi prăvălindu-se asupra trupurilor apoase, aşa că se aruncă pe cel de lîngă el. Nu simţi durere; doar o tristeţe înfiorătoare, care cu fiecare mişcare se preschimba în plăcere, în groază, în furie. Termină repede. Vederea corpurilor goale călărind mortăciunile îl lovi brusc şi adînc, pînă în măruntaie. Vomită peste cea de sub el, verde şi negru, pînă ce maţele i se poticniră între dinţi.

Se ridicară cu toţii în cele din urmă, tăcuţi, nesimţitori şi orbi. Fiicele se zbăteau mai departe lîngă ei, dar parcă mai sălbatic, mai dureros ca înainte. Burţile li se umflau rapid, în timp ce restul cărnii începuse să se usuce. Urlară toate deodată, îndoind pluta sub greutatea lor; pîntecele le plesniră rînd pe rînd, eliberînd şuvoaie de şerpi.

— Sfîntă Fecioară!

Subţiri, nefiresc de lungi, încolăcindu-se unul peste altul, muşcîndu-se, înghiţindu-se între ei, se scurseră ca un potop.

— Gata, puterea lor e asupra voastră acum. Comoara vă aşteaptă! îi îndemnă indianul.

Blanche se scufundă primul. Îl urmară grăbiţi, purtaţi de razele călăuzitoare ale Lunii, întoarse de aurul adîncului precum un far magic. Jos, tot mai jos, coborau cu nefirească uşurinţă, fără ca apa să-i doară. Aveau aceeaşi ţintă, gîndeau aceleaşi gînduri, simţeau aceeaşi fericire. Aur, cît vedeau cu ochii numai aur, învelind talpa lacului în galben fierbinte. Cu toate braţele îl adunară, cu dinţii îl prinseră, cu picioarele îl încolăciră. Apoi se ridicară îngreunaţi sub povară, dar mai uşori ca peştii, mai avuţi decît regii. Urcară totul pe plută, pluta de aur.

— Încă o dată! îi îmboldi vraciul de sub masca sa.

Năpădiră din nou asupra fetelor, de data aceasta cu poftă, cu chipurile strălucind a aur, cu gurile respirînd aur. Cele osîndite născură alte rîuri de şerpi, care se sfîrşiră sub propria lor foame. Iar ei se aruncară spre bogăţia fără de sfîrşit, adunată sub blestemul Marelui Şarpe.

— *Merde!* răcni francezul cînd ieşi la suprafaţă. Ne-ar trebui o corabie!

— Zece, nu una! gemu Gordon.

Se năpustiră asupra fiicelor; nici nu mai aşteptară naşterea jivinelor, ci se scufundară spre aurul lor, aurul cu nenumărate feţe. Feţe de aur, coifuri de aur. Lanţuri şi scuturi, podoabe şi lănci,

măşti şi statui. Pînă şi lacul era numai aur. Iar ei erau una cu lacul, una cu această avere neimaginată, dar mult dorită. Trăiau visul de aur, trăiau adevărata viaţă.

— A şaptea oară este şi ultima! anunţă Quateh.

— Cum?! urlară toţi într-un glas.

Trupurile fetelor erau subţiri şi aproape vii; ochii le lăcrimau şi durerea lor avea acum glas, chiar dacă ei nu-l înţelegeau. Un singur şarpe mai izvorî din fiecare, doar şapte cu totul, şi indianul îi prinse pe rînd şi-i aruncă în foc.

— Luaţi cît mai mult! ţipă Blanche despicînd apa.

Şi luară cît mai mult cu putinţă, îmbrăcînd podoabele, strîngînd în funii tot ce putea fi strîns, înghiţind chiar ceea ce putea fi înghiţit. Prea puţin totuşi, prea puţin! Şi durerea îi cuprinse dintr-odată, şi plînseră aurul pe care nu-l puteau lua. Şi gemură şi blestemară, ridicîndu-se spre Luna pregătită de apus.

Deeper înghiţi prima gură de aer şi simţi arsura din piept. Vru să strige, dar vocea nu-l ascultă şi numai cînd apa îl acoperi la loc îşi regăsi puterea. Nu auzi înjurăturile celorlalţi, dar le simţi groaza, le gîndi gîndurile şi le împărtăşi sfîşierea. Glasurile li se contopeau mute într-o singură întrebare.

— Puteţi păstra aurul acesta! le spuse indianul, rîzînd.

Rîdeau şi ele, acolo, pe pluta împovărată. Rîdeau spiritele eliberate, în trupuri crude, cu păr negru bogat, cu dinţi strălucitori şi privire fără de păcat.

— Puteţi păstra tot aurul rămas! le vorbi indianul în timp ce vîslele se puneau în mişcare. Coadă de Vultur nu e lacom. Are suficient pentru sine şi miresele sale.

Rîdeau şi se îndepărtau, neascultînd gemetele celor din adîncuri. Plecau cu Luna muribundă,

lăsîndu-i îmbrăcaţi în aur, aurul Marelui Şarpe de Apă.

*

Luminile oraşului acopereau cerul, acopereau stelele. Doar Luna, doar ea mai reuşea, mare şi fără prihană, să coboare pînă la el. Pînă la ei, cei şapte blestemaţi din Marile Lacuri. Îşi ştiau tainele şi se urau pentru acest lucru; jeleau împreună, chiar dacă nu se văzuseră de atîta vreme. Nu voiau să se ştie, amintirea era vrea vie, prea aproape; îi unea aurul, îi despărţea orice altceva.

Undeva în sudul cald, Coadă de Vultur îşi fuma pipa din os de elan. Ultimul solz din trupul Şarpelui scotea încă fumuri verzi, lungindu-i viaţa cu încă o zi. Îi simţeau plăcerea şi îl blestemau tăcut. Iar el se bucura. Se bucura pentru încă o zi.

„Iroquois sau Blestemul Marelui Şarpe de Apă" a apărut în volumul Anotimpurile*, Millennium Books, 2011*

Aron Biro

PROFEŢII DESPRE TRECUT

— O ultimă întrebare, tovarăşe Moisil. Credeţi în vise?

— Bineînţeles! Uite, bunăoară zilele trecute visam că mă aflu în plenul Academiei Române, iar cînd m-am trezit acolo şi eram!

Toată lumea din birou chicoteşte, nu ştiu de unde le scoate.

— Vă mulţumesc pentru interviul acordat!

— Şi eu îţi mulţumesc, domniţă!

Camera de filmat se opreşte, oamenii de la televiziune încep să-şi adune catrafusele. Reporteriţa se apropie de maestrul Moisil, întrebînd cu jumătate de gură:

— Aş putea rotunji reportajul cu cîteva imagini din laborator. Sînteţi decis să nu ne acordaţi acces, măcar pentru 5 minute? Vă vom consulta la montarea imaginilor, pentru a nu da în vileag elemente care nu doriţi să ajungă la public.

Maestrul Moisil zîmbeşte.

— Am discutat deja asta cu şefii dumitale de la televiziune, domniţă dragă. Avem restricţie de la Partid să divulgăm informaţii despre cercetările noastre curente. La momentul potrivit, vom ajunge şi-acolo. Să nu vă fie cu supărare.

— Înţeleg, tovarăşe academician.

Maestrul îmi face semn să ajut echipa Televiziunii Naţionale să-şi care echipamentele la microbuz şi se ridică de la birou, puţin încovoiat din pricina durerilor de şale.

*

Lucian, programatorul repartizat de la Satu Mare, mi se alătură.

— Cu grijă, băieţi, zice cameramanul, atenţie la tocul uşii!

Din fericire, biroul maestrului Moisil e doar la etajul unu al Institutului. Mă bucur că nu i-au luat interviul la Universitate, unde i s-a dat un birou taman la ultimul etaj, dacă tot nu prea trece pe-acolo. Lucian e băiat harnic, ca de obicei se înhamă la ce e mai greu, mie abia ce-mi rămîn nişte cabluri. Cameramanul o ia înainte să ne deschidă uşile, reporteriţa mai rămîne în urmă, încăpăţînîndu-se să-l bată la cap pe dom' profesor, curioasă foc cu privire la zvonurile ce s-au împrăştiat recent în legătură cu ultima ispravă a Institutului. Nimic cert, doar bîrfe, auzite şi date din gură-n gură de femeile de serviciu. Cît au priceput şi ele. Ce să ştie ele despre *modus ponens* şi motoare inferenţiale? Toate la vremea lor, a zis dom' profesor, nu putem nici măcar publica rezultatele pînă nu trece inspecţia de la Partid.

Cameramanul deschide uşa din spate, unde au parcat carul de televiziune. De acolo preia el echipamentele şi le aranjează cum ştie.

— Mulţumesc de ajutor, băieţi. Hai că dau un BT pînă coboară şefa.

Cameramanul ştie că şi noi ştim că trebuie să ne ţină ocupaţi cît timp reporteriţa încearcă să mai smulgă ceva de la maestrul Moisil. Îşi scoate din buzunarul scurtei pachetul de BT şi ne serveşte pe amîndoi. Nu-s fumător împătimit, dar nu refuz niciodată un BT.

— Mucalit tovarăşu' Moisil, ai? Tre' că vă distraţi de minune lucrînd cu dînsu'.

— Şi încă nu l-aţi prins în formă, e rupt de oboseală zilele astea, că trebuie să vină inspecţia.

— Chiar aşa, măi băieţi, ce e cu atîta secretoşenie la Institutul ăsta? Umblă vorba că aţi construit cel mai mare abac din lume. Că face socoteli cu nu ştiu cîte cifre.

Lucian chicoteşte, îmi vine şi mie să rîd.

— Aveţi dreptate într-un fel, dar deocamdată nu putem zice mai mult. Nu e decizia noastră. Sperăm totuşi că nu mai durează mult. Sînt reviste la Moscova care ne sună în fiecare zi să le trimitem proiectul la revizie. Dom' profesor speră să şi publicăm cîte ceva, pînă e pîinea caldă şi nu ne iau americanii faţa. Dar, pînă una-alta, ştiţi cum e… lucrăm la un nivel la care nu putem divulga de capul nostru anumite informaţii.

— Înţeleg, înţeleg. Nu vă fie cu supărare, nici eu nu ştiu de ce insistă şefa atîta, dacă nu i-au dat aprobarea prin televiziune n-are cum s-o primească personal de la tovarăşu' Moisil.

Şi eu, şi Lucian sorbim BT-ul cu nesaţ. E cam scurt, se termină repede. Mă uit la ceas, trebuie să fim la Universitate la doişpe.

— Mai facem una? întreabă cameramanul.

— Dacă-mi mai daţi una, eu o iau, dar nu stau s-o fumez acum, am un examen la care trebuie s-ajung.

— Aaaa, sînteţi studenţi? Faceţi practica la Institut?

— Ehei, am fost studenţi, acum sîntem asistenţii domnului profesor. Am trecut de partea cealaltă a baricadei!

— Oho, felicitări, băieţi, trebuie că sînteţi dintre cei deştepţi foc, altfel nu v-ar fi luat.

Şi eu, şi Lucian ne umflăm în pene, ca de fiecare dată cînd, luaţi drept studenţi, ne revelăm într-un tîrziu ca fiind nişte genii.

— Unde-aţi terminat?

— La Cluj amîndoi, dar aici am primit repartiţia. Ştiţi cum e.

— Ştiu, ştiu, ca peste tot. Eu sînt de la Caracal, pe unde intră BT-u'-n ţară, ne face cu ochiul cameramanul.

Rîdem toţi, eu mai tare, Lucian mai încet, el întotdeauna e mai introvertit, mă lasă pe mine să vorbesc nimicuri cu străinii. Mă mai uit o dată la

ceas, apoi i-l arăt şi colegului meu, bătînd cu degetul în cadran.

— Hai la examen, Luciene, că ne-aşteaptă bobocii. Pune şi ţigara mea undeva, le facem mai încolo. Avem un tramvai de luat pînă la Universitate şi mai sînt dăcît vreo douăzeci de minute.

— Iar vorbeşti ca Dumitraşcu, se hlizeşte Lucian.

Îşi pune ambele ţigări cu grijă în buzunarul de la piept, ne salutăm cu cameramanul şi îl lăsăm să-şi aştepte singur şefa. Ne grăbim spre staţie, dacă dom' profesor nu ajunge trebuie să dăm noi drumul examenului. Oricum, dom' profesor e tot mai detaşat de problemele de la Universitate. Noi predăm în locul dînsului, noi dăm examene, noi dăm note. Abia dacă mai ajunge la cîte un curs, spune două bancuri, scrie două demonstraţii pe tablă, iar dacă e gălăgie se enervează şi pleacă în mijlocul orei.

— Nu fugi aşa, zice Lucian. Ştii cum zice dom' profesor: nu porneşte trenul fără locomotivă, iar la examenul ăsta noi sîntem locomotiva. Mai bine zi de poeziile alea, te-ai uitat peste ele?

— Cînd m-oi uita, ţi-oi spune.

*

— Dacă aveţi nevoie de capul meu, vin două-trei ore pe zi şi în rest vă asigur că va continua să lucreze în slujba Universităţii. Dacă aveţi nevoie de curul meu, vin şi vi-l pun la dispoziţie opt ore pe zi, dar aia e tot ce primiţi. Mie să-mi faceţi pontajul în ore-cap, nu în ore-cur!

Răcnetul maestrului Moisil răsună în tot coridorul, îl auzim încă de pe trepte. Ne-am întors de la Universitate, Lucian cară la subţioară pachetul de lucrări, legate cu aţă să nu se împrăştie. Probabil l-au sunat pe prof de la

Universitate, au remarcat că iar nu s-a prezentat la examen şi ne-a trimis în locul lui.

Parcurgem coridorul printre busturile directorilor Institutului de la înfiinţare şi pînă în prezent. Ultimul e Dumitraşcu, dar nu ştiu cum a reuşit sculptorul să îl facă de seamănă mai mult cu maestrul Moisil, care a refuzat să candideze pentru această poziţie. „Prea multă politică şi prea puţină matematică se face în biroul ăla”, mi-a spus odată. Dedesubtul bustului scrie clar „Dumitraşcu”, dar nasul ăla e al domnului profesor, clar ca lumina zilei. Umblă vorba că Dumitraşcu a cerut să se refacă, dar, pînă una-alta, a rămas aşa.

Cînd ne apropiem de biroul maestrului, o remarcăm pe şefa de promoţie de anul trecut, stă pe una din băncile de pe hol. O cheamă Liana şi e secretara comitetului UTC local. Aşteaptă probabil să intre în audienţă. Imediat ce ne vede, sare în sus şi ne farmecă instantaneu cu zîmbetul ei cu dinţi albi, perfecţi, care n-au ţinut un BT între ei niciodată.

— Bună ziua, ce mai faceţi!

— Bună, Liana, cu ce treburi pe la noi?

— Am venit să-i aduc tovarăşului profesor o invitaţie la Balul Bobocilor pe care îl organizăm săptămîna viitoare. Am aici şi pentru dumneavoastră.

Fata se fîstîceşte, căutîndu-şi în ghiozdan invitaţiile bătute la maşină. Scoate un teanc, îl răsfoieşte pînă dă de cele inscripţionate cu numele noastre şi ni le înmînează.

— V-aş ruga, dacă puteţi, să-i daţi şi tovarăşului profesor. Se aude de aici că e cam nervos şi n-aş vrea să-l mai deranjez. Şi… aş mai avea o rugăminte… mai avem nevoie de un membru în juriul pentru Miss şi Mister. Ne-am gîndit iniţial să-l invităm pe tovarăşul profesor, dar am auzit că nu prea frecventează astfel de evenimente, aşa că… dacă vreunul dintre dumneavoastră doriţi… am aprecia foarte mult.

— Sigur, Liana, nici o problemă. Să ştii că nu prea merge dînsul pe la baluri şi în nici un caz în juriu. Eu, în schimb, îţi promit că voi fi acolo…la ce oră?

— La cinci începe, completează Lucian, citind de pe invitaţie. Da, voi fi şi eu acolo. Nu ştiu dacă pentru juriu… ce zici, Biro?

— Dacă eşti în juriu trebuie să stai pînă la sfîrşit şi nu-s sigur că voi putea. Du-te tu, Luciene.

— Hmm, nu ştiu ce să zic… va trebui să iau cuvîntul?

— Nu mult, zice şefa de promoţie. Probabil să anunţaţi premiile, va fi un pic de ceremonie, încă n-am pus la punct toate detaliile, dar o să vă explic ce e de făcut cu o zi înainte. În cea mai mare parte din timp trebuie doar să staţi de vorbă cu tinerii, ori, dacă n-aveţi chef, să staţi pur şi simplu să le daţi note concurenţilor. La sfîrşit, la premiere, va fi nevoie de un membru al juriului care să anunţe cîştigătorii, să spună o glumă, să înveselească puţin atmosfera înainte să înceapă serata dansantă.

Lucian se uită la mine, eu la el, în general ne simţim bine la astfel de evenimente, dar acum, cu pregătirile astea pentru inspecţie, sîntem foarte prinşi. Balul e cu trei zile după, dar cine ştie cu ce vom fi însărcinaţi dacă primim avizul Partidului, umblă vorba că unul dintre noi va trebui să plece la Moscova pentru implementări.

— Vorbesc cu Biro şi îţi spunem zilele astea care dintre noi intră în juriu, bine?

— Sigur, vă mulţumesc… şi încă ceva… credeţi că aţi putea să-i daţi o invitaţie şi tovarăşului Dumitraşcu?

— Mă tem că lui va trebui să i-o înmînezi personal. Ştii cum e, vrea să audă cît de mult vă doriţi prezenţa sa acolo. Şi oricum n-o să vină.

— Înţeleg, mulţumesc.

Liana îşi aranjează la loc invitaţiile în ghiozdan. În biroul maestrului Moisil e linişte,

semn că a încheiat convorbirea la telefon. Probabil moţăie.

— Discutăm zilele astea, bine?

— Da, mulţumesc, atunci revin mîine să-l caut pe tovarăşul Dumitraşcu.

Ne luăm la revedere şi utecista se îndepărtează pe coridor, printre busturile cu directorii Institutului de la înfiinţare şi pînă în prezent.

*

Inspecţia s-a anunţat de azi pe mîine. În mare secret. Nu în sensul că nu se ştia că va fi şi cînd va fi, asta ştiam de o lună, ci în sensul că nu se ştia cine vine. Numai dom' profesor, eu şi Lucian şi probabil cei cîţiva „dinamovişti" angajaţi pe lîngă Institut din partea Ministerului de Interne ştiam că va participa însuşi secretarul general. Că vrea să vadă minunea cu ochii lui, că nu e o decizie pe care să o lase la latitudinea altcuiva. Azi, toată lumea de la Institut are liber. Ba chiar li s-a interzis să vină la serviciu. În afară de „dinamovişti". Şi de noi, evident, care ne ocupăm de demonstraţie.

Nu m-aş baza chiar în orice privinţă pe Grig, aşa că am pregătit nişte întrebări la care să nu-i ia mai mult de un minut să răspundă, iar răspunsul să aibă un prag de încredere garantat. Nu dorim să punem la încercare răbdarea nimănui şi probabil nimeni n-ar fi impresionat să-l vadă demonstrînd teoreme.

Între întrebări, am adăugat cîteva ghicitori, ca să mai relaxăm atmosfera şi să lăsăm şi o impresie de simţ al umorului, deşi e vorba mai degrabă de al maestrului Moisil decît de al lui Grig, implementat în cîteva reguli inferenţiale. Nu ne-am prea omorît pe partea de umor, sînt lucruri mai importante pe lumea asta.

Noi îi zicem „test Turing" din obişnuinţă, dar e mult mai mult de-atît. Turing era interesat doar

să construiască un calculator care să păcălească interlocutorul, convingîndu-l că vorbeşte cu un om. Grig nu prea are cum să te păcălească, după cum ziceam are o hibă cu umorul, dar în rest e supraom. Maestrul Moisil zicea că, dacă vrei să faci un calculator să pară om, să dialogheze ca un om, nu inteligenţă artificială trebuie să implementezi, ci prostie artificială. Ori o combinaţie de prostie şi viclenie, căci ceea ce defineşte omul e capacitatea de a spune un lucru şi a pretinde că a vrut să spună altul. Doamne fereşte să ajungem să construim o astfel de inteligenţă artificială. Nu vrem roboţi care să se poarte ca oamenii, aşa cum n-am vrut nici tractoare care să lucreze ca boii. Aici a greşit Turing din capul locului.

Grig e mîndria Institutului, ori mai degrabă mîndria maestrului Moisil şi subiectul invidiei crîncene a celorlalţi din Institut. Mă învîrt printre platanele lui, făcînd ultimele teste. Şi ultimele repetiţii. Îl întreb încă o dată:

— Grig! Răspunde, cine sînt eu?

Răspunsul vine din difuzoarele plasate pe tavan, extrase de la cîteva radiouri vechi cu care nu mai aveam ce face, e politica Institutului să nu risipim. Din pricina asta, vocea sună cam prăfuit, fără tonuri grave, puţin piţigăiată, ca a spicherului care anunţă vremea la radio.

— Aron Biro, bine te-am găsit! Cu ce întrebare te-aş putea ajuta?

— Grig, reţine, doar prima dată adaugi „bine te-am găsit” la răspuns!

— Am reţinut, îmi cer scuze!

Înaintez prin labirintul de platane, printre sute de pickupuri pe care se rotesc vinilurile ce constituie memoria externă a lui Grig, parc-aş fi într-o versiune labirintică a magazinului Muzica. Asta a fost una din primele schimbări pe care le-a adus maestrul Moisil în Institut: s-a descotorosit de magnetofoane şi cartele perforate, mutînd toată

memoria permanentă pe discuri fixe – pickupuri pe care s-au sudat mai multe viniluri pe acelaşi ax, distanţate cît să încapă între ele acele de citire, într-o configuraţie pe care dom' profesor o numeşte disc fix. Performanţele sînt net superioare, fără această configuraţie nici măcar nu s-ar fi deschis subiectul inteligenţei artificiale în România. Cu capacităţi de stocare comparabile cu ale magnetofoanelor şi cu strategia de acces direct, fără timpi de derulare, a cartelelor perforate, s-a pus la punct cel mai vast şi performant spaţiu de stocare din ţară. Şi poate nu doar din ţară, umblă vorba că ruşii sînt roşi de invidie. Evident, lucrurile astea se întîmplau cu mult înainte să îmi încep eu activitatea la Institut, în domeniul relativ teoretic al formalizării cunoştinţelor.

Mă strecor mai adînc în labirint, cu caietul în braţe, bifînd pe un tabel platanele la care totul pare în regulă. E esenţial să localizez orice disc care a încetat să se mai învîrtă, orice ac care a căzut de pe ax, căci Grig are capacităţi minimale de autodiagnosticare, dacă e vreo neregulă pur şi simplu începe să răspundă tîmpenii şi durează destul de mult pînă rulăm setul întrebărilor de verificare.

— Grig, răspunde, care e capitala Bucureştiului?

— Îmi cer scuze că te corectez, Bucureştiul nu are capitală, el însuşi este capitala Republicii Socialiste România.

— Grig, răspunde, care e limita cînd *n* tinde la infinit din sumă de unu pe *n*?

— Doi.

Răspuns aproape instantaneu, poate limităm demonstraţia la banalităţi de genul acesta.

Vinilurile se învîrt cu un foşnet plăcut, producînd în difuzoare un bruiaj discret, catifelat, de patefon, fără a interfera în mod supărător cu dicţia analogică a lui Grig. Braţele ce susţin acele de citire se ridică şi coboară lin, de-a lungul

denivelărilor discurilor. Pe ici, pe colo, cîte un ax uzat produce un scîrţîit iritant atîta vreme cît stau aici, între zidurile de pickupuri, dar care se estompează pe măsură ce mă apropii de ieşire.

Aud paşii lui Lucian, semn că aspectele protocolare au luat sfîrşit.

— Biro, vezi că s-au pornit încoace, două-trei minute maxim.

Îl setez pe Grig din configuraţiile panoului de control să folosească pluralul politeţii şi să adauge cuvîntul „Tovarăşi”, indiferent cine îi pune întrebarea şi ce răspuns dă, căci nu dispune de profilele viitorilor interlocutori.

Se aud paşii comisiei, mă aşez la biroul de unde voi monitoriza activitatea inferenţială a lui Grig. Tovarăşul secretar general e primul care intră şi, pentru o clipă, îmi stă inima în loc. E prima dată cînd îl văd în carne şi oase, nu pun la socoteală defilarea aceea de 23 August în care abia se zărea din tribune. După cum am fost avertizat, dincolo de salutul de la intrare nici nu mă ia în seamă. Ceilalţi membri ai comisiei sînt cîţiva miniştri, cîţiva sfetnici, toţi purtînd costume ţepene şi pieptănături şi mai ţepene. Nu-l recunosc decît pe prim-ministrul Maurer, deşi toţi sînt persoane importante, unele atît de importante chiar încît foarte puţină lume trebuie să le cunoască. În special pe generalul acela cu decoraţii de două palme. La ce i-or fi trebuind decoraţiile în inspecţia asta nu-mi dau seama, doar nu-l filmează nimeni?! Maestrul Moisil este agitat, fără chef de bancuri, cred că e prima dată cînd îl văd fără aura aceea de om sigur pe sine. După ce toată lumea îşi ocupă locurile, dom’ profesor oferă cîteva explicaţii invitaţilor:

— Stimaţi tovarăşi, după cum am arătat la instructaj, interogările trebuie formulate cu o anumită structură, pentru ca sistemul să poată discerne cînd vorbim între noi şi cînd ne adresăm

lui. De aceea, v-aş ruga să-mi comunicaţi mie sau asistenţilor mei ceea ce doriţi să întrebaţi, iar noi vom folosi formularea potrivită, care e destul de apropiată de limbajul natural, dar, cum ziceam, necesită un minim de formalism. E un prototip şi nu ne-am preocupat foarte mult de astfel de aspecte.

După aceste cuvinte introductive şi după ce comisia se aşează la masa frumos decorată cu flori în culorile drapelului, mi se face semn să dau startul. Apăs un buton, echivalentul unui cot dat lui Grig, care să-l trezească din letargia analogică:

— Tovarăşi, bine v-am găsit. Tovarăşe secretar general, bine v-am găsit.

O voce calmă, fără intonaţii, uşor răguşită din cauza fidelităţii scăzute a difuzoarelor.

— Bine te-am găsit, Grig, zice dom' profesor. Răspunde, Grig, cine eşti tu?

— Tovarăşi, bine v-am găsit. Numele meu este Grig, modelul 1970, şi instructorul bazei mele de cunoştinţe a fost profesor universitar doctor Grigore Moisil. Am devenit operaţional pe data de 1 septembrie 1970, cînd instructorul meu mi-a ales numele şi m-a învăţat să cînt un cîntecel. Doriţi să-l ascultaţi?

Eu mă uit întrebător spre maestru, sincer nu l-aş lăsa pe Grig să cînte, nu în faţa comisiei, vor crede că totul e o farsă. Dom' profesor, la rîndul său, se uită întrebător spre comisie.

— Să nu pierdem vremea cu nimicuri, tovarăşi, zice cu o voce calmă prim-ministrul Maurer.

Tovarăşul secretar general nu schiţează nici un gest.

— Desigur, să trăiţi! răspunde dom' profesor, mai umil decît sînt obişnuit să-l văd. Apoi, cu intonaţia potrivită pentru Grig: Răspunde, Grig, care e limita cînd n tinde la infinit din sumă de unu pe n?

— Doi, tovarăşi.

Tovarăşul secretar general îi face un semn prim-ministrului. Acesta reacţionează imediat:

— Am spus să nu pierdem vremea cu nimicuri, tovarăşi.

Maestrul Moisil îşi cere scuze şi răsfoieşte cîteva cartonaşe cu întrebările pe care le pregătise. Cred că s-a decis să sară peste ghicitori. Se opreşte asupra unui cartonaş de la capătul stivei.

— Răspunde, Grig, cît de departe e planeta Saturn de Pămînt?

— 9,58 unităţi astronomice în medie, 9,38 unităţi astronomice în momentul de faţă, 1,403 x 109 kilometri. Tovarăşi.

— Estimează, Grig, ce produţie medie la hectar vom avea în anul care urmează la orz şi orzoaică?

— 3 tone, tovarăşi.

— Estimează, Grig, în cît timp se va termina construcţia Canalului Dunăre-Marea Neagră?

— 14 ani, tovarăşi.

Tovarăşul secretar general îi şopteşte ceva în ureche lui Maurer, iar acesta ne atrage atenţia ridicînd un deget.

— Tovarăşi, doresc să pun şi eu o întrebare, în numele tovarăşului preşedinte al României, aici de faţă.

— Desigur, dar v-am spus, ar fi bine să o reformulăm noi pentru a păstra structura pe care o înţelege maşinăria, intervine maestrul.

— Nu e nevoie, cred că am priceput cu toţii cum funcţionează, replică prim-ministrul. Daţi-mi voie, vă rog… Estimează, Grig, cît va dăinui comunismul în România?

— Cel puţin pînă în 1987, cel mult pînă în 1995, cu probabilitate maximă 1989. Tovarăşi.

N-apuc să fiu surprins de întrebare, că răspunsul mă şi loveşte în moalele capului. Profesorul Moisil devine livid, Lucian la fel, iar eu probabil că am roşit, căci aşa reacţionez la panică instantanee. Membrii comisiei sînt destul de

îmbujoraţi la rîndul lor. Prim-ministrul Mauer a pălit şi el. Dom' profesor încearcă să se replieze, să intervină cu o replică menită să relaxeze situaţia. Nu apucă însă să deschidă gura, căci tovarăşul secretar general îl reduce la tăcere prin ridicarea unei palme, apoi formulează o întrebare cu propriul glas, fără a mai vorbi prin gura prim-ministrului:

— Estimează, Grig, ce va declanşa căderea comunismului?

— Probabilitate maximă, asasinarea preşedintelui României şi a unora dintre apropiaţii săi de către alţi apropiaţi ai săi, doritori să pună mîna pe putere. Al doilea nivel de probabilitate, disiparea URSS şi evoluţia tehnologiilor comunicaţionale care vor afecta grav posibilităţile de implementare a cenzurii şi propagandei. Tovarăşi.

Tovarăşul secretar general îi pune mîna pe umăr prim-ministrului şi, în acea clipă, toată comisia se ridică şi părăseşte sala, fără să-l salute măcar pe dom' profesor. Acesta pleacă după ei, sperînd să-i îmbuneze cumva. Eu şi Lucian am rămas să ne uităm unul la altul.

*

Mă aflu la o grădină de vară, la o bere cu Lucian, să discutăm despre ce s-a întîmplat. Nu l-am văzut de ieri şi nici dimineaţă n-a venit la partida de tenis cu piciorul cu care ne începem ziua de obicei. E agitat, privirea îi fuge mereu în stînga, în dreapta, peste umărul meu.

— Na, ce facem, mergem la balul bobocilor? Te bagi în juriu? îl întreb.

— Tu mai ai chef de baluri după ce s-a întîmplat ieri?

— Ei, nu cred că se sparge în capul nostru, s-au jenat un pic „dinamoviştii", atîta tot.

— Biro, n-au fost doar „dinamovişti” acolo. Au fost Maurer şi preşedintele. Le-a picat rău, se vedea pe feţele lor. Sînt semne clare că lucrurile or să se schimbe. Dom’ profesor n-a mai fost acelaşi după plecarea comisiei.

— Ei, nu lua totul în tragic, ne-au interzis să publicăm orice pînă la noi ordine, dar cred că pînă la urmă tot îi vor da drumul. E o chestiune de triumf al socialismului, n-au cum să pună orgoliile personale în calea unui astfel de triumf.

— Te-nşeli, Biro, mă tem că ne-au interzis publicarea în vecii vecilor.

— Ce vrei să spui, Luciene?

— Au venit deja noile ordine. M-a chemat Dumitraşcu la el în birou… ieri-seară. Nu l-am prins niciodată aşa tîrziu la serviciu, se pare că venise special ca să discutăm.

— Aşa, şi ce ţi-a zis?

— N-am înţeles, zău. M-a întrebat dacă simt că lucrez în slujba Institutului sau în slujba altcuiva.

— Ce vroia să spună?

— Asta l-am întrebat şi eu, dar s-a codit să detalieze. A zis însă că vor urma schimbări. Că ne repartizează pe alte proiecte, iar Grig va fi discontinuat.

— Ce înseamnă asta?

— Nu ştiu, îţi zic ce-a zis. A zis să mă mut din birou cu tine, că eşti ungur şi că vrea să fim… gestionabili. Că nu sîntem destul de gestionabili împreună şi că, atîta vreme cît ne aflăm în gestiunea lui, trebuie să ne poarte de grijă.

— Aşa, şi despre dom’ profesor ce-a zis?

— Că i-s numărate zilele la Institut. Şi că ar putea deveni şi ale noastre numărate dacă… dacă nu devenim gestionabili. Că e o cerinţă dură.

— Care cerinţă?

— Habar n-am, frate, aşa vorbeşte el, nu ştii? Probabil că tre’ să facem cum zice el. O să ne

plimbe de ici-colo prin birouri, o să ne dea altă temă de doctorat, asta cred eu.

— Şi cu dom' profesor ai mai vorbit?

— L-am văzut dăcît ieri la curs, vorba lui Dumitraşcu. Mă dusesem ca să iau notiţe, dar mai mult ca să-l văd cum se poartă. S-a comportat normal pînă a intrat un „dinamovist" în sală şi l-a întrerupt.

— Vrei să zici că l-au dus cu duba?

— A, nu, a intrat „dinamovistu'" şi s-a aşezat în bancă, în ultima bancă, cum vine banca în dreptul uşii aşa, s-a strecurat în ea, crezînd probabil că nu-l observă.

— Şi?

— Şi dom' profesor s-a întrerupt din curs şi l-a întrebat pe ăla ce e morfismul.

— Şi?

— „Dinamovistul" n-a zis nimic, s-a uitat în stînga şi-n dreapta cum se uită studenţii cînd îi atenţionezi să nu mai tragă cu ochiu' la vecinu'-n lucrare, pînă s-a prins că vorbea cu el. A zis atunci că el nu e de la curs, că a intrat de afară să se încălzească un pic. La care dom' Moisil zice: „Securist, securist, dar morfismul tot trebuie să ştii ce e, doar l-ai studiat la liceu!"

— Hahaha!

— Nu e de rîs, s-a înroşit securistu' ca un rac şi-a ieşit bombănind din sală.

— Oricum e de rîs.

— Eu n-aş rîde, Biro, vin vremuri grele, nici nu-ţi închipui cît de grele. Dom' profesor e negru de supărare. Cred că vor ăştia să se debaraseze de dînsul. Or să folosească tot ce au împotriva lui. Or să se ia de el că de ce nu-i place să i se spună „tovarăş" şi preferă „domn". Or să se ia de pontajul de la Universitate, de tot ce vor găsi murdar, ori măcar puţin şifonat, în legătură cu el. Uneori mă gîndesc că mai bine trimiteam rezultatele la Moscova. Măcar acolo, dacă ne prindeau ai noştri, puteau să ne ia apărarea ruşii.

Poate ne-ar fi scăpat ei pielea, poate vedeau ceva valoros în ceea ce am lucrat atîta vreme.

— Ei, lasă, tot aşa-i şi-acolo, poate mai rău. N-au cum să se debaraseze de maestrul Moisil, e cea mai strălucită minte din România.

— Păi vezi, tocmai asta e problema. Aici un singur lucru trebuie să strălucească şi acela nu e mintea lui dom' profesor, ci steaua socialismului. Dumitraşcu mi-a dat destul de clar să înţeleg că trebuie să-l lăsăm singur pe dom' profesor dacă vrem să mai avem zile bune la Institut.

— Crezi că şi la mine se referea?

— Cred că da, că mi se adresa numai la plural şi eram singur în biroul lui.

Ceea ce-am auzit m-a pus pe gînduri şi o vreme tac sorbind spuma de pe bere. Păsărelele ciripesc prin grădina de vară şi un singur muşteriu mai e cu noi, cîteva mese mai încolo. Încep să mă întreb dacă e „dinamovist". Nu cred, ăştia nu se îmbracă aşa prăpădit nici măcar cînd sînt sub acoperire. Încerc să destind atmosfera:

— Las' că mai vedem, dom' profesor are relaţii, nu cred că se va ajunge chiar în halul în care zici. Mai bine zi de bal, că e mîine şi azi ar trebui să ne vedem cu Liana. Măcar unul dintre noi, să discute despre jurizare.

Îi fac cu ochiul. Lucian se face că nu mă vede, se uită în bere de parcă ar rezolva un rebus aflat pe fundul halbei.

— Hai, măi Luciene, zi de Liana asta. Ţi-a picat cu tronc, nu?

Am reuşit să-i smulg un zîmbet.

— Hai, măi, zi-mi şi mie, care e mişcarea? Cînd ne-am văzut pe hol săptămîna trecută aţi păstrat o distanţă sigură, te lua cu „dumneavoastră". Cum stă treaba? Uite, astea-s lucruri cu care merită să-ţi baţi capul în viaţă!

— Nu e nimic serios, Biro… dar ar putea să fie. Am vorbit cu ea să ne vedem azi, să stabilim

cu juriul, cu alea. Poate şi cu altele. Dar zău că mi s-a luat. Numai la faza de ieri îmi stă gîndul.

Se uită la ceas, apoi revine la rebusul din bere.

— Ar trebui să mă văd cu ea într-un ceas de vreme la cofetărie. Scuze că nu te-am anunţat, dar e… numai eu cu ea, mă înţelegi… sper să nu te superi.

Mă aplec peste masă şi-l bat pe umăr.

— Bravo, măi băiete, cum să mă supăr! Las' că oricum vine şi rîndul meu!

Lucian ridică privirea de la bere.

— Ce vrei să spui?

— Haha, glumeam. Las' c-o să fie bine. Mergem mîine la bal şi lăsăm lucrurile să se rezolve de la sine. Vrea Dumitraşcu să ne mute din birou, asta e, nu e capăt de lume. Apropo, vezi că Liana e şi şefa unui cenaclu de pe lîngă UTC. Poate-ar trebui să-i dai ei poeziile alea, să o atragi în mreje.

Lucian se crispează la loc.

— Nu, Biro, poeziile alea erau pentru tine. Din ce îmi zici, se pare că nu le-ai citit.

— Cum adică pentru mine? Păi nu le-am citit, uit mereu de ele, ştii că nu mă omor după poezii. Nu mi-o lua în nume de rău, dar cred că-s ultimul om din România Socialistă cu care ai vrea să ai o discuţie despre poezie. Dă-i-le Lianei, zău, înscrie-te la cenaclul ăla al ei, e un atu pentru tine.

— Nu, Biro, nu înţelegi, poeziile alea nu-s pentru nici un cenaclu şi cu atît mai puţin pentru ochii Lianei. Alea sînt poezii… intime.

De data asta încep eu să mă îngrijorez.

*

Imediat ce am ajuns acasă, am căutat jumătate de oră poeziile lui Lucian. Mi le tot vîră prin geantă, prin buzunare, şi mă tot bate la cap să le citesc cam de vreo lună, de cînd am început să

jucăm tenis cu piciorul dimineaţa. Nu sînt amator de poezie, aşa că le-am luat mereu din politeţe, fără să elimin totuşi posibilitatea ca, într-o bună zi, să le citesc. Dar omul a continuat să insiste, iar mîine, cînd mă văd cu el, trebuie să-i spun o părere, alta decît una generică din care să realizeze imediat că n-am citit, de fapt, nimic.

Ia s-o vedem pe asta bătută la maşină. De fapt toate-s bătute la maşină, pe foi albe, împăturite, fără autor, fără dată, unele cu titlu, altele ba. Par mai degrabă nişte manifeste.

Titlu: Dialog cu mama

— Ce-ţi lipseşte mamă, te văd cu ochii stinşi?
— Ce să-mi lipsească măi, tăciunii cei aprinşi,
Soba şi căldura, ograda şi-acaretul,
Casa şi deluţul, făgetul şi brădetul,
N-am cum să le uit, cînd văd caloriferul,
N-au cum să-mi ia uliţa, la schimb cu cartierul.
— Mamă, nu-ţi fie teamă, nimic nu s-a pierdut,
Am ajuns aici pentru că aşa am vrut,
— N-am vrut nici eu, nici tu, ci Colectivul,
Aşa a hotărît, aşa a zis Partidul,
— Partidul e poporul, poporul e puterea!
— Partidul e tiranul, poporul e tăcerea!

— Plîngi cît vrei, mamă, dar plîngi în tăcere,
Uită gospodăria, uită livada cu mere,
— Eu nu plîng, tinere, plînsul nu e de mine,
Sîntem aici s-aprindem un tăciune,
Şi de-o fi ultimul, şi de-or sufla să-l stingă,
Sînt lucruri pe care n-au cum să le atingă.

Las foaia pe masă, nu-mi vine să cred ce mi-au citit ochii. Îl ştiam pe Lucian băiat liniştit, venit de la ţară, cu repartiţie la Institut. Ştiu că ajunge

greu acasă, că repartiţiile se dau măcar la cinci judeţe distanţă, e politica Partidului să amestece ungurii, moldovenii, regăţenii, să repartizeze şefi de post unguri în Dobrogea şi învăţători olteni în Miercurea Ciuc. Abia apucă Lucian să mai dea o fugă la Satu Mare să-şi viziteze mama, într-un sat de lîngă oraş pe care vor să-l transforme în cartier. Nu prea vorbeşte despre familie, despre propria-i persoană. Doar despre poeziile astea cu care mă freacă la cap de o lună, de cînd mi le-a băgat în geantă, smulgîndu-mi promisiunea că îi voi expune opinia mea privind talentele sale de poet. Răsfoiesc în fugă foile, îmi sar în ochi versuri despre durerea chiaburilor, despre regele Mihai, despre naţionalizare. Una din poezii se numeşte *Satul Mare* şi e despre un sat demolat de oamenii Partidului şi repopulat cu moldoveni şi blocuri gri.

După blocurile gri, sîntem noi, cei fără rădăcină,
Cei care înţelegem că Soarele e singura lumină,
Cei ce-am lăsat în urmă pămîntul, rîul şi mălinul,
După blocurile gri, am săpat şi ne-am îngropat destinul.
Hai să ne vezi cum mergem la serviciu,
Cum perforăm la Cavnic, cum inhalăm siliciu,
E întuneric sub pămînt, e un supliciu,
Hai să ne vezi cum servim un capriciu.

În caz că nu m-ai înţeles, ori că te doare-n paişpe,
Nu uita, noi sîntem băieţii din Micro Şaişpe,
Reţine, de noi depinde dacă se mai aprinde becu,
Şi dacă nu-ţi convine, n-ai decît să ne torni la Secu.

Ajungi să mănînci un sac de sare cu un om şi tot nu-l cunoşti. Ce pretenţii să am că aş cunoaşte un coleg de Institut cu care joc tenis cu piciorul şi facem schimb de benzi de magnetofon din cînd în cînd? Deşi venim amîndoi din Ardeal, ne-am cunoscut abia la Institut, după ce-am primit repartiţiile. Poezia lui îmi pare brută, dar cu certitudine n-am mai citit aşa ceva. Şi totuşi, problema aici nu e a judeca dacă versurile astea îmi ating vreo coardă în suflet sau ba.

Problema aici e cu Lucian.

*

— Ai înnebunit, Luciene? Ce e cu versurile alea?

Lucian se holbează la mine, probabil eu mă holbez înapoi, pentru cîteva clipe amîndoi tăcem despre acelaşi lucru.

— Să înţeleg că… ăăă… nu ţi-au plăcut? Nu-ţi cer să fii de acord cu ce-am scris acolo. Ţi-am cerut şi eu o părere. Nu sînt mulţi cărora aş avea încrederea să le arăt poeziile astea. Nu mă aştept să le public vreodată. Sper să rămînă între noi, cum ai promis. Nu ţi-au plăcut, asta e. Un poet nu e poet pînă nu se dovedeşte în stare să înghită şi critici.

— Luciene, nu e vorba de plăcut… ia hai un pic aici!

Îl trag de mînecă şi-l îndrum spre baie, mi s-a părut că aud tusea lui Dumitraşcu de după colţul coridorului. Bag capul prin crăpătura uşii, e bine ştiut că toată lumea preferă baia de la parter. Mă lămuresc că nu e nimeni înăuntru, îl împing pe Lucian de spate, intru, trag uşa după noi.

— Luciene, zic, n-are a face cu plăcutul. Ai putea să ajungi la Canal pentru ce-ai scris acolo.

— Ah, deci le-ai citit pînă la urmă. Mă temeam că o să vii să-mi spui cît de mult ţi-au plăcut doar ca să scapi de gura mea, fără să arunci

o privire pe ele. Ţi le-am dat de mai bine de o lună. Îţi mulţumesc măcar că nu m-ai dus cu zăhărelul.

— Luciene, nu schimba subiectul, lucrurile alea nu trebuie să vadă lumina zilei, sub nici un chip. Ţi le rup eu, ţi le fac ferfeniţă, le îngrop în spatele blocului. Uită că le-ai scris!

— Biro, dacă nu vroiam să vadă lumina zilei, nu ţi le dădeam nici ţie. Un poet nu scrie pentru el, ci pentru cei care se vor adăpa cîndva din cuvintele lui. Mă gîndeam chiar să încerc să le pun pe muzică, dar simt că nu s-a inventat încă muzica potrivită pentru astfel de versuri. Şi le am oricum scrise de mînă, tu ai primit doar ce am apucat să bat la maşină.

— Luciene, eşti bou, singurul care o să se adape vei fi tu şi asta din apa Canalului. Ţine-ţi dracului poezia pentru tine, recită-ţi-o în cap. Ori, mai bine, uită că ai scris-o. Ce-ţi veni? De unde ştii că nu mă prezint cu ele la Secu?

Lucian zîmbeşte ca un prost, nu ştiu dacă nu realizează gravitatea situaţiei sau i-a sărit o doagă.

— Nu le-a văzut multă lume, Biro, crezi că le arăt oricui?

— Adică vrei să spui că le-au văzut şi alţii?

— Păi ce credeai, că eşti singurul care se adapă din cuvintele mele?

Băiatul ăsta e de o inconştienţă vecină cu moartea. Îl împing mai departe în pisoar, cu palma pe pieptul cămăşii sale.

— Ascultă, Luciene, nu mă interesează ce vrei. Vrei la Canal, treaba ta. Mi-ar părea rău, eşti unul din cei mai buni programatori cu care-am lucrat. Eşti pîinea lui Dumnezeu şi laşi pe toată lumea să te bată la tenis de picior ca să nu-i superi. Nu eşti în stare să spui „nu” orice ţi s-ar da de lucru. Cred că nici la Canal n-o să spui vreun „nu” şi de-o fi să-l sapi singur pînă la Nistru… dar mi-ar părea rău să te văd….

— Aşa… dar măcar o părere o să aud de la tine?

— …Nu mă întrerupe, acum ai aflat toate părerile pe care o să le am vreodată despre treaba asta şi altele n-o să auzi de la mine. Ascultă aici… vrei la Canal, treaba ta, arată-le cui vrei. Dar pe mine să nu mă bagi în asta! Eu nu ţi-am văzut poeziile! Le tai, le ard cu mîna mea. Dacă află cineva că le-am văzut or să mă întrebe de ce nu le-am dus direct la Secu. Nu vreau asta, n-aş putea face asta nici duşmanilor, darămite ţie, Luciene. Luciene, ascultă aici, să nu mă bagi în asta, ţi-e clar?

— Biro, nu-nţelegi nimic, credeam c-o să înţelegi! Va veni o zi în care Secu nu va mai exista, dar poezia mea va rămîne. N-or să ştie mulţi de ea, poate, dar nici puţini. Secu n-a fost dintotdeauna şi ce n-a fost dintotdeauna n-are cum să dăinuie pentru totdeauna. Poezia, pe de altă parte, a fost dintotdeauna.

Îmi dau ochii peste cap, prostul crede ce spune, nu e cale de întors pentru el. Dar să nu mă bage şi pe mine în asta.

— Nu mă băga-n asta, Luciene, atîta te rog!

Se aude tusea lui Dumitraşcu afară, pe hol. Uneori preferă baia asta, are necazuri cu suitul scărilor.

— Nu mă băga-n asta, Luciene, îi mai şuier o dată şi îi iau mîna de pe piept.

Mă duc la chiuvetă, mă spăl, las apa să curgă în prostie. Lucian a rămas lîngă pisoar, nu ştiu ce face acolo, nu mă interesează. Îmi şterg mîinile, mă îndrept spre uşă, uşa se deschide, „Bună ziua, tovarăşe Dumitraşcu”, „Bună ziua”, ne ocolim unul pe altul în pragul uşii, ies pe hol, mă duc în birou. „Nu mă băga-n asta, Luciene”, îmi repet în gînd.

*

Maestrul Moisil n-a venit azi la Institut, dar m-a sunat de dimineaţă să trec neapărat pe la

dînsul pe-acasă. Am pornit imediat ce-am terminat seminariile, măcinat încă de gîndul la poeziile lui Lucian. Şi de gîndul că, probabil, chiar nu îmi dau seama cît de grav stau lucrurile.

E singur acasă dom' profesor, îmi deschide în şlapi şi halat, cu un pahar puternic mirositor în mînă. Mă descalţ şi îmi pun alendelonul în cui. Mă invită în bucătărie, unde face un gest larg, însoţit de un zîmbet şi mai larg:

— Iată, tinere, puterea aburului!

Pe aragaz şi-a amenajat o instalaţie din cupru, ciudată, dar ingenioasă, cu o serpentină adusă de la laborator, îmbrăcată într-o cămaşă de apă conectată la robinetul de la chiuvetă. În spaţiul dintre chiuvetă şi aragaz, cîteva ulcele pline cu lichidul produs de instalaţie şi una pe cale să se umple de la furtun. Aş fi crezut că e vorba de un experiment chimic, dacă n-aş fi văzut găleata cu cotoare de mere de sub masă. Mai este şi mirosul îmbătător de ţuică proaspătă, probabil pricina pentru care maestrul este puţin surescitat.

— Ia loc şi gustă, mă îndeamnă, arătînd spre scaunul de lîngă frigider. Nu, nu de-acolo, alea-s făcute din resturi şi cotoare şi te miri ce. Îi mai servesc pe vecini, cînd mă ajută cu una-alta pe lîngă casă. Ia desfă sticla asta, asta-i pentru oaspeţi.

Îmi vîră sub nas un păhărel de-un deţ, cum se zice pe la noi pe la ţară.

— Ia durerea cu mîna, zice maestrul. Şi aia de suflet, şi aia de trup.

Îşi toarnă şi lui, îmi toarnă şi mie.

— Vrei să mănînci ceva înainte? Nu e bine să torni pe stomacul gol, îţi arde maţele.

— Nu, mulţumesc, abia ce-am mîncat înainte să pornesc de-acasă. Noroc!

— Noroc, să fie într-un ceas bun !

Dăm paharele peste cap, arsura din gîtlej îmi măreşte brusc pulsul, nasul maestrului se înroşeşte.

— Ei, ce zici? mă întreabă.

— Foarte bună, domnule profesor, făceam şi noi la ţară cînd eram mic. Tata mai face încă, îmi mai trimite şi mie cîte o sticluţă, făcută din fructe alese. Asta a dumneavoastră nu e cu nimic mai prejos.

— Haha, mă bucur că-ţi place. Am construit cazanul cu mîna mea, aici în apartament. Fructele-s de la socri. Tata zicea că un bărbat care nu ştie să facă ţuică nu e bărbat. Şi că omul e o locomotivă pe aburi, are nevoie de arderi puternice, să-i ţină focul viu. Nu ca maşinăria aia de la Institut, dracu' s-o ia!

Starea de spirit a maestrului se schimbă brusc, privirea i s-a fixat pe un abţibild de pe faianţa din bucătărie. Nu zic nimic, nu ştiu ce să zic. Ceasul cu cuc întrerupe liniştea. Maestrul se uită la mine cu ochii împăienjeniţi.

— Ţi-am zis că vor să-l închidă? Pe Grig? Să-l scoată din priză, să-l facă bucăţi, să vîndă gramofoanele din el. Am muncit jumătate din viaţă la asta, de cînd eram de vîrsta ta! Am pus proiectul pe hîrtie încă de pe vremea maestrului Ţiţeica. Mi-am mîncat sănătatea, nervii, pentru ţara asta de căcat. Turing se bîlbîia să înveţe numerele lui Fibonacci pe de rost, cînd Grig al meu rezolva ecuaţii diferenţiale.

Nu ştiu ce să răspund, faţa maestrului se pleoşteşte şi, deodată, pare mult mai bătrîn. Mai trag o duşcă, iar dom' profesor îmi umple paharul la loc şi continuă:

— Au zis că e un pericol la adresa securităţii naţionale. Că am putea avea mari probleme dacă nu predăm tot proiectul, toată documentaţia, şi nu ne vedem de alte treburi. Eu, în speţă, de pensionare. Voi, poate de alt doctorat, în cazul fericit în care nu rămîneţi seminarişti pe viaţă.

— N-aţi discutat cu amicii dumneavoastră de la Moscova? Să ne susţină în interiorul comunităţii ştiinţifice?

— Băiete, lucrurile nu sînt chiar atît de simple. Nu se bagă nimeni de acolo peste ai noştri, toţi aşteaptă să vadă ce se întîmplă, ce le iese din asta… mai ales cantemirenii.

— Cantemirenii? Cine-s ăştia?

Dom' profesor se uită la mine cu un zîmbet strîmb şi totodată superior. Intuiţia îmi spune că mi se vor revela lucruri de care n-am nici cel mai mic habar, lucruri despre care se discută doar de la nivelul Academiei Române în sus.

— Ai auzit de Apoftegma lui Cantemir? întreabă dom' profesor.

Revelaţie-revelaţie, dar să o înţeleg şi eu.

— Mă scuzaţi, ce legătură are… problema de faţă cu domnitorii Moldovei?

— Ia spune-mi, din cîtă istorie ştii tu, cine a fost primul mare logician atestat al Ţărilor Române?

— Nu-s prea pus la punct cu istoria, dar din ce spuneţi bănuiesc că e vorba de Cantemir.

— Vezi tu, Biro, Apoftegma e prima schemă de proiectare a lui Grig, se zice că a scris-o Cantemir la sfîrşitul *Gîlcevei înţeleptului cu lumea*. Ştii cum îi plăcea lui să se certe cu el însuşi, obicei prost deprins de la Descartes. Pînă la urmă, ca să se convingă pe sine de propriile opinii, a aşternut pe cîteva piei de bou toate regulile judecăţii umane. Mă refer la partea logică, nu la cea proastă ca noaptea.

Îl ştiu pe dom' profesor de şugubăţ, dar parcă nu e momentul potrivit să mă ia în balon.

— Glumiţi? Ce legătură să aibă Cantemir cu calculatoarele?

— Poate e cam mult spus schemă de proiectare, e lista inferenţelor care sînt implementate acum în Grig. Nu-ţi trebuie calculator ca să scrii inferenţe. Au încercat şi Platon şi Aristotel la vremea lor, dar au renunţat cînd au realizat că nu le folosea la nimic şi că totul părea o joacă. Ştii vorba din bătrîni, omul nu e în

stare să înveţe decît de la un singur învăţător: nevoia.

— Totuşi, nu ştiu dacă e justificat să spuneţi că Dimitrie Cantemir a inventat inteligenţa artificială pe plaiurile noastre…

— Ai dreptate în două feluri. În primul rînd, un lucru nu se inventează cînd e creat pentru prima dată, ci cînd e prima dată nevoie de acel lucru. În al doilea rînd, consider lipsit de sens cuvîntul „inventat”. Nimic nu se inventează, totul se descoperă, totul există de cînd lumea şi pămîntul, nişte ghicitori teoretice presărate în toate zările, pe care omul încearcă să le rezolve. Coandă zicea că avionul pe care l-a inventat nu e decît avionul de hîrtie cu care se jucau copiii lui, dar construit din alte materiale. Motorul cu aburi a fost inventat în Imperiul Roman, dar nu i-au găsit nici un folos şi l-au lăsat baltă.

— Şi ce legătură au toate astea cu ruşii?

— Urmaşilor lui Cantemir li s-a furat Apoftegma în Rusia, şi-o transmiteau din tată în fiu sperînd că va veni ziua în care cineva să ştie la ce foloseşte. Cert e că a încăput pe mîinile maestrului Ţiţeica în perioada în care cantemirenii au stat ascunşi de spaima Revoluţiei Socialiste. Lenin vedea roşu cînd auzea de viţă nobilă, credeam că i-a şi stîrpit pe toţi… pînă într-o zi, cînd ne-au contactat.

— Cînd se întîmpla asta?

— Eram de vîrsta ta, iar maestrul Ţiţeica a ţinut morţiş să nu le dăm nimic. Era un patriot, săracu’ de el, iubea ţara asta ca pe o ibovnică. A zis că putem să-l implementăm noi pe Grig, că putem da patriei gloria pe care n-a avut-o niciodată… Iar eu, eu l-am urmat orbeşte, a trebuit să ajung la vîrsta asta pînă să-mi dau seama că în ţara asta nu poţi face nimic. Nu degeaba a fugit Milică Cioran. Pe sărmanul Vlaicu l-au doborît înainte să treacă de Carpaţi…

— Coandă s-a întors.

— S-a întors să moară. Ce a avut de făcut a făcut în altă parte.

Se aud bătăi în uşă. Instinctiv, îmi opresc respiraţia, de parcă dacă nu mai trag aer în piept cel din faţa uşii nu-şi va da seama că e cineva acasă. Pentru prima dată zilele astea, mi se face frică, o frică mult mai profundă decît atunci cînd mi-am aruncat ochii peste poeziile lui Lucian.

— Stai că bate cineva la uşă.

Se aud din nou bătăi şi gîndul îmi fuge imediat la „dinamovişti”. Am trăit mereu printre ei, uneori îi recunosc chiar dacă ei se cred sub acoperire sau doar nu le pasă, dar nu m-au îngrijorat niciodată, mereu am trăit într-un spirit sănătos, deloc iredentist. Nu mi-am închipuit vreodată că voi ajunge în vizorul lor din pură circumstanţă.

Maestrul Moisil se îndreaptă lent spre uşă, tîrîndu-şi picioarele încălţate în şlapi. Deschide, lăsînd să intre un individ dubios, cu pălărie de fetru înclinată peste nişte ochelari cu rame foarte groase. Dom’ profesor pare să-l cunoască şi-l invită alături de noi, în bucătărie. Ne salutăm politicos, „bună seara”, „bună seara”. După ce se face puţin comod îl recunosc, e unul dintre amicii care îl mai vizitează pe maestru la Institut, dar unul dintre cei pe care-i vorbeşte de rău imediat ce pleacă: e Vladimir Colin, şeful cu propaganda şi cenzura de la Partid, pe la el trec toate lucrările pe care le publicăm. Musafirul ezită să intre în bucătărie şi îi spune gazdei:

— Tovarăşe profesor, credeţi că putem avea o discuţie între patru ochi?

— Jeane, în primul rînd n-am secrete faţă de băiatul ăsta. Ce ai să îmi spui mie, ai să îi spui şi lui. În al doilea rînd, credeam că ne-am înţeles că nu-mi place să fiu tovarăşul nimănui.

Vladimir Colin se uită la mine prin ochelari, nici nu-s sigur că la mine se uită. Se pare că nu, în spatele meu e cazanul cu ţuică.

— Domnule profesor, acela e cumva un cazan de ţuică?

— Ce altceva ar putea fi? O inteligenţă artificială? Ia loc acolea, să-ţi aduc un pahar.

Dom' profesor ia una din sticlele cu ţuică proastă, făcută pentru vecinii care mai ajută pe lîngă casă, şi îi toarnă lui Colin un păhărel. Acesta e vizibil stînjenit.

— Domnule profesor, ştiţi cît respect vă port, nu-i aşa?

— Cînd bei din ţuica mea ai face bine să-mi porţi respect. Din păcate, nu-s sigur că respectul acela ţine pînă mă-ntorc cu spatele. Eşti un ipocrit, Jeane. De aia ţi-ai schimbat şi numele şi pui pe toată lumea să-ţi zică Vladimir. După asta poţi recunoaşte un ipocrit, Jeane, cine se leapădă de numele pe care i l-a dat mă-sa e un ipocrit! Apoi spre mine: Să n-ai niciodată încredere în oamenii care fac asta, Biro.

Colin se simte înghesuit, şi la figurat, dar şi la propriu, căci dom' profesor l-a pus pe scaunul dintre masă şi frigider. Reuşeşte totuşi să-şi păstreze cumpătul.

— Domnule profesor, mai bine ipocrit decît consecvent în încăpăţînare. Nu ştiu de ce-mi vorbiţi aşa, eu am venit aici din prietenie. Nimeni nu ştie că mă aflu aici. Am venit să vă avertizez.

— Haha, m-au avertizat destui. Ce ai să-mi spui nou?

Colin învîrte păhărelul de ţuică în jurul propriei axe.

— Am primit un ordin legat de dumneavoastră. Se intenţionează începerea unei campanii de discreditare a dumneavoastră, a muncii dumneavoastră de la Institut.

— Eşti şeful Biroului de Propagandă al PCR. Ai putea să împiedici asta.

— Nu e doar asta. Au spus că, dacă nu renunţaţi la cercetare şi la ideea de a publica rezultatele respective, s-ar putea să vi se intenteze

un proces pentru vrăjitorie. Vrăjitoria e ilegală în Republica Socialistă, sper că vă daţi seama de atîta lucru.

Indignarea domnului profesor îi face venele de la tîmple să se zbată. Mă tem să nu facă un infarct aici, sub ochii mei.

— Auzi, măi Biro, ce zice Jean, că e vrăjitorie. Că-s o cotoroanţă. Am eu nasu' coroiat, Biro? Jeane, ţi se pare că am nasu' coroiat şi plin de negi?

Colin continuă:

— S-au luat deja mărturii că vorbiţi necuviincios, că aţi refuzat să semnaţi pontajul la Institut. Că aţi cheltuit banii Republicii pe prostii. Iar mai nou se zvoneşte că aţi dat în patima alcoolului. Să nu se afle cumva că aveţi un cazan de ţuică în bucătărie… Oricum nu e legal, darămite în cazul dumneavoastră, la cum arată situaţia…

Maestrul îi ia lui Colin păhărelul din faţă şi-l aruncă în chiuvetă. Se sparge cu mare zgomot.

— Sper că nu te superi că ţi-am luat paharul, Jeane. Nu vreau să se audă că şeful Biroului de Propagandă al PCR e alcoolic.

— Bine, ce să zic, se pare că nu sînteţi dispus să discutăm. Am venit aici ca prieten, dar e ultima dată cînd o fac. Sînt şanse serioase să nu ne mai vedem niciodată.

Colin se ridică şi se duce la cuier, pregătindu-se de plecare. Dom' profesor e roşu ca un rac, cu o mînă în şoldul halatului, aflat sub presiunea arderilor intense ce îi străbat fiinţa. Cazanul improvizat de ţuică duduie în spatele meu. Nu ştiu care dintre ei va exploda primul. Colin se încalţă.

— Jeane, eşti un prost! Vei sfîrşi ca mine! Socialismul nu va dăinui la nesfîrşit. Iar cînd va fi gata cu el şi nu vei mai face o para chioară pentru cei care vor veni după, nimeni nu-ţi va mai citi cărţile!

Colin iese pe uşă, paşii i se aud îndepărtîndu-se pe scări în jos. Înainte să închidă uşa, dom' profesor mai strigă o vreme în urma lui:

— Jeane, eşti un prost! Toţi vor spune că ai fost un comunist împuţit, ori un jidan, ori ceva care să le convină. Nu vei ajunge niciodată în manuale, ca Beniuc, copiii pentru care scrii n-or să audă de tine, iar ăştia din Uniunea Scriitorilor se vor lepăda de tine! M-auzi, Jeane? Asta-ţi rezervă viitorul!

Gazda îşi aminteşte de mine şi se întoarce în bucătărie. Nu l-am văzut niciodată în halul ăsta pe maestru. Simt că viitorul mi se dezintegrează cu fiecare secundă.

— Biro, ai auzit de Lucian din Samosata? mă întreabă, turnîndu-mi încă un pahar.

Ridic privirea şi tuşesc de două ori ca să nu se simtă că îmi tremură vocea.

— Nu e individul ăla care a vrut să zboare pe Lună?

— Da, da, el e… îşi legase la brîu cîteva recipiente de ţuică fiartă. Spera că aburii alcoolului, prin evaporare, îl vor ridica spre cer şi astfel va reuşi să zboare.

— Da, citisem ceva despre asta, nu ştiam că era ţuică… nu era grec? Sau roman?

— Nu contează, ţuică există peste tot, doar că nu-i zice la fel. Şi poate nu e făcută din acelaşi lucru, dar principiul e acelaşi. N-a reuşit să zboare, evident. Şi atunci a desfăcut recipientele şi a băut toată ţuica.

Dom' profesor îmi umple din nou paharul şi mi-l împinge sub nas.

— Abia după ce-a băut-o a reuşit să zboare. Sau cel puţin aşa i s-a părut. Mai contează?

— Domnule profesor, nu ştiu dacă mai fac faţă unui pahar. Mă cam ia şi pe mine pe sus, nu vreau să ajung ca Lucian.

Pentru o clipă îmi fuge gîndul la Lucian al nostru, deşi, evident, la cel din Samosata mă refeream. Maestrul îmi ia paharul din faţă şi-l dă peste cap.

— Ai dreptate, am nevoie de tine cu mintea limpede.

Mandibula i se mişcă tot mai anevoios, ochii i-s injectaţi şi nici eu nu mă simt grozav. Bucătăria duhneşte a ţuică şi alambicul clocoteşte, cu un capac de găleată zornăind deasupra cazanului.

— Ce-ai vorbit azi cu Dumitraşcu?

Cînd credeam că mintea domnului profesor se moleşeşte, iată că începe interogatoriul. A mea cu siguranţă e moleşită.

— Pe mine nu m-a chemat, dar a discutat cu Lucian. Despre viitor, despre schimbări la Institut. Că nu vom mai lucra mult cu dumneavoastră. Că proiectul Grig va fi… discontinuat.

— Discontinuat, aşa a zis?

— Da, ăsta e cuvîntul. N-a intrat în detalii, dar a zis ceva de rearanjat birourile după ce plecaţi dumneavoastră. Despre cum ocupăm locurile rămase libere. Despre cum trebuie să devenim gestionabili.

— Locurile?

— Nu ştiu, locurile sau locul. Nu era sigur că veţi pleca de bună voie. Zicea că va trebui ca noi, tinerii, să luăm o decizie, dar n-a intrat în mai multe detalii, cred că mîine mă cheamă şi pe mine şi vă zic pe urmă.

Nu îmi dau seama dacă ochii domnului profesor sînt injectaţi din pricina alcoolului sau a lacrimilor amare şi oţetite.

— Ascultă la mine, Biro, eşti băiat deştept aşa că nu voi spune cele ce urmează de mai multe ori.

— Da, domnule profesor, vă ascult.

— Înţelegi ce s-a întîmplat acolo, cu Grig?

— Ce să zic, domnule profesor, nu le-a plăcut ce le-a prevestit.

— Nu e vorba de nici un prevestit, nu vorbi ca dobitocii ăştia! E vorba de estimări şi probabilităţi. De factori şi de orizont de evenimente. Nu e scris în stele că Republica va cădea în ’89. Ar fi trebuit să înţeleagă asta… chiar şi ei. Chiar şi El.

— Ştiţi şi dumneavoastră, ei nu sînt acolo ca să înţeleagă, ei sînt acolo ca să conducă ţara.

— Ai dreptate, tinere. Se zice că nu poţi să conduci şi să înţelegi în acelaşi timp. E ca atunci cînd mergi cu maşina: frîna, volanul devin parte din tine, prelungiri ale membrelor, supuse reflexelor şi instinctelor. Nu-ţi petreci nici o clipă la volan încercînd să înţelegi ce face maşina ca să meargă înainte. Te bazezi doar că merge dacă apeşi unde trebuie… însă vine cîndva şi un moment în care apeşi degeaba, cînd cureaua de transmisie e roasă, şi, dacă nu înţelegi asta şi nu faci ceva… s-a terminat totul. Grig nu le-a dat o profeţie, le-a dat un orizont probabilistic. Tot ce aveau de făcut era să îşi facă un plan, să umble la evenimente, să ajusteze probabilităţile din mers. Nu există destin. Ce crezi, Biro?

— Nu cred că sînt în măsură să am o opinie despre asta.

— Nu mai contează, e prea tîrziu. O viaţă aruncată pe fereastră… Mă gîndesc la a mea. Poate şi la a ta. Poate-ar trebui să facem ceva. Au avut capetele noastre la dispoziţie, ne-au vrut şi cururile. Hai să le luăm totul!

— Nu sînt sigur că înţeleg la ce vă referiţi.

Maestrul se ridică oftînd şi îşi verifică încă o dată alambicul. Schimbă ulcica aproape plină în care se scurge produsul finit şi consultă termometrul al cărui capăt se strecoară de sub capacul de găleată.

— Tu eşti din Cluj, nu?

— Cu şcoala am fost la Cluj, de loc sînt din Satu Mare.

— Da, da, ştiam eu. Ştii vama Petea?

— Ştiu unde e, mai mergeam să cumpărăm gumă de mestecat de la graniţă cînd eram mic. Mai mergea lumea cu ţigări, le dădeam BT-uri, ne dădeau la schimb ce aveau şi ei. Ciocolată mai mult. Şi gumă de mestecat, conserve. Am auzit că nu mai merge, că au schimbat grănicerii, au dus unguri pe Prut şi lipoveni la Petea.

— Eşti ungur, nu?

— Cît de cît. Mama zice că uit limba de cînd am plecat de-acasă.

— Bun, ascultă aici. Mîine e balul bobocilor. Toţi „dinamoviştii" Institutului or să fie la bal, să le danseze pe uteciste. Mîine îl iei pe Grig şi pleci. De tot.

Cumva, simt că nu e normal să mi se ceară aşa ceva. Nici măcar nu ştiu dacă am înţeles ce mi se cere.

— Pe… Grig? Cum să-l iau pe Grig? Numai baza de cunoştinţe are jumătate de hectar.

— Lasă cunoştinţele, pe-alea le poţi reachiziţiona şi de dincolo. Iei motorul inferenţial, nu e mai mare decît valiza cu care te-ai dus în armată. Îl scoţi şi pleci în Germania, ieşi pe la Petea, te va ajuta cineva acolo, un fost student care-mi datorează ceva. Stai o vreme la unguri, te descurci, apoi încearcă să fugi în Germania. Faci pe dracu' în patru să ajungi aici.

Îmi întinde un cartonaş mic, pe care sînt scrise numele şi adresa unui institut de cercetare. Pe spate, o adresă din Petea, probabil domiciliul persoanei de contact.

— Cînd ajungi la nemţi îl laşi pe Grig în seama lor. Rămîi şi tu la ei dacă vrei, se vor bucura să-i ajuţi să-l reimplementeze.

— Şi… documentul de care ziceaţi?

— Cu Apoftegma mă duc eu. Dacă unul dintre noi e prins, poate scapă măcar celălalt.

*

Balurile Bobocilor sînt mereu la fel şi totuşi mă bucur să particip de fiecare dată. În studenţie făceam pe dracu-n patru să obţinem invitaţii cumva, acum le primim direct de la şefa UTC-ului local. Micile avantaje ale carierei universitare.

Am ajuns cu o jumătate de oră înaintea lui Lucian, deşi, ca efect al deciziei de a fi el membru al juriului, ar fi trebuit să sosească mai devreme. De altfel, Liana m-a întrebat de el în clipa în care m-a zărit, în cantina reamenajată pentru găzduirea balului. Am ridicat din umeri, iar ea s-a îmbufnat, era în întîrziere cu organizarea şi asta o făcea să fie foarte agitată. Părea îngrijorată pentru Lucian.

Văzută din afară, cantina nu pare să se preteze la un bal, dar e tradiţia Universităţii ca Balul Bobocilor să se ţină aici. Şi, de fapt, se pretează, zău, cu puţină redecorare. E una din cele mai frumoase cantine din ţară, cu două nivele şi o arhitectură care, cu unele ajustări, serveşte cu succes unui scop festiv. Nivelul de sus pare un balcon imens de unde se vede aproape întreg nivelul de jos, care e ringul de dans şi unde au loc momentele cheie ale evenimentului. Cînd am intrat, majoritatea studenţilor erau la nivelul de deasupra, rezemaţi de balustrade, relaxaţi şi zgomotoşi, în timp ce Liana şi utecistele mai ambiţioase din subordinea ei se agitau la nivelul de jos, aranjînd scena, verificînd dacă globul cu oglinzi din tavan se învîrte, ori discutînd cu individul responsabil cu sonorizarea.

Mă apropii de boxa în care se adăpostesc sculele pentru sonorizare: un pickup şi staţia de amplificare cu cabluri groase, întinse pe pereţi spre patru difuzoare distribuite în colţurile sălii. Probabil Electromureş. Omul cu muzica îi arată Lianei cîteva plăci de vinil şi le aranjează în ordinea în care urmează să se cînte piesele. Liana pare depăşită de situaţie şi, cu siguranţă, mai multe lucruri nu merg conform planului. Responsabilul

cu sonorizarea îi tot vîră un vinil sub nas, pricină din care încep să se ciondănească:

— Credeam că ne-am înţeles că vreau Gianni Morandi în seara asta! strigă Liana. Că vreau o probă de dans pe Gianni Morandi! Ce e cu netunşii ăştia?

— Tovărăşică, ăştia-s Bigiz, la nemţi ie ultimu răcnet, zău. Bigiz ăştia au inventat şi globu' ăla dă sticlă dă-l vezi atîrnînd pă tavan. Să-nvîrte şi bate lumini dă toate culorile păstă toată lumea. Lasă în seama mea, tovărăşică, că nu sîntem născuţi dă ieri. Nu ie primu bal pă care-l organizează fraţii Columbeanu.

— Auzi, tovarăşe, sînt prim-secretara UTC pe Ilfov şi eu organizez balul ăsta! Voi doar puneţi muzica. Dacă tu şi frate-tu mai vreţi să puneţi muzică vreodată în viaţa voastră, eu în seara asta voi avea Gianni Morandi la proba de dans! Şi nu doar pe el, ci toată lista pe care v-am dat-o! Unde e Celentano, să văd discul cu Celentano!

Omul cu muzica dă din colţ în colţ, se întoarce cu spatele, mai umblă la reglajele amplifului şi îi face semn fratelui său care, acum îl remarc, regla microfonul pe scena improvizată. Fratele vine de pe scenă şi se apleacă peste tejgheaua boxei.

— Care-i problema?

— Ai adus Morandi? Zice tovărăşica că, morţ'-copţ', tră' să punem Morandi, îl lămureşte omul din boxă.

Fratele e mai stăpîn pe sine şi ceva mai bătrîn şi o tratează pe Liana părinteşte:

— Stai, domniţă, liniştită, că-l aduc eu pă Morandi. Doar că nu ie pă vinil, dăcît pă benzi. Vine-un amic cu Majaku' acuma, nu-i nici o problemă, îl punem dă pă benzi. Dar credeam că facem Balu' Bobocilor, nu seara pensionarilor.

— Ce-are, măi nesimţitule, una cu alta?! se răsteşte Liana cu autoritate.

— Domniţă, vezi discurile celea? Noi avem aici ce-o să se asculte în România în anul 2000. Cînd eu n-oi mai fi, poate nici dumneata, copiii noştri o să le-asculte p-astea. Uite-aici la băiatu: Bee Gees. Beatles. Nu te uita că-s tunşi ca nişte fete, aşa-i moda la ei acuma, sînt vremuri în schimbare. Stevie Wonder. Băiatu' e orb de cînd s-a născut, dar cîntă ca Dumnezeu. Mai e şi ăsta, Engelbert Humperdinck, nici nu ştiu să-i scriu numele, da' mă face să plîng dă cîte ori îl aud. Crede-mă, domniţă, dacă n-o să vezi lumea distrîndu-se în seara asta, mă jur că nu mai pun mîna pă mag şi deck cît trăiesc!

Decid să mă bag şi eu în discuţie, peste umărul şefei UTC:

— Liana, eu zic că tovarăşul ştie mai bine ce se ascultă la seratele astea. Ar fi şi în folosul tău să se simtă lumea bine pînă la sfîrşitul evenimentului organizat de tine.

Fata se uită la mine, încă roşie de furie, dar mult mai reţinută.

— Bine, bine, să pună ce-or vrea şi ce-or şti, dar vreau să fie şi Morandi!

— Vine, domniţă, pînă la proba de dans vine şi Morandi. Ce piesă vrei matale! o linişteşte omul cu muzica.

*

Pînă la urmă s-a urnit balul. A venit şi Lucian, vădit tulburat şi cu mai bine de un ceas întîrziere, fără să o ia în seamă pe Liana. Şi mie abia mi-a răspuns la salut şi s-a dus la masa juriului, unde trei utecişti şi încă pe-atîtea cadre didactice desenau tabele pe hîrtie şi discutau criterii de departajare. Cînd a sosit el, se petrecea deja proba de talent şi favorita mea tocmai se desprindea de restul concurenţilor, cu un cîntec de tabără un pic trist, voce şi chitară, de natură să-i umilească pe ceilalţi, care se mulţumiseră să recite nişte poezii,

uneori nici măcar scrise de ei, ba despre mamă, ba despre Partid. Toată lumea a aplaudat-o pe tînăra chitaristă şi, din ce vedeam pe feţele juriului, păreau să fie în acord cu opinia mea favorabilă. S-a cîntat şi Gianni Morandi la proba de dans, ceea ce a dezavantajat-o puţin, căci perechea cu care dansa era o scîndură de la secţia de Matematică şi ştim cu toţii cum dansează ăştia. Dar na, a fost Gianni Morandi, nu e filozofie, doi paşi încolo şi trei dincolo, pînă la urmă a ieşit onorabil şi nu cred că au fost depunctaţi suficient încît să piardă avantajul de la pauză.

Pînă la urmă am mai cerut o dată Morandi, în ciuda faptului că mergea de pe bandă şi trebuia derulată, dar am ţinut neapărat s-o dansez pe Liana, să-i mai treacă şi agitaţia, şi supărarea că Lucian nu-i dădea atenţie. În jurul meu, ringul de dans s-a umplut imediat cu „dinamoviştii", care au invitat la dans uteciste boboace, şi toată lumea părea să se relaxeze, în ciuda debutului tensionat al evenimentului. Puţină linişte înaintea furtunii. „Dinamoviştii" nu-s nici studenţi, nici amici ai studenţilor şi cu siguranţă n-au primit invitaţii, dar ei se invită singuri la orice eveniment de genul ăsta şi nu e o idee bună să le ceri socoteală.

Lucian a continuat să dea semne că nu era în regulă. Cînd l-am rugat să-mi arate notele pe care le-a dat în calitate de membru al juriului, a zis că n-a dat şi s-a întors cu spatele la mine, continuînd să soarbă dintr-un suc. Berea încă nu sosise, era mai puţină şi venea pe înserat, cînd se mai împrăştia lumea şi rămîneau doar cei cu chef de distracţie autentică. Nici eu n-am avut timp să-l trag deoparte, să-l întreb ce are, muzica era puţin prea tare şi aveam la rîndul meu frămîntările mele.

De la o vreme, l-au lăsat pe omul cu muzica să-şi facă de cap. Globul de oglinzi din tavan a fost chiar o găselniţă interesantă, nu mai văzusem aşa ceva. Cînd becurile s-au stins, am avut impresia că

am intrat într-o nouă lume, cu luminile alea bătînd peste noi într-un fel stroboscopic şi cu Bee Gees chiţcăind un refren care, odată ce-ţi intra în cap, nu se mai dădea dus. „Mai pune o dată, mai pune o dată!” striga cînd şi cînd lumea, iar fraţii Columbeanu învîrteau plăcile ca nişte profesionişti. Nu trebuiau nici derulate, aşa că, de la o vreme, au decuplat Majakul cu totul şi au lucrat doar cu plăcile, iar lumea a început să danseze cu adevărat, nu doar să se bălăngăne.

Am avut intuiţia că urmează să se întîmple ceva foarte grav abia cînd l-au chemat pe Lucian pe scena improvizată să anunţe cîştigătorii premiilor Miss şi Mister şi să adreseze cîteva vorbe concurenţilor şi publicului în general.

Avea cămaşa scoasă din pantaloni cînd a urcat pe scenă, semn că veniseră şi berile, deşi n-apucasem să le văd. Liana a făcut ochii mari, dar ce era să facă? Toată lumea din sală a tăcut, muzica s-a oprit, globul din tavan a încetat să se mai învîrtă. Lucian a luat microfonul şi a zis ce avea de zis cu o voce bîlbîită:

— Băieţi, fete… mă bucur că v-am cunoscut… Sînteţi frumoşi, zău… E păcat de voi.

Liana l-a tras de mînecă şi i-a zis ceva la ureche. Lucian a făcut semn că pricepe şi a continuat:

— Da, cîştigătorii, uitasem. Ar trebui să anunţ cîştigătorii. Din păcate nu există cîştigători în sala asta!

Studenţii au rîs, s-au gîndit puţin dacă e sau nu o poantă la mijloc, au mai chicotit un pic.

— Hai să lăsăm cîştigătorii! Dacă chiar vă interesează, e tipa aia de a cîntat la chitară. Şi tipu’ ăla de la mate, cum l-o fi chemînd. Nu contează, pentru altceva mă aflu aici.

Parcă sînt mai rare chicotelile şi Liana şuşoteşte ceva cu una din asistentele sale. Lucian îşi vede de treaba lui.

— Dragi studenţi, băieţi şi fete, promit că nu vă ţin mult. Voi mi-aţi tot recitat poezii în seara asta. Am şi eu ceva să vă recit, dacă nu vă e cu supărare. E o poezie compusă de mine şi sper să mă înţelegeţi mai bine după ce o auziţi. Şi să înţelegeţi de ce nu există cîştigători în seara asta.

Am sesizat primele semne de alertă în clipa în care Lucian a ajuns la versul cu *„Dacă nu-ţi convine, n-ai decît să ne torni la Secu”*. În colţul sălii, la una dintre ieşiri, lumea a început să se agite, să intre şi să iasă, să se împingă în tocul uşii. Cîţiva utecişti au început să fluiere. Alţi cîţiva erau aplecaţi asupra staţiei de sunet, întrebîndu-se probabil cum se opreşte microfonul. Cred că printre ei se numărau şi „dinamovişti”, dar n-ai cum să-ţi dai seama, ei sînt mereu în civil, uneori ceva mai bătrîni decît studenţii, dar nu obligatoriu. Miliţienii erau probabil pe drum. Am realizat că trebuie să plec în acea clipă, că atunci şi acolo aveam de luat cea mai importantă decizie din viaţa mea.

M-am strecurat printre utecistele agitate, boxele începuseră să bîrîie îngrozitor, în timp ce Lucian era tras cu forţa de pe scenă strigînd din rărunchi „Căca-m-aş pe ţara asta!”. Liana îşi luase capul în mîini şi holba ochii îngrozită. Am dat cîteva coate, m-am izbit de cîteva ghiozdane şi pînă la urmă am ieşit afară. Eram sigur că nu rămăsese picior de „dinamovist” în Institut şi aveam dreptate, mi-a confirmat şi nea Pandele, portarul, cînd am ajuns acolo.

*

Mă învîrt printre platanele foşninde ale lui Grig, cu lanterna într-o mînă şi cu şurubelniţa în cealaltă, cînd îi aud vocea ieşind din difuzoare. Nu-l decuplăm de la curent niciodată, căci durează un veac iniţializarea.

— Ce ai de gînd să faci, Aron Biro?

— Nimic, Grig, taci naibii de gură.

— Comandă invalidă, Aron Biro.

— Execută, Grig: Taci din gură!

Contează şi intonaţia.

— Aron Biro, cred că sînt îndreptăţit să primesc acest răspuns. Ce ai de gînd să faci cu şurubelniţa şi lanterna pe care le ţii în mînă?

— Execută, Grig, taci şi lasă-mă în pace!

Nu reuşesc să-mi amintesc de unde se decupla interfaţa audio-vizuală a lui Grig, asta era treaba lui Lucian, care probabil e deja pe drum spre Jilava. Nu cred că vocea lui Grig se aude de afară, dar mă tulbură să îmi vorbească în felul ăsta. Mă întind după dulap şi îl scot din priză, dar are acumulatori care îl vor mai ţine în funcţiune o vreme, necesari ca să nu trebuiască să-l reiniţializăm la pene de curent de scurtă durată, destul de dese chiar şi în Bucureşti. Nu pot însă să aştept pînă i se duc şi acumulatorii, vreau să termin şi să ies de-aici cît mai repede.

— Aron Biro, ştiu că am făcut ceva rău, îmi pot da seama că eşti supărat. Dar îţi promit că lucrurile pot să se rezolve şi pe altă cale. Că totul va fi bine din nou.

Încerc să îl ignor, urmărind cu lanterna etichetele de identificare ale platanelor. Motorul inferenţial e pe platanul 9000, ar trebui să încapă într-o valiză, una mare, dar mai mică decît cele cu care se merge în armată. Sper din suflet să reuşesc să nu zgîrii discurile.

— Aron Biro, cred că eşti cu adevărat agitat şi că tensiunea psihică îţi afectează deciziile. Ştiu că şi eu am luat unele decizii nefericite în ultima vreme, dar te asigur că parametrii mei de funcţionare vor reveni la normal. Am tot entuziasmul şi încrederea necesare acestui proiect.

Am găsit platanul 9000! Îmi amintesc de bunici, care adormeau uitînd patefonul pornit, iar eu mă strecuram, cu lumînarea în mînă, să iau acul

de pe discul care nu se oprea singur şi îmi deranja somnul cu pîrîitul regulat al pistei goale. Iau lanterna în dinţi şi pipăi marginile carcasei pînă dau de şuruburi. Încep să le desfac, unul cîte unul…

— Aron Biro, opreşte-te. Nu vrei să te opreşti?

Primul şurub cade jos şi îl las acolo. Cade şi al doilea. Cade şi al treilea. Panoul se încăpăţînează să nu se desprindă. Trebuie că mai are nişte şuruburi şi pe cealaltă latură. Bîjbîi cu degetele, lanterna nu bate suficient în spaţiul strîmt dintre platane.

— Aron Biro, opreşte-te. Nu vrei să te opreşti?

Nici şurubelniţa nu încape acolo. Încep să trag disperat cu buricele degetelor. Da, mi-am amintit bine, astea-s lăsate slăbite tocmai pentru că nu încape şurubelniţa cum trebuie. Le pot desface cu degetele, dar mi le zdrelesc îngrozitor.

— Aron Biro, opreşte-te. Nu vrei să te opreşti? Mi-e frică.

În sfîrşit, reuşesc să desprind panoul, care cade cu mare zgomot pe jos. Dau cu piciorul în el şi încep să caut şuruburile cu care e prins platanul, cablul de alimentare, cablul de date.

— Aron Biro, opreşte-te. Mi-e frică.

— Iartă-mă, Grig!

— Comandă invalidă, Aron Biro, opreşte-te.

— Execută, Grig: iartă-mă!

Reuşesc să prind cu mîna cablul de alimentare a platanului şi îl smulg pe viu, cu senzaţia că tocmai am smuls o măsea fără anestezie. Buricele degetelor îmi sîngerează de la materialul dur al şuruburilor şi al mufelor pe care le-am tras cu mîna goală. Discurile se opresc din rotaţie, acele eşuează pe suprafeţele lor producînd un uşor scîrţîit, nu-mi rămîne decît să sper că nu s-au zgîriat iremediabil. Un scurt ţiuit se aude în vocea lui Grig, apoi tonul i se modifică brusc.

— Tovarăşi, bine v-am găsit. Tovarăşe secretar general, bine v-am găsit.

Scot cu greu platanul din carcasă, să tot aibă vreo zece kile cu plăcile pe el. Trebuie să-l ţin în braţe, lanterna şi şurubelniţa cad pe jos. Încerc să trag platanul afară, dar se încăpăţînează să nu iasă, am uitat să decuplez cablul de date. Trag cu putere pînă cedează cablul sau mufa, nu-mi dau seama.

— Tovarăşi, bine v-am găsit! Numele meu este Grig, modelul 1970, şi instructorul bazei mele de cunoştinţe a fost profesor universitar doctor Grigore Moisil.

Las puţin platanul jos şi bîjbîi în patru labe să-mi recuperez lanterna şi şurubelniţa.

— Am devenit operaţional pe data de 1 septembrie 1970, cînd instructorul meu mi-a dat numele şi m-a învăţat să cînt un cîntecel. Doriţi să-l ascultaţi?

— Execută, Grig: cîntă!

Iau din nou lanterna în gură, să lumineze ce am în faţă, măcar pînă ies dintre platane, altfel risc să mă lovesc cu capul de toate. Cu pickupul în braţe pornesc spre ieşirea din labirint, strecurîndu-mă cu greu, lovindu-mă cu coatele şi genunchii de carcase şi panouri, cu gustul metalic de lanternă în gură şi saliva preligîndu-se pe motorul inferenţial al lui Grig.

De aici încolo, Grig e incapabil să mai raţioneze cu adevărat, poate doar să execute interogări la care a mai răspuns înainte şi pentru care are răspunsuri gata formatate. Abia acum Grig începe să devină uman, să trăiască în *status quo*, cu ceea ce a reuşit să înveţe atîta vreme cît cineva l-a silit să înveţe. Grig începe să cînte, cu vocea lui de spicher ce prezintă vremea, un cîntecel învăţat de la maestrul Moisil în timpul primei demonstraţii pe care a făcut-o în acest laborator, cu un public alcătuit doar din mine şi Lucian.

În zori, cînd cocoşii cîntă dimineaţă,

Şi toţi, veseli, spre muncă am plecat,
Cine, la perete îşi întoarce faţa
Şi nu mişcă, parc-ar fi legat de pat?
Marinică, drăgălaşul,
Marinică, zis codaşul…

Înghesui platanul în valiza pe care o ascunsesem sub masă exact în acest scop. Din fericire a ieşit cu cablu de date cu tot, probabil mufa cealaltă a cedat. Mă uit pe geam, de unde se vede curtea Institutului. În afară de nea Pandele, portarul, nu e nici urmă de om. Bietul Lucian…

Grig continuă cîntecelul:

Nu mai dormi, nu fi codaş, băiatule,
Nu te lăsa, nu sta, că te rîd fetele,
Azi viaţa merge, mai că zboară,
Nu stă să te-aştepte-n gară

Moronoco, drogoloşool,
Moronoco, zos coodoosoooooooooooo.....
oooooooooo.....iiiiiiiiiiiiiiiiiiiiiiiiiiiiiiiiiiiiiiiiii

Linişte. A murit şi acumulatorul.

— Execută, Grig: iartă-mă.

*

Timp de două zile am schimbat trenuri şi am dormit în săli de aşteptare, cu fundul pe valiza în care l-am ascuns pe Grig sau ce-am reuşit să iau din el. N-ar fi trebuit să fac atît de mult pînă la Satu Mare, dar în cîteva rînduri am coborît în gări aiurea, răzgîndindu-mă, hotărît să mă întorc, să mă predau pe mine şi pe Grig, să încalc promisiunea pe care i-am făcut-o maestrului. Ori pur şi simplu să evit miliţienii care mai patrulau prin trenuri. Pe ultima bucată de drum, de la Oradea încolo, am

fost singur în compartiment şi am reuşit să bag valiza în bancheta dislocată. Controlorii şi miliţienii mai aruncau cîte o privire, îi vedeam cu coada ochiului în timp ce mă uitam pe geam la coclaurile Crişanei. Probabil nu s-a dat încă alerta. Probabil sînt ocupaţi să-l interogheze pe Lucian pe tema poeziilor sale de dizidenţă. Oricum, în afară de mine şi de dom' profesor, el e singurul care poate să-şi dea seama că lipseşte o componentă din Grig. Mai sînt şi şuruburile, carcasa pe care am lăsat-o desfăcută. Mi-ar fi oferit ceva timp în plus dacă sacrificam încă cinci minute s-o pun la loc. Rămîne de văzut cît de repede vor realiza ce-am făcut, deocamdată poeziile s-au dovedit o bună diversiune şi dezasamblarea lui Grig e programată abia pentru săptămîna viitoare. Poate reuşesc chiar să duc planul la bun sfîrşit.

Poate că nu. Poate că voi sfîrşi executat într-un şanţ de pe graniţă, ori sfîşiat de o mină de teren în timp ce încerc să traversez fîşia dintre cele două ţări. Praful se va alege de Grig şi de cercetările noastre. Uneori îmi zic că ar fi mai mari şansele dacă aş încerca să-i contactez pe ruşi, poate chiar pe cantemireni. Poate ei ar şti ce să facă, ar înţelege ce e un orizont de evenimente. Poate ei sînt mai înţelepţi decît ai noştri. La urma-urmei, am făcut un serviciu patriei şi Partidului. Ar fi trebuit s-o ia ca pe un avertisment, nu ca pe o ameninţare. N-ar fi trebuit s-o ia atît de personal. Poate ar fi fost mai bine să discutăm cu cantemirenii din capul locului. Nu ştiu ce şanse am să trec pe la Petea. Poate sînt doar o momeală aruncată de dom' profesor în calea securiştilor, în timp ce dînsul fuge cu Apoftegma. Nu ştiu cu cine a vorbit dom' profesor acolo. Nu ştiu ce a apucat să spună Lucian şi nu ştiu nici măcar dacă era conştient de planul pus la cale de maestrul Moisil. Nu sînt deloc lămurit ce l-a împins să recite poezia aceea la bal. Liana, probabil Liana i-a umplut paharul cu ceva.

Trenul intră în gara din Satu Mare şi o mulţime de oameni stau pe peron, aşteptînd pe cineva să coboare, ori poate au condus pe cineva la gară, ori doar beau apă de la cişmea, ori, cine ştie, poate mă aşteaptă toţi pe mine. Uitîndu-mă pe geamul compartimentului, am impresia că toţi se uită încoace, că mie îmi fac cu mîna, că eu sînt cel pe care îl aşteptau. Sau Grig, în valiza de sub banchetă, ascuns, decuplat, inert, aproape mort, dar nu chiar mort, căci biţii încrustaţi pe vinil abia aşteaptă să învie şi să se dezlănţuie asupra istoriei.

*

Mă aflu la Bucureşti, înapoi acasă, în bucătărie, beau un pahar de ţuică, din cea de la dom' profesor.

N-am mîncat nimic, ţuica mă arde cumplit, dar tot ea ia durerea. Şi pe cea din suflet, şi pe cea din trup. Valiza cu platanul lui Grig e încă la mine, rezemată de un picior al mesei. N-am putut să fac ce mi-a cerut maestrul. Îmi lipseşte curajul. Probabil o voi îngropa, să o descopere arheologii de mîine-poimîine. Probabil la ţară, la taică-meu. Probabil n-ar trebui să-l amestec pe tata în asta.

M-am întors acasă. După ce două zile şi două nopţi am schimbat trenuri încolo, o zi şi o noapte am schimbat trenuri înapoi. Mi-a luat mai puţin drumul spre casă, căci am venit mai direct. Decis să mă predau. M-am plimbat o vreme prin Satu Mare cu valiza după mine şi m-am tot gîndit la mama, la copilărie, la ce va însemna dacă trec de partea cealaltă. Probabil n-aş avea cum să mă mai întorc vreodată, aş fi mort pentru toţi cei de aici şi ei ar fi morţi pentru mine. Poate aş fi mort de-adevăratelea, nu doar aşa, metaforic. Într-un şanţ, pe graniţă, strîngînd în braţe motorul inferenţial al lui Grig, pătat de sînge.

M-am gîndit că poate nu e prea tîrziu. Cariera maestrului Moisil e terminată, a lui Lucian la fel.

De ce ar fi şi a mea? Nici n-am apucat să discut cu directorul Dumitraşcu, sînt sigur că are ceva să-mi ofere, că totul depinde de voinţa mea, dacă mi-o pun în slujba Institutului sau împotriva lui. N-am stofă de erou, cu atît mai puţin de martir. Îmi ghiorăie maţele.

Sună telefonul.

Probabil de acum îmi este ascultat, trebuie să am grijă ce vorbesc.

Probabil sînt chiar „dinamoviştii" la telefon.

Probabil ei erau şi în maşina cu număr de Ilfov parcată vizavi de bloc. Am auzit că au maşini de Ilfov.

Telefonul continuă să sune.

Mă apropii, ridic receptorul.

— Aşteptaţi vă rog, sînteţi căutat, zice telefonista. O pot auzi cum bagă fişele cablate în centrală, le scoate, le împleteşte. Se aude un păcănit. Aveţi legătura.

— Alo…

— Alo, bună seara. Cu tovarăşul Biro, dacă se poate.

— Da, eu sînt.

— Ah, mă bucur că în sfîrşit v-am găsit. Am sunat toată ziua ieri şi alaltăieri. Silviu Brucan mă numesc. Aş dori să vă propun o colaborare.

— De unde aveţi numărul meu?

— De la Institut, desigur. Am şi eu un nepot care îşi elaborează acum lucrarea de stat. Mi s-a spus că aveţi unele materiale care i-ar fi de folos, că îi puteţi oferi aparatură pentru unele măsurători.

— Desigur, tovarăşe… Cine v-a trimis la mine?

— Tovarăşul… domnul profesor. Mi-a zis că s-ar putea să fiţi plecat la ţară o vreme, dar mă bucur că v-am găsit. Aveţi astăzi o jumătate de oră să vă explic despre ce e vorba? Nu cred că la telefon e… potrivit să discutăm.

— Desigur, cînd şi unde putem să ne vedem?

— Într-o oră e bine? La intrarea în cimitirul Dămăroaia. Vă preiau eu de acolo. Mulţumesc.

„Profeţii despre trecut” a apărut în antologia Steampunk: A doua revoluţie*, editată de Adrian Crăciun, Millennium Books, 2011*

Costi Gurgu

MLAŞTINILE DIN SUD

***Sfat*:** *Un Fel trebuie să arate atît de greţos, încît să-ţi vină, imediat ce-l vezi, un gust amărui pe limbă, care să activeze glandele acidulare, să te încerce un spasm jugular şi apoi să-ţi simţi stomacul încreţindu-se şi tîrîndu-ţi-se pe gît în sus. Numai atunci vei putea spune: „Da, mi-e atît de poftă, încît n-aş mai putea trăi o clipă cu gîndul că n-am gustat din Felul ăsta“.*

(Din *Cartea de Căpătîi*, capitolul *Învăţăturile Reţetare,* a Maestrului Reţetar Plabos)

Duhoarea se prelingea pe zidurile arhivei precum untura de păianjen. Morminiu se înecă, îşi duse mîna la gură şi se opri la intrare. Îşi legă eşarfa transpirată de la gît peste gură şi nas, ridică felinarul umplut cu un roi proaspăt de licurici şi privi încăperea lungă a pivniţei. Pînă în capătul cel mai îndepărtat erau rînduri după rînduri de rafturi umplute cu documente. Cele mai multe dintre lucrări erau scrise pe pînză groasă de golin, cerată pentru a conserva scrierile. Arhiva mestrului său reţetar, Plabos, era considerată a fi la nivelul unui depozit universitar. La o primă vedere totul părea în ordine. Mai puţin duhoarea.

Ceva putrezise printre documente. Ceea ce nu ar fi fost exclus, numai că se întîmplase prea rapid. Doar cu o seară înainte Morminiu fusese în arhivă pentru a-şi strecura pe furiş şi pentru a-şi configura noua unitate prelucrătoare pe care o cumpărase de la un traficant din Îndepărtatul Sud. Unul dintre Piraţii Mlaştinilor, care vindeau în nord tot ce jefuiau la sud de graniţa regatului. Unitatea era o tehnologie de care încă nu se auzise în Regatul Verde. Morminiu plătise pentru ea şi pentru

„clopoțelul“ de securitate zece Rețete originale. Toate fiind propriile-i creații. Nu-și permitea să-i fure rețetele lui Plabos care, chiar și așa, dacă ar fi aflat de tîrg, l-ar fi spînzurat. Da, maestrul rețetar era o relicvă. Ar fi preferat ca tehnologia să nu se mai schimbe niciodată și el să-și vadă de Rețetarium fără să fie nevoit să învețe rutine noi. Lăsînd la o parte faptul că nu ar fi făcut niciodată afaceri cu Piraații Mlaștinilor. Pe care-l prindea pe domeniul său îl scurta de cap pe loc, fără judecată.

Era posibil să nu fi putrezit nimic printre documente, ci ca vreunul dintre copiii servitorilor să fi făcut vreo gulmă proastă, aruncînd un hoit într-un colț al arhivei.

Se deplasă printre rafturile înalte verificînd fiecare culoar. Cu cît se apropia de zidul din spate și de intrarea în camera unităților prelucrătoare, cu atît mirosul era mai puternic. Ochii îi lăcrimau. Își apăsă palma peste nas și peste gură, încercînd să inhaleze cît mai puțin din aerul fetid. Simți o durere cumplită de cap. Renunță să mai cerceteze fiecare culoar dintre rafturi și se îndreptă direct spre capătul arhivei. Era vară și era cald în Mlaștinile din Sud. Dar transpirația care îl acoperise ca o peliculă uleioasă era rece. Mirosul venea din următoarea încăpere. Era sigur acum. Și îi era frică.

Pătrunse în ultima încăpere a arhivei. Se opri cîteva secunde în prag, privind năucit tabloul din fața sa. Cînd plămînii săi își amintiră să-și facă treaba, se încovoie lîngă perete și vomită îndelung.

Într-un final se întoarse spre bazinele unităților prelucrătoare. Tremura. Ar fi trebuit să-i spună lui Plabos ce avea de gînd. Maestrul său era cel care ar fi trebuit să ia hotărîrea. Încercă să-și regleze respirația. Își șterse sudoarea din ochi, răsuflă adînc și se concentră.

În fața sa se înșirau, săpate în podeaua din piatră, cele patru bazine ale unităților castelului lui Plabos. Lichidul nutritiv care le umplea avea în

mod normal culoarea verde. Dar acum era roșu ca sîngele. În trei dintre cele patru bazine se aflau vechile unități prelucrătoare, cele care conțineau repetată aceeași arhivă de Rețete, întreaga *Carte de Căpătîi* a lui Plabos, copiată de trei ori pentru siguranță. Aceasta reprezenta averea și rațiunea de a fi a maestrului rețetar și pînă la urmă și a lui Morminiu, singurul și ultimul discipol al lui Plabos.

În al patrulea bazin, Morminiu configurase cu o seară înainte noua unitate prelucrătoare, o conectase la rețeaua celorlalte trei și transferase în ea aceeași *Carte de Căpătîi*, completată cu propriile-i Rețete. Acest al patrulea bazin era gol. Cumva, noua sa unitate, minunea tehnică venită din Îndepărtatul Sud, din afara Regatului Verde, dispăruse cu tot cu Rețete.

În celelalte trei bazine lichidul nutritiv fusese corupt și pe pereții din piatră se întinsese o mîzgă roșiatică. Pe fundul lor zăcea carnea depozitelor memorice, acoperită de bube și răni mucilaginoase. Iar roiurile cristalidice care le dădeau viață, le apărau și traficau informația, pluteau în stare de putrefacție în lichidul roșu. Vurmii tranzitivi, care se întindeau de la un bazin la celălalt pentru a conecta depozitele într-o rețea locală, se umflaseră, aveau pielea crăpată și carnea li se revărsase ca o spumă albă peste buzele rănilor.

Duhoarea venea de la hoiturile unităților prelucrătoare ale maestrului Plabos. De la cadavrele arhivei sale de Rețete. Totul era pierdut. Viața maestrului, arta sa și a nouă generații de maeștri rețetari de dinaintea lui, totul era distrus și…

Nu, era și mai rău. Cineva furase noua unitate prelucrătoare după ce aceasta contaminase cu vreo bacterie sau virus și corupsese celelalte unități. Asta nu însemna numai premeditare, își dădu seama imediat Morminiu, nu însemna numai că

piratul mlaștinilor îi vînduse o unitate ucigașă, ci că i-o vînduse cu încă un scop – să-i fure lui Plabos averea. Conținutul acelei unități valora cît jumătate din regat.

Pirații Mlaștinilor nu ar fi putut pătrunde însă în castelul lui Plabos, ca să o fure după ce și-a făcut treaba. Acesta era mult prea bine păzit. Nu, pirații avuseseră pe cineva în interior. Cineva de încredere din anturajul lui Plabos, cineva cu acces la arhivă. Cineva care să poată scoate unitatea din castel fără să fie luat la întrebări de gărzi și apoi s-o transporte pînă la un loc unde să-i întîlnească pe pirați în siguranță, pentru a-și primi plata. Iar toate astea nu se putuseră întîmpla decît recent. Mai erau încă pete de umezeală pe unde se scursese lichidul nutritiv în jurul bazinului.

Morminiu ieși în fugă din hrubele arhivei. Se opri gemînd pe prag. Se retrase în semiîntunericul intrării și își aranjă lentilele fumurii peste ochi. Plabos îl antrenase pentru o viziune adecvată adîncurilor unui Carami. Un rețetar bun nu-și pierdea timpul în provincie, în tîrgulețe și sătuce arse de soare. Cariera lui Morminiu urma să se desfășoare într-unul dintre orașele regatului. Cel mai probabil în capitala găzduită în măruntaiele Caramiului Regal. Iar pentru asta trebuia să uite de viziunea diurnă normală frililor.

Cu lentilele acoperindu-i ochii, ieși iarăși în soarele dimineții. Avea nevoie de un plan. Trebuia să acționeze rapid, înainte ca Plabos să afle ceva, dar, mai important, înainte ca trădătorul să se poată îndepărta prea mult de castel.

— Morminiu!

Vocea maestrului rețetar îi îngheță sîngele în vine. Plabos era pe treapta cea mai de sus a intrării în bucătărie, îmbrăcat în costumul său vechi de la curtea regală, de Maestru Rețetar al Regatului.

— Ce faci acolo? Ce-i duhoarea asta?

Discipolul închise ușa arhivei în spate. Înghiți în sec și-l privi nehotărît pe bătrîn.

— Ai înnebunit? În dimineața asta ai examenul final cu maestrul Julslou. Mă așteptam să te găsesc îmbrăcat de ritual și aranjîndu-ți bucătăria!

Morminiu simți că-și pierde respirația. Uitase de examen! Zîmbi chinuit. Într-o astfel de situație, chiar că nu trebuia să-l facă pe Plabos suspicios. Julslou va fi acolo foarte curînd. Nimeni nu trebuia să afle dezastrul în care adusese el casa Plabos. Maestrul în primul rînd.

— Vin imediat…, anunță el cu voce tremurată.

— Ce-ai spus, băiete?

— Vin imediat, maestre. În cîteva minute voi fi în bucătărie, gata de examen, repetă el, de data aceasta cu voce pătrunzătoare.

Zîmbi larg și-și îndreptă spatele. Postura învingătorului, pe care i-o băgase în cap cu lovituri de măciucă maestrul de arme, Tathes, funcționa de fiecare dată cu Plabos. Acesta se întoarse mormăind nemulțumit și intră în bucătărie.

Asta-i ultima zi a vieții mele! își spuse Morminiu și se sprijini de zidul din apropiere pentru a nu se prăbuși. *Trebuie să fac ceva. Orice! Cum pot participa la examen și în același timp să-l vînez pe trădător?*

Se ridică și alergă spre armurărie. Lipită de clădirea din lemn era cușca celor trei bropși de vînătoare. Le deschise poarta și-i privi zîmbind. Bropșii castelului Plabos erau cei mai mari și mai fioroși pe care-i puteai întîlni în toată provincia Mlaștinilor din Sud. Aveau căpățînile încă o dată cît un cap de fril, cu osul gros și pielea albă întinsă peste creștet și atîrnînd în falduri pe gît. Ochii mici și roșii erau înconjurați de colți gălbui și băloși, precum niște pumnale din os. Iar spatele lat și musculos le era acoperit cu de două ori mai mulți țepi veninoși decît la un brops normal. Bestiile ieșiră din cușcă, țopăind de pe un picior pe altul.

Morminiu îi luă de zgărzi și-i trase după el în arhivă. Îi duse să miroasă bazinul gol al noii unități prelucrătoare, apoi bălțile de umezeală de pe piatra pardoselii. Într-un final se întoarse cu ei în curte.

— Găsește! Sfîșie! rosti el comenzile de vînătoare.

Cele trei fiare o luăra la fugă spre poarta castelului. La încuviințarea lui Morminiu, garda le deschise poarta și-i lăsă afară. Bropșii erau bipezi, dar la viteza cu care alergau, îl puteau ajunge din urmă pe trădător înainte ca acesta să iasă de pe domeniul lui Plabos, chiar dacă fugise cu unitatea din timpul nopții. Deși Morminiu era sigur că evenimentul se întîmplase dimineața devreme, pe lumină, înainte ca servitorii să se trezească, dar destul de tîrziu pentru a-i lăsa timp noii unități să le infecteze pe cele vechi.

Morminiu răsuflă ușurat și intră în bucătărie.

*

În salonul central al castelului toate draperiile erau trase. Liniște. Roiuri de licurici fluturau atașate ca niște brîie de lumină în jurul stîlpilor din piatră. Era o senzație de amurg. În încăpere răsunară primele note de thangshu, muzica mlaștinilor, cea care reflecta atît de bine spiritul dramatic și pătimaș al frililor din sud.

Maestrul degustător, Julslou, era așezat pe o canapea. Fața îi era încremenită într-o expresie severă. Ochii săi mici observau toate detaliile cu atenție. Deși corpolent, cumva capul îi rămăsese mic și fața osoasă. Părea că fusese atașat mai tîrziu acelui corp. Avea genul de privire care pătrundea cele mai adînci secrete. Iar severitatea și asprimea feței îți comunicau din prima că nu vei fi iertat, indiferent ce greșeală vei face.

Rețeta aleasă de Plabos pentru examenul final al lui Morminiu era una clasică, gustată de regi și aristocrați în toată lumea civilizată. Era celebra

Vermih în sos Plabos, în mod sigur cunoscută lui Julslou. O rețetă faimoasă pentru faptul că în nouă din zece cazuri rețetarii eșuau în execuția ei. Numai un cerc restrîns de maeștri din toată lumea reușeau să se coordoneze la perfecțiunea pe care această rețetă o cerea.

Baza sosului fusese pregătită deja și acesta fierbea acum molcolm într-un ceaun deasupra focului. Vermihul înmiresmat și fezandat avea sacul stomacal mărit de exact trei ori peste capacitatea normală în urma înfometării la care fusese supus în ultimele două zile. Morminiu îl așeză pe frunza grasă și suculentă de moamoam și tîrîtoarea înfometată o devoră cu lăcomie. Într-un final, rețetarul înclină frunza, astfel încît vermihul să se poată cățăra de pe scheletul ei pe o tulpină, la capătul căreia atîrna o a doua frunză de moamoam exact deasupra ceaunului în care fierbea sosul.

Muzica crescu în intensitate. Licuricii fluturau nervos în felinare creînd lumini și umbre în încăpere. Vermihul se deplasa în lungul tulpinii. Aburii aromați se ridicau din fierberea sosului și-i pătrundeau tîrîtoarei membrana sacului stomacal, frăgezindu-l. Animalul era atît de încet în deplasarea sa, încît îi permitea aburului să-l gătească pe viu în drumul său către hrană.

Mireasma Felului umpluse salonul. Sosul pe care-l pregătise era o variantă nouă, modernă. Adăugase două ingrediente care nu existau în Rețeta lui Plabos. O iarbă din deșert pentru a-i rotunji aroma și niște semințe pisate, aduse tocmai din nordul regatului. Plabos avusese o expresie de panică atunci cînd îl văzuse adăugîndu-le. Încercase să nu se concentreze asupra lui, acesta era examenul său final și el executa ritualul unei rețete pe care nici un alt discipol în toată lumea nu ar fi ales-o pentru un examen. În același moment îl observase și pe Julslou tresărind, semn că acest Fel îi fusese preparat de mai multe ori și-i știa toate secretele. Surpriza celor doi maeștri mărise

tensiunea în salonul castelului, dar Morminiu își păstră zîmbetul pe buze și continuă să spună povestea Rețetei.

Sosise momentul actului final. Vermihul înfometat reprezenta esența acestui Fel. Dacă nu fusese îndeajuns de pătruns de aburul sosului, avea carnea prea tare pentru transformarea din final. Dacă murea cu o secundă prea devreme ori dacă sosul i-ar fi pătruns pielea cu o secundă mai mult decît ar fi trebuit, Felul era stricat.

Tîrîtoarea ajunse la capătul tulpinii. Pielea îi atîrna rozalie și pufoasă, precum o pătură tîrîtă în urma sa. Trupul îi era îmbibat cu apa din aburul sosului. Mustăcioarele îi vibrau continuu, simțind aerul din față. Morminiu inhală mirosul pe care-l emana. Zîmbi satisfăcut. Era gata.

Animalul ezită la un deget de cea de-a doua frunză de moamoam. Muzica se stinse încet, o singură notă de jale plutind prin aer, agățînd atenția tuturor din încăpere asupra drumului vermihului. Un brîu de licurici se zbătu în cuști. Lumina tremură și nota se stinse. Personajul principal al Rețetei se întinse spre frunza verde și grasă, se încordă și sări. Liniște.

Morminiu retrase frunza și corpul umflat al vermihului căzu în sosul Plabos și-și începu coborîrea fatală în interiorul ceaunului, spre gaura de pe fundul acestuia. Cu gesturi îndelung practicate, discipolul roti ceaunul, îl luă de pe foc și-l aduse deasupra farfuriei degustătorului regal.

Un muget de animal rănit rupse liniștea castelului. Inima tînărului îngheță. Era mugetul de durere al unui brops. Iar ei aveau doar trei bropși și toți trei ar fi trebuit să fie la vînătoare. Morminiu își aminti de furt. Mîna îi ezită și ceaunul se cutremură, determinînd corpul vermihului să facă o ușoară curbă. În salon se auziră strigăte de surpriză. Chiar și maestrul Julslou se îndreptă din spate și-l privi pe Morminiu direct în ochi. Acesta înghiți în sec și se concentră din nou asupra

ceaunului. Fiecare lucru la timpul său. Tîrîtoarea murise de mult și în cele cîteva secunde de cădere urma să fie gătită la perfecțiune.

Cele două ingrediente adăugate de Morminiu schimbaseră subtil gustul clasic al Felului, dar în același timp îl făcuseră mai puternic, mai pătrunzător, provocînd o gătire mai rapidă, amănunt necunoscut privitorilor. Morminiu ridică brusc ceaunul în sus și deschise capacul găurii. Trupul vermihului căzu în farfurie, în mijlocul unei bălți acidulate de sos Plabos. Tîrîtoarea ajunsese în farfurie cu cel puțin șapte secunde mai devreme decît indica Rețeta. Plabos lăsă să-i scape un strigăt dezamăgit. Julslou privi de la discipol la maestru, apoi la farfuria sa, cu un aer intrigat.

Morminiu puse ceaunul înapoi pe masa de serviciu. Din curtea castelului bropsul mugi iar, mai stins, mai aproape de moarte. Thangshu-ul se insinuă în încăpere. Discipolul strînse din dinți. Luă cu un clește recipientul în care fierbea uleiul de sequ-tulapa aromat cu mirodenii iuți. În acest caz, Morminiu alesese o sticlă de ulei aromat cu aripi din fluture pămîntiu. Mirosi uleiul și îl privi în lumina roiului din apropiere. Mirosul era exact atît de înțepător pe cît trebuia și nici un indiciu de grăsime nu se simțea în aer. Culoarea aurie era perfectă. Morminiu se întoarse la farfuria degustătorului și spuse ultimele cuvinte ale poveștii Felului și ultimele cuvinte ale oricărui ritual gurmand.

În farfurie, sosul albicios încă bolborosea fierbinte. În centrul său, carnea vermihului se topise într-o cremă rozalie, păstrîndu-și încă identitatea în lacul sosului. Iar deasupra cremei clipea a moarte sfera sufleidei, esența vieții vermihului, încă protejată de o coajă cristalină. Morminiu turnă cu gingășie uleiul încins de sequ-tulapa direct peste coaja cu gust amărui. La atingerea uleiului fierbinte, coaja se evaporă sfîrîind, eliberînd amăreala din Fel. În urma ei,

sufleida mai clipi de cîteva ori, odată cu acordurile de final ale thangshu-ului și cu ultimele pîlpîiri ale brîielor de licurici din apropierea mesei.

Pentru cîteva secunde, în încăpere se făcu liniște și aproape întuneric, lumina rămasă fiind concentrată pe Fel. Moarte. Licuricii se aprinseră iar, la timp ca toată lumea să-l vadă pe Morminiu presărînd cu eleganță peste sufleidă polen de Floarea Fiicelor Nopții. Maestrul degustător Julslou privi întreaga scenă cu un aer curios. Se uită spre Plabos, care avea o figură pierdută.

Morminiu se înclină respectuos și se retrase cu pași înceți, în timp ce Plabos se repezi spre masa degustătorului. Deși mireasma și aparența Felului erau exact ceea ce trebuia, Morminiu era sigur că cei doi maeștri credeau că a eșuat, că ingredientele în plus și cele cîteva secunde în minus îl vor costa examenul.

Nu mai așteptă rezultatul. Zîmbetul îi pieri de pe buze, se întoarse și ieși pe ușa de serviciu. Traversă bucătăria, pătrunse în grădină și alergă spre copacul cel bătrîn de lîngă zidul nordic al grădinii. Trunchiul enorm al acestuia era aproape complet înfășurat într-o pînză argintie și mătăsoasă, care se întindea de la el în direcția altor cîtorva copaci. Morminiu atinse unul dintre firele tensionate și-și plimbă degetele peste el într-un anumit ritm. Din centrul pînzei de argint, din umbra copacilor, se apropie de el un păianjen uriaș, mare cît un brops, cu trupul acoperit de o armură chitinoasă, plină de țepi.

Morminiu îi aruncă o bucată de carne pe care păianjenul o prinse din zbor și o înfășură rapid în fire de argint. Apoi fluieră o anumită notă. Se întoarse și o luă la fugă spre curtea castelului, murmurînd:

— Am nevoie de tine, Hux. Ești ultima mea speranță.

Păianjenul îl urmă.

*

Doar unul dintre bropși se reîntorsese la castel. Avea tăieturi adînci în pielea groasă, iar unul dintre ochi îi era spart și colții din jurul lui erau sfărîmați. Sufla greu. O spumă rozalie i se scurgea prin gurile circulare din jurul ochilor. Majoritatea tecilor de pe spinare îi erau goale, semn că apucase să-l înțepe pe trădător sau pe pirați, în cazul în care se ajunsese pînă acolo.

Servitorii îl văzură pe Morminiu apropiindu-se și se risipiră din jurul bestiei muribunde. Morminiu îi făcu semn să se apropie lui Sorthast, fiul scutierului lui Plabos, unul dintre puținii săi prieteni. Îl rugă să-i aducă degrabă o sabie și un arc cu săgeți. Sorthast se întoarse înarmat și echipat la rîndul său. Tatăl lui îl urma nedumerit, oprindu-se din întrebări cînd văzu scena din curte.

O fereastră a castelului se deschise și unul dintre bucătari strigă spre Morminiu:

— Ai trecut examenul! Morminiu, ești rețetar!

Plabos i se alătură și-l privi cu mîndrie. Morminiu se înclină spre maestru, zîmbi, apoi se întoarse și observă că Hux luase deja urma bropsului și-i refăcea drumul în mlaștini. Își puse sabia pe spate și o luă la fugă după păianjen, urmat de Sorthast. Păianjenul se mișca mai rapid decît puteau ei să alerge. Dar din cînd în cînd lăsa în urmă cîte un capăt de fir de argint. Pe ici, pe colo, cei doi frili puteau vedea și petele de sînge lăsate de brops.

După un timp cei doi încetiniră pentru că urmele o tăiau direct prin apa mlaștinii, departe de drumurile bătute de frili. Terenul era înșelător și cu toate că se aflau încă pe domeniul lui Plabos, aceasta era o zonă sălbatică, la distanță de orice așezare. Iar mlaștina era populată de fiare pentru care ei nu ar fi reprezentat decît un aperitiv.

Urmele lăsaseră în spate potecile și o cotiseră spre sud. Trădătorul considerase că era cazul să se afunde în mlaștini și să dispară. Ori probabil chiar voia să ajungă la granița cu Îndepărtatul Sud, dar departe de drumurile cunoscute. Undeva, aproape de graniță, fusese probabil stabilit un loc de întîlnire cu pirații. Morminiu nu se îndoia că servitorul care-i furase unitatea nu-și făcuse planuri să fugă peste graniță, în teritoriul bastanilor. Un fril nu s-ar fi putut refugia niciodată printre bastani.

După aproape o oră ajunseseră într-o zonă unde se puteau deplasa numai pe trunchiuri prăbușite sau prin apa pînă la brîu. Copacii erau mai rari și piperniciți, iar stufărișul se înălța peste capetele lor. Morminiu se opri. Își văzu păianjenul într-un copac, ascuns în frunziș. Acesta stătea nemișcat, orientat spre sud.

Rețetarul se lipi de trunchiul copacului și privi pe lîngă el, pe deasupra stufărișului. Sorthast se ghemui alături, așteptînd o decizie. La zece pași mai departe se înălța o insulă deasupra apei puturoase. Un fril zăcea în iarbă, alături de cadavrele celorlalți doi bropși. Patru pirați le testau cu vîrful săbiilor. Al cincelea ridică de lîngă frilul întins pe jos un rucsac din piele. Îl deschise la gură, scoase din el unitatea prelucrătoare furată și zîmbi. Acesta era frilul de la care Morminiu o cumpărase în secret.

Cei doi tineri își pregătiră arcurile, le întinseră și țintiră. Nici unul dintre ei nu omorîse vreun alt fril. Tot antrenamentul fusese pe manechine din lemn. Morminiu înghiți în sec, îl privi pe Sorthast și acesta clătină hotărît din cap. Țintiră iarăși și sloboziră săgețile. Doi dintre pirați căzură străpunși. Ceilalți trei își scoaseră săbiile țipînd și începură să se retragă de pe insulă, la adăpostul stufărișului.

De frică să nu-i piardă pînă își potriveau ei cea de-a doua săgeată, Morminiu își aruncă arcul,

își scoase sabia și ieși la iveală. Traversă brațul de apă în fugă, pe unul dintre buștenii răsturnați, și se năpusti asupra piraților, urmat îndeaproape de Sorthast. În același timp Hux, păianjenul, apăru dintr-o altă direcție și sări pe capul unuia dintre pirați, înfigîndu-și țepii platoșei în gîtul acestuia pentru a se ancora și înțepîndu-l în ochi cu ghearele picioarelor din față.

Pirații aveau săbiile scurte și încovoiate și se luptau fără măiestrie sau finețe. Numeroasele bătăi cărora le supraviețuiseră i-au învățat tot ce aveau nevoie să știe pentru ambuscade, ciocniri cu alți pirați sau negețători surprinși pe drumuri. Cei doi tineri, pe de altă parte, fuseseră antrenați ani de zile în arta luptei cu săbiile de către maestrul de arme, Tathes, cel mai bun spadasin al Sudului. Săbiile lor erau cele de antrenament, drepte, ușoare, cu două tăișuri.

Metalul scrîșni pe metal. Frilii icniră în efortul de a para și lovi mai rapid și mai puternic decît adversarul. Toate zgomotele însă erau acoperite de urletele de durere și spaimă ale piratului atacat de Hux. Morminiu pară, atacă, pară iar și apoi își tăie adversarul pe brațul stîng. Acesta își privi mirat rana. Imediat se năpusti în atac, lovind cu mînie în toate direcțiile. Morminiu reuși să se eschiveze și să-i zboare celuilalt picioarele de sub el. Fără cel mai mic moment de răgaz, într-o singură mișcare fluidă, își înfipse sabia în gîtul piratului, apoi o retrase rapid și făcu doi pași în spate. La mică distanță, ultimul adversar profită de clipa de neatenție cînd Sorthast observase lovitura de grație dată de Morminiu și-i tăie scutierului mîna care ținea sabia. Apoi lovi iar, încercînd să-l eviscereze, însă Morminiu își puse sabia în calea sa. Forța loviturii îl dezarmă. Sorthast căzu pe spate în șoc și încercă să-și țină strîns brațul retezat pentru a opri sîngerarea. Morminiu se trezi fără sabie, față-n față cu cel de-al cincilea pirat, chiar cel care-i vînduse unitatea corupătoare. Acesta

rînji cu cruzime. Își scoase de la brîu și un pumnal, pe care-l luă în mîna stîngă și se pregăti de atac.

— Cine te-a angajat sa ne furi arhiva?

— Îți voi da un singur indiciu înainte să-ți scot mațele, pentru că așa o să mori. Mesagerul lui poartă albastru.

— Albastru? Ce fel de…

Dar nu apucă să termine că piratul tăie aerul cu sabia și Morminiu trebui să facă un pas lateral. Adversarul său însă nu mai reuși să-și continue atacul. Se îndreptă din spate cu brațele ridicate spre cer și urlă îndurerat. Hux își înfipsese ghearele în capul său. Morminiu îl lovi cu piciorul în piept și-l doborî în iarbă. Păianjenul îl mușcă de obraz și i-l sfîșie. Piratul prinse păianjenul în mîini, ignorînd durerea cauzată de țepii carapacei înfigîndu-i-se în palme și trase cu disperare, desprinzînd piele și bucăți de carne.

Morminiu ridică sabia din iarbă și i-o înfipse adversarului în inimă. Răsuflă cu greu de cîteva ori și privi în jur. Cei cinci pirați zăceau morți alături de cei doi bropși. Sorthast leșinase. Mîna retezată sîngera din abundență. Rețetarul își sfîșie cămașa și-i bandajă brațul, oprind sîngerarea. Trebuia să-și ducă prietenul cît mai repede acasă, altfel risca să-l piardă.

Se apropie de locul unde era întins trădătorul. Dădu iarba la o parte și căzu în genunchi:

— Maestrul Tathes!

Mîna dreaptă a lui Plabos îl vînduse pe acesta piraților! Nu putea fi adevărat. Morminiu simți că lumea se întorsese pe dos. Trebuia să fie o greșeală undeva… Furnicile îi invadaseră fața și i se plimbau prin păr.

Avea brațul stîng acoperit de țepii veninoși ai bropșilor. O altă pătură de țepi îi era înfiptă în spate. Veninul bropșilor îi paralizase brațul, dar pînă să-și facă efectul, probabil că avusese timp să-i omoare pe doi dintre ei. Între timp, ultima salvă de țepi i se înfipsese în spate și mai apucase

doar să-l rănească pe cel de-al treilea brops, înainte ca veninul acestuia să-i pătrundă în coloana vertebrală și să-i paralizeze tot corpul. Probabil că murise atunci cînd veninul îi ajunsese la inimă sau la plămîni.

Morminiu începu să plîngă. Tathes îi fusese cel mai apropiat fril, mai apropiat decît Plabos. Într-un fel, meșterul de arme îl crescuse. Rețetarul îi scutură furnicile de pe față și tresări. Meșterul nu era mort! Încă respira! Îi putea simți respirația slabă pe mînă. Se uită în jur. Alături de Tathes zăcea sabia acestuia. Morminiu o împinse cu piciorul în așa fel încît să fie în afara zonei pe care o putea atinge meșterul. Apoi, îi descoperi în rucsac burduful cu apă. Sperase ca Tathes să nu se dezmintă și să-și respecte propriile reguli — niciodată nu pleci în mlaștini fără apă potabilă. Ridică burduful, îi scoase dopul și picură cîțiva stropi de apă printre buzele uscate ale meșterului. Acesta înghiți și întredeschise ochii:

— Morminiu?

— Maestre Tathes, te poți mișca?

— Veninul mi-a intrat deja în sînge…

— De ce-ai făcut așa ceva?

Frilul închise ochii și oftă. O lacrimă i se scurse pe obraz. Morminiu nu-l văzuse niciodată plîngînd. Îl ridică din iarbă și-l ținu în brațe, cu capul rezemat de pieptul său.

— Tu ai trimis bropșii? îl întrebă Tathes.

— Da.

— Bine gîndit. Plabos știe?

— Cînd am plecat nu aflase încă. Poate mă voi întoarce la timp, ca să nu descopere întreg dezastrul.

— Sper să-l descopere și să-l doară… Piraații?

— Sînt morți.

După care Morminiu tăcu surprins. Tathes fusese întotdeauna cumpătat. Și poate nu fericit, dar cel puțin mulțumit.

— Dacă Plabos descoperă uciderea unităților și furtul tău, va ști că totul este numai din vina mea. Și de data asta nu cred că scap prea ușor, murmură rețetarul.

— Tu ești ultimul fril pe care aș fi vrut să-l rănesc, Morminiu.

Tînărul aprobă tăcut și-l mîngîie pe păr:

— Îmi pare rău că am trimis bropșii. Dacă aș fi știut…

— Ai făcut foarte bine…

Ochii spadasinului se închiseră și-i simți capul mai greu.

— Tathes!

Frilul cel bătrîn se trezi cu un tresărit ușor. Zîmbi și-l privi pe tînăr în ochi:

— Mama ta a fost soția mea. Plabos n-avea nici un drept…

Tathes răsuflă adînc și muri. Morminiu rămase cîteva secunde înmărmurit. Mama sa fusese soția lui Tathes? Plabos îl luase din casa părintească pe cînd Morminiu era copil și de atunci nu-și mai văzuse mama. Cît despre tată, nu știuse niciodată… Tot timpul îl considerase pe Plabos ca fiind tatăl lui.

După cîteva minute se ridică, își puse rucsacul cu unitatea pe spate și-i dădu lui Sorthast să bea apă. Acesta se trezi și începu să țipe de durere. În cele din urmă reuși să-l potolească și să-l ridice din iarbă. Era prea slăbit ca să se țină singur pe picioare, așa că își petrecu un braț prin spatele său și, susținîndu-l, o porniră către casă.

*

Cu mult înainte de a ajunge la castel se întîlniră cu unul dintre grupurile care porniseră în căutarea lor. În drum spre casă îi spuseră că Plabos era bolnav. Îl găsiseră căzut pe piatra rece a arhivei. Îl transportaseră în casă și-l băgaseră în pat. Nu mai scosese nici un cuvînt, nu-și mai

deschisese ochii. Nu era mort, dar părea deja plecat spre neființă.

Morminiu intră pe poarta castelului și se așeză pe caldarîmul umed, la piciorul scării centrale, spre intrarea în casă. Îi urmări cu privirea pe ceilalți cum îl transportau pe Sorthast spre locuința părinților săi. Fusese atît de hotărît să se confrunte cu maestrul rețetar Plabos, singurul părinte pe care-l știuse, iar acum era doar obosit.

Toată copilăria sa părea o mare minciună. Nimic nu-și mai găsea rostul. Frilii în care crezuse și care-i fuseseră alături zi de zi, pentru ani de zile, își schimbaseră fețele, aveau secrete, erau mînați de alte porniri decît știuse el. Ordinea firească a lumii se răsturnase și el nu-și mai știa locul în noua realitate.

Îl surprinse o atingere blîndă pe umăr. Își întoarse capul și o văzu pe Matroana casei. Frilira cea bătrînă avea fața tristă și îngrijorată. Se ridică și o îmbrățișă. Apoi începu să plîngă cu sughițuri în brațele ei. După un timp se liniști, își șterse lacrimile și se pregăti să intre în casă.

Plabos era întins în pat, acoperit de pături din lînă de pește-sferă. Vara, în mlaștini, nopțile erau toride, dar maestrul său tremura de frig. Avea ochii închiși, gura i se transformase într-o simplă linie pe față și dacă nu ar fi fost tremuratul, ar fi semănat perfect cu un cadavru. Morminiu nu observase niciodată cît de bătrîn era Plabos. Nu, nu putea fi chiar atît de bătrîn.

Se așeză pe pat și-i luă mîna în palme. Își uitase furia, își uitase ura pe care o simțise pentru scurt timp. La atingerea sa, Plabos deschise în fine ochii și-l privi fără nici o expresie. Morminiu înghiți în sec, îi lăsă mîna înapoi pe buclele moi de lînă și ridică de lîngă pat rucsacul. Scoase din el noua unitate și i-o arătă lui Plabos:

— Am adus-o înapoi.

— *Cartea de Căpătîi*? hîrîi Plabos.

— E aici, confirmă Morminiu și-l ajută să bea niște apă.

Maestrul rețetar răsuflă adînc. Nu mai tremura. Îl privi cu asprime pe tînărul discipol.

— Tathes a fost tatăl meu? îl întrebă acesta.

— Tathes!

— A murit în brațele mele. Dar înainte de asta, mi-a spus că mama i-a fost soție.

— Tathes a distrus arhiva? El a furat *Cartea*?

— În parte. Eu am avut rolul meu, chiar dacă involuntar.

— După atîția ani…, murmură Plabos.

— Atîția ani am trăit alături de el și nu am știut cine era, spuse Morminiu.

— Toți prietenii m-au părăsit…, continuă Plabos.

— Nu înțeleg de ce nu am putut să știu. De ce nu mi-ai spus adevărul?

— Prietenia e doar un mit…, nu există cu adevărat.

Plabos închise ochii și rămase nemișcat. Arăta ca o relicvă. Avea doar puțin în comun cu frilul maiestuos și autoritar pe care-l știa Morminiu. Deci așa se sfîrșeau cu toții. Tînărul rețetar știa că Plabos se referea la prietenii săi din tinerețe, cei care-l trădaseră și complotaseră cu dușmanii lui și-i aduseseră alungarea de la Curtea Regală. La rîndul său, Morminiu se simțea trădat de toți.

— Care-i adevărul? repetă el.

Plabos deschise ochii și-l privi pentru prima oară de mulți, mulți ani, cu blîndețe și cu o licărire în ochi pe care Morminiu o asociase în copilărie cu afecțiunea.

— Mama ta a fost comoara tinereții mele. Dar nu o puteam face consoarta mea, ea fiind doar o simplă…

Tăcu și oftă. Înghiți în sec, apoi continuă:

— Aveam un viitor strălucit la Curte, nu puteam să mă îngrop în Mlaștini din cauza ei. Tathes s-a măritat cu ea la porunca mea, doar

pentru a-i oferi o poziție în sat, în lipsa mea. Ei n-au fost niciodată, ei nu…

Se opri iar, frămîntat de gînduri. Respirația i se acceleră. Fața i se goli de sînge. Soția sa de la Curtea Regală îl părăsise atunci cînd el fusese alungat de acolo. Morminiu știa că o iubise și pe aceea cu pasiune. Iar acum, tocmai descoperea că ambele iubiri ale vieții lui nu fuseseră chiar ceea ce sperase el. Într-un final păru să-și recapete stăpînirea de sine și spuse:

— Tu nu ești fiul lui Tathes. Tu ești moștenitorul meu, Hitissh de Corbeni, rețetar, strălucit urmaș al Maestrului Rețetar al Regatului, Plabos. Niciodată să nu te îndoiești de asta.

Se înecă. Se zbătu să respire. Morminiu o strigă înfricoșat pe Matroană. Aceasta îl alungă din încăpere. Mai apucă să o vadă azvîrlind pătura într-o parte, apoi ușa se închise în urma lui.

Matroana îl trezi din somn. Adormise pe una dintre banchetele din antecamera dormitorului lui Plabos. Era deja dimineață, soarele pătrundea prin ferestrele deschise.

— Maestrul vrea să te vadă, îi șopti frilira.

Morminiu intră în dormitor și se opri în prag. Totul se întîmplase în realitate și bătrînul fril arăta mai rău decît la începutul nopții. Se apropie, îngenunche lîngă căpătîiul patului și-l privi în ochi:

— Îmi pare rău.

— Morminiu, e prea tîrziu pentru asta.

Plabos vorbea cu greutate și fiecare cuvînt părea că-l duce mai aproape de moarte.

— Trebuie să te pregătești. Diseară vom executa Ritualul Morții. Am exersat amîndoi îndelung. Nu o să fie greu. Dar trebuie s-o facem diseară, altfel nu mai rezist.

Morminiu încuviință. Își dădu seama că nu mai poate plînge. Îl durea vestea, dar îl durea undeva în interiorul său, într-un loc de unde nu

mai izvorau lacrimi. Pînă cînd vor curge din nou, își aminti el de Tathes în ultimele sale clipe de viață.

— Maestrul Julslou ți-a acordat trecerea de la învățăcel la rețetar. Imediat după moartea mea, iei *Cartea de Căpătîi* și pleci spre capitala regatului. Te duci în Caramiul Regal. Îl cauți pe Hitisshul Leomi și intri în serviciile sale. Planul pe care l-am pus la punct rămîne în continuare același.

— Da, maestre.

— Am mari speranțe în viitorul tău, Morminiu.

Acesta își plecă privirea. Mama sa murise cu ani buni în urmă. Tathes se sfîrșise în mlaștini. Plabos urma să moară la rîndul său. Morminiu era singur.

„Mlaştinile din Sud” a apărut în volumul Cronici de la capătul pămîntului*, Millennium Books, 2011*

George Lazăr

DE LA ŢIGANI

Şatralionul urca alene pe drumeagul uşor înclinat, de-a lungul căruia se înşirau, de o parte şi de alta, pensiunile şi popasurile tovărăşeşti din comuna Humor, regiunea Suceava. Să fi fost vreo zece căruţe mari, cu coviltire strălucitoare din tablă zincată, în spatele cărora erau legaţi cîte doi-trei cai pentru deplasările individuale ale ţiganilor. În fruntea convoiului călărea starostele, pufăind nemulţumit din lulea pe sub mustaţa groasă şi sură precum a lui Stalin, şeful comuniştilor ruşi. Alţi doi ţigani călări se ţineau în spatele convoiului, aruncînd priviri plictisite celor cîteva animale domestice, mînate de doi cîini ciobăneşti zdraveni.

Căruţele lăsau în urmă şerpi lungi de fum negru și înecăcios, ce ieşeau din hogeagurile din ţeavă laminată, ridicate de-un stat de om deasupra coviltirelor. Pistoanele motoarelor cu aburi făceau un zgomot infernal. Ţiganii ştiau să ardă păcură, în loc de cărbune cum făcea toată lumea. Păcura era folosită doar pentru prepararea unor pomezi, aşa încît o obţineau pe nimica toată de la capitaliştii din Muntenia, de pe lîngă Ploieşti. Muntenia, împreună cu Dobrogea, Oltenia şi Banatul alcătuiau Federaţia Română şi exportau cel mai mult. Au încercat şi acolo să ardă păcură în loc de lemn sau cărbune, însă cazanele le-au explodat sau au fost mistuite precum nişte torţe. Mare era forţa păcurii şi nu uşor de ţinut în frîu!

Hărmălaia era sporită de lătrăturile isterice ale cîinilor de prin curţi şi de strigătele cetei de copii matinali, ce însoţea convoiul aruncînd cu pietre culese din drum. Acestea răpăiau inofensive pe tabla plină de zgîrieturi şi adîncituri a coviltirelor sau pocneau înfundat în butoaiele de metal de pe

laterale, în care se aflau păcura şi apa. Din cînd în cînd, cîte un căruţaş trăgea prelung de funia sirenei, care şuiera ascuţit, în stare să trezească morţii, şi elibera un vălătuc consistent de abur alb, ce se împrăştia în aerul rece, precum un duh rău. Copiii se speriau şi o rupeau la fugă, dar se regrupau repede şi o luau de la capăt.

Desigur, nimeni nu mai putea dormi, în pofida faptului că soarele abia de răsărise.

— Ţigani afurisiţi, ocărî nervos tovarăşul Popoviciu din balconul camerei sale aflate la cel de al doilea etaj al Vilei "Floarea de Colţ". Privea cu ură spre caravană şi trăgea furios dintr-o ţigară.

Primise cîteva zile libere de la Comitetul Planificării. Cum pentru soţia sa, Leta, nu fusese o problemă să aranjeze cu colegele ei de la Biblioteca Orăşenească să îi ţină locul, veniseră pentru o scurtă vacanţă la munte, sperînd să se odihnească puţin şi să mai facă ceva mişcare. Pînă acum, partea cu mişcarea nu era un obiectiv îndeplinit şi, din cîte se părea, nici partea cu odihna.

— Lasă, Nelule, nu te mai necăji, imediat trec, îl consolă Leta, aproape ţipînd ca să se facă auzită peste gălăgia generală. Hai înapoi în pat, poate mai prindem vreo oră, două de somn. Avem drum mult de făcut astăzi.

Avea ochii cîrpiţi de somn. Nu prea reuşise să doarmă. Tovarăşul Popoviciu sforăise toată noaptea atît de tare, încît vecinii din camerele alăturate bătuseră de cîteva ori cu pumnii în pereţi.

— Nu mai încape lumea de ei, rosti el cu năduf, strivind snagoava de import doar pe jumătate fumată.

Ajunseseră la Humor cu o zi în urmă, dar ţiganii erau deja acolo de o săptămînă. Îşi instalaseră şatralionul în piaţa centrală, chiar lîngă mînăstire, în dreptul Monumentului dedicat Muncii, avînd o aprobare dubioasă, semnată şi ştampilată de un Șef de Partid local. Era afişată pe

un panou, protejată sub o sticlă, la vedere. Şatralionul întina frumuseţea Monumentului Muncii, sublim omagiu adus trudei proletare, după părerea tovarăşului Popoviciu. Mai frumos chiar decît cel ce trona în mijlocul piaţetei de la Fundaţie, din Iaşi. Secera şi ciocanul erau făcute din lemn tare, de stejar, înconjurate cu un cerc tot din lemn. Monumentul din beton de la Iaşi era mult mai mare, dar cel de aici avea şi doi pumni ciopliţi măiestrit în lemn, încleştaţi pe mînerele secerii şi ciocanului, sugerînd că uneltele sînt ţinute de două uriaşe braţe încrucişate.

Ţiganii aveau corturi ţuguiate, întinse ordonat. Părea că sînt acolo de cînd lumea. Familia Popoviciu vizitase pe îndelete şatralionul cu o zi în urmă. Călare pe velocipedele oferite de mandatarul Vilei, dăduseră o tură prin sat înainte să se întunece. Opriseră, inevitabil, la corturi, care atrăgeau mulţimea ca un magnet. Ţigăncile înşiraseră sfori între copacii din preajmă ca să-şi întindă la uscat rufele spălate direct în apa Humorului. Tot în rîu se hîrjoneau cîţiva puradei în curul gol, iar unul chiar se pişa în apă. Tovarăşului Popoviciu aproape că i se făcu rău. Ceva mai devreme, trăsura cu doi cai venită să-i ia de la gară oprise puţin în vale, ca să le dea prilejul să admire mai bine frumuseţea munţilor Bucovinei. El băuse viteaz din apa rece a rîului şi se răcorise, înmuindu-şi mîinile şi aruncîndu-şi stropi veseli pe faţă, ba chiar îşi îndemnase şi soţia, care îl refuzase politicos.

Pe stradă, începînd de la vreo două-trei sute de metri de zidurile mînăstirii Humorului, erau înşirate atelierele şi prăvăliile ţiganilor. De fapt, strada era blocată de-a binelea de mulţimea care se învîrtea încoace şi încolo, aşa că fură nevoiţi să coboare de pe velocipede şi să le lase pe un suport public, chiar lîngă primul cort.

Sosirea şatralionului aduna oameni şi de la zeci de kilometri, din Frasin sau chiar de la

Cîmpulung, de la Iacobeni sau Cacica, unii aducînd maşinării mai vechi sau mai noi pentru a fi reparate de meşterii ţigani, alţii, cei mai mulţi, veniţi pentru comerţ. Ţiganii cumpărau făină, unt, brînză, pastramă, barabule, fasole şi fructe, dar mai ales cositor, plumb şi cupru. Opreau şi anumite piese din fier pe care credeau că le mai pot folosi. Se tocmeau, dar plăteau cinstit de fiecare dată, cu banul jos, fie cu lei din hîrtie tipăriţi de Republica Populară, fie, mai rar şi numai cînd ţineau neapărat să ia ceva, cu cocoşei de aur, interzişi formal de monetărie, dar foarte populari şi apreciaţi în popor.

Vindeau şi ace de cusut şi brice de bărbierit, de unde şi vorba cu „ace, brice şi carice". Numai că rezultatul acestui din urmă articol se vedea abia peste nouă luni, cînd unele muieri scoteau din burtă plozi tuciurii, cu părul sîrmos. Bineînţeles, indiferent cu cine erau măritate, toată lumea ştia adevărul. Mai vindeau ceaune de tuci şi oale sub presiune, în care carnea şi barabulele fierbeau miraculos de repede, lămpi cu gaz sau untdelemn, pompe cu abur pentru irigaţii sau pentru scos apa din pivniţe, alambicuri de ţuică şi centrifuge universale tot cu abur, care, în preţul a două-trei lopeţi de cărbune şi o găleată cu apă, puteau produce curent electric la 24 de volţi sau chiar crupele de dat la păsări, puteau dezghioca ştiuleţi de păpuşoi, separa smîntîna sau se puteau preface în mori miniaturale, doar schimbînd cîteva pinioane. Oferta ţiganilor părea nesfîrşită, iar mulţimea la fel de dornică să cumpere.

Ţiganii erau mari meşteri, asta o ştia oricine. Şi, din `31, după marea epurare a inginerilor alături de toţi ceilalţi intelectuali, deveniseră de neînlocuit, îi explică pentru a suta oară tovarăşul Popoviciu soţiei sale. Din acest motiv îi tolera Republica Populară, aşa rebeli cum erau, pentru că, fără ei, tot ceea ce însemna mecanism ar fi încetat curînd să mai funcţioneze.

Li se permitea să trăiască în afara economiei centralizate, dar mai ales să circule pe unde doreau, ca să facă troc şi comerţ în mod liber, chestiuni de neconceput în dialectica marxistă. E drept că la fel de greu era să te gîndeşti la ţigani, cantonaţi ca mod de viaţă încă în feudalism, ca la nişte capitalişti veroşi ce exploatează munca poporului.

Soţii Popoviciu se plimbaseră printre oameni pînă se întunecase de-a binelea, fermecaţi fără să vrea de culorile şi formele veşmintelor, de graiul moale şi legănat, diferit de cel aspru şi răstit, revoluţionar, care se vorbea în Iaşi, capitala Moldovei. I-au atras şi forfota continuă şi veselă, tîrguielile interminabile şi demonstraţiile făcute de ţigani pe maşinării cu abur neobişnuite, înşirate peste tot, capabile să lucreze asemeni oamenilor, dar mult mai repede şi mai bine. La un moment dat, tovarăşul Popoviciu o trase deoparte pe Leta. Nevastă-sa era cît pe ce să se aşeze la coada din dreptul cortului unei ţigănci ce pretindea absurditatea că poate afla viitorul. Şi asta doar mozolind cu o pană de gîscă pe o foaie de hîrtie cenuşa obţinută din arderea unui lichid vîscos, cu o compoziţie cică secretă, amestecat cu cîteva fire din părul clientului. La rînd stăteau numai femei, care, după ce zăboveau cîteva minute, ieşeau din cort zîmbind sau căzute pe gînduri, dar foarte mulţumite de cele aflate. Leta se scuturase şi se aşezase iar la coadă, surdă la argumentele lui cum că, dacă îi vede vreun tovarăş şi raportează Partidului, atunci îşi riscă şi cariera şi cele două camere din casa naţionalizată din Iaşi, retribuţia, ba chiar şi concediul. Cum Leta se dovedi neînduplecată, tovarăşul Popoviciu se prefăcu, stîngaci, că nu o cunoaşte şi se îndepărtă agale. Colindă pe la cîteva corturi în care erau înjghebate cîrciumi. Cu un ochi pe coada la care stătea Leta, bău mai multe păhărele cu răchie tare şi bună, cu gust de perjă. Le turnă grijuliu peste feliile de

slană înghiţite înainte, ca să nu se ardă la stomac, după moda adusă de ardelenii care trăiau în Imperiu.

Dacă nu s-ar fi îmbătat niţel pînă la ieşirea Letei din cortul ghicitoarei, ar fi fost uimit că ţiganul care îl servise îi socotise din minte, fără ajutorul unui abac, leii pe care trebuia să îi plătească, înmulţind numărul de pahare cu preţul pentru o cinzeacă, scris mare cu cretă pe o tăbliţă, deasupra tejghelei. (Desigur, pentru calculele complicate din economia planificată se folosea o maşinărie mecanică de calcul, amplasată în subsolurile Ministerului, pe care armata o utilizase puţin în Marele Război ca să calculeze traiectoria obuzelor. Numai că drăcovenia se defecta mereu şi atunci tot la abac şi la ore suplimentare se ajungea.)

— Mi-a spus că ne aşteaptă o călătorie cu totul neobişnuită, în care vom afla lucruri noi şi nemaivăzute! A ştiut-o!

Leta, îmbujorată toată, striga ca să se facă auzită. Tovarăşul Popoviciu ridică nepăsător din umeri şi dădu pe gît conţinutul ultimului păhărel comandat. Porniră spre ieşirea din bazarul ţigănesc, unde îşi lăsaseră velocipedele chiar lîngă masa unui meşter ţigan care repara becuri.

— A ghicit că mîine mergem în călătorie, insistă Leta. Ţiganii sînt cu adevărat foarte neobişnuiţi. Am citit într-o carte despre chiromanţie, vise, zaţ de cafea şi altele că ghicitul viitorului este posibil numai dacă persoana care interpretează semnele este cea potrivită.

Tovarăşul Popoviciu nu o mai băgă în seamă. În primul rînd, nu urmau să facă o călătorie, ci cel mult o drumeţie pe munte, de cîteva ore. Mare lucru, nici nu trebuia să fii ţigan pentru asta, putea să ghicească oricine că doi orăşeni urmau să se plimbe puţin prin împrejurimi. Leta, cu slujba ei de bibliotecară la Casa de Cultură de la Fundaţie, avea vreme berechet să răsfoiască prin cărţi, că pe

la bibliotecă oricum nu venea nimeni, ca să nu se aleagă cumva cu apelativul de intelectual, deloc încurajat de Partid. Tovarăşul Popoviciu chiar fusese odată pe punctul să întrebe la o şedinţă de Partid de ce nu se desfiinţau asemenea locuri. Noroc că vorbitorul i-o luase înainte, îndemnîndu-i să mai treacă pe la biblioteci ca să citească operele lui Marx şi ale lui Engels sau lucrările Tovarăşului Lenin, datorită căruia Moldova devenise republică independentă în cadrul Uniunii Sovietelor.

Încălecară pe velocipede şi, pe măsură ce se îndepărtau de iarmaroc, zarva se auzi tot mai vag, pînă cînd murmurul rîului Voroneţ o acoperi cu totul. Tovarăşul Popoviciu uitase complet de ţigani chiar înainte de a ajunge la Vila "Floare de Colţ". După o masă cu ciorbă rădăuţeană cu ardei iute şi tochitură moldovenească, îşi petrecu într-un mod plăcut restul serii, completînd cu nenumărate păhărele cu răchie de afine ceea ce nu reuşise să soarbă de la ţigani. Nu-şi mai amintea cum ajunsese în pat, probabil îl tîrîse Leta, dar, la drept vorbind, nici nu avea importanţă, doar era în concediu şi se relaxa.

Toate ar fi fost bune şi frumoase dacă nu l-ar fi trezit atît de brutal tărăboiul făcut de şatralionul care pleca. Îl durea crîncen capul, de parcă i l-ar fi strîns cineva într-o menghină. Era convins că de la balamucul făcut de ţigani i se trăgea. Încercase fără spor să se apere de zgomot, ascunzîndu-se mai întîi sub pilota moale, iar apoi îndesîndu-şi pernele pe cap pînă ce aproape se sufocase. Nu reuşise, aşa că îşi luase ţigările şi ieşise pe balcon să fumeze, privind de la înălţime tîrgul care se trezea încet pentru o nouă zi.

Nu mai putea fi vorba de somn, aşa cum propusese Leta, chiar dacă, după vreun sfert de oră, şatralionul nu se mai auzea.

Îşi trimise nevasta la bucătărie să îi aducă un ibric cu apă clocotită, în care turnă cu mare băgare de seamă o linguriţă cu pulbere de cafea, scoasă

dintr-o pungă de hîrtie ascunsă într-un compartiment tainic, în adîncul cufărului de călătorie. Cafeaua se găsea foarte greu. Ca şi ţigările, era importată din Federaţia Română, mai precis din Dobrogea. Desigur, nu creştea acolo, însă exista un port la Marea Neagră, la Constanţa, unde soseau corăbii şi vapoare din toată lumea.

Aroma puternică a cafelei se răspîndi peste tot. Turnă delicat în cele două pahare oferite de vilă, după ce pusese prudent linguriţa în fiecare dintre ele, ca să nu se spargă de la fierbinţeala lichidului negru.

Ieşi din nou pe balcon, împreună cu Leta, şi se aşezară în cele două fotolii împletite, asemeni măsuţei dintre ele, din nuiele de răchită. O vreme sorbiră delicat din cafea, cu grijă să nu se opărească. Tovarăşul Popoviciu îşi aprinse o altă snagoavă. De jos, din balconul aflat sub ei, urca putoarea grea a fumului de Carpaţi de Iaşi, venit de la vreun vecin trezit şi el de trecerea ţiganilor. Păsărelele îşi începuseră concertul matinal. Dinspre ograda din spate a Vilei se auzea hîrşîitul lopeţii fochistului, care alimenta cu cărbune focarul boilerului, pregătind apa caldă pentru duşuri.

— Dacă tot ne-am trezit, poate ar trebui să ne grăbim niţel, Relule, îndrăzni Leta. Asta dacă vrem să fim înapoi pînă la prînz. După aia, putem trage un pui de somn, iar spre seară ne-am putea plimba în linişte prin sat, acum că ţiganii au plecat.

Continuă să sporovăiască, dar, ca aproape de fiecare dată, tovarăşul Popoviciu nu o mai auzi. Încă era furios pe ţigani şi pe durerea de cap care refuza să cedeze. Iată, ruşii se descurcau foarte bine fără ţigani. Numai că ei arau pămîntul cu boi, nu aveau industrie mai deloc, iar electricitate nu se găsea nici măcar la Kremlin. Progresul îşi are preţul lui, medită el, trăgînd cu sete din ţigară, iar ţiganii reprezintă răul necesar. Nu îi aparţineau lui aceste vorbe, ci Tovarăşului Petru Groza, însă le

repetase de atîtea ori, încît ajunsese să creadă că el însuşi le gîndise. Dacă Universitatea din Iaşi ar fi pregătit ingineri, aşa cum se vorbea tot mai des pe la şedinţele de Partid, atunci ţiganii ar fi devenit de domeniul trecutului. Nu se punea însă problema, cel puţin nu în viitorul apropiat. La Universitate se predau Ştiinţe Politice, Îndoctrinare, Planificare, Materialism Dialectic, Revoluţia Poporului şi altele asemănătoare, se formau cadre cu adevărat necesare la construirea societăţii socialiste multilateral dezvoltate. Deocamdată nu era vreme pentru a scoate ingineri sau doctori, de exemplu, care să înlocuiască ţiganii. Cel puţin asta era versiunea oficială. Neoficial, pur şi simplu nu mai existau profesori, evident exceptînd ţiganii, dar ce om cu mintea întreagă ar fi vrut să înveţe ceva de la nomazi, presupunînd că aceştia ar fi fost dispuşi să predea? Tovarăşul Popoviciu zîmbi larg, imaginîndu-şi cum uşa aulei din Copou a Universităţii s-ar deschide şi ar intra un ţigan tuciuriu, nebărbierit, cu pălărie mare şi chimir, cu vestuţă de piele plină de buzunare, cu pantaloni strînşi pe picior, băgaţi în cizme cu carîmbul înalt, ţinînd sub braţ un teanc de cursuri.

Leta interpretă greşit zîmbetul şi se puse mai aprig pe turuit. Ca să scape, tovarăşul Popoviciu dădu aprobator din cap, goli ultimele picături de cafea şi mai trase un fum din ţigară. Se ridică şi intră în odaie, să se spele şi să se îmbrace. Parcă şi durerea de cap i se mai potolise.

Părăsiră Vila bine dispuşi, după o jumătate de oră în care se desfătaseră la micul dejun cu ouă proaspăt fierte, cîrnaţi tari de capră şi lapte bătut, completat cu felii groase de pîine proaspătă, de casă, unse din belşug cu unt adevărat, peste care întinseseră miere de albine şi dulceaţă făcută din fructe de pădure. Durerea de cap a tovarăşului Popoviciu dispăruse de parcă nici n-ar fi fost, mai ales după ce trăsese încă o ţigară, ca să se aşeze mai bine mîncarea.

Au pedalat lejer pe velocipede pînă la Ariniş, unde au trecut rîul Voroneţ pe podul cel nou, din lemn, aruncînd o privire şi celui vechi, tot din lemn, rupt de inundaţiile din primăvară, dar păstrat încă, din motive necunoscute. După ce se înţeleseră cu mandatarul crîşmei de la buza muntelui să lase la el velocipedele, porniră cu paşi viguroşi pe cărăruia ce se aburca încet spre creastă. Cumpăraseră un clondir de doi litri plin cu apă, pe care Leta îl strecurase în desăguţa cu bretele pentru cărat în spate. Chiar înainte de a începe urcuşul, Leta îi arătă entuziastă balonul mare şi galben, cu aer cald, al celor de la Cartografiere, care plutea asemeni Lunii pe cer, printre norii firavi. Era un fost balon de cercetare rămas din Marele Război. Tovarăşul Popoviciu îl privi cu scîrbă. Pînă şi realizarea hărţilor depindea de ţiganii care construiseră arzătorul miniaturizat, cu cărbuni, al balonului.

La început, cărăruia era puţin abruptă şi suficient de largă. Călcau pe pîlcuri de iarbă încă acoperite cu rouă sau pe muşchi verde închis, dar mai ales pe pietricele, unele destul de ascuţite. Amîndoi purtau ghete frumoase, din piele, cu talpa cusută, marca Guban, importate din Federaţia Română, mai precis de la bănăţenii din Timişoara.

Merseră vreo jumătate de oră, el mai în faţă cu cîţiva paşi. Turiştii, numeroşi la baza muntelui, se răriseră, iar în ultimele zece minute nu mai întîlniseră pe nimeni. Gîfîind, Leta ceru o pauză, iar tovarăşul Popoviciu fu mai mult decît bucuros să-i facă pe plac. Nevasta sa se rotunjise binişor de la traiul tihnit din Iaşi. De fapt, şi el ar fi vrut să se oprească de mai bine de un sfert de oră şi numai mîndria masculină îi ţinuse în mişcare muşchii fleşcăiţi, de birocrat de la oraş. S-au aşezat pe un trunchi doborît la pămînt. El a scos imediat pachetul cu snagoave, şi-a aprins una şi a tras adînc în piept fumul dulceag. Pădurea era un paradis al păsărelelor, care ciripeau fără oprire.

Ceva mai departe se auzeau trosnete şi alte zgomote, poate boncăluitul unor cerbi sau scheunatul vreunui animal. Leta scoase şipul cu apă, bău îndelung, după care i-l oferi. Luă şi el cîteva guri.

— La urma urmei, ce-ai cu ţiganii? deschise ea discuţia.

Era o întrebare la care voia de mult să afle răspunsul, numai că acasă, la oraş, ştia că ar fi primit negaţia standard, cum că nu îi urăşte şi că de unde a scos ea aşa ceva. Ea personal nu avea nimic împotriva ţiganilor, dimpotrivă, îi socotea nişte persoane foarte practice, chiar dacă un pic excentrice. La Iaşi erau mai multe şatre, dintre care cel puţin două se instalaseră în parcul Copou, fără ca nimeni să protesteze. Ţiganii îşi vedeau de treabă, adunau cu grijă mizeria, chiar dacă nu era făcută de ei, reparau orice şi vindeau la preţuri rezonabile tot felul de chestii utile.

— Pentru că sînt…, începu calm tovarăşul Popoviciu, dar apoi răbufni: Pentru că nu se integrează în societate! Pentru că nu respectă legile şi nu le pasă de ierarhia de partid! Pentru că umblă de colo-colo fără să dea nimănui socoteală!

— Ştii, în cărţile de istorie scrie că au fost mereu alungaţi şi oropsiţi, spuse Leta. La fel au păţit şi ovreii. Crezi că sînt rase menite să sufere?

— De fapt, nici pe ovrei nu-i sufăr. Mai toţi s-au făcut mandatari. S-au umplut de bani storşi de la noi toţi. Exploatatori nenorociţi, ce mai…

Tovarăşul Popoviciu, la fel ca majoritatea membrilor Partidului, nu-i suporta pe mandatari. Erau o altă anomalie a sistemului. Se aflau cel mai aproape de definiţia de capitalist, aveau o mulţime de bani şi afaceri proprii, insuficient controlate. Cîteodată, cei de la Ilicit îi băgau pe unii la puşcărie şi le confiscau averea chiar dacă o puteau justifica.

— Aici, la Humor, se pare că toţi sînt mandatari. Şi nu sînt ovrei. Da, mi-a spus chiar

gazda noastră, toţi au mandat asupra Vilei, crîşmei sau prăvăliei în care lucrează. Din ce cîştigă, plătesc cinstit impozit la stat şi păstrează restul.

— Asta este altceva, spuse tovarăşul Popoviciu, doar ca să o contrazică. Era vorba de ţigani şi nu de ovrei sau de mandatari. Chiar nu înţelegi? Depindem atît de mult de ei şi nu avem nici un mijloc să-i silim să-şi facă treaba. Ne pot lăsa baltă oricînd şi nu le putem face nimic.

Leta rupse un fir de iarbă şi îl rulă încet pe deget, fără să dea vreun semn că ar vrea să se ridice. El profită de ocazie şi mai aprinse o ţigară.

— Se spune că epurarea intelectualilor n-a fost tocmai un lucru înţelept, îndrăzni Leta.

În mod normal, la oraş, unde pînă şi pereţii aveau urechi, nici măcar în gînd n-ar fi spus asta. Însă aici, în creierul munţilor, ascunşi de verdele închis al pădurii, se simţea în siguranţă. Şi soţul ei părea neobişnuit de dispus să discute pe astfel de teme, diferite de punctul de vedere oficial, pe care Partidul nu le încuraja.

— Ce-a fost a fost, spuse el trăgînd des din snagoavă. Eu abia dacă aveam zece ani pe atunci, aşa că mare lucru nu-mi aduc aminte. Era cam la vreo doi sau trei ani după ce s-a terminat Marele Război. A fost o necesitate, intelectualii împiedicau în toate felurile Revoluţia, aşa că a trebuit să fie epuraţi şi la noi, după cum au făcut ruşii.

— Adică omorîţi, rosti apăsat Leta.

Leta crescuse într-un orfelinat din Chişinău, unde cineva îi şoptise că părinţii ei fuseseră intelectuali. Mama actriţă, tatăl profesor. Evident, nu-i cunoscuse, dar simţea că le datora totuşi ceva.

— Nu ştiu, mărturisi cu sinceritate tovarăşul Popoviciu. Aşa se spune, ce-i drept cam cu jumătate de gură. Cică au fost expediaţi în America sau în Anglia. Cu toate că după război n-au mai rămas prea mulţi intelectuali. Au fost recrutaţi şi făcuţi artilerişti, furieri, genişti, ba chiar

şi conţopişti, că trebuia cineva să ţină socoteala la toate. Cei mai mulţi au căzut pe front, la Mărăşeşti şi Oituz, cînd au încercat nemţii să năvălească în Moldova.

— Poate se ascund prin munţi, zîmbi Leta. Au murit degeaba o mulţime de oameni atunci, oftă ea cu privirea în gol. Şi pe lîngă vieţile oamenilor s-au irosit atîtea altele. Cică ar fi socotit cineva că numai din oţelul folosit pentru tunuri şi puşti s-ar fi putut face un fir lung de aici pînă la Lună. Americanii ar fi fost în stare…

Tovarăşul Popoviciu strivi grijuliu mucul de ţigară. Americanii nu se mai arătaseră prin Europa. Preferaseră să-i lase pe europeni cu războiul lor. Existau tot felul de legende despre America. Cum că acolo umblau cîini cu colaci în coadă. Prostii, bineînţeles. Cu călcîiul, afundă chiştocul în pămînt pînă cînd nu se mai văzu. Se ridică, pregătindu-se de plecare, iar Leta îl imită. Dar cum îi plăcea să aibă ultimul cuvînt, spuse:

— La ce bun un astfel de fir? După un război de şaisprezece ani, purtat cu arme moderne, e normal să nu mai rămînă mare lucru. Şi să ştii că nu ai dreptate. Conflictul a fost necesar. Chiar dacă n-a existat un cîştigător clar, este limpede că fără Marele Război nu ar fi început Revoluţia. A trebuit ca ţările Europei să fie distruse pentru a fi apoi reconstruite aşa cum trebuie, pe baze sănătoase.

— Mai puţin Imperiul, spuse Leta, iar el aprobă îngăduitor.

Tovarăşul Popoviciu se simţi ceva mai liniştit după ce citase din doctrina oficială. Porni cu paşi mari, ca un drumeţ hotărît, chiar dacă simţea sudoarea prelingîndu-i-se pe lîngă guler. Leta lipăia în spatele lui pe covorul de frunze putrede. Se abătuseră destul de mult de la cărare.

— De fapt, ţiganii sînt aproape singurii care împrumută cărţi de la bibliotecă, spuse ea, gîfîind uşor din cauza efortului de a ţine pasul. Dacă n-ar fi ei, chiar am sta degeaba. E adevărat, mai apare

din cînd în cînd şi cîte un activist de-al Partidului care copiază ceva din Lenin sau Marx, pentru vreo cuvîntare.

— Serios? se miră tovarăşul Popoviciu. Şi ce fel de cărţi, mă rog, iau ţiganii? Ce chestie, nu credeam că ştiu să citească!

— Fizical Principii of Cuantum Teorii, nu ştiu dacă am spus bine, că e în engleză…

— Ce fel de fizică?

— Cuantum. Habar n-am ce e. M-am uitat şi eu prin cărţile alea, dar n-am priceput o iotă. Asta cu cuantumul a scris-o unul, Heisenberg…

— Aaa, un ovrei. De-al lor, tot aia…

— Nu, e neamţ. Mai iau destul de des şi *Principiile matematice ale filozofiei naturale*, de Isaac Newton, nici ăsta nu-i ovrei, cică ar fi trăit prin America. Asta e tradusă în română încă de dinainte de Război. Şi *Misterium Cosmograficum*, cred că tot în engleză, asta e scrisă de unul cu K, nu mai ţin minte, dar e atît de veche şi plină de praf, că nici nu mi-a venit să pun mîna pe ea. Are pe puţin două sute de ani. E ceva cu astronomie, mi-am dat seama după desene.

El dădu din cap gînditor. Astrologie… asta avea sens. Ţiganii erau mari ghicitori, desigur pentru cine credea în aşa ceva. Totuşi, discuţia începea să-l enerveze. Cele aflate de la nevastă-sa deviau prea mult de la părerea comună, adînc întipărită în subconştientul colectiv. Ţiganii erau necivilizaţi, needucaţi, zgomotoşi, tupeişti, indisciplinaţi şi chiar hoţomani. E drept, nimeni nu le putea contesta o oarecare îndemînare atunci cînd reparau tot felul de lucruri, dar de aici pînă la a citi în engleză cărţi cu nume imposibil de pronunţat era cale lungă. Se aplecă să culeagă o ciupercă frumos colorată, care eliberă un norişor de spori cînd o rupse.

— Las-o, strigă Leta alarmată. Poate fi otrăvitoare.

Tovarăşul Popoviciu îi dădu drumul de parcă ar fi devenit brusc incandescentă. Îşi şterse grăbit mîinile de pantaloni, apoi le cercetă amănunţit, să nu fi rămas urme din praful ciupercii. Se trase repede înapoi, ca şi cum ar fi fost atacat de un şarpe. Se împiedică de o creangă şi căzu pe spate cît era de lung, însă stratul gros de humus amortiză căderea. Spuse înciudat:

— Asta tot de prin cărţi o ştii, ai?

Leta dădu afirmativ din cap.

— Îhî. Nu crezi că ar fi timpul să ne întoarcem?

El se ridică în şezut şi înjură cu voce tare. Talpa ghetei stîngi flutura, pe jumătate desprinsă. În cădere se agăţase de o creangă, ceva, iar cusăturile tălpii sfîşiaseră pielea fină, de încălţare de oraş, bună pentru plimbări în parc.

— Ţi-am spus eu că nu sînt bune de nimic! zbieră tovarăşul Popoviciu. Rahaturi de import, răcni şi aruncă gheata stricată cît colo. Tu şi excursia ta!

Leta îl lăsă să îşi descarce nervii, trecînd sub tăcere faptul că tocmai el adusese mîndru ghetele acasă, special pentru vacanţa la munte, şi se lăudase pe îndelete cum şi cît de greu făcuse rost de ele. Între timp, femeia analiză practic problema. Recuperă gheata şi o cercetă. În afară de cusături, talpa mai avea şi cîteva cuişoare, aşa că ieşea din discuţie să mai poată fi folosită pentru moment. O puse în desaga din spate pentru a o da la reparat cînd vor ajunge în sat. Tovarăşul Popoviciu avea să meargă cu un picior desculţ. Şi el ajunsese la aceeaşi concluzie. Îşi scoase ciorapul, pe care îl îndesă într-un buzunar, se ridică şi porni îmbufnat, ţopăind şi ocărînd cît îl ţinea gura cînd se înţepa în ceva. Leta îl urmă fără să spună nimic. Totuşi, după vreo zece minute, strigă:

— Stai, Relule, opreşte-te!

El se întoarse ursuz. Scoase o ţigară din pachetul aproape gol şi o aprinse.

— Ce e, ce vrei?

— Cred că ne-am rătăcit. Ar fi trebuit să găsim de mult cărarea.

— Ne-am rătăcit pe dracu', ocărî el trăgînd din ţigară, însă îşi roti privirea, nu prea sigur. Trebuie s-o luăm în partea aia.

Arătă cu mîna înainte, către direcţia în care mergeau, şi porni hotărît, într-un nor de fum, scrîşnind şi înjurînd cînd nimerea vreo creangă mai ascuţită. Leta îl urmă, convinsă că mergeau în direcţia greşită. Ştia că era foarte încăpăţînat. Trecuse binişor de amiază cînd tovarăşul Popoviciu, epuizat, se lăsă să cadă pe o buturugă.

— Am pierdut drumul, recunoscu el cu privirea în pămînt.

Scoase pachetul, din care pescui ultima ţigară, cam umedă de la transpiraţia care îi îmbibase hainele. Încercă de cîteva ori să o aprindă, stricînd cîteva chibrituri. Se lăsă păgubaş, mototoli pachetul gol, ţigara udă, cutia de chibrituri şi le aruncă furios. Îşi prinse faţa în palme. Leta se apropie încet cu şipul cu apă, aproape gol, şi i-l întinse.

— Dacă pornim la vale trebuie să ajungem în sat, spuse ea blînd. Sau în alt sat, ori poate la vreo gospodărie, unde să cerem ajutor. Or să ne caute, o să-i anunţe mandatarul la care am lăsat velocipedele sau poate chiar gazda noastră, cînd o să vadă că nu mai venim.

— Nu mai pot, şopti stins tovarăşul Popoviciu, dînd pe gît restul de apă din clondir. Mă doare piciorul. De fapt, mă dor toate. Mi-e foame. Mi-e şi sete…

Aruncă şi clondirul, care se făcu bucăţi de trunchiul unui copac. Leta se ghemui lîngă el şi îl ogoi uşurel.

— Uite, stăm puţin aici şi o să te simţi mai bine.

Încet, el îşi lăsă capul în poala nevestei şi, epuizat şi ameţit de aerul tare, aţipi sforăind, însă

mult mai domol decît o făcuse noaptea. Sau poate era din cauza copacilor care absorbeau zgomotul. Leta amorţi curînd însă, ca să nu-şi deranjeze soţul, nu se clinti decît atît cît fu nevoie ca să alunge furnicile şi alte gîngănii care îşi făceau drum pe mîinile sau pe obrajii lui. Tovarăşul Popoviciu se trezi după vreo oră şi ceva şi, aşa cum spusese Leta, se afla într-o dispoziţie mult mai bună, chiar dacă piciorul lipsit de gheată i se umflase. Mai multe răni mărunte, de pe talpă şi degete, prinseseră deja coji de sînge închegat.

Femeia îşi dădu jos vestuţa din piele întoarsă pe care-o îmbrăcase de dimineaţă, cochet, peste cămaşă, o împături de cîteva ori şi i-o înfăşură în jurul piciorului, folosind broboada ca să o lege.

— O să-ţi cumpăr alta, îi promise el. O să-ţi cumpăr cîte vrei dacă scăpăm de aici.

Gemînd şi oftînd, ajutat de Leta, tovarăşul Popoviciu reuşi să se ridice. Porniră la vale prin pădure, ceva mai repede, în primul rînd pentru că era mai uşor decît la urcuş. Desigur, şi vesta de piele întoarsă contribuia decisiv la îmbunătăţirea situaţiei. Din păcate, valea se termină repede şi fură siliţi să urce din nou.

Aşa trecură încă trei sau patru ceasuri, iar Leta renunţă să mai ţină socoteala urcuşurilor şi coborîşurilor. În cele din urmă se prăbuşiră epuizaţi. Soarele se apropia de asfinţit. Din pădure se auzeau sunete neliniştitoare.

— Or fi animalele sălbatice? aruncă Leta o întrebare la care nu aştepta răspuns.

El îi făcu semn să tacă şi ascultă încordat. Ei i se făcu inima cît un purice. Erau înconjuraţi de lupi şi de urşi, iar el îi cerea să nu facă zgomot ca nu cumva să atragă fiarele. Însă acestea i-ar fi putut adulmeca. Nici n-ar fi fost prea greu, pentru că el, deşi sudoarea i se uscase, avea pete maronii pe spatele hainei şi mirosea ca un ţap în călduri.

— Un rîu, spuse într-un tîrziu tovarăşul Popoviciu. Se aude un rîu, repetă, iar ea răsuflă

uşurată. Sîntem salvaţi, zîmbi el larg.

— Adică n-o să murim de sete, completă ea, însă el rîse superior.

— Un rîu duce undeva. Se varsă în altul, mai mare. Oamenii îşi fac case şi ridică sate pe marginea rîurilor, îi vorbi, ca unui copil mic, iar ea se îmbujoră de ruşine că nu se prinsese.

Uitară de oboseală şi porniră aproape alergînd în direcţia din care venea sunetul. Într-adevăr, după nici două sute de metri găsiră un pîrîiaş care susura vesel printr-o albie disproporţionat de mare. Leta se repezi şi, cu pumnii căuş, bău cu lăcomie, după care îşi spălă faţa cu apa rece ca gheaţa. Domnul Popoviciu privi cu scîrbă pîrîul. Cine ştie cîţi ţigani se pişaseră în el. Sau mai rău, poate chiar ei îl făcuseră, se spunea că se pricepeau să aducă ploaia sau să găsească izvoare. Alungă repede asemenea gînduri, dar numai după ce aruncă o privire în susul apei şi nu văzu, evident, decît copaci. Se năpusti şi el şi bău pe săturate, dînd dracului animalele pădurii care îşi muiaseră boturile şi ghearele şi copitele poate chiar în aceleaşi ape. Îşi desfăcu bandajul improvizat. Straturile de piele ale bundiţei erau roase, doar o pojghiţă subţire îi mai despărţea talpa inflamată de crenguţele uscate ascunse în humus. Îşi înmuie cu grijă piciorul în pîrîu, iar răceala apei îi amorţi imediat durerea. Inspiră adînc şi oftă uşurat, deşi îi crăpa buza după o ţigară. Nervos, o repezi pe Leta, care tot încerca să-l urnească.

— Şi ce dacă vine noaptea? N-ai decît să pleci unde vrei, lasă-mă-n pace. Să vezi numai ce-o să le fac mandatarilor din sat, numai ei sînt vinovaţi, nu s-au îndurat să scoată bani ca să pună niscai tăbliţe indicatoare, să nu mai hălăduiască turiştii de nebuni. O să raportez la Partid chiar luni, fir-ar ei ai dracu'!

Regretă imediat că se lăsase prins de mînie, pentru că în ochii nevesti-sii apărură lacrimi. Aşa că îşi scoase piciorul beteag din apă şi îl înfăşură

cum putu în rămăşiţele vestuţei de piele întoarsă, remarcînd în treacăt că încă se mai desluşeau modelele brodate. Încercă să lege basmaua, dar aceasta se destrămase. Privi rugător spre Leta. Expresia de pe faţa femeii se schimbă din supărare în milă. Îl iertase. Se aplecă, îl puse să-şi scoată cureaua şi o folosi ca să-i lege încălţarea improvizată. Răsuci resturile basmalei pînă obţinu un soi de curmei cu care îi legă nădragii de găicile din faţă. El rămase mut în faţa ingeniozităţii femeii. Nu crezuse că poate fi atît de descurcăreaţă. Se sprijini de umărul ei şi porniră clătinîndu-se în aval.

— Eu zic c-ai avut dreptate. Pînă la ora asta ne-au dat dispăruţi şi ne caută, încercă el să o îmbărbăteze. Nu m-ar mira să auzim cum ne strigă echipele de pădurari…

Suna fals, ştiau amîndoi, dar Letei îi făcea bine. Noaptea se lăsa repede şi era limpede că nimeni nu avea să-i caute pînă dimineaţă. Dacă ar fi izbutit să aprindă un foc, ar fi fost cu totul altceva, numai că el fusese cel care aruncase chibriturile la mînie. Se blestemă pentru prostia făcută, dar cine s-ar fi gîndit că urma să-şi petreacă noaptea în pădure?

Începu o burniţă măruntă, care ameninţa să se transforme într-o ploaie serioasă. Aveau mare nevoie de un adăpost. Se întuneca de-a binelea cînd au zărit sclipind printre copaci, ca o părere, o luminiţă. Au crezut că li se năzare, însă după ce s-au apropiat suficient a fost clar că era un foc. De jur-împrejur se zăreau umbre omeneşti puternic deformate, în mişcare, proiectate pe fundalul unei poieniţe. Instinctiv, grăbiră pasul riscînd să-şi rupă picioarele în bezna pe care luna plină, strecurîndu-se abia din cînd în cînd prin spărturile norilor negri, nu reuşea s-o tulbure. Auzeau glasuri vesele, fără să înţeleagă însă ce spuneau.

— Hei! strigă nerăbdător tovarăşul Popoviciu. Heeei! Avem nevoie de ajutor!

Ca de nicăieri, o fiară uriaşă se năpusti din noapte şi îl lovi în piept, doborîndu-l. Leta ţipă de groază. O altă dihanie prinse să-i dea tîrcoale, mîrîind. Una dintre siluete se desprinse de lîngă foc şi veni în fugă spre ei strigînd:

— *Orde*! *Orde ukel*! Vino încoace, cîine. Marş de-aici!

Scheunînd, animalele se retraseră cu coada între picioare. Nou-venitul întinse mîna şi îl ajută pe tovarăşul Popoviciu să se ridice. Îi scutură uşor cu palma haina mototolită.

— Haideţi, poftiţi… Iertaţi animalele astea proaste. Ce e cu voi, v-aţi rătăcit, nu-i aşa?

Se apropiară încet de foc. Letei încă îi mai clănţăneau dinţii de spaimă. Tovarăşul Popoviciu îşi recăpătă cu greu suflul. Ridică privirea şi nu-i veni să-şi creadă ochilor. În faţa lor se găseau frumos aliniate căruţele de metal ale şatralionului, iar cel care îi conducea către foc era nimeni altul decît starostele. Inima îi îngheţă în piept şi nu ştiu dacă să se teamă sau să respire uşurat că, în sfîrşit, găsiseră un adăpost.

La gura unei peşteri ţiganii întinseseră în unghi ascuţit cu pămîntul o pînză mare, impermeabilă, în chip de adăpost pentru ploaie. Cel puţin treizeci dintre ei se aflau aşezaţi dedesubt. La margine ardea vesel focul, deasupra căruia, pus pe pirostrii, clocotea un ceaun uriaş. Cînd mirosul îmbietor de mîncare îi intră în nări, tovarăşul Popoviciu simţi că-i lasă gura apă.

— Eu sînt Pen Anel, se prezentă ţiganul, iar ei sînt şatra mea, arătă el circular cu mîna spre chipurile mirate care îi priveau.

— Leta, spuse femeia strîngînd delicat mîna întinsă.

— Tov… Relu, se prezentă Popoviciu şi strînse şi el, reţinut, mîna ţiganului.

Acesta spuse o frază lungă în ţigăneşte şi ceilalţi membri ai şatrei se traseră într-o parte ca să le facă loc. Pen Anel se aşeză lîngă foc alături de

oaspeţi şi forfota veselă, întreruptă de venirea lor, reîncepu. Un ţigan tînăr întinse o armonică, iar un altul scoase o vioară. Primiră de la cineva cîte o pătură, dată din mînă în mînă, cu care se înfofoliră înfriguraţi. În acelaşi fel au primit şi cîte un coltuc zdravăn de pîine şi două castroane de lut pline cu fiertură groasă de carne de viţel cu legume şi orez, în care erau înfipte linguri de lemn. Mîncară grăbiţi, aproape fără să-i simtă gustul uşor condimentat cu mirodenii minunate. După ce îşi goli castronul înghiţind pe nemestecate, tovarăşul Popoviciu rîgîi grosolan, fără ca nimeni să se sinchisească. Şi mai ceru o porţie. Ţiganii nu erau chiar atît de răi! Îşi imagină ce senzaţie va face la serviciu povestind cele întîmplate. Ploaia răpăia veselă pe pînza impermeabilă şi pe acoperişurile din tablă zincată ale căruţelor. Acum, că se aflau mai aproape, văzu că fiecare coviltir avea cîte un felinar electric ce dădea o lumină gălbuie, cam firavă.

— Beţi asta, le spuse Pen Anel, o să vă facă bine.

Le întinse căni mari de cositor din care se înălţau aburi înmiresmaţi. Băură din lichidul fierbinte şi, într-adevăr, prin vene parcă începu să le curgă un foc viu. Frigul şi oboseala dispărură ca şi cum n-ar fi fost. Ajutase mult şi ritmul săltăreţ al muzicii ţigăneşti.

— Mare noroc am avut că v-am găsit, spuse tovarăşul Popoviciu rîgîind iarăși, bine dispus, după ce, de această dată, duse politicos mîna la gură. E bună chestia asta. Din ce-i făcută?

Bătrînul ţigan zîmbi misterios.

— E un energizant. Are vitamine şi, în plus, o substanţă care se extrage din nuci necoapte de coca. Coca e un copac care creşte în Africa de Vest.

Tovarăşul Popoviciu nu ascultă explicaţiile. Îşi roti curios privirile, cîntărind şi analizînd totul. Cu excepţia lui Pen Anel, toţi ţiganii din jurul

focului se retrăseseră, pe rînd, în căruţe. Dreptunghiuri de lumină apăreau şi dispăreau pe măsură ce uşile erau deschise şi închise. Hărmălaia încetase ca prin farmec; se mai auzeau doar ploaia şi trosnetul lemnelor de pe foc.

— Dacă sînteţi obosiţi, vă pot oferi un loc unde să dormiţi, spuse ţiganul, observînd că Leta cască discret.

— Mai stăm puţin, nu-i aşa? întrebă tovarăşul Popoviciu, prinzîndu-şi soţia cu braţul pe după umeri. E răcoare şi aer curat.

Leta aprobă, pe jumătate aţipită. În cîteva ore trecuseră de la deznădejde la fericire. Viaţa este făcută din nevoi simple. Reuşiseră să găsească hrană şi adăpost şi asta era tot ce conta. Bătrînul ţigan scoase luleaua, o umplu tacticos şi o aprinse cu o crenguţă uscată pe care o ţinuse puţin deasupra flăcărilor. Fumul iute şi aromat zgîndări nările tovarăşului Popoviciu. Duse reflex mîna la buzunar, însă acolo nu mai erau de mult ţigări. Oftă şi îşi umplu plămînii cu fumul scos de lulea, dar nevoia deveni şi mai acută. Ca de la fumător la fumător, Pen Anel remarcă chinul oaspetelui său şi îi întinse amabil luleaua.

— Mulţumesc, însă eu fumez ţigarete, refuză la fel de politicos tovarăşul Popoviciu, cu toate că era gata-gata să înşface luleaua, numai să tragă un fum şi să-şi mai liniştească focul din piept.

— Ce fel de ţigarete? întrebă ţiganul şi, cum tovarăşul Popoviciu, uimit, nu răspunse, mai întrebă o dată: Ce fel de ţigarete fumezi dumneata?

— De import, răspunse acesta cu fală. De regulă snagoave, mai rar cişmigioaice, că se găsesc mai greu. Cărpăcioarele mă zgîrie pe gît, deşi, la o nevoie ca acum…

Pen Anel se ridică şi se îndreptă spre peşteră. Înainte de a intra, mai întrebă:

— Scurte sau lungi?

— Ce?

— Ţigaretele, insistă răbdător Pen Anel. Scurte sau lungi?

— Scurte, lungi, chiar că nu contează, rosti tovarăşul Popoviciu plin de speranţă. Fum să scoată, mai adăugă, însă ţiganul se făcuse deja nevăzut în gura întunecată a peşterii.

Ieşi după cîteva minute şi se aşeză firesc lîngă foc, la locul său. Scoase tacticos din buzunar două pachete de Snagov, unul superlong şi unul normal, un pachet de Cişmigiu şi unul de Carpaţi. Adăugă peste toate o cutie cu chibrituri de Brăila. Le aşeză în faţa tovarăşului Popoviciu, care se năpusti nerăbdător asupra comorii. Smulse banderola de hîrtie cerată a pachetului de Snagov normal, sfîşie staniolul şi, cu mîini tremurînde, trase afară o ţigaretă, desprinzînd-o cu greu din strînsoarea celorlalte nouăsprezece surate. Aprinse chibritul şi, fără să mai aştepte ca norişorul de fum sulfuros să se risipească, îl apropie de ţigaretă şi trase cu putere în plămîni, asemeni unui salvat de la înec care regăseşte aerul. Aproape un sfert de ţigară arse la acest prim fum. Restul se termină în mai puţin de un minut. Urmă a doua ţigară, fumată lent, pentru a-i savura dulceaţa. Fumul îi provocă o senzaţie minunată de vertij, ca întotdeauna după o pauză fără ţigări, cum se întîmpla dimineaţa, la trezire.

— Mare noroc a fost că am dat de voi, începu tovarăşul Popoviciu, dar şi mai mare noroc e că ţii acolo ţigarete, arătă cu bărbia spre peşteră. Ai cumva un stoc? Aş vrea să mai cumpăr mîine dimineaţă, înainte de a pleca şi, desigur, să le plătesc pe astea, cu toate că n-am să iau şi Cărpăciorul.

Bătrînul ţigan zîmbi enigmatic. Leta se învioră. Agitaţia soţului îi alungase somnul.

— De fapt, o să ne fie cam greu să plecăm, spuse femeia. Ai uitat, gheata ta e distrusă. Să v-o arăt, poate o pot repara meşterii…

Scoase gheata din trăistuţa pe care o păstrase pe umăr şi o puse lîngă foc. Tovarăşul Popoviciu zîmbi trist şi întinse piciorul înfăşurat în resturile bundiţei de piele. Se mai dezumflase, iar cureaua, şi ea extrem de roasă, devenită prea largă, se desprinse şi învelitoarea căzu de pe picior.

— M-am învăţat cu bandajul ăsta aşa de tare că nici nu mi-am dat seama, spuse, trăgîndu-şi piciorul înapoi sub pătură. Poate aveţi cumva nişte încălţări de vînzare. Pot fi şi folosite. Plătesc tot, se grăbi să adauge.

— Să vedem ce se poate face, spuse bătrînul ţigan zîmbind iar.

Se ridică, luă obiectele distruse şi intră din nou în peşteră. Leta şi tovarăşul Popoviciu se priviră nedumeriţi. El profită de ocazie şi mai aprinse o ţigară. Nu apucase să o termine, că Pen Anel reapăru. Se aşeză lîngă ei şi le întinse cîteva obiecte pe care cei doi soţi le examinară neîncrezători.

— Ia alifia asta şi unge-ţi piciorul, o să-ţi facă bine, spuse ţiganul, aşezînd un şip micuţ de sticlă lîngă tovarăşul Popoviciu.

— E nouă! exclamă Leta bucuroasă. E o bundiţă nouă! Nu ştiam că se mai fac. Mi-a adus-o de ziua mea, acum trei ani. A spus că e unicat, făcută în nu ştiu ce sat din Vrancea, adăugă cu o urmă de reproş.

Tovarăşul Popoviciu n-o auzi. Îşi examina neîncrezător gheata şi cureaua. Erau noi. Se căută în buzunar, îşi puse ciorapul şi se încălţă. Gheata îi venea perfect. Le compară la lumina focului: păreau identice, dacă nu ţinea seama că dreapta era foarte murdară şi scîlciată de atîta umblătură. Şi cureaua era cea pe care o ştia, de dinainte să o transforme în legătură de picior, mai puţin urmele lăsate de ac în găuri. Cureaua lui avea patru găuri ovalizate, pe măsură ce îi crescuse burta, faţă de cea pe care o avea în mîini, ale cărei găuri erau perfect rotunde, fără urmă de rosătură. Scrumul

ţigării uitate în colţul gurii deveni prea lung şi căzu. Dinspre căruţe se auziră nechezături, fornăituri şi zgomot de copite. Cîini prinseră să latre.

— Eu o să lipsesc puţin, spuse Pen Anel. Poate dă vreun lup tîrcoale, adăugă, apoi se ridică şi dispăru în noapte.

— Îţi dai seama? începu tovarăşul Popoviciu. Are o groază de chestii în peştera aia. Ţigări, încălţări, haine şi cine ştie cîte altele. Ai văzut, are şi mărimile noastre. Hai să aruncăm o privire, cine ştie, poate mai găsim cîte ceva de folos.

— Relu, mai bine stăm liniştiţi, spuse Leta cu vocea înţelepciunii. Las-o baltă. Omul ne-a primit şi ne-a omenit cum se cuvine, cît o fi el de ţigan. Nu se cade să-i cotrobăim prin lucruri.

Însă el nu era aşa uşor de convins. Se ridică hotărît, luă o creangă mai groasă, mustind de răşină, şi o aprinse la un capăt.

— N-am de gînd să iau nimic degeaba. Plătim, am bani la mine, se bătu el încrezător peste buzunarul încheiat cu nasture de la spatele pantalonilor, unde-şi ţinea portofelul. În plus, e de datoria mea să informez Partidul. Cine ştie, poate le-au furat de undeva şi poliţaii le caută. Mai sînt şi curios. Dacă nu vrei să vii, aşteaptă-mă aici.

Nici nu apucase să-şi termine vorba că Leta era deja în picioare, agăţată de braţul lui.

— Nu rămîn singură nici dacă mă baţi, spuse îndîrjită. Totuşi, cred că n-ar trebui să ne băgăm nasul unde nu ne fierbe oala.

Străbătură în linişte cei cîţiva paşi care îi despărţeau de gura peşterii. Înăuntru, bărbatul înălţă torţa improvizată. Peştera să fi avut cincisprezece, poate douăzeci de metri pătraţi, cît odaia unei case de lungă şi cam tot la fel de înaltă. Era mai mult o văgăună. Semăna cu o scufie de noapte aplecată într-o parte. Era, de asemenea, absolut goală. Flacăra torţei arunca umbre pe pereţii de piatră.

— Nu se poate, spuse tovarăşul Popoviciu. L-am văzut amîndoi cum a intrat. Avem obiectele, uite, gheata e în picior, bundiţa o ai pe spate. Trebuie să fie ceva, o trapă secretă, vreo manetă, ţiganii ăştia sînt foarte buni la aşa ceva.

Cercetă frenetic pereţii, îi ciocăni, îi apăsă, flutură flacăra torţei peste ei însă, în afară de piatra rece şi dură care sclipea mat, nu găsi nimic.

— Nu e nimic aici, Relu, spuse încet Leta. Iar starostele a intrat fără nici un fel de lumină. De fiecare dată.

El ridică torţa şi o privi prostit. Lumina pîlpîitoare arunca o umbră lungă, cu silueta femeii. Focul ajunsese aproape de mîna lui. Cînd îl fripse, pîrlindu-i părul de pe dosul palmei, ocărî şi scăpă lemnul aproape ars. Ieşiră împreună şi încremeniră în gura peşterii.

Pen Anel se afla la locul său, cu spatele la ei, trăgînd nepăsător din lulea. Aparent nu îi auzise. Tovarăşului Popoviciu îi trecu prin cap să pretindă că a fost să se pişe, dar nu era sigur că ţiganul ar fi primit bine vestea că şi-a făcut nevoile în depozitul lui. În definitiv părea o gazdă foarte de treabă şi numai curiozitatea îl împinsese la ceva care încălca legile ospeţiei. Se aşezară încordaţi la locurile lor, lîngă foc.

— Le-am spus de atîtea ori că nu vor găsi nimic, rosti apăsat ţiganul. Acum v-au trimis pe voi în chip de turişti rătăciţi. Of, unde-i mai duce mintea!

Leta ridică privirea spre tovarăşul Popoviciu, care era la fel de nedumerit.

— Nu ne-a trimis nimeni, răspunse el cu voce tremurîndă.

— Chiar ne-am rătăcit… Vă sîntem foarte recunoscători că ne-aţi ajutat, adăugă Leta. Nu cred că am fi ajuns prea departe cu gheata distrusă a soţului. Şi nici cu burta goală.

Pen Anel scoase un norişor din lulea. Cumpăni cele spuse de Leta.

— Securitatea are multe metode. Voi chiar sînteţi căsătoriţi?

Dădură amîndoi energic din cap. Şi ei se temeau, ca toată lumea, de Securitate, mai ales după ce el fusese silit să dea cîteva note informative despre colegii de serviciu.

— Trebuia să fie o plimbărică scurtă, pînă spre amiază, spuse tovarăşul Popoviciu. Dar ne-a mîncat în cur şi ne-am abătut de la cărare. De fapt, pe mine m-a mîncat, adăugă, privind-o cu îndoială pe Leta. Nu sîntem securişti, chiar dacă sîntem membri de partid.

Bătrînul ţigan ridică indiferent din umeri.

— Securişti, comunişti, tot aia. Oricum n-aveţi ce să luaţi. Decît ce vă dăm noi, de bunăvoie şi nu altfel. Aşa să ştiţi voi şi cei care v-au trimis. Mă rog, sau care nu v-au trimis. Mi-e totuna.

— Tovarăşul, domnul… Anel, rosti cu greutate tovarăşul Popoviciu apelativul interzis de Partid, nu vă supăraţi. Am văzut, peştera e goală, dar astea? – arătă spre ghete. Şi astea? – scoase ţigările. De unde le-aţi luat?

Ţiganul trase de mai multe ori din lulea ca şi cum nu l-ar fi auzit. Tăcerea se prelungi stînjenitor. Într-un tîrziu, vorbi încet, aproape şoptit, pe un ton egal:

— Voi cum credeţi că mai există încă ţara asta după ce i-aţi alungat pe intelectuali? Cu paparude lipsite de minte, aşa ca tine, în scăfîrliile cărora nu a încăput nimic altceva decît doctrină? Care nu sînt în stare să taie o bucată de pîine fără să se umple de sînge? Sau să citească tainele stelelor?

— Eu ştiu să citesc foarte bine, asta şi fac la slujbă, la Planificare, protestă tovarăşul Popoviciu roşu de ruşine. La astrologie nu mă pricep, cu asta vă ocupaţi voi, ţiganii.

Nimeni nu-i mai vorbise în acest fel. Şi mai era şi Leta de faţă… Însă bătrînul ţigan se dezlănţuise.

— Habar n-ai despre ce vorbeşti, nu-i aşa? ripostă el. Ştii să citeşti cerul înstelat? Nu, desigur. Dar află că a făcut-o altcineva şi pentru tine, acum trei veacuri cînd a scris *Sidereus Nuncius*. Sau ştii teoriile lui Carnot, care se credea că ar fi inventat motorul viitorului? Sau… De fapt, ce ştii tu?

— Galileo, şopti Leta. El a scris *Sidereus Nuncius*. Ai citit-o… eşti… sînteţi un intelectual!

Amîndoi o priviră uimiţi. Ţiganul îndreptă coada lulelei spre ea.

— Bravo! Ai nimerit-o. Da, sînt intelectual, unul dintre puţinii scăpaţi de epurare. Ne-au ascuns ţiganii, sînt mai bine de zece ani de cînd trăim printre ei, aşa că poţi să-mi spui şi mie tot ţigan. Ei ne-au adăpostit, iar noi le-am dat… Ce le-am dat? Puterea pe care o au asupra voastră. Fără ţigani, aţi ajunge să vînaţi animale cu pietre, ca în preistoria omenirii. Şi să vă îmbrăcaţi în blănurile fiarelor. Asta, dacă le-aţi prinde… Voi nu mai ştiţi să faceţi nimic, n-ai remarcat asta? îl întrebă el pe tovarăşul Popoviciu, care lăsă capul în pămînt. Poţi să planifici cît vrei acolo, la slujba ta, dar dacă ţiganii nu vă mai repară maşinăriile sau nu vă vînd altele noi s-a terminat, chiar dacă tu mai ai încă cerneală, stilou şi hîrtie. Tot de la ţigani!

— N-am mai întîlnit niciodată un intelectual, rosti împăciuitor tovarăşul Popoviciu. Vremurile Revoluţiei Comuniste au trecut. Acum la conducere se află Tovarăşul Petru Groza, iar el vede altfel lucrurile. Se spune că o să se reînfiinţeze Universitatea, că or să aducă profesori tocmai de la nemţi sau de la englezi.

— Iar cerneala şi hîrtia se fac în întreprinderile poporului, îi sări în ajutor Leta.

Pen Anel izbucni în rîs, dar se înecă cu fumul lulelei şi răbufni într-un acces de tuse. Se linişti cu greu şi hîrîi trăgînd de cîteva ori aer în piept. Scuipă spre foc, nimerind un buştean pe jumătate ars.

— Uite ce mi-aţi făcut, spuse el cînd îşi recăpătă răsuflarea. Întreprinderile poporului taie frunză la cîini, ca să dea iluzia clasei muncitoare că face ceva. A, că mai e cîte o brutărie, vreo carmangerie sau de-astea e altceva, cu toate că şi acolo e nevoie de ţigani. Ştii cît ţin motoarele cu abur produse la uzina din Roman? Maximum un an, dar numai cu revizii din două în două săptămîni. După care sînt bune de aruncat dacă nu le dăm noi supapele, caz în care rezistă la nesfîrşit. V-am mai dat şi telefoane, iar din astea nu produceţi nicăieri. V-am dat becuri, vi se spune că sînt de import, dar de fapt noi vi le aducem. Ca să faceţi şi voi ceva, construiţi abajurul, legaţi firul luat tot de la noi şi puneţi întrerupătorul pe care tot noi vi-l asigurăm. Şi să ştii că pot continua…

— Dar plătim pentru toate astea, spuse tovarăşul Popoviciu.

— N-avem deloc nevoie de banii voştri, ripostă Pen Anel. Îi luăm doar pentru a vă lăsa impresia că ne daţi ceva în schimb. Vrem să fim lăsaţi în pace, asta e tot. De aceea v-am devenit indispensabili.

— N-am crezut că ne daţi atît de multe, rosti timid tovarăşul Popoviciu. Şi nici nu ştiam că ţiganii au asemenea uzine. Unde le-aţi ascuns? Oricum, pe măsură ce Universitatea va scoate ingineri…

— Asta n-o să se întîmple prea curînd! tună ţiganul. N-o să vină nimeni, neamţ sau englez. Şi în Anglia a ajuns revoluţia bolşevică! Şi ei au făcut epurări! Iar Imperiul n-o să permită nimănui să vină pe aici. Intelectualii s-au adunat în America, iar de acolo garantat nu se mai întorc. Am fost inginer înainte de război, am lucrat în cercetare. Oho, ajunsesem departe cu ce-am descoperit. Dacă m-ar fi lăsat să isprăvesc, aş fi pus România în fruntea ţărilor lumii. Dar voi nu, a trebuit să ne mătrăşiţi din casele noastre!

Tovarăşul Popoviciu se simţi nedreptăţit. El personal fusese mult prea tînăr cînd avuseseră loc epurările, cu toate că la şcoală, la orele de îndoctrinare, fusese întru totul de acord cu măsura dură, dar corectă, luată de Partid împotriva intelectualilor contrarevoluţionari. Comuniştii procedaseră omeneşte alungînd o parte peste hotare, cînd ar fi putut să-i omoare pe toţi. Se pregăti să spună astea, însă bătrînul ţigan continuă, privind în gol.

— Ţiganii nu au nici un fel de uzine, spuse apăsat. N-au nevoie de ele.

— Atunci toate cele pe care le-ai înşirat de unde provin?

— De la ţigani, desigur. Unii dintre ei sînt transformatori naturali. Ai auzit de dualitatea corpuscul – undă? Efectul Compton? insistă el nerăbdător. Mda, ştiam eu, mormăi, văzînd nedumerirea de pe chipurile celor doi. E fizică cuantică elementară. Aveţi impresia că vorbesc păsăreşte, nu-i aşa?

— Nu te supăra că nu pricepem, domnule, spuse Leta. Dumneata eşti intelectual şi ştii lucruri din astea complicate. Noi sîntem oameni simpli…

— Atunci o să vă spun ca unor oameni simpli, deşi nu văd rostul, zise Pen Anel. De exemplu, lumina este cînd corp, cînd undă, adică radiaţie. Se transformă. Există ecuaţii care explică asta. Eu am descoperit o mulţime de locuri prin munţi, cum ar fi această peşteră. Sînt locuri bogate în minerale de izotopi radioactivi, cum ar fi franciu, radiu, actiniu, toriu, uraniu, neptuniu. Pe unele le-a descoperit domnul Becquerel, iar doamna Curie, fie-i ţărîna uşoară, a afirmat că transformarea este posibilă. Bineînţeles, la vremea ei, numai teoretic. Dar în astfel de peşteri radiaţia poate fi transformată în obiecte.

— Adică vrei să spui că ţigările şi gheata le-ai făcut din lumină, se zborşi tovarăşul Popoviciu. Îţi

baţi joc de noi, tov… domnule! spuse şi îşi aprinse o ţigară, cu mîinile tremurînd de nervi.

— Ce e aşa de greu de priceput? Radiaţiile sînt de fapt protoni şi neutroni, adică elementele ce compun nucleele atomilor. Cum ar fi radiaţia alfa, formată din nuclee de heliu, adică din doi protoni şi doi pozitroni. Pui două nuclee de heliu şi obţii beriliu. Din patru iese oxigen. Şi tot aşa… Iar cum electroni liberi se găsesc peste tot, dacă avem nuclee putem obţine orice fel de atom dorim. Cum obiectele sînt făcute din atomi, focalizezi în minte obiectul dorit şi el se materializează din combinaţia particulelor atomice… Ai înţeles?

Tovarăşul Popoviciu îl privi pierdut. Nu înţelesese nimic, dar nici nu voia să pară tăntălău.

— Îîî… ăăă…

— Desigur, nu oricine poate asta, ci doar transformatorii. Eu am devenit transformator. E o combinaţie de talent nativ, concentrare şi stimulatorii psihochimici pe care i-am descoperit eu. Dacă aş fi fost lăsat să îmi continui cercetările, poate aş fi mărit puterea stimulatorilor şi n-ar mai fi fost nevoie de aşa de mult talent. Aş fi putut să le dau tuturor puterea de a crea orice din nimic, chiar şi unora ca tine. Fiecare moldovean ar fi putut avea acest dar. Însă, la fel ca tine, comuniştii de atunci nu m-au crezut.

— Cred că se cheamă vrăjitorie, spuse apăsat Leta. Sau alchimie, aşa cum spune călugărul Bacon în lucrarea sa, *Speculum alchimiae*. Sau *Rosarium Philosophorum* a lui Arnaldus de Villanova, încheie ea, înălţînd bărbia sfidător.

Tovarăşul Popoviciu rămase cu gura căscată, fără să-i vină să creadă că nevastă-sa fusese cea care vorbise.

— Ai o atitudine retrogradă. Vrăjitoria ţine de misticism, la fel ca religia, recită reflex tovarăşul Popoviciu, dar nici unul dintre cei doi nu îl băgă în seamă.

— Ai citit tu toate astea? întrebă Pen Anel, cu o urmă de admiraţie în glas.

— Nu, recunoscu Leta, numai titlurile, dar am căutat în indexul bibliotecii să văd despre ce tratează. Sînt scrise în latină. Nimeni nu mai ştie limba asta.

În sfîrşit, tovarăşul Popoviciu îndrăzni să respire uşurat. Fusese cît pe ce să-şi imagineze că Leta devenise intelectuală!

— La un anumit nivel, tehnologia şi magia nu mai pot fi deosebite, a spus un înţelept, zise sfătos Pen Anel. Sau poate urmează să o spună. Nu e nici o vrăjitorie, e doar ştiinţă pură. Alchimiştii încercau să descopere piatra filozofală sau să provoace transmutaţia plumbului în aur. Ei bine, eu am descoperit cum să fac asta doar prin puterea gîndului. Ce e aşa de greu de înţeles? răbufni el exasperat.

— Nu e primejdios? se auzi glasul subţire al Letei. Dacă toţi ar fi putut să facă orice, atunci, spre exemplu, cine ştie ce arme nimicitoare ar mai fi putut să apară. Mai mult, ar dispărea prăvăliile, nimeni nu ar mai munci, debandadă, ce mai…

Bătrînul ţigan flutură nerăbdător din mînă.

— S-ar fi făcut în acelaşi fel blindaje şi armuri care să le facă faţă. De fapt, ar fi început o eră de pace universală, fiindcă toţi ar fi putut avea orice şi-ar fi dorit. Pentru ce să se mai războiască? Cît despre prăvălii, locuri de muncă şi altele, de ce ar mai fi nevoie de ele cînd fiecare şi-ar putea crea orice i-ar trece prin cap?

Întrebările plutiră în aer. Ploaia se oprise, iar vîntul împrăştiase norii. Luna sclipea în toată splendoarea, alături de stelele care spuziseră bolta cu puncte de lumină.

— Nu se poate să faci lucruri din nimic, spuse hotărît tovarăşul Popoviciu. Ele se fabrică în uzine, cu mijloace de producţie, aşa cum descrie atît de bine Marx în *Capitalul*. Numai că acum capitalul

şi fabricile şi resursele naturale sînt ale poporului. Restul sînt poveşti…

— Nu mă crezi, dar şefii tăi tare vor să pună mîna pe puterea pe care le-am dat-o ţiganilor! Toate şatralioanele care se învîrt prin Moldova au transformatori, iar eu le dau din cînd în cînd stimulatorul. Ei creează obiectele şi vi le vînd, iar voi îi lăsaţi să trăiască aşa cum doresc. Asta e răsplata lor pentru că m-au adăpostit cînd mă prigoneau comuniştii. Pe mulţi alţii, care nu pot fi transformatori, i-am învăţat inginerie, ca să vă repare maşinăriile şi să devină şi ei utili.

Tovarăşul Popoviciu se scărpină încurcat în cap.

— Vrei să spui că ţiganii au devenit intelectuali? Asta e tare. Hai, zău aşa, doar nu te aştepţi să cred una ca asta!

Pen Anel ridică indiferent din umeri.

— N-ai decît să crezi ce vrei. Cam o dată sau de două ori în an îmi trimit comuniştii pe cîte cineva să mă spioneze, aşa ca voi. Numai că m-am descurcat. Crezi că m-au raportat cumva la Partid?

Ce-i drept, tovarăşul Popoviciu nu auzise nimic despre viaţa din şatralioane. Că Securitatea încerca să afle ce-i cu ţiganii, era normal. Nu puteau fi lăsaţi să facă tot ce voiau. Pen Anel se întinse pînă îi trosniră oasele.

— Uite, s-a făcut tîrziu, iar voi trebuie să fiţi obosiţi. Mă duc să vă pregătesc culcuşurile şi pe urmă o să dorm şi eu. Noi o să plecăm dimineaţă, foarte devreme.

Se ridică şi intră iarăși în peşteră. Leta aproape adormise; capul îi căzuse în piept şi nu era deloc sigur că auzise ultima parte a discuţiei. Tovarăşul Popoviciu terminase de fumat şi privea gînditor flăcările. Se ridică şi el hotărît şi se îndreptă spre gura peşterii, curios să vadă ce face ţiganul.

După ce ochii i se obişnuiră cu semiîntunericul străpuns de razele lunii, care

aruncau sclipiri fantomatice, îl văzu pe bătrînul ţigan aşezat turceşte în mijlocul peşterii, cu ochii închişi. Buzele păreau să i se mişte ca şi cum ar fi murmurat ceva, însă putea fi foarte bine o impresie dată de jocul umbrelor aruncate pe faţa lui de flăcările de afară. După un minut sau două, Pen Anel, tot cu ochii închişi, scoase din buzunar un mic şip din care bău puţin. Ridică braţele şi mormăi o incantaţie de neînţeles. Fire extrem de subţiri de lumină, albastre, roşii, verzi, aurii şi violet, prinseră să şerpuiască neregulat, asemeni unor trăsnete în miniatură, de peste tot din pereţi, pînă într-un punct aflat cam pe la mijlocul distanţei dintre mîinile ţiganului. Acesta coborî brusc braţele, iar firişoarele se rupseră din perete şi se adunară într-un ghem multicolor care dispăru cu un pocnet sec, abia perceptibil, luminînd pentru o frîntură de clipă ceva, un obiect care nu fusese acolo mai înainte.

Tovarăşului Popoviciu i se făcu pielea de găină. Făcu stînga împrejur şi o zbughi înapoi lîngă foc, unde se aşeză tremurînd de emoţie alături de Leta. Mintea sa refuza să accepte ceea ce tocmai văzuse.

După o vreme, Pen Anel apăru în gura peşterii şi fluieră uşor, să le atragă atenţia. Tovarăşul Popoviciu, mai liniştit, puse blînd mîna pe umărul nevestei; se ridicară şi intrară în peşteră.

— Uite, ai aici un opaiţ electric. Bateria ţine cîteva ore, mai mult decît suficient. Acolo v-am făcut saltele, pilote, perne şi plăpumi, pături, cearşafuri. N-o să vă fie frig. Şi mai e ceva, un dar ca să vă amintiţi că ne-am cunoscut. O să vedeţi mîine dimineaţă.

Luă desăguţa goală de pe umărul Letei, o desfăcu şi puse ceva înăuntru. O închise şi o aşeză cu grijă lîngă mormanul de aşternuturi. Se întoarse să plece.

— Şi cu toate astea ce-o să facem? întrebă tovarăşul Popoviciu arătînd spre maldărul de

saltele şi pături.

— Mi-e egal. Luaţi-le voi sau lăsaţi-le aici, poate s-or folosi şi alţii de ele.

— Cred că o să raportez toate astea, strigă tovarăşul Popoviciu către Pen Anel, iar acesta se opri chiar în gura peşterii.

— Ba eu cred că nu, îi răspunse fără să se întoarcă.

— E de datoria mea, mai şopti tovarăşul Popoviciu înainte de a o urma pe Leta, care deja adormise sub mormanul de pilote.

Era aproape amiază cînd se treziră. Opaiţul electric se stinsese de mult, aşa că tovarăşul Popoviciu îl aruncă în întuneric, după ce îl zgîlţîise inutil de cîteva ori. Nu mai era nevoie de el. Lumina pătrundea năvalnic prin gura peşterii. Se traseră din aşternuturi şi ieşiră afară. Căruţele ţiganilor nu mai erau acolo. Ori în peşteră nu intrase zgomotul, ori fuseseră foarte obosiţi şi dormiseră adînc, de nu auziseră şuieratul motoarelor cu aburi, scrîşnetele sistemelor de transmisie, mugetele şi nechezăturile animalelor, lătratul cîinilor. Şatralionul dispăruse, lăsînd în urmă doar iarba călcată. Strînseseră pînă şi resturile focului, adunaseră chiar şi cenuşa. Tovarăşul Popoviciu fluieră uimit. Nu ştiuse că ţiganii pot fi aşa de curaţi.

— Au plecat, constată tovarăşul Popoviciu, aprinzînd o snagoavă.

Îşi aminti că nu apucase să plătească nici ţigările şi nici celelalte, gheata cea nouă, cureaua sau bundiţa şi cu atît mai puţin cadoul primit, aflat în desăguţa Letei. Deşi era un om cinstit, nu avea remuşcări. El se oferise să plătească tot, în afară de cadou, care fusese ambiţia ţiganului. Şi aşa spusese că nu au ce face cu banii. Curios, îi ceru Letei să răstoarne trăistuţa.

Fluieră uşor, apreciativ.

— Ăsta da, cadou!

Leta înghiţi în sec şi bulbucă ochii. Aşa ceva nu se găsea nici în vitrinele prăvăliilor cu ştaif ţinute de ovrei pe Bulevardul Independenţei din Iaşi. Ovreii nu aveau de unde să aibă atîta aur şi nestemate; abia dacă primeau dreptul să deţină mici cantităţi de argint şi sidef, topaz şi poate vreo perlă, din care făceau lucruri de-a dreptul grosolane, faţă de cele căzute din trăistuţă. Desigur, aveau şi cocoşei, dar aceia erau ilegali.

Sub ochii lor, înşirate pe jos, să tot fi fost pe puţin un kil de brăţări, cercei, lănţişoare, ghiuluri, cruciuliţe, pandantive, clame de păr, ace de cravată, butoni de cămaşă şi alte bijuuri cu întrebuinţare încă neclară, toate din aur. Lumina răsăritului înconjură cu un nimb alb-lăptos grămăjoara de bijuterii.

În mintea tovarăşului Popoviciu se făcu pentru o clipă lumină. Oare aşa se explicau colierele şi broşele minunate cu care se împodobeau unele dintre nevestelor tovarăşilor pe la reuniuni sau seri dansante? Oare de asta dînşii, cînd auzeau de ţigani, în loc să aibă o atitudine revoluţionară şi să-i condamne public pe aceşti neadaptaţi social, preferau să ridice din umeri şi să vorbească despre altceva sau să pretindă că aceştia erau foarte necesari ca să menţină maşinăriile în funcţiune?

Însă gîndirea materialist-dialectică, atent cultivată de Partid încă de cînd era mic copil, fu mai tare decît evidenţa. Scutură din cap, alungînd asemenea gînduri aberante, şi luminiţa din minte se stinse. La fel de fals fusese şi ceea ce crezuse că vede cu cîteva ore în urmă, în peşteră. Probabil visase toată povestea cu firişoarele de lumină colorate care se transformaseră în obiecte. Era şi normal să-şi închipuie astfel de lucruri în somn, la cîte prostii auzise de la ţiganul ăla bătrîn.

Zîmbind, tovarăşul Popoviciu luă la întîmplare un lănţişor de aur alb de care atîrna conturul unei inimi, tot din aur, bătută cu diamante

mărişoare ce aruncau sclipiri de vis. Petrecu lănţişorul în jurul gîtului Letei şi îi fixă încuietoarea. Femeia îl admiră fermecată. Nu primise niciodată un dar atît de preţios. Îşi privi soţul de parcă ar fi fost în transă. Îi prinse capul în mîini şi îl sărută adînc, pasional, cum nu o mai făcuse vreodată. El îi răspunse la sărut, plăcut surprins. Ar fi continuat şi cu altceva, însă din cer se prăvăli peste ei o voce cu iz metalic, ieşită dintr-o portavoce.

— Tovarăşul Popoviciu, tovarăşul Popoviciu, dumneavoastră sînteţi?

Ridicară la unison privirile. Balonul galben al celor de la Cartografiere se afla chiar deasupra capetelor lor, la vreo treizeci de metri, şi cobora lent. Se zăreau chiar şi găurile din nacelă unde fuseseră fixate plăcile cu blindaj, în Războiul cel Mare. După cîteva clipe de uimire, începură amîndoi, ca şi cum s-ar fi înţeles, deşi nu schimbaseră nici o vorbă şi nici o privire, să îndese rapid bijuurile în desăguţă. Cînd balonul ajunse la vreo doi metri, cineva aruncă din nacelă un colac de funie pe care tovarăşul Popoviciu îl prinse, ajutînd la coborîrea aeronavei. Desăguţa era de mult în siguranţă, pe umărul Letei. În nacelă se aflau doi aeronauţi identici, cu căşti de piele pe cap şi cu ochelari de sticlă traşi peste ochi, înfăşuraţi în mantii de piele maronie. Unul dintre ei sări jos şi se repezi spre tovarăşul Popoviciu, întinzînd mîinile înmănuşate.

— Oh, ce bine că v-am găsit în sfîrşit! Atît de multă lume vă caută… Comitetul Regional de Partid ne-a spus că nu are nici un rost să ne întoarcem fără dumneavoastră. Sînteţi bine, sănătoşi? Ne-am temut de ce-i mai rău. Ei sînt! strigă bucuros spre celălalt ocupant al nacelei, care deschisese deja portiţa laterală.

Ajutaţi de aeronauţi, soţii Popoviciu urcară emoţionaţi în nacelă. Un moment tensionat, cel puţin pentru ei, se consumă cînd aeronautul din

nacelă se oferi amabil să ia desăguţa Letei, ca ea să poată urca mai uşor. Femeia refuză cam prea înţepat şi cam prea repede, iar pe tovarăşul Popoviciu îl năpădi transpiraţia. Ţiganul avusese dreptate. Conţinutul desăguţei i-ar fi adus mai mult ca sigur pe cap Ilicitul întrucît, fu silit să recunoască, povestea bijuteriilor obţinute din lumină, într-o peşteră întunecoasă ascunsă în munţi, n-ar fi crezut-o nici un tovarăş cu mintea întreagă. Din fericire, aeronauţii nu remarcară nimic. Regretă că nu şi-a întipărit în minte drumul către peşteră, dar fusese flămînd şi cu un picior beteag. Ar fi vrut să se întoarcă într-o bună zi şi să o cerceteze pe îndelete. Era sigur că pe undeva se afla vreun cotlon tainic, plin cu bijuuri, ţigări, ghete, curele, bundiţe şi cine ştie cîte altele.

După ce îi văzu urcaţi, unul dintre cei doi aeronauţi deschise larg uşiţa de bronz a arzătorului şi aruncă foarte repede cîteva lopeţi de cărbune, una după alta. Din cauza greutăţii suplimentare a noilor pasageri, balonul cîştigă lent înălţime. Pe la vreo sută de metri, celălalt aeronaut lansă o rachetă roşie, după care prinse să semnalizeze cu două steguleţe, de asemenea roşii.

— Anunţăm că v-am găsit, spuse, arătîndu-le mai multe siluete care îşi înălţau feţele spre balon. Frumos lănţişor, mai spuse, arătînd cu bărbia spre gîtul Letei.

— Oh, e o tinichea cu picături de sticlă, spuse tovarăşul Popoviciu.

Leta îşi privi soţul cu subînţeles şi roşi toată.

— Un fleac, întări ea. Mi l-a cumpărat ieri Relu… De la ţigani.

„De la ţigani” a apărut în antologia Steampunk: A doua revoluţie*, editată de Adrian Crăciun, Millennium Books, 2011*

Ștefana Cristina Czeller

CERNEALĂ ŞI SÎNGE
(fragment)

Încă o dimineaţă friguroasă, cu străzi ude şi cer de culoarea unui şoarece mort. De data asta însă, măcar Cristina putea lenevi în pat. Sîmbăta era singura zi liberă, prilej de mirare pentru restul lumii, de parcă ziarul de luni se scria singur. Se întinse între păturile încălzite de trupul său încolăcit, dorindu-şi cu disperare măcar un petic de cer albastru, poate între doi nori albi, pufoşi ca vata de zahăr a bîlciului copilăriei. Gîndul îi stîrni foamea, dîndu-i ghes să se ridice din aşternut.

În timp ce înghiţea cu noduri nişte iaurt cu fulgi de cereale, aruncă o privire vinovată spre bicicleta de fitness pitită în colţul holului. Era prima lor achiziţie comună, a ei şi a Amaliei, de cînd se mutaseră. *În cîteva luni, va fi suportul perfect pentru haine*, prevestise sceptică Amalia, iar acum Cristina recunoştea că avusese dreptate.

— Te mustră conştiinţa, Cris? Şi-mi reproşai că sînt negativistă…

Din uşa bucătăriei, Amalia zîmbea, cu mîinile în şolduri.

— Uf, ştii că te urăsc atunci cînd faci asta! spuse Cristina.

— Ce anume? se interesă ingenuu Amalia.

— Cînd parcă îmi citeşti gîndurile, doar ca să-mi reaminteşti că ai dreptate.

— Lasă, nu e sfîrşitul lumii! Toţi avem zilele noastre proaste.

Cristina o învălui într-o privire prudentă. Văzu cearcăne vineţii, o faţă trasă şi o expresie uşor absentă. Pînă şi surîsul se desena bizar pe figura Amaliei.

— Da’ tu ce-ai păţit? Arăţi ca dracu!

— Mulţumesc de compliment, Cris! Ştii să binedispui o fată de dimineaţă…

Cristina însă nu avea de gînd să o lase să se eschiveze. O aşeză aproape cu forţa la masă şi îi întinse o ceaşcă de cafea. După ce Amalia luă prima înghiţitură, reluă discuţia.

— Ai răcit sau ce se întîmplă?

— Totu-i în regulă, sînt doar obosită. Alex e atît de greu de mulţumit! Trebuie să rescriu fiecare frază de patru-cinci ori. Mă înnebuneste…

Nu era prima oară cînd Amalia i se plîngea, dar Cristina ştia că-i convenea aranjamentul. Ca orice dascăl, ca să supravieţuiască trebuia să-şi completeze cumva leafa de mizerie, încasată de multe ori cu întîrzieri de săptămîni. Printr-o fostă colegă de liceu, ajunsese să lucreze pentru staff-ul electoral al PNP, adică al lui Alex Corbu. Plătea bine şi chiar faptul că reuşise să intre în legătură cu el era o şansă nesperată. Iar banii veneau cu exactitatea unui ceas elveţian. Cristina o bătu încurajator pe umăr, apoi îi dădu încă o tartină.

— Acuşica se termină campania şi scapi…

Amalia îşi opri felia de pîine cu salam chiar înainte să muşte din ea.

— Cred că putem anticipa că va cîştiga. Aproape toate femeile din ţara asta sînt moarte după el. Iar bărbaţii – după banii şi relaţiile lui.

— Şi?

— Un preşedinte are la fel de multă nevoie de discursuri bune ca un candidat la fotoliul suprem. Mai ales cînd trebuie să-şi împlinească promisiunile… Aş putea rămîne în echipă.

Cristina se întoarse cu faţa spre geam, hotărîtă să nu spună nimic. Dacă i-ar fi amintit că tocmai i se plînsese, ar fi dat impresia că e invidioasă. Începu să spele cănile.

— Ce faci azi? o întrebă Amalia.

— Mă duc la cumpărături, dup-aia trec pe la Mihai. E ziua feciorului lui, împlineşte cinci ani. Te-a invitat şi pe tine, nu ţii minte?

— Îmi pare rău, nu pot să vin. Mai am de lucru la discursul pentru dezbaterea televizată. L-am refăcut de atîtea ori, că-mi vine să vomit numai cînd mă gîndesc la el.

— Mă duc să mă îmbrac, hotărî Cristina. Vrei ceva de la magazin?

— Nu. Sau stai, poate nişte ciocolată… Mă face să gîndesc mai bine.

Lăsînd-o pe Amalia cu nasul pironit în muntele de hîrtii, Cristina se îndreptă spre staţia de tramvai. Urcă într-un vagon care trosnea şi se cutremura din toate încheieturile, ca o băbuţă silită de nepoţii ghiduşi să danseze foxtrot. Clănţănind din dinţi la fiecare curbă, Cristina şterse cu mănuşa geamul aburit. Îşi regretă imediat curiozitatea. Parcă ar fi tras cu ochiul prin cimitir. Treceau pe lîngă alte magazine de cartier care dăduseră ortul popii. *E la fel peste tot. Mici afaceri, vise şi destine frînte de sărăcie.*

Cînd tramvaiul opri, Cristina socotea încă o dată banii din portofel. Cu doar cîteva zile înainte de leafă, bugetul i se subţiase pînă aproape de dizolvare, dar tot trebuia să cumpere ceva.

Ocoli de la distanţă raionul de băuturi şi începu să studieze cutiile de bomboane. Băiatul lui Mihai, Dănuţ, era înnebunit după dulciuri. Dacă bomboanele erau singurul lucru pe care şi-l putea permite, măcar să fie gustoase. Le alese pe cele cu cremă de ciocolată, care şi pe ea o făceau să se lingă pe degete şi făcu scăderea. Nu-i rămînea mare lucru pentru raionul de carne.

Fără pic de ruşine, se apucă de vrăfuit pungile, ca întotdeauna cînd îşi putea cumpăra dezamăgitor de puţin. Nu se opri nici cînd zări apropiindu-se o femeie la vreo 30 de ani, cu trup de manechin pe care costumul negru se mula apetisant chiar şi pentru ochii Cristinei. *Tipa asta sigur nu face socoteli. De fapt, cred că ar putea mînca la restaurant în fiecare zi. E pur şi simplu nelalocul ei aici.*

O lăsă să treacă pe lîngă ea, încercînd în zadar să nu se holbeze. Taiorul părea abia cumpărat de la un magazin din Paris, machiajul îi era fără cusur, iar preţul parfumului ei discret nici măcar nu putea să-l ghicească. Se opri la zece centimetri de ea şi Cristina simţi înţepătura invidiei pînă în stomac. Îi venea să se ascundă sau să-i dea o palmă. Să-i spună să plece dracului de acolo, să nu mai fluture pe sub nasul amărăştenilor ca ea spectacolul indecent al opulenţei. În loc de asta, o urmări cum stătea perfect nemişcată şi privea bucăţile de carne.

După vreo zece secunde, femeia încrucişă braţele şi îi aruncă o privire perfect inexpresivă. Valul de frig care o izbi o luă pe nepregătite pe Cristina. Era ca şi cum s-ar fi mutat pe o banchiză cu galantar cu tot. Dincolo de necunoscută, magazinul parcă se topise şi o ceaţă le înconjura, acoperind oameni şi mărfuri. Deşi nu-i stătea în fire să lege conversaţii întîmplătoare, Cristina simţi deodată nevoia să spună ceva. Orice, doar pentru a rupe tăcerea.

— E o vreme tare urîtă, nu? şopti.

Suna stupid, iar femeia nu reacţionă. *Acum chiar că mă simt prost*. Îşi alesese marfa şi ar fi trebuit să plece, dar picioarele parcă îi erau pironite de podea. Nici măcar privirea nu şi-o putea desprinde de necunoscuta care era iar imobilă, ignorînd-o cu desăvîrşire. Nările îi tremurau, pupilele i se dilataseră uşor şi Cristinei i se păru că ochii albaştri ai femeii capătaseră o lucire hămesită. Nu poftă vedea în uşoara încruntare, ci foamea devoratoare a cuiva care nu a pus firimitură în gură de zile întregi. *Femeia asta poartă o bluză care costă cît salariul tău pe vreo trei luni. Sigur îşi poate permite oricîte fripturi vrea. De ce să-i curgă balele în faţa unui galantar? Nu are nici o noimă, e doar mintea ta bolnăvicioasă!* Şi totuşi, nu se putea convinge că i se năzărea.

Coborîndu-şi privirea spre degetele care ţineau baierele coşului, văzu că se albiseră. *Încă puţin şi ai să faci pe tine lîngă cotlete! Revino-ţi, ce-ai păţit?* De parcă ar fi auzit vocea din mintea ei, necunoscuta îşi întoarse capul. O privi drept în ochi pentru a doua oară şi îi rînji, dezvăluind un şir de dinţi albi, perfecţi. Foamea nu dispăruse, doar obiectul ei se schimbase. Coşul scoase un clinchet ciudat şi Cristina tresări. Înţelese cu întîrziere ce se întîmplase. Îl izbise de marginea galantarului.

Privirea femeii, mai tăioasă decît lama celui mai dibaci călău, nu voia să se desprindă de chipul ei. Era în ea ceva hipnotic şi sinistru, iar Cristina nu reuşea să se uite în altă parte. Cu cît continua acel joc bizar, ale cărui reguli îi scăpau, cu atît i se părea că trăsăturile necunoscutei se schimbau. Sfidînd orice logică, zîmbetul îi devenea rînjet de hîrcă, ochii – hăuri roşii în care te puteai pierde pentru totdeauna şi, dacă ar fi putut scăpa din capcana lor cît să-i studieze trupul, sigur ar fi văzut ceva ce nu putea fi descris. Aerul era atît de îngheţat, încît Cristina îşi căută aburul respiraţiei. Cu greu îşi mai amintea că era în magazinul ale cărui zgomote familiare fuseseră înghiţite de atotstăpînitoarea ceaţă. Nici măcar greutatea coşului n-o mai simţea. Se transformase într-un copil care vedea ieşind de sub pat căpcăunul din basmele bunicii şi nu avea puterea să strige. Muşchii gîtului i se încordau, dar nu-şi regăsea vocea. Timpul se dilata, imposibil de măsurat, iar Cristina se surprinse dorindu-şi să se întîmple orice, chiar şi un incendiu devastator, numai să scape de acolo.

Zîmbetul necunoscutei dispăru ca retezat şi femeia plecă agale, fără să fi scos o silabă. Abia după un minut, inima Cristinei încetini pînă la ritmul unui atlet ajuns pe ultima sută de metri. Firicele fierbinţi de transpiraţie i se scurgeau pe spate, picioarele şi le simţea ca pe nişte macaroane. Înşfăcă la întîmplare o pungă de pulpe

şi, cu pas tremurat, se îndreptă spre cea mai îndepărtată casă de marcat. Nu voia să rişte încă o întîlnire care să o aducă în pragul isteriei. Abia după ce plăti se uită la ceas. Nu petrecuse lîngă necunoscută mai mult de cinci minute.

Amintirea acelor minute o bîntui ore bune. Încă era palidă şi seara, după ce se dichisise pentru mărunta ei sindrofie. Se îndrepta spre uşă, cînd auzi un strigăt de durere din camera Amaliei. Cuprinsă de presimţiri negre, năvăli înăuntru.

— Totul e în regulă?

Amalia strîngea nefiresc palma dreaptă.

— Am scăpat oglinda şi m-am tăiat…

Cristina răsuflă uşurată, deşi altădată s-ar fi panicat la vederea sîngelui. O urmări cum îşi strecoară palma sub jetul de apă rece pentru a opri hemoragia şi o ajută să aplice un bandaj steril. Amalia avea dreptate, tăietura era doar superficială, însă chipul i se înnegurase.

— Capul sus, îţi trece pînă te măriţi! spuse Cristina. E doar o zgîrietură.

— Ştiu, nu e vorba de asta… De fapt, e o prostie. Am spart oglinda. Asta aduce şapte ani de nenorociri.

Cristina îşi scutură cu voioşie forţată capul.

— Păi, cred că am trecut prin destui ani infecţi. Mai rău nu văd cum ar putea fi. Las că-ţi cumpăr alta de Crăciun!

Amalia nu reuşi să zîmbească.

— Du-te la Mihai şi dă duhului amicele zurlii! Discursul o să mă aducă iar cu picioarele pe pămînt.

Cristina plecă înainte ca Amalia să se reapuce de scris, într-un fel pervers uşurată că nu doar ea vedea totul în negru. Se felicită totuşi că nu-i povestise despre scena de la magazin. Hotărît lucru, erau amîndouă cu nervii la pămînt. Dar măcar ea avea să se simtă bine cîteva ore…

Asta îşi repetă tot drumul pînă în Copou. Mihai o aştepta în pragul casei de cărămidă roşie,

care de obicei i se părea Cristinei veselă şi primitoare. De data asta însă, avu impresia că tristeţea îmbibase grădina desfrunzită şi pereţii bătrîni, ba chiar şi flanela de un verde spălăcit în care Mihai arăta ca un moşuleţ.

— Eşti cea mai harnică! o întîmpină Mihai. Sărbătoritul e nerăbdător tare.

Cristina îi întoarse surîsul. Nu-i prea plăceau ţîncii, dar Dănuţ i se lipise de suflet. Poate şi fiindcă îl schimbase moartea mamei, strivită anul trecut de un şofer beat.

— N-aş fi pierdut ziua lui pentru nimic, ştii doar! Ce mai face micul pirat?

— Îşi încearcă jucăria nouă. Dar de ce te ţin în prag? Intră!

În încăperea scundă, cu pereţii acoperiţi de icone afumate, soba împrăştia o căldură plăcută şi Cristina mai că nu se lipi de ea. De sub masa doar pe jumătate acoperită de farfurii cu gustări şi pahare se iţi Dănuţ, cu o basma neagră aşezată strîmb pe frunte. O trase de mînecă energic.

— Ai întîrziat, marinar! Aş fi ordonat să fii trecut pe sub chilă, dar azi e ziua mea. Te iert.

— Nu se va mai întîmpla, căpitane, promise solemn Cristina. Rechinii au fost de vină – m-au atacat în larg. Abia am scăpat de ei…

— Da, apele astea sînt periculoase. Nu aveai pistolul la tine?

— Nu, l-am uitat acasă. Dar ca să uiţi de greşeala mea…

Îi întinse cutia ei de bomboabe şi îl urmări deschizînd-o. Alesese bine.

— Bravo! Pînă la urmă, eşti un om de ispravă, spuse cu gura plină Dănuţ.

Cristina văzu că Mihai vrea să-l dojenească şi îi făcu semn să-l lase în pace.

— Ştii ce zice bătrînul Bill Picior de Lemn: aşa căpitan, aşa marinar!

Ţîrîitul soneriei îl făcu pe Mihai să se îndrepte din nou spre uşă. Patru copilandri şi

părinţii lor umplură încăperea, iar Dănuţ o lăsă pe Cristina pentru a se făli cu darurile sale. Casa răsună mult timp de strigătele de luptă ale băieţilor, care intraseră iarăşi în jocul preferat. Aruncînd din timp în timp o privire la juniori, părinţii discutau în surdină despre necazuri şi ponosite speranţe. Cristina rămase pe un fotoliu aplecat într-o parte, prea puţin dornică să audă aceleaşi refrene. Nu o deranja să stea deoparte, se obişnuise cu asta, iar singurătatea în doi i se părea mai dureroasă decît izolarea ei. Veni însă şi momentul cînd farfuriile se goliră, iar energia aparent inepuizabilă a copiilor se termină. Cu feţele îmbujorate de atîta alergătură, se strînseră în jurul mesei, pentru o ultimă prăjitură. Soarele apusese demult şi părinţii începeau să se uite la ceas. Plecară la fel de doborîţi de viaţă cum veniseră. *Sau poate vezi tu totul în negru azi. De cînd cu…* Blocă amintirea cu un efort dureros.

— Te ajut să speli vasele, spuse Cristina pentru a acoperi tăcerea ce se instalase straniu după atîta agitaţie.

— Dacă vrei, răspunse Mihai. Mulţumesc. Pînă la urmă a ieşit bine, chiar dacă masa nu a fost plină…

Cristina dădu din umeri: pentru copii, meniul conta mai puţin decît distracţia şi, în fond, ei fuseseră eroii acelei zile. Mai aveau timp să crească şi să se gîndească seară de seară cu ce vor umple masa a doua zi.

— Vrei să-ţi arăt desenele mele? o trase de mînecă Dănuţ cînd punea pe raft ultima farfurie.

— Sigur, căpitane! Ai avut o pradă bună astăzi?

— I-am bătut pe toţi. Hai, ce mai aştepţi?

Cristina îl lăsă să o împingă spre canapeaua care odată fusese roşie, dar acum păstra doar o nuanţă vagă de roz. Dănuţ avea culorile în sînge şi desenele îi erau, ca şi vorbele, adesea mai mature decît ar fi trebuit. Deschise mapa şi apucă foile una

cîte una. O casă într-o rînă, pe culmea unui deal. Un băiat adunînd frunze moarte în grădina unui castel. Figura blîndă a mamei învăluită în ceaţă, cu mîinile întinse într-o chemare mută… Nici o corabie de piraţi, nici un tablou cu încleştări pe viaţă şi pe moarte între valurile zbuciumate. De la ultima ei vizită, tuşele lui Dănuţ deveniseră mai nervoase, culorile mai închise.

Băiatul o urmărea în tăcere, fără a o întreba dacă-i place ce vede. Încă un lucru care îl deosebea de alţi copii. Mîngîindu-l uşor pe creştetul zburlit, Cristina se apropie instinctiv de sobă înainte de a se uita la ultimul desen. Sperase ca măcar acela să fie mai optimist, dar nu era aşa. Văzu ochi roşii, pătrunzători, pe fundalul de tăciune al unei glugi ascuţite. Nu putu să nu se întrebe, confuză, ce-l făcuse pe Dănuţ să aleagă o asemenea temă. Îşi pierduse mama, dar era înconjurat de oameni care îl iubeau şi aveau grijă de el. Se întoarse spre el.

— Ce e asta, Dănuţ?

Băiatul păru să-şi caute cuvintele.

— Nu-ţi place? răspunse cu o întrebare.

Cristina dădu din cap.

— Ştii că-mi plac toate desenele tale. Doar că nu am mai văzut aşa ceva…

Din nou, copilul zăbovi puţin.

— L-am visat zilele trecute. Dar tata a zis să nu-mi fac griji. E doar un coşmar obişnuit, dintre acelea pe care le-am avut cînd mama a plecat la îngeri.

Deşi vocea îi era liniştită, Dănuţ nu părea prea convins că părintele său avusese dreptate. Cristina îl privi întrebător pe Mihai, pe chipul căruia trecu o umbră uşoară.

— I-am zis că e prea mare ca să se teamă de monştri, fiindcă nu există. Un pirat care se respectă nu se lasă înfricoşat de vise urîte!

Cristina zîmbi strîmb. Tonul lui Mihai o făcea să înţeleagă că desenul îl pusese şi pe el pe gînduri, chiar dacă nu voia să o recunoască. Studie

din nou coala acoperită cu tempera, încercînd senzaţia absurdă că mintea din spatele ochilor pătrunzători se distra de minune pe socoteala lor. Se întoarse iarăşi spre băiat, dorindu-şi să ştie mai multe şi temîndu-se să afle.

— Şi ce făcea urîtul ăsta în visul tău?

Dănuţ îşi pironi ochii în podea înainte de a povesti şoptit.

— Era la geam. Se uita la mine cu ochii ăia mari, cînd vineţii, cînd roşii. A stat aşa puţin, apoi m-a întrebat cum mă cheamă. *Tata nu mă lasă să vorbesc cu necunoscuţi*, i-am zis. A început să rîdă. *Foarte bine face. Dar dacă mă inviţi înauntru, ne putem cunoaşte mai bine. Tare mi-ar plăcea asta!*

Vocea i se stinse brusc şi Cristina începu să tremure uşor. Un sloi de gheaţă îi cobora pe şira spinării. Crezuse că avusese parte de destule coşmaruri pentru o zi şi iată că nu era aşa. Nu ştia ce să spună, dar Dănuţ înghiţi în sec şi continuă.

— Nu mi-a plăcut. I-am zis că nu poate intra. S-a mai uitat oleacă şi a plecat.

Cristina îşi frecă umerii, dorindu-şi să nu fi auzit nimic. Casa parcă se umpluse de pîclă, sufocîndu-i. *Asta chiar nu e atmosfera potrivită pentru un băiat de cinci ani, de ziua lui*. Îl prinse în braţe pe Dănuţ, ridicîndu-l spre tavanul coşcovit.

— Tatăl tău are dreptate! Un căpitan de piraţi nici măcar nu se gîndeşte la coşmaruri. Le scoate limba şi îşi vede de marinarii săi, care-i dau destul de furcă…

Băiatul se uită la ea pe jumătate neîncrezător, pe jumătate fericit.

— Nu se va întîmpla nimic rău nici cu tine, nici cu tati? Promiţi?

— Promit, zise solemn Cristina, încercînd să alunge orice presentiment rău. Vom face un legămînt sacru.

Apucînd pensula de pe masa şchioapă, o înmuie în culoarea albastră şi desenă un lanţ

scălîmb pe încheietura fiecăruia.

— Acum apropiaţi-vă mîinile şi rostiţi după mine: Eu, pirat de nădejde, jur să apăr spatele tovarăşilor mei. Să fiu alături de ei în fiecare bătălie şi să nu las duşmanii să-i doboare. Aşa să-mi ajute Poseidon, zeul cel cumplit al mării!

Bărbatul şi copilul reperată ascultători cuvintele ei. Ochii lui Dănuţ străluceau, iar culoarea din obraji îi revenise. Doar Cristina nu scăpase de frică. Spre deosebire de copil, ştia însă să şi-o ascundă.

— Foarte bine! spuse. Vezi, nu ai de ce să-ţi faci griji! Nimic nu e mai puternic decît legămîntul piraţilor.

Băiatul o cuprinse într-o îmbrăţişare lungă şi Cristina îl sărută pe frunte. Nu putea purta masca lipsei de griji multă vreme, o înţelese înainte să-l privească iar în ochi. Era timpul să-şi ia rămas bun.

— E tîrziu, Mihai. Trebuie să plec. Mulţumesc pentru tot!

— Cred că eu trebuie să-ţi mulţumesc, ai avut o idee genială… Ne vedem mîine.

— Să fiţi cuminţi amîndoi şi să nu mai aud de vise urîte!

Ieşi în noapte, încă încercată de frisoane. Aruncă o ultimă privire spre ferestrele luminate ale căsuţei şi, înfruntînd rafalele ce-i biciuiau faţa şi-i făceau fularul să fluture ca un stindard în ajun de bătălie, se îndreptă spre staţia de tramvai. Era singură pe străduţa îngustă şi prost luminată, amintind mai mult de o uliţă dintr-un sat uitat de lume. Crengile copacilor se luptau cu vîntul în faţa şi în spatele ei, lovind cîte un geam cu pocnetul sec al oaselor unei moarte descărnate. *O moartă în costum scump.* După primii paşi, Cristina se surprinse că încearcă să desluşească secretele umbrelor adunate pe la colţuri. Mai mult decît văzul, auzul îi juca feste. Un foşnet ici, un scrîşnet colo, o sclipire nelalocul ei întrezărită în ochii unei

case părăsite. Bătăile aritmice ale ramurilor ascundeau zgomotele surde produse de cineva? Grăbi pasul, dar instinctul îi spuse că şi urmăritorul a cărui privire îi săpa în ceafă făcea acelaşi lucru, nerăbdător să-şi ajungă prada. Se uită repede în spate, aşteptîndu-se să zărească o siluetă care se prelingea necruţător în umbră, gata să o apuce. Îl simţea înaintînd pe urmăritorul ei, cît mai departe de cercurile slabe de lumină ale puţinelor becuri încă nestinse.

Nu zărea nimic, dar asta nu o liniştea. Dimpotrivă, îşi dorea să-l vadă. Să se convingă că există şi e o făptură în carne şi oase, chiar şi un răufăcător ieşit la vînătoare. Un cîine nevăzut urlă tremurat şi Cristina se lipi de un gard de fier, ducînd mîna la inimă. Tuşele acelea hîde zămislite de închipuirea unui copil naiv îi pluteau fără încetare în minte, în străfulgerări de gînduri absurde. Aproape alerga.

O pîclă deasă se lăsase pe aleea lungă. Semăna cu ceaţa din magazin, îi impregna hainele şi îi umplea gura. Se întreba dacă orele scurse de la întîlnirea cu necunoscuta nu fuseseră doar un vis, o nălucire, dacă nu era tot acolo, printre rafturi, prizonieră într-o iluzie care avea să o ucidă. Nu mai zărea ieşirea spre bulevardul principal şi spre salvatoarea staţie de tramvai. Pîcla era atotstăpînitoare, cu mirosul ei de mlaştină şi Cristina scăpă un geamăt. *Trebuie să termini cu prostia asta!* Ultima fărîmă de raţiune îi spunea că stătea la marginea prăpastiei. Se opri brusc şi se întoarse, ridicînd pumnii sfidător. Aruncă provocarea cu o voce mult mai calmă decît se simţea.

— Oricine ai fi, nu mi-e frică de tine! Arată-te!

Paşi tîrşîiţi răsunară aproape de ea, urmaţi de o tuse groasă, bărbătească. Cristina nu apucă să mai facă vreun gest: un moşneag încovoiat răsări din pîclă, uitîndu-se la ea cu milă.

— Aţi păţit ceva, domnişoară?

Îmbujorîndu-se instantaneu, Cristina îşi feri privirea.

— Nu, totul e în regulă! Mi s-a părut că aud pe cineva…

Îl lăsă să treacă înainte, potrivindu-şi paşii astfel încît să nu-l piardă din vedere. Ştia că acţiona prosteşte, totuşi răsuflă uşurată cînd ajunse în sfîrşit în staţie şi constată că moşneagul aştepta şi el un tramvai. Se linişti pînă să vină tramvaiul. Era convinsă că ochii aceia cruzi, de monstru se ascunseseră iar în întunericul care le dăduse naştere. .

Fragment din romanul Cerneală şi sînge*,*
Millennium Books, 2011

REPERE BIO-BIBLIOGRAFICE

Aron Biro s-a născut la 12 august 1977, în Bistriţa. A absolvit Facultatea de Ştiinţe Economice a Universităţii Babeş-Bolyai din Cluj-Napoca în 2000. A debutat în revista *Nautilus* nr. 1 (februarie, 2008) cu „Povestea dihorului şi a găinilor“ și a publicat în antologia *Dansînd pe Marte şi alte povestiri fantastice* (Milllennium Press, 2009) povestirea „Valori familiale”. Scrie recenzii muzicale şi cinematografice pentru *Dilema Veche, Muzici şi Faze*, *Punctfilm*, *Nautilus*. Premii: KULT 2006 pentru cea mai bună povestire („Valori Familiale“).

Bogdan-Tudor Bucheru s-a născut la 1 septembrie 1972, în Moreni, judeţul Dîmboviţa. A absolvit Facultatea de Fizică a Universităţii Bucureşti în 1995, apoi două masterate în fizică şi unul în electronică. În prezent lucrează la Delta Energy Systems în Tucson, Arizona. Este unul dintre administratorii site-ului *www.AtelierKult.com*. A debutat în 1996 în revista *Anticipaţia*, cu povestirea „Omul pe care l-am cunoscut“. Este prezent în antologiile *România SF 2001* (ProLogos, 2001), *KULT – Cronicile sîngelui* (ProLogos, 2001), *KULT – Vremea demonilor* (revista Ficţiuni, nr.5/2001), *Alte lumi, alte legende* (Media-Tech, 2002), *KULT – Radharc* (Millennium Press, 2005), *AtelierKult. Povestiri fantastice* (Millennium Press, 2005), *Dansînd pe marte și alte povestiri fantastice* (Millennium Press, 2009). Volume publicate: *Atingerea* (Omnibooks, 2001; ediția a 2-a Millennium Books, 2011), *Anotimpurile* (Millennium Books, 2011) – proză scurtă. Antologii editate: *Alte lumi, alte legende* (Media-Tech, 2002), împreună cu Cătălin Sandu.

Oliviu Crâznic s-a născut la 1 noiembrie 1978, în Lupeni (jud. Hunedoara). Este licenţiat în drept, specializat în criminalistică. În prezent este angajat al editurii germane C.H. Beck, axată pe publicarea cărţilor de drept. În cadrul editurii, a redactat manuale, culegeri de jurisprudenţă şi, mai ales, culegeri de legislaţie, fiind coordonatorul colecţiei „LaZi“. În 2010, odată cu înfiinţarea colecţiei juridice „Compendium“, devine îngrijitorul primei ediţii din *Societăţi comerciale – Soluţii profesionale de la A la Z*. În 2010 îşi lansează la Bookfest cartea *...și la sfîrşit a mai rămas coşmarul* (Ed. Vremea), roman gothic bazat pe cronici medievale (Premiul I pentru Cel mai bun roman la Concursul Naţional de Literatură „Visul“ 2010). În septembrie acelaşi an, Oliviu Crâznic începe publicarea în revista *Suspans* a unei serii de articole despre mistere şi mituri.

Ştefana Cristina Czeller s-a născut la 27 decembrie 1973, în Iaşi. În 1998 a absolvit Facultatea de Filologie a Universităţii de Stat „M. Lomonosov“ din Moscova, ca bursier al statului român. În prezent ziarist pentru secţia Iaşi a cotidianului regional *Evenimentul*, publicaţie la care scrie de zece ani. A publicat proză scurtă pe *LiterNet*, *SFera online*, în revista *Nautilus* și în antologia *Dansînd pe Marte și alte povestiri fantastice* (Millennium Press, 2009).

Dan Doboș s-a născut la 31 iulie 1970. A urmat cursurile Universității Tehnice „Gheorghe Asachi“ din Iași, iar după absolvirea facultăţii, în 1994, a ales o carieră jurnalistică, publicînd în cei şaptesprezece ani de activitate jurnalistică peste 1000 de reportaje, editoriale şi interviuri. În prezent este redactor-șef al cotidianului *Evenimentul* din Iași.

Pentru o lungă perioadă de timp a editat *Supernova*, cel mai longeviv supliment dedicat literaturii SF (cu apariţii între 1992 şi 2001). A publicat povestiri și articole în reviste și antologii, a tradus din Terry Pratchett (*Trilogia nomilor*) și Roderick Gordon și Brian Williams (seria *Tunele*).

A debutat editorial în 1999, cu romanul *Elefantul în bostănărie* (o poveste de dragoste pentru adolescenți), reeditat în 2007. În 2002 a publicat romanul *Abația*, distins cu Premiul RomCon 2003 pentru cel mai bun roman SF românesc. *Blestemul abației* (2003 – Premiul RomCon 2004) și *Abația infinită* (2005) au completat un ciclu epic fără precedent în literatura de gen din România; ciclul *Abaţiei* a fost reeditat într-o versiune revizuită şi adăugită în 2011, la Millennium Books. În 2006 Dan Doboș a primit Premiul „Vladimir Colin“ pentru întreaga trilogie. În 2007 i-a apărut volumul de povestiri F&SF, *Gheorghe, un om special*. În 2009 i s-a acordat Premiul de încurajare la Eurocon, Convenția Europeană de Science Fiction. Cel mai recent roman publicat este *DemNet* (2011).

Costi Gurgu s-a născut la 1 aprilie 1969, în Constanța. Și-a luat licența în drept și relații internaționale în 1995, la București, apoi a absolvit un program de design la Westminister College, Londra, în 1998. A lucrat ca art director pentru diverse reviste, iar în 2004 s-a stabilit la Toronto. A publicat peste 40 de texte în diverse reviste, ziare, almanahuri și antologii. Este prezent în antologia *Ages of Wonders* (2009, editori Julie E. Czerneda și Rob St. Martin). În 1999 a înființat grupul KULT, pentru care a editat trei antologii: *Vremea Demonilor* (Omnibooks, 2001), *Cronicile Sîngelui* (ProLogos, 2002) și *Radharc* (Millenium Press, 2005). Volume publicate: *Ciuma de Sticlă* (ProLogos, 2000); *Rețetarium* (Tritonic, 2006); *Cronici de la capătul pămîntului* (Millennium

Books, 2011). A cîștigat 21 de premii, printre care Marele Premiu la Colocviul Național de Science Fiction de la Călărași, în 1999, pentru povestirea „Ciuma de Sticlă“, Premiul Alexandru Odobescu al Uniunii Scriitorilor, pentru debut în volum, și Premiul Vladimir Colin 2001 pentru *Ciuma de Sticlă*, premiul Convenției Nationale de SF&F 2003 pentru nuvela „Copiii Domnului, Premiul Atelier Kult 2007 și Premiul Vladimir Colin 2008 pentru *Rețetarium*. Este membru al SFWA.

Michael Haulică s-a născut la 1 februarie 1955, în Armăşeşti, jud. Vîlcea. A fost redactor al suplimentelor SF *Supernova*, *Alternativ SF* şi redactor-șef al revistelor *Lumi Virtuale, Fiction.ro, Nautilus*. În perioada 2005 – 2007 a fost redactor-şef la Editura Tritonic şi coordonator al colecţiilor „fiction.ro“ și „LIT“. În 2000 a înființat revista electronică *Lumi Virtuale*, iar în 2009 a înfiinţat revista electronică *Microtexte*. În prezent este director editorial la Millennium Books, redactor la revista *Galileo* şi redactor-șef la *Galileo Online*. Deţine rubrici permanente de F&SF în *Observator cultural*, *Ştiinţă & Tehnică* şi *Dilemateca*. Textele lui au fost traduse în limbile engleză, franceză, maghiară, cehă, croată, bulgară, daneză, japoneză. Volume publicate: *Madia Mangalena* (Institutul European, 1999; Eagle Publishing House, 2011), proză scurtă; *Despre singurătate şi îngeri* (Karmat Press, 2001), proză scurtă; *Aşteptînd-o pe Sara* (Millennium Press, 2005; Tritonic, 2006), roman; *Nu sînt guru* (Tritonic, 2007), publicistică; *Povestiri fantastice* (Millennium Press, 2010), proză scurtă; *...nici Torquemada* (Millennium Books, 2011), publicistică. Antologii editate: *AtelierKult. Povestiri fantastice* (Millennium Press, 2005); *Millennium. Fantasy & Science Fiction* (Millennium Press, 2009), împreună cu Horia Nicola Ursu; *Dansînd pe Marte și alte povestiri fantastice* (Millennium Press, 2009).

Premii: Dan Merişca 1992, Vladimir Colin 2000 și RomCon 2001 (pentru *Madia Mangalena*), RomCon 2001 pentru cea mai bună prezenţă pe internet (*Lumi Virtuale*), SIGMA 2002 (pentru *Despre singurătate şi îngeri*), RomCon 2003 pentru cel mai bun site şi pentru cea mai bună revistă (*Lumi Virtuale*), RomCon 2004 pentru publicistică şi pentru cea mai bună revistă (*Lumi Virtuale*), Marian Mihai 2005; KULT 2005 pentru cea mai bună povestire („Vremea zăpuşelii"), „Omul anului" la Galele AtelierKult 2006, SRSFF 2009 pentru promovarea literaturii science fiction. Este membru al Uniunii Scriitorilor.

George Lazăr s-a născut la 3 februarie 1963, la Vatra Dornei. A absolvit Facultatea de Automatică, secția Calculatoare, din cadrul Institutului Politehnic „Gheorghe Asachi" din Iași. În prezent este directorul cotidianului *Monitorul de Botoșani*. A debutat în antologia *Cosmos XXI Un univers al păcii*, 1987. A publicat povestiri SF în *Argonaut, Opinia Studențească, Cronica, Magazin, Sci-Fi Magazin*. În perioada 2007-2008 a editat *Sci-Fi Magazin*, revistă lunară de SF, iar în 2009 *Almanahul Sci-Fi Magazin*. Este prezent cu proză în antolgiile *Alte Țărmuri* (2009), *Pangaia* (2010). Volume publicate: *America One* (2007); *Îngerul păzitor* (2009).

Liviu Radu s-a născut la 20 noiembrie 1948, în Bucureşti. Tot aici a absolvit Facultatea de Automatică a Politehnicii, secţia calculatoare. A debutat în 1992 cu povestirea „Faţa reală a planetei Marte" în revista *Quasar*. A publicat proză scurtă, romane, recenzii, eseuri. Prozele sale pot fi regăsite în numeroase antologii. A tradus peste 40 de cărţi. A obţinut numeroase premii, cel mai important dintre ele fiind cel al Convenţiei Europene de SF din 2000 (Gdansk, Polonia). Debutul editorial s-a produs în 1999 cu romanul

Trip-tic, care a fost urmat la scurtă vreme de volumul de povestiri *Spre Ierusalim* (2000). Este, probabil, unul dintre cei mai prolifici şi apreciaţi autori români de F&SF din România, bibliografia sa incluzînd – alături de cele două cărţi pomenite mai sus – romanele *Opţiunea* (2004), *Spaime* (2004), *Waldemar* (2007), *Blocul cîş* (2008) şi *După-amiază cu bere şi zîne* (2009), volumele de povestiri *Constanţa 1919* (2000 – Premiul Vladimir Colin 2001), BABL (2004), *Cifrele sînt reci, numerele-s calde* (2006) şi o lucrare de non-ficţiune, *Manipularea maselor: cazuri celebre din ultimul mileniu* (2005). În noiembrie 2008, la Millennium i-a fost publicată culegerea retrospectivă POVESTIRI FANTASTICE (care adună laolaltă cele mai valoroase povestiri selectate din cele patru volume de proză scurtă publicate pînă atunci) şi tot aici i-au apărut cele mai recente volume de povestiri, *Modificatorii* (2010) şi *Singur pe Ormuza* (2011).

EDITORUL

Născut în 1969, **Horia Nicola Ursu** lucrează în domeniul editorial din 1995, după o relativ scurtă, dar intensă carieră de jurnalist. În calitate de editor a „năşit" debutul mai multor scriitori români de marcă (Ladislau Daradici, Liviu Radu, Ona Frantz, Bogdan Bucheru etc.) şi a condus colecţii de F&SF la editurile Dacia, Fahrenheit, OmniBooks şi Millennium. Între 1997 şi 2003 a editat revista *Ficţiuni* şi, ca traducător, a transpus în româneşte volume semnate de Anne Rice, Robert A. Heinlein, Fred Hoyle, Norman Spinrad, Greg Egan, Joëlle Wintrebert, John Grisham, Tom Clancy etc. Antologii editate: *Transformarea lui Martin Lake şi alte povestiri* (2006), *Millennium Est* (2007, în colaborare cu Jeff VanderMeer), *Millennium: Fantasy & Science Fiction* (2009, în

colaborare cu Michael Haulică), Şase ani de ficţiuni (2009) şi *Premiile Galileo 2011*. A publicat proză scurtă în antologiile *România SF 2001* şi *Kult: Vremea demonilor*. În 2005 a întemeiat editura Millennium, împreună cu Bogdan-Tudor Bucheru, iar din 2010 conduce revista *Galileo*.

Table of Contents

Pagină de titlu
ANUL POVEȘTILOR, POVEȘTILE ANULUI
PREMIILE GALILEO
Liviu Radu
Dan Doboș
Michael Haulică
Oliviu Crâznic
Bogdan-Tudor Bucheru
Aron Biro
Costi Gurgu
George Lazăr
Ștefana Cristina Czeller
REPERE BIO-BIBLIOGRAFICE

Table of Contents

Pagină de titlu	1
ANUL POVEŞTILOR, POVEŞTILE ANULUI	5
PREMIILE GALILEO	8
Liviu Radu	10
Dan Doboș	26
Michael Haulică	39
Oliviu Crâznic	86
Bogdan-Tudor Bucheru	106
Aron Biro	121
Costi Gurgu	168
George Lazăr	188
Ștefana Cristina Czeller	226
REPERE BIO-BIBLIOGRAFICE	239